

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

24'üncü Toplantı

26 Kasım 2021 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- AÇIKLAMALAR

- 1.-Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, Cumhurbaşkanlığı bütçesi ile bütçe kanunu teklifleri maddelerinin görüşmelerinin, sıkışıklık olmaması için seheyne iki günde yapılmasının planlanması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 2.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, bugün çok sayıda kurumun bütçeleri ve bütçe kanunu tekliflerinin maddeleri görüşüleceğinden usulün belirlenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 3.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, dolardaki artış nedeniyle 2022 yılı bütçesiyle alakalı çözüm bulunması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 4.-İstanbul Milletvekili Erol Katarcıoğlu'nun, kurlardaki yükseliş nedeniyle 2022 yılı bütçesinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 5.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, bugünkü bütçelerin ve bütçe kanunu tekliflerinin maddelerinin birlikte görüşülmesi usulünde eksiklik olmadığına ilişkin açıklaması
- 6.-Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, dün Milli Güvenlik Kurulundaki ifadenin açıklığa kavuşturulması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 7.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması
- 8.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması
- 9.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması
- 10.-Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması
- 11.-Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet Vahapoğlu'nun, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması
- 12.-Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması
- 13.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

14.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

15.-Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

16.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'ın Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

17.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, İzmir Milletvekili Bedri Serter'in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisine sataştığına ilişkin açıklaması

18.-Manişa Milletvekili Özgür Özel'in, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

19.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manişa Milletvekili Uğur Aydemir'in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

20.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Batman Milletvekili Mehmet Ruhi İrvakı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunı Teklifi'nin 4 üncü maddesi üzerinde konuşurken Komisyon Başkanı tarafından sözünün kesilmesine ilişkin açıklaması

21.-Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

22.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

23.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

24.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, 2022 yılı bütçenin hazırlanmasına ve görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

25.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, 2022 yılı bütçesinin hazırlanmasına ve görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

26.-Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 2022 yılı bütçesinin hazırlanmasına ve görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese yürütme adına teşekkür ettiğine, ilişkin açıklaması

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın gelecek yıl bütçe görüşme usulüne ve piyasalardaki gelişmeler konusunda ifade edilen hususlarla ilgili yapılan açıklamalara ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Muş Milletvekili Şevin Coşkun'ın Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine, görüşmelerdeki süreçle ilgili bazı istatistiklere ve bütçenin hayırlı olmasını niyaz ettiğine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleleri

a)Cumhurbaşkanlığı

b)Milli İstihbarat Teşkilatı

c)Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği

ç)Diyanet İşleri Başkanlığı

d) Devlet Arşivleri Başkanlığı

e)Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı

f)Strateji ve Bütçe Başkanlığı

g)İletişim Başkanlığı

ğ)Savunma Sanayii Başkanlığı

h)Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

ı)Yatırım Ofisi Başkanlığı

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) (Gelir bütçesi, Maddeler)

3.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) (Maddeler)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

24'üncü Toplantı

26 Kasım 2021 Cuma

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.10'da açılarak altı oturum yaptı.

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, Cumhurbaşkanlığı bütçesi ile bütçe kanunu teklifleri maddelerinin görüşmelerinin, sıklık olmaması için seneye iki günde yapılmasının planlanması gerektiğine,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, bugün çok sayıda kurumun bütçeleri ve bütçe kanunu tekliflerinin maddeleri görüşüleceğinden usulün belirlenmesi gerektiğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, dolardaki artış nedeniyle 2022 yılı bütçesiyle alakalı çözüm bulunması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu, kurlardaki yükseliş nedeniyle 2022 yılı bütçesinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine,

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, bugünkü bütçelerin ve bütçe kanunu tekliflerinin maddelerinin birlikte görüşülmesi usulünde eksiklik olmadığına,

Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz, dün Millî Güvenlik Kurulundaki ifadenin açıklığa kavuşturulması gerektiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına,

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına,

Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına,

Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet Vahapoğlu, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına,

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisiyle ilgili ifadelerine,

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili ifadelerine,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, İzmir Milletvekili Bedri Serter'in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisine sataştığına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisiyle ilgili ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, Batman Milletvekili Mehmet Ruştî Tiryaki 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde konuşurken Komisyon Başkanı tarafından sözünün kesilmesine,

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine,

İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu, 2022 yılı bütçenin hazırlanmasına ve görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine,

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, 2022 yılı bütçesinin hazırlanmasına ve görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine,

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, 2022 yılı bütçesinin hazırlanmasına ve görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese yürütme adına teşekkür ettiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz,

Gelecek yıl bütçe görüşme usulüne ve piyasalardaki gelişmeler konusunda ifade edilen hususlarla ilgili yapılan açıklamalara,

Eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına,

Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,

2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine, görüşmelerdeki süreçle ilgili bazı istatistiklere ve bütçenin hayırlı olmasını niyaz ettiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri;

Cumhurbaşkanlığının,

Millî İstihbarat Teşkilatının,

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin,

Diyanet İşleri Başkanlığının,

Devlet Arşivleri Başkanlığının,

Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının,

Strateji ve Bütçe Başkanlığının,

İletişim Başkanlığının,

Savunma Sanayii Başkanlığının,

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun,

Yatırım Ofisi Başkanlığının,

Görüşmeleri tamamlanarak,

Cumhurbaşkanlığının,

Millî İstihbarat Teşkilatının,

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin,

Diyanet İşleri Başkanlığının,

Devlet Arşivleri Başkanlığının,

Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının,

Strateji ve Bütçe Başkanlığının,

İletişim Başkanlığının,

Savunma Sanayii Başkanlığının,

2022 yılı bütçeleri ile 2020 yılı kesin hesapları kabul edildi.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), maddelerinin de görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Gelir bütçesi kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 01.32'de toplantıya son verildi.

26 Kasım 2021 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.10

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 24’üncü Birleşimini açıyorum. (*)

Komisyon olarak, bütçe maratonunun son gününe gelmiş durumdayız. Gündemimizde Cumhurbaşkanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Devlet Arşivleri Başkanlığı, Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, İletişim Başkanlığı ve Savunma Sanayii Başkanlığının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği bütçe ve kesin hesabı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Yatırım Ofisi Başkanlığının Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Ayrıca gündemimizde bugün son gün olduğu için, Cumhurbaşkanlığının bütçe görüşmelerinin tamamlanmasını müteakiben 2022 yılı gelir bütçesi, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin maddeleri bulunmaktadır. Oldukça yoğun bir gündeme sahip olduğumuzu ifade edebilirim.

Sunumları için Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımıza söz vereceğim ama öncesinde, usulle ilişkili olarak söz talepleri var.

Buyurun Sayın Kuşoğlu, usule ilişkin.

II.- AÇIKLAMALAR

1.-Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu’nun, Cumhurbaşkanlığı bütçesi ile bütçe kanunu teklifleri maddelerinin görüşmelerinin, sıkışıklık olmaması için seneye iki günde yapılmasının planlanması gerektiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Günaydın arkadaşlar, bugün, son güne geldik; çok şükür diyelim.

Sayın Başkanım, bugün Cumhurbaşkanlığı dâhil 11 kurumun bütçesini görüşeceğiz, çok da önemli kurumlar. Her birinin tek başına ele alınması gerekiyor, Diyanet İşleri, TMSF, Millî Güvenlik Kurulu, İletişim Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı gibi. Bir de biraz önce söylediğiniz gibi, ayrıca kanun teklifleri var; kesin hesap kanunu teklifi, gelir kanunu teklifi, bütçe kanunu teklifi. Şimdi, bütün bunları bir arada görüşebilmemiz için bir gün yeterli olmayacak, öyle görünüyor. Bugün yaşayacağız, geçen seneki gibi olmayacak; daha teferruatlı olacaktır. Dolayısıyla gelecek senesinde hiç olmazsa iki gün ayrılması gerekir diye düşünüyorum. Gelecek seneki planlamada Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı olarak bunu böyle düzenlersek iyi olacak. Öbür türlü her hâlükârda sıkıntı olacaktır.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, usul hakkında buyurun lütfen.

2.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, bugün çok sayıda kurumun bütçeleri ve bütçe kanunu tekliflerinin maddeleri görüşüleceğinden usulün belirlenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, sayın bürokratlar, basının değerli emekçileri ve bize bu salonda hizmet eden değerli emekçiler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bugün çok sayıda kurumu görüşeceğiz ve uzun bir gün olacağını düşünüyoruz. Üstüne de gelir bütçesini, 2022 kesin hesabını ve bütçe kanunu teklifini görüşeceğiz. Şimdi, bu ikisinin usulünü şu anda mı görüşeceğiz Sayın Başkan? Şundan dolayı: Türkiye'miz olağanüstü bir dönemden geçiyor ve bütçenin 2022 yılı için önerdiği dolar kuru 9,27, şu anda 12,20; bütçenin şu anda çıktığını düşünüyoruz. Bu açıdan bütçeyle ilgili yeniden bir değerlendirme yapılması gerektiğini düşünüyoruz Sayın Başkan. Bu bütçe kanunu teklifi, gelir bütçesi ve kesin hesaplara ilgili de usulümüzü şu anda belirlemeyi öneriyorum ya da bir sonraki başlıkta usulümüzün nasıl olacağını, konuşma sürelerinin nasıl olacağını belirleyelim Sayın Başkan. Çünkü bütün kanun teklifi konuşmalarında önerilerimizi sunmayı deneyeceğiz Sayın Başkan. Bu açıdan, çok sayıda kurum var ama belki birinci oturumla ilgili usulümüz bellidir, daha önceki teamül gereği. İkinci oturumla ilgili usulü ne zaman belirleyeceğiz? Hangi çerçevede olacak? Konuşma süreleri ne olacak? Bununla ilgili de bir tartışma yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu konudaki görüşünüzü, tutumunuzu merak ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erhan Usta, buyurun usul hakkında.

3.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, dolardaki artış nedeniyle 2022 yılı bütçesiyle alakalı çözüm bulunması gerektiğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Evet. Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, orta vadeli program eylül ayının ortasında çıktı. Tabii, bütçe, orta vadeli programın çizdiği makroekonomik çerçevenin üzerine oturan bir doküman nihayetinde. Dolayısıyla sadece kur da değil yani 9,27, evet, 2022 için dolar kuru yılın ortasındaki, ortalama kuru. Bugün, işte, 12 liralarda dolar kuru, yarın ne olacağını kimse bilmiyor. Enflasyon aynı şekilde. Bunlar, böyle giderse büyümeye ilgili, cari açık ve cari dengeyle ilgili hususlar çok değişecek çünkü Hükümet şimdi farklı bir çerçeveye geçti Sayın Başkan. Yani orta vadeli program Meclise gelirken Hükümetin ortaya koyduğu çerçeve bambaşkaydı, bugün Hükümetin tercih ettiği, en azından Hükümetin bir kanadının, daha doğrusu Sayın Cumhurbaşkanının ve Merkez Bankası Başkanı tarafının tercih ettiği ekonomik model -buna bir model diyelim, yani çok model denilecek bir yanı yok belki ama- tamamen farklılaştı, bundan emin olun. Çünkü neydi? Temelde, enflasyonu hedef alan, enflasyonu düşürmeyi hedefleyen bir çerçeve vardı, ona göre bir enflasyon vardı ama şu anda çok net bir şekilde görüyoruz ki önümüzdeki birkaç ay içerisinde enflasyon yüzde 30'a gidecek. Yani dolayısıyla burada gerçekten kendilerinin, Cumhurbaşkanlığının ve Bakanlıkların mutlaka bu konuyu düşünmesi lazım Sayın Başkan. Bambaşka bir şeyle geldik, bambaşka bir şeyle gidiyoruz. Sadece gösterge anlamında değil, tekraren söylüyorum. Mantalite anlamında, oturduğu mantık anlamında ciddi bir değişiklik var. E, bunu bir şekilde... Bütçe dokümanlarını biz önemsiyorsak ve gelecek bir yılı bu bütçe dokümanına göre tanzim edeceksek, teşviklerimizi, harcamalarımızı, gelirlerimizi buna göre toplayacaksak bu çerçevede buna bir bakmak lazım. Buna bakacak yer de Hükümet, tabii, bunu biz Hükümet adına yapamayız. Bunun bir kolayının

bulunması lazım. Geri çekme olur; geri çekmeyi istemeyebilir, başka bir yöntem olması gerekir. En azından bununla ilgili sözel bir revizyon... Bakın, bu, sadece bizim açımızdan değil; piyasalar da bunu bekliyor. Eğer bir şey uyguluyorsanız bunun iletişimini yapmak durumundasınız. Piyasa oyuncularının inanmadığı bir şeyde; söylediğiniz, ortaya koyduğunuz şey ne kadar doğru olursa olsun eğer piyasayı inandıramazsanız başarılı olma şansınız yok. Bu anlamda -bitiriyorum, konu tamamen usulle alakalı- bir çözüm bulmamız gerekiyor. Buna önerilerimizi söyleyebiliriz: Çekip yeniden bir doküman getirmek bir öneridir; onun dışında başka şeyler de yapılabilir ama buna hiçbir şey yapmamak, tamamen kulak tıkmak, sanki böyle bir şey yokmuş gibi davranmak doğru bir şey olmaz. Bundan da Türkiye bir fayda görmez.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben de Komisyon Başkanı olarak tutumumu ifade etmek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Erol Hoca da söz istedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz Erol Bey, buyurun lütfen. Siz de usul hakkında...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey'in de talebi var, affedersiniz. Sizler de buyurun.

Erol Bey, buyurun lütfen.

4.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun, kurlardaki yükseliş nedeniyle 2022 yılı bütçesinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli bürokratlar; hepinize günaydın.

Gerçekten de durumu yeniden değerlendirmemiz gereken bir noktaya geldik. Çünkü gerçekten, Sayın Usta'nın da belirttiği gibi, Hükûmet bu programı hazırlarken, bu bütçeyi hazırlarken bir model vardı kafasının arkasında. Bu uzun bir zamandan beri ifade ediliyordu ve yürürlükteydi, iktisat politikaları anlamında söylüyorum. Fakat şimdi, doğru veya yanlış ama başka bir kulvara geçtiğine dair işaretler çok, işaretler değil bayağı açık açık söyleniyor. Kurlarla ilgili bir hedef de...

SALİH CORA (Trabzon) – Bu, esasla alakalı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Kim diyor bunu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dinleyelim arkadaşlar, rica ediyorum... İkili diyaloga girmeyelim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ya arkadaşlar, insaf edin ya! Bir cümlemizi bitirelim yani cümle bitmedi daha. Allah Allah!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum.

Buyurun Erol Bey.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Uzatmayım.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli bürokratlar...

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erol Bey, devam edin lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sabah sabah...

Peki, günaydın arkadaşlar, günaydın.

Yani özetle, söylemek istediğim şey şu: Gerçekten bir gözden geçirme gerektirdiğini sanıyorum. Yani diyelim ki sizin benimsediğiniz şu anda yürürlükte olan iktisat politikası başarılı olsa bile, bu bütçenin hazırlanması sırasında kabul edilen veri setinden farklı bir yerde olacağız. Dolayısıyla da bir ayarlanma, bir “adjustment” gerekiyor diye düşünüyorum, bunun nasıl olacağıyla ilgili konuşmak gerektiğini düşünüyorum. Yoksa bu bütçe çok havada kalacak gibi geliyor bana. Bilmiyorum, bunu değerlendirelim diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Cemal Bey buyurun lütfen. Usul hakkında...

5.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, bugünkü bütçelerin ve bütçe kanunu tekliflerinin maddelerinin birlikte görüşülmesi usulünde eksiklik olmadığına ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, değerli Cumhurbaşkan Yardımcım, değerli milletvekili arkadaşlar, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi ben de saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, usul hakkında arkadaşlar söz aldılar. Bugün son günümüz, Plan ve Bütçe Komisyonundaki bütçe görüşmelerinin son günü, sona geldik. Tabii, esasa girdi arkadaşlar aslında usulden ziyade ama malumunuz, son bir haftadır bir fırtınalı dönem yaşıyor para piyasaları özellikle. Bunu âdeta havada giden uçağın bir türbülansa kapılmasına benzetebiliriz. Arkadaşlar diyor ki: “Uçak yere insin.” Ama tabii ki her türbülansa kaptan eğer tecrübeliyse, soğukkanlıysa türbülansa kurtulur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey usul hakkında, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – O zaman usule geleyim.

Değerli arkadaşlar bütçenin rakamlarını tabii gider yönlü düşündüler, harcama yönlü ama bunun bir de gelir tarafı var. Neticede görüşmelerimizin son gününde “Yeniden başa dönelim.” ifadesini yanlış buluyorum. Usulümüz neyse bütçe görüşmelerinde bu usulümüzün uygulanmasını ve bugün bu Cumhurbaşkanlığı ile birlikte 11 tane kamu kurum ve kuruluşumuzun bütçesini ve nihayet bütçe kanunu tekliflerini de görüşerek sonlandırmamızın uygun olacağını, usulümüzde bir eksiklik olmadığını düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, usul hakkında buyurun.

6.-Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, dün Milli Güvenlik Kurulundaki ifadenin açıklığa kavuşturulması gerektiğine ilişkin açıklaması

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şu anda görüşmekte olduğumuz bütçe, benden önceki arkadaşlarımızın da belirttiği gibi On Birinci Kalkınma Planı, orta vadeli program ve mali plan çerçevesinde hazırlanmıştır ve o günkü koşullara göre de kur dâhil bir takım çalışma varsayımları kabul edilmiştir. Şu anda ortam değişti. Değişebilir, burada da bir sıkıntı yok fakat asıl olan, dün Milli Güvenlik Kurulunda “uygulanmakta olan ekonomik politikalara tehdit oluşturmak” diye bir şey söylendi. Eğer bizim bu talebimiz bu plana tehdit oluşturuyorsa konumuz nedir, onun da açıklığa kavuşturulması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın gelecek yıl bütçe görüşme usulüne ve piyasalardaki gelişmeler konusunda ifade edilen hususlarla ilgili yapılan açıklamalara ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YIMLAZ – Değerli arkadaşlar, ben de tutumumu paylaşmak istiyorum. Öncelikle Sayın Kuşoğlu bugünkü yoğunluktan bahsetti. Gerçekten hem kurumlar hem bütçe ve kesin hesabın maddeleri olduğu için yoğun bir gün olacak. Geçmiş yıllarda da öyle oldu ama gelecek yıla ilişkin de bir teklifte bulundu Sayın Kuşoğlu, onu grup sözcüleriyle birlikte, hep birlikte değerlendirebiliriz. Takvim çerçevesinde tabii, gelecek yılın takvimi çerçevesinde nasıl bir farklılık yapılabilir, bence de bu tartışılmaya değer. Birlikte, bütün gruplardan sözcü arkadaşlarımızla bu konuyu ortaklaşa değerlendirebileceğimizi düşünüyorum.

Diğer hususlar yani bu piyasalardaki gelişmeler konusunda arkadaşlarımızın ifade ettiği hususlar, bu konuların usule ilişkin değil esasa, içeriğe ilişkin olduğunu düşünüyorum. Elbette meşru tartışmalar, eleştiriler, gün boyu da zaten herhâlde bunları tartışacağız, konuşacağız, değişik gruplardan arkadaşlarımız görüşlerini ifade edecek, Cumhurbaşkan Yardımcımız muhtemelen hem sunumunda hem kapanış konuşmasında bu konulara ilişkin bazı değerlendirmeler yapacaktır. Ben de Komisyon Başkanı olarak -doğrusu ilgi duyduğum da konular ama- bu içerik tartışmasına giremem, böyle bir konumda değilim. Dolayısıyla bu tartışmaya girmiyorum ama usul açısından bir problem görmediğimi ifade etmek isterim. Bu tartışmalarımıza devam edeceğiz.

“Maddelere geçtiğimizdeki usul belli değil.” dedi Sayın Paylan. Şimdi ben teknik arkadaşlarla da konuştum, aynı usul orada da söz konusu. Yani Komisyon üyelerimiz on dakika, komisyon dışından katılan değerli vekillerimiz beş dakika olmak üzere bir usul belirlenmiş durumda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Her partinin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, herkes söz alıp konuşabiliyor. Böyle bir usul zaten kayıtlarımızda da mevcut onu ifade etmek isterim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Grup sözcülerine özel bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi sunumunu yapmak üzere Cumhurbaşkan Yardımcımız Sayın Fuat Oktay’a söz vereceğim ama affedersiniz gelen arkadaşlarımızı tanımak isteriz Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, sağınızda ve solunuzda oturan arkadaşlardan başlayarak buyurun lütfen.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, sunumlarını yapmak üzere Cumhurbaşkan Yardımcımız Sayın Fuat Oktay’a söz veriyorum.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, süreniz otuz dakikadır, gerekirse bir süre uzatacağım.

Buyurun lütfen.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

*1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri**

a)Cumhurbaşkanlığı

* (1/283) ile (1/282) esas numaralı Kanun Teklifleri 20/10/2021 tarihli 4’üncü Toplantı tutanağına ektir.

- b) Millî İstihbarat Teşkilatı
- c) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- ç) Diyanet İşleri Başkanlığı
- d) Devlet Arşivleri Başkanlığı
- e) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı
- f) Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- g) İletişim Başkanlığı
- ğ) Savunma Sanayii Başkanlığı
- h) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
- ı) Yatırım Ofisi Başkanlığı

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanlığına bağlı ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların bütçe ve kesin hesaplarıyla Sayıştay raporlarına ilişkin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

Görüşeceğimiz bütçe teklifi Covid-19 salgını, hız kesmeyen dijitalleşme ve iklim değişikliği gibi küresel etkilerin karşısında, Cumhurbaşkanımız liderliğinde ülkemiz için en doğru politikaları üretmeyi ve uygulamayı hedefleyen yürütme erki faaliyetlerinin temelini oluşturmaktadır.

Ülkemizin dik duruşunun sembollerinden Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığımız ve Savunma Sanayii Başkanlığımız, millî teknoloji hamlemizin arkasındaki itici güç Dijital Dönüşüm, İnsan Kaynakları, Yatırım ve Finans Ofislerimiz, köklü devlet geleneğimizin taşıyıcısı Devlet Arşivleri Başkanlığı ve Millî Saraylar İdareemiz, politikaların âdeta mutfağını teşkil eden Strateji ve Bütçe Başkanlığımız, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve politika kurullarımız, Türkiye markasını güçlendirmek için çalışan İletişim Başkanlığı ile yurt içinde ve dünyanın dört bir yanında din hizmetlerini sunan Diyanet İşleri Başkanlığımıza ait bütçeler görüşülecek bütçe teklifi içerisinde. Bu kurumlarımızın tamamladığı, yapmakta olduğu ve planladığı çalışmalarını, vizyon ve hedeflerini olabildiğince kısa ve öz şekilde sunmaya gayret edeceğim.

Bütçe görüşmeleri sırasında Cumhurbaşkanı Yardımcısı olarak da şahsıma, yürüttüğüm faaliyetlere dair de sorular gelmekte, sorular almaktayım, bu çerçevede de birkaç şeyi ifade etmek istedim. Anayasa'nın tanıdığı yetkiyle vekâlet, yurt içinde ve dışında Sayın Cumhurbaşkanımızı temsil ve ihtiyaç duyulan hususlarda bakanlıklar ve kurumlar arasında koordinasyon görevi yürütmekteyim.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK), Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu, Coğrafi Bilgi Sistemleri Kurulu, Ekonomi Koordinasyon Kurulu ve Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi Yönlendirme Kurulu gibi koordinasyon mekanizmalarına da Başkanlık ediyor, gerekli hâllerde farklı bakanlıkların alanına giren konularda ortak akılla karar alınmasına destek veriyorum.

YOİKK çerçevesinde sağlanan koordinasyon ve etkin çalışmalar sonucunda, Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 2018 yılında bulunduğumuz 60'ıncı sıradan 2020'de 33'üncü sıraya, Küresel İnovasyon Endeksi sıralamasında ise 2021 yılında 10 sıra yükselerek 41'inci sıraya yerleştik.

Dijital Türkiye çalışmalarında Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, tüm bakanlıklar ve ilgili kurum ve kuruluşlarımızın katılımıyla uygulamaların genel koordinasyonunu ve takibini de gerçekleştirmektedirim.

Yürütmede ortaya çıkan kural ve düzenleme ihtiyaçlarını tüm bakanlıklar, ilgili kurum ve kuruluşlarımızla birlikte belirleyerek -bütçe süreci de dâhil- gerekli hâllerde yürütmenin Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilişkilerini de üstlenmekteyim.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle ilgili koordinasyon işlerine dair de sorumluluğumuz var ki bu çerçevede de yine, diğer birçok hususun yanı sıra, bölge refahına katkı sağlayan, kendi kendine yeten bir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hedefiyle, altyapı projelerinden tarımsal sulama sistemine, e-devlet çalışmalarından sağlık yatırımlarına kadar Kıbrıs Türkü için de çok ciddi bir mesai harcamaktayız tüm kurum ve kuruluşlarımızla, ekiplerimizle birlikte.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı olarak, yine, tüm çalışmaları çok somut, çıktı odaklı bir yaklaşımla sürdürmekteyiz.

Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanlığına bağlı ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların bütçe ve kesin hesapları ile Sayıştay raporlarına ilişkin bilgileri özellikle geçtiğimiz bir yıl içinde yapılan çalışmalara odaklanarak sizlerle paylaşmak istedim.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Cumhurbaşkanlığı ofisleri ve Millet Kütüphanesi gibi birimleri içeren Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının harcaması 2020 yılı kesin hesabına göre 2 milyar 872 milyon 745 bin lira olarak gerçekleşmiştir. Tahsis edilen ödeneğin 462 milyon 750 bin lirası kullanılmayarak iptal edilmiştir. 2022 yılı bütçesinin Cumhurbaşkanlığına bağlı ofisler, acil destek giderleri, İçişleri Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığınca kullanılan barışı destekleme ve koruma hizmetleri ödenekleri dâhil olmak üzere 2021 yılı başlangıç ödeneğine göre yüzde 3,69 azalışla 3 milyar 890 milyon 381 bin lira olarak tahsis edilmesi öngörülmüştür. Tahsis edilmesi öngörülen ödenekten 1,5 milyar lira İçişleri ve Millî Savunma Bakanlığınca kullanılan barışı destekleme ve koruma hizmetleri giderlerine, 165 milyon lira acil destek giderlerine ve 393 milyon 782 bin lira ise Dijital Dönüşüm Ofisi ve Yatırım Ofisi gibi bağlı ofislerin bütçesine aktarılmak üzere ayrılmıştır. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığıyla ilgili, 2020 yılı Sayıştay Raporu'nda herhangi bir bulguya yer verilmemiştir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Cumhurbaşkanlığına doğrudan bağlı olan 7 başkanlık, 1 genel sekreterlik, 4 ofis ve 9 politika kurulu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin etkin politika tasarlama ve uygulama mekanizmalarını oluşturmaktadır.

Politika kurullarımız, 2021 yılı içinde tüm karar alma mekanizmalarımıza yol gösteren 75 adet rapor ve politika belgesi hazırlamıştır; hâlihazırda 19 tane politika dokümanının daha çalışmaları devam etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sağladığı dinamik yapının en somut tezahürleri olan bağlı ofislerimiz Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, Yatırım Ofisi, Finans ve İnsan Kaynakları Ofislerimizdir. Dijital Dönüşüm Ofisi, dijital Türkiye hedefi yönünde, siber güvenlik, e-Devlet Kapısı ve yapay zekâ alanında yaptığı çalışmalara her geçen gün bir yenisini ekleyerek çalışmalarını durmadan ilerletmektedir.

2008 yılında sadece 22 kamu hizmetiyle açılan E-Devlet Kapısı üzerinden bugün 829 kuruma ait 6.086 adet kamu hizmeti vatandaşlarımızın hizmetine, kullanımına sunulmuştur. Bunlar, devlet olarak milletimize sunduğumuz hizmetlerin hemen hemen tamamına yakındır aslında. Kullanıcı sayısının 57 milyonu aşmış olması vatandaşlarımızın dijital kamu hizmetlerine teveccühünü de göstermektedir. E-Devlet Kapısı'nda sunduğumuz konu bazlı bütünleşik kamu hizmetlerinden 2020 yılı Haziran ayında açılan "Araçlarım" ekranı bugüne kadar 200 milyondan fazla, 2021 yılı Ekim ayında açılan "İkametgâhım" ekranı 1,5 milyona yakın ve "Çalışma Hayatım" ekranı ise yine kısa bir sürede 23 milyonun üzerinde kullanım sayısına ulaşmıştır yani vatandaşlarımızın ihtiyacı olan tüm hizmetleri tek

bir ekrandan karşılaması anlamına gelmekte. Bu çalışmaların bir sonucu olarak 2019 yılında toplam giriş sayısı 1,1 milyar, 2020 yılında 2,3 milyar olan E-Devlet Kapısı'na 2021 yılı 17 Kasım itibarıyla ise 2,7 milyardan fazla giriş yapılarak e-devlete giriş sayısı son üç yılda yüzde 145'i aşkın oranda artmıştır. 2021 yılı sonunda toplam giriş sayısının 3,5 milyara ulaşacağı da tahmin edilmektedir. Yerel yönetim hizmetleri ve özel sektöre yönelik yeni dijital hizmetlerle e-devlet altyapımızı zenginleştirmeye devam ediyoruz.

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisimizin bu yıl içinde gerçekleşen diğer bir önemli çalışması 24 Ağustos 2021'de yayınlanan Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi'dir. Yapay zekâda atacağımız adımların net şekilde ortaya konulduğu strateji belgemizdeki hedefleri birer birer hayata geçirerek önümüzdeki beş yılda yapay zekânın ülkemizin gayrisafi yurt içi hasılasına katkısını yüzde 5'e yükseltmeyi ve yapay zekâ uzmanı istihdamının da 50 bin kişiye çıkarılmasını hedefliyoruz. Bunların yanı sıra, 81 İlde 81 Siber Kahraman Projesi, yine, siber güvenlik eğitimleri, siber zekâ bilgi yarışmaları, Hack İstanbul ve Hack Zeugma gibi yarışmalarla özellikle çocuk ve gençlerimizde dijital dönüşüm farkındalığı oluşturmak için gayret sarf edilmektedir.

Ülkemizin e-devlet altyapısı millî davamız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin dijital kamu hizmetleri altyapısında da hizmet sağlamaktadır. Bu yıl içinde KKTC Veri Merkezinin temeli atılmış ve ülkemizin dijital dönüşüm sürecinde edindiği kapasite ve tecrübeyi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne aktarmak üzere projelendirilen KKTC E-Devlet Kapısı da faaliyet göstermeye başlamıştır. Geçtiğimiz hafta Türkiye-KKTC Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği çerçevesinde Girne'de gerçekleştirdiğimiz toplu açılış ve temel atma programında da Kıbrıs Türkü kardeşlerimize ülkemizin e-devlet altyapısıyla sağlanan e-kimlik, e-nüfus, e-sağlık ve e-MEB gibi uygulamaların da açılışını yapmış olduk.

Dijital Dönüşüm Ofisinin 2020 yılı kesin hesap harcaması 82 milyon 427 bin 580 lira olmuştur. Ofisin 2021 yılı başlangıç ödeneği 96 milyon 600 bin lira olup 2022 yılı bütçesi için 101 milyon 430 bin lira ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri; Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ülkemize yönelen uluslararası yatırımların artırılması, ekonomik büyüme ve kalkınma hedeflerine yönelik olarak ülkemizde yatırımın özendirilmesine ilişkin çalışmalar yürütmektedir. Yatırım Ofisi tarafından uluslararası düzeyde yürütülen yatırım, destek ve tanıtım faaliyetleri çerçevesinde 2020 yılında toplam değeri 1 milyar 346 milyon 800 bin dolar olan 37 yatırım projesi faaliyete geçmiştir. Bu projelerin 25'i sıfırdan yatırım, 4'ü genişleme yatırımı ve 8'i satın alma, birleşme olup başta Almanya, İspanya, Japonya, Fransa ve İtalya olmak üzere 17 ülkeye aittir. Ayrıca bu projelerle 2.838 kişiye istihdam sağlanmıştır. 2021 yılının ilk on ayında ise toplam değeri 664 milyon 100 bin dolar olan toplam 17 yatırım projesi faaliyete geçmiştir. Gerçekleşen projelerin 12'si sıfırdan yatırım, 3'ü genişleme yatırımı ve 2'si satın alma, birleşme olmak üzere başta Almanya, Katar, Amerika Birleşik Devletleri, Fransa ve Japonya olmak üzere 10 ülkeye aittir. Bu projeler kapsamındaysa 3.986 kişiye istihdam sağlanmıştır. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi koordinasyonunda ilgili kamu ve özel sektör paydaşlarıyla iş birliği hâlinde Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım Stratejisi hazırlanmıştır. Stratejinin temel hedefi ülkemizin küresel ulusal doğrudan yatırım pastasından aldığı payı nitelikli UDY profilleri özelindeki performansını artırarak yüzde 1,5'e çıkarmak olarak belirlenmiştir. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisimiz Türkiye'nin sunduğu yatırım fırsatlarını küresel iş dünyasına tanıtmaya yönünde salgının etkilerini fırsata çevirerek ülkemize katma değer sağlamayı sürdürecektir.

Yatırım Ofisinin 2020 yılı kesin hesap gideri 88 milyon 154 bin lira olmuştur. Ofisin 2021 yılı başlangıç ödeneği 185 milyon lira olup 2022 yılı bütçesi için 185 milyon lira ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; yenilikçi, kapsayıcı ve dinamik bir Türk finans ekosistemi için çalışan Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi, İstanbul Finans Merkezi Projesi başta olmak üzere yapmış olduğu çalışmalarla ülkemizin dünyada önemli bir finans merkezi hâline gelmesi hedefiyle adımlar atmaktadır. Finans Ofisi Pekin Çalışma Bürosu, 2021 yılının Nisan ayında faaliyete geçmiştir. İlerleyen dönemlerde Malezya ve İngiltere’de de çalışma büroları açılması planlanmaktadır. Finansal teknolojiler alanında yenilikçi girişimlerin destekleneceği finans ve teknoloji üssü kurulma çalışmaları da devam etmektedir.

Finans Ofisinin 2020 yıl sonu harcama tutarı 15 milyon 813 bin lira olmuştur. 2021 yılı başlangıç ödeneği 30 milyon 240 bin lira olan Finans Ofisi için 2022 yılı bütçesi kapsamında 31 milyon 752 bin lira ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi, beşerî sermayemizin güçlendirilmesi yönünde ülkemizin dört bir yanında faaliyet göstermektedir. Ofis, 1’inci sınıf üniversite öğrencilerine kariyerlerinin başında yönlendirici çalışmalar yapmaktadır. Bu bağlamda da şu ana kadar 100’den fazla üniversitede 200 bine yakın öğrenciye destek verilmiş ve 2022 yılında ise öğrenci sayısının 400 binin üzerine çıkarılması hedeflenmektedir. Yine, İnsan Kaynakları Ofisinin staj programı kapsamında 44 bini aşkın gencimizin farklı kamu kurum ve kuruluşlarında tecrübe edinmesi sağlanmıştır.

İnsan Kaynakları Ofisinin 2020 yıl sonu harcaması 26 milyon 240 bin liraya ulaşmıştır. 2021 yılı başlangıç ödeneği 71 milyon 997 bin lira olup 2022 yılı bütçesi kapsamında 75 milyon 600 bin lira ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarıyla ilgili işleri yürütmek, doğru dinî bilgi ve toplumu aydınlatmakla görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığı, İslam medeniyetinin ilmî birikimini ve değerlerini değişip dönüşen toplumsal yapının yararına sunmaktadır. Başkanlık 2021 yılında 187.750’si ilk basım olmak üzere 13 farklı kategoride 2 milyon 952 bin 130 basılı yayını vatandaşlarımıza ücretsiz olarak ulaştırmıştır. 1,6 milyon kez indirilen 523 adet e-kitabı, çoğunluğu sesli kitap olan 505 adet sesli içeriği, ayrıca İslam’ın evrensel mesajlarıyla Türk-İslam medeniyetini tanıtan 772 adet videoyu da yine dijital erişime açmıştır.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız da dâhil olmak üzere milletimize din hizmetleri sunan Diyanet İşleri Başkanlığının 2020 yılı kesin hesap gideri 10 milyar 930 milyon 391 bin liradır. 2021 yılı ödeneği 12 milyar 977 milyon 926 bin lira olup 2022 yılı bütçesi için teklif edilen ödenek tutarı yüzde 24’lük artışla 17 milyar 98 milyon 580 bin liradır. Bütçenin yüzde 96’sı personel maaş ve sosyal güvenlik prim giderlerinden oluşmaktadır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Türkiye’nin ekonomik ve sosyal kalkınmasını hızlandırmak, kalkınmayı dengeli ve sürdürülebilir kılmak misyonuyla çalışmalarını yürüten Strateji ve Bütçe Başkanlığı, başta temel politika dokümanlarının hazırlanması olmak üzere merkezî yönetim bütçesinin hazırlanması ve uygulanması, kaynak tahsisi, bütçe, politika ve stratejilerin koordinasyonu gibi görevleri yerine getirmektedir.

Orta Vadeli Program Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müşterek olarak hazırlanarak 5 Eylül 2021 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin 4’üncü yıllık programı olan 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı ilgili kuruluşlarla iş birliği içinde hazırlanmış ve sizlerle birlikte olduğumuz 26 Ekim 2021 tarihindeki oturumda da Komisyonunuza sunulmuştur.

Başkanlık tarafından hazırlanan 2021 Yılı Yatırım Programı ocak ayı içinde Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yayınlanmıştır ve programın proje maliyeti 1 trilyon 345 milyar liraya, başlangıç ödeneği ise 138,3 milyar liraya ulaşmıştır. Ayrıca Yatırım Programı'na dâhil edilen proje sayısı 2 bin 994'ten 2021 yılında 3.091'e yükselmiştir.

Başkanlık tarafından 2021 yılında küresel ve ulusal gelişmeler takip edilerek ekosistemimizdeki gelişmelerin izlenmesi ve etkilerinin analiz edilmesi suretiyle ekonominin makro büyüklüklerine ilişkin tahminler ve bütçe gerçekleştirme süreçlerinin izlenmesine düzenli olarak devam edilmektedir.

Performans esaslı bütçe sistemi 2021 yılı bütçesiyle birlikte hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda kullanılan program sınıflandırması vatandaşın toplanan vergilerin nereye ve hangi amaçlar için kullanılacağı bilgisini açık ve şeffaf bir şekilde sağlamaktadır. Programlara tahsis edilen kaynaklar, bütçe kanunu teklifi ve bütçe gerekçesi tablolarında gösterilerek herkes tarafından ulaşılabilir ve tek bakışta elde edilecek hâle gelmiştir.

Sayıştay denetim raporlarına hassasiyetle yaklaşıyor, yine raporda belirtilen hususları dikkate alarak gerekli düzeltici işlemleri de titizlikle yürütüyoruz. Bu nedenle, Strateji ve Bütçe Başkanlığı bünyesinde bir birim kurularak merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri tarafından denetim raporlarında tespit edilen bulguların gereklerinin yerine getirilmesi etkin şekilde takip edilmektedir. Strateji ve Bütçe Başkanlığımız bünyesinde kurduğumuz sadece Sayıştay bulguları özelinde çalışan birim de dâhil olmak üzere tüm ilgili kurumlarımızla gerekli çalışmayı yürütecek ve bulgularla ilgili gereğinin yapılmasının takipçisi olacağız.

Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2020 yılı kesin hesap gideri 488 milyon 140 bin lira olmuştur. Başkanlığın 2021 yılı başlangıç ödeneği 10 milyar 121 milyon 775 bin lira olup söz konusu ödeneğin 9 milyar 856 milyon 910 bin lirası yedek ödenektir. 2022 yılı bütçesi için ise yüzde 98,6'sı yedek ödenek olmak üzere Başkanlığa 27 milyar 757 milyon 508 bin lira ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, stratejik iletişim konusunda, kamu diplomasisi dâhil olmak üzere bir çatı kuruluş haline gelmiştir. Vatandaşların istek, öneri ve şikâyetlerini yönetime hızlı ve kolay bir şekilde ulaştırmasına aracılık eden İletişim Başkanlığı CİMER sistemine 2021 yılı Kasım ayı itibarıyla 5 milyon 237 bin 723 başvuru yapılmış ve bu başvuruların cevaplanma oranı yüzde 87 olarak gerçekleşmiştir. Salgın nedeniyle başvuru sayısının artmasına rağmen ortalama işlem süresi on altı gün olarak gerçekleşmiştir. İletişim Başkanlığı yayınlarına, 2021 yılında "Türkiye'nin Yeşil Kalkınma Devrimi" "Yukarı Karabağ'da 44 Günde Gelen Zafer: Türkiye-Azerbaycan Kardeşliğinin Nişanesi" "Asrın Küresel Salgını-Türkiye'nin Koronavirüsle Başarılı Mücadelesi" ve "Türkiye'nin Doğu Akdeniz Stratejisi" gibi uluslararası konularda Türkiye'nin tezlerini ortaya koyan yayınlar eklenmiştir.

Kamu kurumlarında gerçekleştirilen yazılı çeviri faaliyetlerinin daha verimli hâle getirilmesini amaçlayan Çeviri Takip Platformu Projesi başlatılmıştır ve projenin 2022 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

2020 yılında kesin hesap harcaması 440 milyon 883 bin lira olan Başkanlığa, 2021 yılında 422 milyon 754 bin lira başlangıç ödeneği tahsis edilmiştir. 2022 yılında ise toplam 680 milyon 127 bin lira ödenek tahsisi öngörülmektedir.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; tarihî ve kültürel mirasımızın uluslararası standartlar gözetilerek korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla faaliyetlerini yürüten Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı, 2020 yılında 5 adet, 2021 yılının ilk altı ayında yine 5 adet olmak üzere toplam 10 adet özgün yayın çalışmasına imza atmıştır. Millî Saraylar İdaresi

Başkanlığına bağlı kültürel ve tarihi mekânlarımız, Covid-19 salgınına rağmen 1 milyon 134 bin 987 ziyaretçi ağırlarken 2021 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla 2 milyon 175 bin 270 ziyaretçi ağırlamıştır. 2022 yılında Topkapı Sarayı'nın bazı bölümleri, Dolmabahçe, Yıldız ve Beylerbeyi Sarayı ile diğer bazı köşk ve kasırlarda tarihi yapılarımızı korumak ve gelecek nesillere aktarmak için restorasyon çalışmalarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca, 2022 yılının ilk çeyreğinde Ankara Palas Müzesinin hizmete açılması öngörülmektedir.

Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının 2020 yılı kesin hesap gideri 277 milyon 626 bin lira olmuştur. 2021 yılı başlangıç ödeneği 230 milyon 408 bin lira olan Başkanlığa, 2022 yılı bütçesi için 277 milyon 263 bin lira ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı “Belgeler Evimizde” mottosuyla hareket ederek yaklaşık 42 milyon dijitalleştirilmiş belgeyi resmi internet sitesi veya e-devlet aracılığıyla hizmete açmış bulunmaktadır. Söz konusu proje kapsamında, on sekiz ayda 15 milyon belge araştırmacılar tarafından görüntülenmiştir.

Devlet Arşivleri Başkanlığı, milletimize yöneltilmeye çalışılan mesnetsiz iddiaları çürütmek ve ülkemizin dış politikada öne sürmüş olduğu savları bilgi ve belge temelinde desteklemek adına yoğun bir çaba sarf etmektedir. Bu bağlamda, 56 ülkeyle arşiv alanında iş birliği protokolü imzalanmıştır. Bu protokoller kapsamında, başta Balkan ülkeleri olmak üzere, farklı coğrafyalardan tarihimizi ilgilendiren önemli vesikaların dijital görüntüsü ülkemiz millî arşivine kazandırılmıştır. Ayrıca, son üç yılda 12 adet yayın hazırlanarak Devlet Arşivleri Başkanlığı internet sayfasında ücretsiz olarak hizmete sunulmuştur.

Devlet Arşivleri Başkanlığının 2020 yılı kesin hesap gideri 101 milyon 485 bin lira olmuştur. Başkanlığın 2021 yılı başlangıç ödeneği 172 milyon 663 bin lira olup 2022 yılı bütçesi için 185 milyon 680 bin lira ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ordumuzun ve diğer güvenlik birimlerimizin silah, teçhizat ve benzeri ihtiyaçlarının yerli ve millî imkânlarla karşılanmasına, modernizasyon ve teknoloji geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik olarak Savunma Sanayii Başkanlığımız çalışmalarını sürdürmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde savunma sanayisinde âdeta bir devrim gerçekleştirilmiştir. Savunma sanayisi sektöründe faaliyet gösteren firma sayımız 1.500'ü aşmış, savunma sanayimiz dünya çapında yüklenicileri, KOBİ'leri, araştırma kuruluşları, teknoloji ve sanayi kümelenmeleri ve üniversiteleriyle kendi özgün ürünlerini geliştiren büyük bir ekosisteme dönüşmüştür.

Bugün tüm dünyada insansız hava araçlarımızla uyguladığımız yeni muharebe taktik ve stratejileriyle Türk ürünlerinin sahadaki oyun değiştirici etkisi konuşulmaktadır. Gerek yurt içinde gerekse yurt dışında güvenlik güçlerimizce icra edilen operasyonlarda savunma sanayimizin katkıları çok büyüktür.

2021'de yüksek faydalı yük taşıma kapasitesine ve uzun havada kalış süresine sahip Akıncı ve AKSUNGUR insansız hava araçlarımızın teslimatlarına başlanmıştır ve ATAK helikopterimizin teslimatlarına devam edilmektedir.

Hava savunma alanında HİSAR A+ sistemi tüm unsurlarıyla teslim edilmiş, harp başlıklı atışında yüksek hızlı hedefi uzak menzil ve yüksek irtifada imha eden HİSAR O+ Projesi'nde seri üretime geçilmiştir. SİPER sistemimizin Blok-1 testleri başlatılmıştır.

Zırhlı taktik araçlarımızın güvenlik güçlerimize teslimatı devam etmektedir ve zırhlı amfibi hücum aracının mayın testleri başarıyla tamamlanmıştır.

Yeni Tip Denizaltı Projesi kapsamında birinci denizaltı Piri Reis denize indirilmiştir.

İnsansız kara araçlarımızda da hafif sınıfta 7 farklı konfigürasyonda 100'ün üzerinde araç teslimatı ve orta sınıfta üzerine silah takılabilen 4 farklı konfigürasyonda araç teslimatı gerçekleştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcım on dakika ek süre veriyorum. Buyurun lütfen.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

2021’de savunma sanayimiz motor teknolojisinde önemli gelişmeler kaydetmiştir. Tank ve muhtelif zırhlı araçlarımızın güç ihtiyacını karşılayacak düzeyde geliştirilen 1500 beygirlik ilk motorumuz BATU’nun ateşlemesi başarıyla gerçekleştirilmiş ve testlerine başlanmıştır.

Hafif zırhlı muharebe araçları ve ağır zırhlı araçlar ile FIRTINA obüsleri için 1000 beygirlik motorumuz UTKU, başarıyla çalıştırılmıştır.

Savunma sanayisi ihracatımızdaki TB2 ve ANKA’yla elde edilen başarıya gemiler, botlar, hedef uçaklar, eğitim uçağı ve helikopterler de eklenmiştir.

Zırhlı kara araçlarımız ve çeşitli hücumbotlarımız özellikle Asya ve Afrika’da yaygın şekilde kullanılmaktadır.

2022’de;

HİSAR O+ kızılotesi güdümlü füze teslimatları tamamlanacak,

SUNGUR portatif alçak irtifa hava savunma füzesi, AKYA harp torpidosu, MAM-T ve ATMACA teslimatlarına başlanacak,

Dikey atım sisteminin karadan atışlı testleri gerçekleştirilecek,

Yeni Tip Denizaltı Projesi’nde ikinci denizaltı havuza çekilecek,

Zırhlı araçların ilk kez yerli motorla teslimi gerçekleştirilecektir.

Bu arada Başkanlığın 2020 yılı kesin hesap harcaması 114 milyon 959 bin liradır.

2021 yılında Savunma Sanayi Başkanlığına toplam 120 milyon 63 bin lira ödenek tahsis edilmiş, 2022 yılı içinse toplam 153 milyon 974 bin lira ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; gurur vesilesi kurumlarımızın başında gelen Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Türkiye Cumhuriyeti’nin millî gücünü meydana getiren unsurlara karşı içten ve dıştan yöneltilen tehditlerin bertaraf edilmesine yönelik görev ve sorumluluğunu yerine getirmektedir. Teşkilat, Suriye, Libya, Yukarı Karabağ ve son olarak Afganistan gibi birçok bölgede devlet politikamız doğrultusunda millî çıkarlarımızı koruyan, sahadaki dengelerin ülkemiz lehine şekillenmesini sağlayan önemli çalışmalara imza atmıştır.

PKK-KCK’nın yönetim kademesi ve işleyişi tahrir edilmiş, PKK-KCK lider kadrosundan sözde üst düzey pek çok isim Irak’ın kuzeyinde ve Suriye sahasında etkisiz hâle getirilmiş olup operasyonlar kesintisiz şekilde sürmektedir. FETÖ’yle mücadelede ise Teşkilat örgütün mahrem yapılanmasıyla gizli haberleşme yöntemlerini deşifre etmeye kararlılıkla devam etmiş, yurt dışında faaliyet gösteren azıllı FETÖ terör örgütü mensuplarını birer birer tespit ederek ülkemize getirmiş ve adalete teslim etmiştir.

DEAŞ’ın eylem arayışlarının erkenden ortaya çıkarılması ve Suriye sahasındaki yapısının deşifre edilmesiyle millî güvenliğimize yönelik pek çok muhtemel tehdit MİT tarafından bertaraf edilmiştir. Teşkilat birçok casus yazılımı, teknoloji alanında ileri olan pek çok ülkeden daha önce tespit edebilir bir seviyeye ulaşmış, kritik kurumlarımızın sistemlerinin korunması noktasında önemli çalışmalar yürütmüştür. Önümüzdeki dönemde Teşkilat, yine, teknik kabiliyetlerini çok daha yüksek seviyelere çıkararak devletimizin güvenliğinin ve istikrarının korunmasında güçlü bir aktör olmayı sürdürecektir.

Tüm bu çalışmalar için 2020 yılında Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına toplam 2 milyar 452 milyon 287 bin 476 lira ödenek tahsis edilmiş olup söz konusu ödeneğin yüzde 99,89'una tekabül eden 2 milyar 449 milyon 479 bin 837 lirası kullanılmıştır. Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına 2021 yılında 2 milyar 628 milyon 749 bin lira başlangıç ödeneği tahsis edilmiştir. 2022 yılı Bütçe Kanunu Teklifi'nde ise toplam 3 milyar 483 milyon 231 bin lira ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği görev alanına giren konular hakkında yurt içinde ve yurt dışında meydana gelen gelişmeleri takip ve analiz etmekte, stratejik araştırma ve değerlendirme raporları hazırlamaktadır. Ayrıca, NATO kapsamında görev alanıyla ilgili çalışmaları yürütmekte ve Millî Güvenlik Siyaset Belgesi'ni hazırlamaktadır. Genel Sekreterlik, hibrit tehditlerle mukabele edilmesi konusunda koordinatör makam olarak tayin edilmiştir. Bu maksatla MGK Genel Sekreterinin Başkanlığında Hibrit Tehditler Analiz Merkezinin kurulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca Genel Sekreterlik, Avrupa Hibrit Tehditlerle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi nezdinde ülkemizi temsil etmektedir. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2020 kesin hesap gideri 34 milyon 742 bin lira, 2021 yılı bütçesindeki başlangıç ödeneği 38 milyon 97 bin liradır. 2022 yılı bütçe teklifi ödenek tutarı 55 milyon 520 bin lira olarak öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; sözlerimi tamamlarken başta Plan ve Bütçe Komisyon Başkanımız olmak üzere siz kıymetli milletvekillerimize, sunacağınız her türlü katkı için şimdiden teşekkür ediyorum.

Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanlığına bağlı ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların bütçe ve kesin hesaplarının ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Özellikle güncel gelişmelerle ilgili konulara burada, sunuşta girmedim. Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşlar nezdindeki sunuşumu, Sayın Başkanım, burada yapmış oldum. Komisyondan gelecek geri bildirimler nezdinde belki kapanış oturumunda o değerlendirmeleri yapacağım.

Hepinizi bir kez daha saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum sunumunuz için.

Değerli milletvekilleri, şimdi müzakerelere başlıyoruz. Önce her gruptan birer milletvekilimize, daha sonra da istemlerine göre sırasıyla, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimiz öncelikli olmak üzere değerli milletvekillerimize söz vermeye devam edeceğim.

Daha önce istişare ettiğimiz ve belirlediğimiz kurallar gereği, gruplar adına konuşacak arkadaşlarımız yirmi dakika süre kullanacaklardır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarımızın konuşma süresi on dakikadır. Misafir ettiğimiz değerli milletvekillerimizin, Komisyonumuzun üyesi olmayan değerli milletvekillerimizin süresiyse beşer dakika şeklinde belirlenmiştir. Her siyasi partiden de üye sayısının 2 katı kadar üye olmayan arkadaşımızın burada konuşma yapması mümkündür.

Şimdi konuşmalara geçeceğiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın Özgür Özel grup adına konuşacak.

Sayın Özel, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurunuz lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sizin şahsınızda Komisyonun tüm üyelerini, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının şahsında bu bütçeyi hazırlamakta emek vermiş olan tüm bürokratları ve salondaki tüm milletvekillerimizi, takip eden tüm basın mensuplarımızı ve basın emekçilerimizi selamlıyorum Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına.

3 Kasım 2002’de başlayan ve sahadaki talebe bakarsanız son kez yapıldığı ümit edilen Adalet ve Kalkınma Partisinin getirdiği son bütçeyi tartışıyoruz. Ülkenin içinde bulunduğu kriz, tahribat, gidişat bunları doğrular nitelikte. Yapılan birçok bütçeden farklı olarak bu bütçe, 16 Nisan 2017’de olağanüstü hâl şartlarında oylanmış ve küçük bir farkla kabul edilmiş. Ona göre yine, olağanüstü hâl şartları olmaksızın yapılmaya cesaret edilmeyen, öncesinde, sırasında, sonrasında pek çok hukuksuzluğun yaşandığı bir seçimden sonra hayata geçmiş, bizlerin “tek adam rejimi” diye nitelendirdiği, bu sistemi destekleyen 2 ittifak partisinden bir tanesinin “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” demeyi tercih ettiği ama bir diğerinin, yürütmenin başının yemin töreninden sonra kendisine yakın medyanın “Size bundan sonra Cumhurbaşkanı mı diyelim, Başkan mı diyelim?” sorusuna “Başkan” dediği andan itibaren her akşam kendisine yakın haber kanallarının “Başkan Erdoğan” diye andığı ama bunun bir Başkanlık sistemi değil bir hükümet sistemi olduğuna ilişkin Milliyetçi Hareket Partisinin tüm savunmalarına rağmen iktidar partisinden yetkiyi kullananların bunu sınırsız yetkilerle kullandıkları bir rejimin içindeyiz.

Bir itiraz, bir ihtiras ve bir çöküş rejimi çünkü iki yüz elli yıl önce Montesquieu “Yasama, yürütme, yargı birbirinden ne kadar ayrılsa o kadar ileri gidilir, ne kadar birbirine yakınsa devletler o kadar kolay çöker.” dediğinden beri bu doktrinin, bu söylemin, bu ana kuralın dışında hiçbir gerçekliğin bugüne kadar kendini doğrulamadığı bir noktada, bu kurala inat eden, karşı çıkan ve bu kuralın dediği gibi bir devleti çöküşe gönderen bir rejimin içindeyiz.

Sayın Başkan, elimde Birleşmiş Milletler İnsani Gelişme Endeksi’ne göre 2020 listesi var. 2020’de ilk 10 devlet; birincisi Norveç, ikincisi İsviçre, İrlanda, İzlanda, Almanya, İsveç, Avustralya, Hollanda, Danimarka, Finlandiya parlamenter rejimle yönetiliyor. Birleşmiş Milletler İnsani Gelişme Endeksi’ne göre son 10 ülke; Eritre, Mozambik, Burkina Faso’dan başlayıp, Çad, Orta Afrika Cumhuriyeti ve Nijer’le bitiyor, hepsi ya başkanlık ya yarı başkanlık sistemleriyle yönetiliyorlar. Ve ilk 10’un içinde ülkeyi yönetenin bir gazeteci, ülkeyi yönetenin bir muhalif ya da ülkenin İçişleri Bakanının üniversite öğrencileri için ne “terörist” dediği ne onun terör örgütleriyle irtibatını iddia edip birkaç hafta içinde mahcup olduğu ya da içeride kimin yatacağına, kimin çıkacağına yürütmeden kimsenin karıştığı bir ülke yok. Ve yine, Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde ilk 10 ülkenin tamamı parlamenterken, son 10 ülkenin de tamamı yine, başkanlık ya da yarı başkanlık sistemiyle yönetiliyor.

Ve bugün geldiğimiz noktada, bir tek kişi hem yasamanın, hem yürütmenin, hem yargının başı olarak kendi görüyor ve öyle davranıyor. Örneğin, dünyada Merkez Bankası başkanlarının bağımsızlığı ana kabulken, Türkiye’de beş yılda bir değiştirilecekleri ve bağımsız olacakları ana kabulken, kanun maddesiyle son dört yılda 4 kez değiştirilen Merkez Bankası Başkanıyla karşı karşıyayız. Bir tek kişi, yasama organının hangi kanun teklifini hangi sırayla görüşeceğine, komisyon başkanlarının kim olacağına, Meclis Başkanının kim olacağına karar veriyor, hatta, Meclis grubunun seçeceği grup başkan vekilini o seçimden bir hafta önce yaptığı kurultayda ilan edip merkez yönetim kurulu listesiyle basına geçebiliyor; yedi gün sonra yapılan seçimde kanuni gerek yeter şart şeklen tamamlanıp bir hafta önce kurultayda ilan edilen grup başkan vekili göreve başlayabiliyor. Yine, bir tek kişi, o ülkede kimin hapiste duracağına, kimin hapisten çıkacağına karar veriyor ama şöyle bir iş bölümü var: Kimin hapse gireceğine bizim dünya liderimiz, kimin hapisten çıkacağına dünyanın diğer liderleri karar veriyor. “Bu can bu bedende durdukça Brunson oradan çıkamaz; ver papazı, al papazı.” Bir tek Oval Ofis telefonuyla Rahip Brunson kendisini şaşkınlıkla uçakta ve Oval Ofis’te bulabiliyor. “Darbeyi planlayan Büyükkada’dakiler, darbe plancıları yargılanacak, gün yüzü göremeyecekler.” derken Herr Schröder’in bir telefonu; “Deniz Yücel asla çıkamaz.” derken Merkel’den gelen bir telkin telefonu buna izin verebiliyor ve bugün davası görülecek olan Kavala, görüldüğü mahkeme Türk milleti adına karar verip salondaki herkesin ayakta dinlediği kararda beraat etmişken “Birileri onu beraat ettirmeye

çalıştı.” deyip hukuk sistemimizde olmayan bir millet jürisi sıfatıyla tutukluluk hâlinin devamı için yedi saatlik usulsüz tutulma ve ardından yeni dosya, yeni tutuklamayla devam edilebiliyor ve bu ülkenin adına birileri “demokrasi” demeye, sanki biraz önce yapılan sunumdaki gibi bir demokrasi bütçesi açıklanmış gibi takibe yapmaya devam edebiliyor.

O kişi “Verin yetkiyi bu kardeşinize dolarla nasıl mücadele edilir...” dediğinde 4 lira olan dolar Türk parası karşısında 3 kat değer kazanıp -marifet dolarda değil, o olduğu yerde duruyor, Türk lirası 3 kat değer kaybedip- bugün 12, daha evvelki gün 13,5 liralara kadar gidebiliyor. Bu iktidar başlarken “Verin kardeşinize yetkiyi.” de...” O gün de bu devletten hepimizin vergileriyle maaş alan Yiğit Bulut bugün de alıyor ve o gün bu başlayan rejimde “1 doların 1 TL olması yakındır.” diyordu; bugün 1 dolar 12 TL, aynı danışmana ne danışılıyorsa o gün de maaş ödeniyor, bugün de maaş ödeniyor.

Bugün dünyada ilk kez bir fikrin -hipotez bile değil ama bir fikrin- bir doktrin olarak vazedildiğine şahit oluyoruz. Bir fikriniz vardır, akıllıcaysa hipoteze dönüşür; öncül deneyler iyi sonuç veriyorsa gerçek bir deneme, yapılan ölçümlerden sonra bunun bir kural olarak ilanı, bütün uygulamalar destekliyse doktrin olur. Dünyadaki bütün ekonomistler “Kötü yönetim sebep, faiz sonuçtur.” derken bir ekonomist şu doktrini vazediyor: “Faiz sebeptir, enflasyon sonuçtur. Ben faizi düşünürsem geri kalan her şey düzelir.” Ve o günden beri suni olarak düşürülen faiz otomatikman enflasyonun altında kalıyor. Enflasyonun altındaki faizin negatif faiz olduğunu bu salonda en az ben, en çok hepiniz biliyorsunuz. Parayı bankaya koyup da geri çekince satın alma gücü düşüyorsa kimse parayı faizde tutmuyor, alternatif yatırım araçlarından ilk akla gelen ve en kolay temin edilen döviz'e yöneliyor. Suni düşüş faizi, yükselen dolar demek ama bu 2019 yılına gelince “Yerel seçimlerde İstanbul’u kaybeden Türkiye’yi kaybeder.” haklı korkusu “Aman, televizyonda sağ alt köşe Türkiye’nin karnesidir, dolar çıkarsa büyükşehirler gider, hadi damat efendi, sat rezervleri, tut doları.” Bu hayal, bu inat 128 milyar dolar, dedemizin, ninemizin, anamızın, babamızın alın terini çarçur ediyor. İki durum var burada. Bir: Kötü bir mantık, hatalı talimat, süren inat 128 milyar doları çarçur etti ama o dolar, o rezervler satılırken Merkez Bankası bankalara ihaleyle ve sonradan hiç değilde ne kadar, hangi tarih, hangi saatte satıldığı belliyken birisi artık aleniyet kazanan, diğerinin olduğu bilinen ama fiziken elde olmayan iki gizli protokolle kamu bankalarına rezerv satma izni veriliyor ve o rezervlerin satışında dolar yükselmesin, 6’da; 6,20’de; 6,5’ta tutulsun diye yapılan satışlarda ayrıca şüpheli, ayrıca usulsüzlük çağrıştıran ve 6 liradan alınıp bugün 13,5 liradan satılmaya müsait işlemlerin kim ve kimlere yapıldığı sır gibi tutuluyor. Bu sırrı sıraların bu tarafındakiler öğrenmek isterken, karşı taraftan bize iştirak eden tek kişi Lütfi Elvan iken bunu bir kez söylüyor, sonra da susturuluyor. Ondan sonra, Lütfi Elvan konuşulmasın diye haftalarca Lütfi Türkkan’ın konuşulması tercih ediliyor. Lütfi Elvan’ın bu gidişata itirazı, 2 bacağına arasındaki tuttuğu ellerinden, sizler elleriniz patlayana kadar alkışlarken “Bu memleketi nereye götürüyorlar, direksiyonu ben tutuyorum ama avucumun içinde başkası çeviriyor.” derken... Lütfi Elvan’ın avucunun içinde başkası tarafından döndürülen direksiyon, demokrasinin şekli ama yönetimin keyfi ve tek adam ve tek zümreye ait olduğunu niteler şekilde seyrediyor.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, rejimle ilgili yapılacak eleştirilerin hepsini kucaklamakla mükellef, göğüslemekle mükellef. Örneğin, 16 Nisanda ne vadettiyseniz tersi gerçekleşmiş durumda. Güçlü Meclis vadettiğiniz. Neyle göreceğiz? Meclise duyulan saygıyla.

Birazdan yollayacağım Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Sizden önceki, beğenmediğiniz, hep eleştirdiğiniz ve ittifak ortağınızın da içinde olduğunun farkında olmadan eleştirdiğiniz üçlü koalisyon, kendisine yöneltilen soru önergelerinin -süresi içinde- yüzde 87’sini cevaplıyordu. 27’nci Dönemde -bu tek adam rejiminde- oran yüzde 12,75. Bu oran geçen sene 9, ondan önceki sene 4’tü. Yaptığımız sert eleştiriler ve her Bakanınıza gelip bu karneyi kendisine vermemizin sonucunda bu durumdadır.

Sayın Oktay, yüzde 24’le karnesi en iyi olan sizsiniz. Bu Meclisin sorularına anayasal süre içinde Hulusi Akar’ın yüzde 4’le, Süleyman Soylu’nun 3’le, Abdulhamit Gül’ün 1,7’yle, Fahrettin Koca’nın 1,4’le cevap verdiğini hatırlatırım. Bir muvazaa suçu işliyorsunuz çünkü billboardlarda dediniz ki: “Güçlü Meclis; kanun tekliflerini münhasıran, sadece ve sadece milletvekilleri verecek.”

Bugün, önceki Bakan Albayrak “İlk kanun teklifimizi hazırladık, Sınai Kalkınma Bankasıyla ilgili teklifi Meclisimize yolluyoruz inşallah.” dediğinde yemininin üzerinden daha on bir gün geçmişti. Bugünkü RTÜK Başkanınız temmuz ayında “RTÜK Kanunu’nu tüm taraflarla görüşerek hazırladık, Meclisimize sevk ediyoruz inşallah.” dedi, gıkınız çıkmadı. Bugün burada milletvekillerinin kanun tekliflerine attığı imzaların birer muvazaa teşkili, birer muvazaa tescili, Anayasa’nın arkasından dolaşmak suretiyle saraydan gelen teklifleri sahiplenilen imzalar olduğunu ve bugün fiilen kanun teklifleri karşısında soru-cevap yapılamadığını çünkü sorulan sorulara cevap verecek siyasi muhatabın salonda bulunmadığını, mevcut muhatapların sadece muvazaa imzalarının sahipleri olduğunu bütün Meclis biliyor, hepimiz biliyoruz.

Ayrıca, soru önergelerinin yanıtlanma biçimi de ayrı bir felaket; orada sınıfın en iyisi değil, en berbatsız Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, ilgili kanun maddesini hatırlatmalar “Gereği şekilde yapılmaktadır.” demeler... Baştan savarcasına yapılan cevapların da numerik olarak cevaptan sayılıp içerik olarak ise utanç verici vesikalar olarak tutanaklara geçtiğini size bir kez daha hatırlatmak isterim.

Ve Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, siz geçmişte de kamuda önemli görevler yaptınız. Bilirsiniz ki müsteşara kadar olan memurlar idare hukukuna tabiydiler ve siyaset yapmazlardı, yapamazlardı. Bugün müsteşarlık kalktı, yerine bakan yardımcılığını ihdas ettiğinizi söylüyorsunuz; her biri siyasi, sizden değil ama benden, bizden siyasi. Sizin de bir atanmış olarak siyasi olmamanız gerekir, eğer siyasiseniz sandıktan çıksaydınız. Bir kalemin ucundan döküldüyseniz, o zaman devlet adına görev yapacak, milletin vekilleriyle polemik yapmayacaksınız.

Fuat Bey, siz AFAD Başkanı olarak da atandınız. Başbakanlık Müsteşarıydınız; o dönemde sesinizi duymadık ama o dönemde de görev yapıyordunuz, mukabil ve denk görevler yapıyordunuz. Şimdi Cumhurbaşkanı Yardımcısıydınız ve bir gerçek var: Bütün atanmışlar iktidar tarafından, iktidar tarafında olan seçilmişlerden daha çok siyaset peşinde. Yani sistem, iktidar partisinin milletvekiline siyaseti sınırlarken iktidar partisinin atanmışlarına siyaset yapma, göze girme ve bunu böhnan, iftira, hakaret üzerinden sürdürerek iyi sicil alma gibi yanlış ve kabul edilemez bir kaniya dönüştürmüş durumda.

Şahıslarla uğraşmak adına değil, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, İletişim Başkanı Fahrettin Altun, atandığındaki görev tanımı belli, mevcut, devam ediyor. İlk başta kendisine verilen araç Passat marka bir binek araçken, bugün dünyanın en sayılı, pahalı Mercedes’lerinden biri, kendisine bir ödölmüş gibi geldi, önünde, arkasında korumalarla bambaşka bir durumda. Biz, yasama Meclisi olarak statüsündeki değişikliği bilmiyoruz, bu gücü nereden aldığını size sormak istiyoruz. Ve 28 Şubatıdaki akreditasyonlara taş çıkartan, Anıtkabir’i bile yasaklayan, gazetecileri kafasına göre fişleyen ve çok maaşlı bu sistemin en önemli figürlerinden bir tanesinin, sizin iktidarınızı en ciddi yıpratıcı şahsiyetlerden biri hâline geldiğinin iktidar partisinin milletvekilleri dahi farkında ama her gün, içinde bulunduğunuz erimeyi sorgularken herhâlde aklınıza gelmiyor.

Bir zorluk var, nasıl kabul edilir bilmem ama bu ülke, yirmi yıl önce “Bu yüzüğümle siyasete girdim.” diyen Recep Tayyip Erdoğan’a yetki verdi; o zaman Keçiören’de oturuyordu ve arkadaşlarının kullandığı mütevazı arabalara biniyordu. Bugün geldiğimiz noktada Recep Tayyip Erdoğan artık bir sarayda oturuyor ve “Ey Merkel!”in ürettiği Mercedes’lere biniyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Orası milletin yeri, milletin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın arkadaşlar, Merkel dünyanın en pahalı Mercedes’lerini üretiyor; en pahalısından 2 tane bizde var, Amerikan başkanlığı sistemiyle biri sağdan, biri soldan gidiyor. Sarayın bütün Bakanları, Bakan Yardımcıları ve göze girmiş bürokratları, hepsi Passat’tan yukarıya, en pahalı Mercedes’lere biniyor. Merkel’in kendisi mütevazı bir minibüsle geziyor, Merkel mütevazı bir konutta oturuyor ve Merkel, o “Ey Merkel!”, tarifeli uçaklarla uçuyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Kılıçdaroğlu neye biniyor?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz saraya taşındınız, siz dünyanın en pahalı araçlarına biniyorsunuz ve milletin şunu görmesini kabul edin, şöyle bir durum var: Dünyada liderler mütevazı ev ve araçlarda ise halk zengin, eğer dünyada liderler sarayda oturuyorsa halk sürünüyor. Buna demokrasi-ekonomi korelasyonu diyoruz, buna çok dikkatle bakın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Senin de itiraz etmen lazım ama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım, herkes sırası gelince kendi fikirlerini söyler değerli arkadaşlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Saygısızlık yapma, dinle.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Saygısızlık değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Saygısızlık yapma.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ne oldu “araba” denince bozuldunuz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Zorunuza mı gitti?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaşlar, arkadaşlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herkese söz vereceğim, hakaret olmadığı sürece herkes fikrini söyler, takdir milletimizindir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Gerçekleri duymak zor mu?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaşlar, arkadaşlar, müsaade edin ya. Söz alıp konuşacaksınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, iki dakika vardı, iki dakikadan beri...

(Gürültüler)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sen her zaman ayar vermeye çalışıyorsun ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, Sayın Güneş...

BEDRİ SERTER (İzmir) – Gerçekleri duyun, gerçekleri.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yorulduk, biliyorum, bir maratonun sonundayız ama kurallarımız var, bütün dünya parlamentolarının kuralları var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama Sayın Başkan, her seferinde aynı şey. Yoksa bir şey yapmak istemiyorum ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İsmail Bey, aranızda tartışacaksınız biz çıkalım ya.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yanlış bir şey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Güneş, siz bir hekimsiniz, doktorsunuz, sağlıklı çalışmamız lazım bizim, lütfen.

Değerli arkadaşlar, bir şey söyleyeyim...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durdurdum sürenizi Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İki buçuktu zaten başladığında, iki buçuktu efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kaçtıydı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İki buçuktu başladığında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse oraya alalım, orada bir problemimiz yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Güneş, İsmail Bey... Bakın, defalardır sesleniyorum, bir dinlerseniz... Değerli Güneş, bir dinlerseniz bir şey söyleyeceğim.

Değerli arkadaşlar, demokrasinin gereği olarak partilerin farklı fikirleri var, öyle olmasa hepimiz aynı partide olurduk zaten; böyle bir dünya yok. Burada herkes kendi fikirlerini ifade edecek. Kişiselleştirmeden, hakaret etmeden, İç Tüzük'ümüzün emrettiği şekilde kaba ve yaralayıcı bir dil kullanmadan, temiz bir dille herkes her türlü fikrini, gerekirse ağır eleştirilerini burada ifade edecek. Bundan hiç kimsenin gocunmaması lazım, demokrasimizin olgunluğunu gösterir bu olsa olsa. Bizim sırası geldiğinde bu eleştirilere cevap vermemiz... Bütün gruplar için söylüyorum, eleştiriler varsa cevabını vereceğiz, biz de kendi argümanlarımızı söyleyeceğiz, nihai takdiri yapacak olan da millettir. Birbirimizin fikirlerini beğenmek zorunda değiliz, kabul etmek zorunda da değiliz ama birlikte çalışmayı becermek durumundayız.

Lütfen devam edelim Sayın Özel.

Sürenizi kestiğimiz yerden devam ettiriyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İki değildi Sayın Başkan da neyse daha sonra nasılsa halledersiniz.

Sayın Başkan, biraz önce bahsettiğimiz tek adam rejiminin yerli bazı parametreleri var. Bu ülkede cumhurbaşkanları oldu. Süleyman Demirel görev süresinde kendisine hakaretten 158 kişiyle, Ahmet Necdet Sezer 153 kişiyle, Turgut Özal 207 kişiyle, Kenan Evren 340 kişiyle, Abdullah Gül de 848 kişiyle davalıkken, Recep Tayyip Erdoğan 38.581 kişiyle davalıktır. Milletiyle davalı, milletiyle kavgalı bu görüntünün sebebi: Cumhurbaşkanlarının tarafsız olması gerekirken bir partinin Genel Başkanı olması, sabah aynı kalemle vali, öğleden sonra il başkanı, sabah aynı kalemle kaymakam, öğleden sonra ilçe başkanı atıyor olmasından ve günde 5 kez çıkıp televizyonlarda siyasi muhataplarıyla polemige ve hakarete girmesinden ve onun oluşturduğu toplumsal tepkiden başka bir şey değildir.

Bakın, yarattığınız canavar 2003 yılında 98 milyon TL örtülü ödenğe ihtiyaç duyuyorken bugün 1 milyar 858 milyon TL örtülü ödenek, 2020'de, kullandıysa bu işte bir iş var demektir. Vatandaşa bunun hesabını vermek durumundasınız.

Şimdi, birinci itirazım şu, ekonomiyle ilgili kısımda: “Ekosistem, ekosistem...” bu sunumda. Yahu, 5 tane canavarın, bir adam ve çevresindekilerin semirdiği, büyüdüğü, her şeyi yalayıp yuttuğu, geri kalan herkesin sürüldüğü, avucunu yaladığı bir sisteme ekosistem denmez. Bu olsa olsa egosistemdir. Egosantrik bir yönetim anlayışının, egosantrik bir kişiliğin ve egoist bir yaklaşımın etrafındaki çevresini zengin etme ve başka kimseyi düşünmeme hâlinde başka bir şey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Normal süreniz tamamlanmıştır. İki dakika ek süre veriyorum. Toparlarsanız sevinirim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

Ayrıca, ekonomi politikasında pazartesi gününden itibaren çoktandır olan bir paradigma değişikliği itiraf edilmiştir, Cumhurbaşkanının kendi açıklamasıyla ve tüm parametreleri değişmiştir yani önümüzde duran bu bütçenin. Tarafınızdan buraya geliş sebebiniz olsa olsa bu bütçeyi geri çekmek olabilir. Alın, gidin ve yeni paradigmaya ve yeni parametrelere uygun bir bütçe getirin. Orta vadeli programa, 2022 yılı Cumhurbaşkanlığı hedeflerine baktığınızda karşınıza şu çıkacak: 2021 sonunda yani bu yılın sonunda, bundan kırk gün sonra kurun 8,30 olduğu kabulünüz var. On dört ay sonra 2022 yılı döviz kuru tahmininiz 9,27; siz buna göre bütçe yapmışsınız, kur şimdiden 12,1 evveli gün 13,5'tu. Buna göre bütçe mi olur? Alın bütçeyi götürün, yeniden çalışın, getirin. Enflasyon varsayımınız tutmadı. Enflasyon varsayımınız 16,2'ydi, 19,89 mevcut enflasyon, gerçek enflasyonun, biraz önce Sayın Usta'nın ifade ettiği gibi, gelecek aydan itibaren yüzde 30'ların ötesine fırlamaması matematiğin inkârı olur ve siz bu enflasyona göre bütçe getiriyorsunuz. Böyle bir ortamda asla ve asla beklenen hedeflerin tutmayacağı açık olduğu gibi böyle bir bütçenin en güçlü yanının sosyal yardımlar olması gerekmektedir. Sosyal yardımların, sosyal devlet ilkesine göre alınacak tedbirlerin bu kadar kısıtlı ve bu kadar yanlış sayılardan hareket ediyor olması kabul edilemez. Ve bugüne kadar inkâr ettiğiniz bir mesele artık ikrar durumundadır. Bakın....

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özel, üyemiz arkadaşlarımızdan beş dakika daha size aktarıyoruz ama bu, maksimum süremizdir grup olarak.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sağ olsunlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaşlarımızın bonkörlüğünün bir maksimum seviyesi yok, onu biz tayin ederiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gruplar arası denge anlamında bunu gözetiyoruz.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, Sayın Başkan, Şefik Çalışkan, sizin adınıza konuşan, raporlar yazan ve ciddi şekilde etki altında olduğunuz kişi şöyle bir rapor yazdı, hepiniz de paylaştınız sosyal medyada tıkr tıkr tıkr. Şefik Çalışkan diyor ki: “Dövizin yükselmesi, kötü bir şey değildir çünkü dolarizasyon yüzde 60'a yakın, milletin parası değer kazanıyor. Bozdurup harcarlar, bu da ekonomiyi canlandırır.” Ya, yazıklar olsun. Asgari ücretlide, eski orta direk yeni yoksullarda, emeklide dolar mı var da parası değer kazanıyor? Eşit mi dağılıyor? Bu dolarizasyon dediğin meselenin Türkiye'nin en kabarık birkaç bin, birkaç on bin tane hesabına mahsus bir iş olduğunu bilmez misiniz?

Ve bakın, geçmişteki inkârın ikrara geldiği bir yer bu sefer daha yetkili bir yerden, herhâlde okumuşsunuzdur Nurettin Nebati'yi -çok kişi müstakbel bakan olarak ifade ediyor kendisini, bakan yardımcısını- diyor ki: “Sadece faiz ve döviz kuru ilişkisini esas almıyoruz artık. O işler değişti, artık düşük faiz-yüksek üretim hacmine dayanan temel politika.” Milletimize şimdiden başına geleceği gösterelim. Bundan önce söylendiğinde hepiniz inkâr ettiniz. “Öyle bir niyet yok. Bunlar dövizini bilerek mi yükseltiyorlar? İhracat yükselsin, cari açık kapansın onun üzerinden. Olur mu öyle şey?” dendi. Bakın, nasıl çizelge yapmış? “Düşük faiz, yüksek kur, yüksek üretim, yüksek istihdam” diyor ama istihdamı aşağı almış bu yüksek. O ne demek biliyor musunuz? Ucuz iş gücünü vurguluyor, ucuz iş gücü. Şu anda 219 dolar oldu asgari ücret ve bu gülünecek bir durum değil, bu ağlanacak bir durum. Ve Nurettin Nebati bir yukarı, bir aşağı, bir yukarı yaparken -örneğin ihracat yukarıda ithalat aşağıda-

iş gücünü aşağıda göstermiş. Bu, emeğin ucuzlaşması demek. Çin’den düşük asgari ücretle çalışmak demek. Siz, doları 15 lira yaparsanız dolar 6 lirayken belirlenmiş asgari ücretle bu durumun ucuz iş gücü olduğunu cümle âlem biliyor.

Sayın Başkan, ben dün Sivrihisar’daydım, Sivrihisar’dan 2 şey anlatayım: Birincisi, onların da pek çok ilçemizle birlikte sahiplendiği Nasrettin Hoca’yı gördüm. En meşhur hikâye ne? Eşekten düşmüş, millet hoca düştü diye koşunca üstünü silmiş “Düşmedim, düşmeseydim de inecektim.” demiş. Saçmaladınız, faizi bastırdınız, dolar fırladı ve şimdi diyorsunuz ki millet perişan, düşmeseydik de inecektik. Ve bu ayıbı yapsa yapsa müstakbel bakan Sayın Nebati böyle şemalandırabilirdi, yaptığınız rezaletin sonucu bu.

Ama Sivrihisar’da bir şey daha var, AK PARTİ’nin bütün milletvekillerine buyurun gidelim derim, kol kola gidelim: Sivrihisar’da çocuk ayakkabıları satan bir tane dükkan var. Dün oraya girdim. Bir kız çocuğu için bot, kaç para bu dedim, ben fiyat sordum. O dedi ki “Geçen senenin 2 katı. Geçen sene 80 liraya satıyordum, şimdi 160 lira, 150 verene veriyorum.” dedi. Yanında, hemen yanında, gidin bulun... Türkiye’nin öğün atlatmak için, karın doyurmaz ama öğün atlatmak için icadı çiğ köfte diye bir şey var. Etsiz çiğ köfte, incecik sarılıyor, 7,5 liraya satılıyor. “Geçen sene 4 liraya satıyordum.” dedi. Gidin, Sivrihisar’daki çiğ köfteciye sorun. Geçen sene 4 liralık dürüm çiğ köfte bugün 7,5 lira. Ve siz iş gücünü ucuzlatmakla, ihracat avantajı yakalamakla, onun üstünden dönüp dolaşıp cari açığı kapatmakla hesap yapıyorsunuz. Sözüne kim güvensin, kim inansın?

Bakın, 6 Mart 2015, dolar 2,59’ken “Dolara aşırı derecede yatırım yapanlar yaya kalacaklar.” dedi Recep Tayyip Erdoğan. 2 Aralık 2016, dolar 3,51 Erdoğan: “Yastığın altındaki dövizleri bozdurun.” çağırısı... 16 Haziran 2018, Erdoğan: “Bunların kafası basmaz, ben ekonomistim, siz kardeşinize güvenin, dolara güvenmeyin.” Ve Erdoğan’ı dinleyenlerin sonu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, toparlayacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Artık süre veremeyeceğim. Grubunuzda çok değerli arkadaşlar var, eksik kalanları onlar tamamlarlar, rica ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Toparlayacağım, bitiriyorum. Sayın Başkan, toparlayacağım. Sona geliyorum, sona geliyorum merak etmeyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım, yok artık, vermiyorum. Maksimum yirmi beş; öyle bir kuralımız var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle bir şey yok Sayın Başkan. Arkadaşlar süre aktarırsa aktarırsınız, örnekleri var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bakın, “tek adam” diyorsunuz tek konuşmacı olmaya çalışıyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır öyle bir şey yok. Ne alakası var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir şey olmaz. Birçok arkadaşımız var burada, onların da fikirleri var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Süremi de bitirdiniz ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tek konuşmacıyla böyle bir şey sürdüremeyiz. Değişik gruplar arasında dengeli olmak durumundayız, kaliteli bir müzakere süreci için bunu yapmak durumundayız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, o verdiğiniz süre ve arkadaşların verdiği süreyi ekleyin. Tamamlıyorum, bir şey yok...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veremiyorum, onu tartıştık Sayın Özel, bu konuyu tartıştık. Siz daha önce olmadığınız için hakikaten bilgi vermek istiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, daha fazla zaman kaybetmeyelim. Toparlıyorum.

Kaç dakika aktarıyorsunuz arkadaşlar?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Beş dakika veriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dakika son bir söz veriyorum, lütfen, toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Toplam beş dakika verin efendim, bitiriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, son günümüz olduğu için buyurun, beş dakika daha konuşun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, “Dolara yatırım yapan, yaya kalır.” diyen Erdoğan’a “Dolarları bozdurun.” çağrılarına inanan iyi niyetli vatandaşlarımız vardı. Bakın, elimdeki vatandaş bir berber; “100 dolar bozdurup fişini getirene tıraş bedava.” Yeşil Berberde. Bakın, bu arkadaş daha güzel bir şey söylemiş: “Millî duruşa destek. 100 dolarını bozdurana tıraş bedava.” Erdoğan’a inanıp bu arkadaşların kampanyasına katılanların tıraşı şu an 620 liraya geldi. Böyle bir saç tıraşı mı var ya? Buna inananlar 620 lira zarar etti. Hani bedavaydı tıraş? Adam size inandı, dolarını bozdurdu, 620 lira zararda bugün. Dünyanın en pahalı saç, sakal tıraşını vatandaşa tıraş yaparak, vatandaşı tıraşlayarak, iyi niyetini suistimal ederek gerçekleştirdiniz.

Bakın, o zamanlar Milliyetçi Hareket Partisi de dolarda duruyordu. Bir iki sorduk, sıkıştırdık, 6,80’den bozdurduklarını ilan ettiler. Millete 5,5, 5,80’de dolar bozdurdular, en son nihayet 6,80’de dolar satıldı. Ne oldu o günden bugüne? Sormak isterim. Hâlâ Erdoğan’ın arkasındaysanız zararınızı biz hesapladık, siz söyleyin. Eğer arkasında değil, döviz geçtiyseniz geçtiğiniz tarihi ve kuru da bilmek isteriz değerli arkadaşlar.

Son olarak, bugün geldiğimiz noktada Tayyip Erdoğan tek başına kullandığı yetkilerle İstanbul Sözleşmesi’nden çıkmıştır. Bugün geçen yıldan daha çok kadın öldürüleceğini beklediklerini ve bu endişesini sizin Kabine üyeniz açıkladı. Tayyip Erdoğan tek başına kullandığı yetkiyle Joe Biden’la tek başına görüşme yapmıştır. O görüşmede “Afganlar Türkiye üzerinden gelecek.” söylentisi üzerinden 100 binlerce Afgan, Türkiye’ye doğru harekete geçmiştir. Tek başına kullandığı yetkiyle Tank Palet Fabrikası’nı Katarlılara vermiş, dünyanın en pahalı uçağını bu ülkenin onurunu zedeleyerek “hediye” olarak kabul etmiştir. Kamu özel iş birliği olduğu, sağlıkta kullanımından İngiltere’nin bin pişmanlık duyduğu yöntemle “Benim en büyük hayalim.” diyerek bu şehir hastanelerini inşa ettirmiştir. Kanal İstanbul Projesi’ne tek başına karar vermiş, Anayasa Mahkemesinin dahi Anayasa’ya aykırı bulduğu Ahlat’a kışlık saray inşa etmiştir. Osman Kavala’yı kendi inadı ve kararıyla içeride tutmuş, İrfan Fidan’ı Yargıtayda bir tek sayfa dosya çevirmeden Anayasa üzerinden takibe ve kandırmacayla Anayasa Mahkemesine atamıştır. Biri kadın cinayetine, biri dış politikaya, biri millî savunmaya, biri çevreye, biri şahsî zenginleşmeye, biri hukukun üstünlüğüne, diğeri liyakate aykırıdır. Bir devlette bunlar kalmadıysa elde ne kalmıştır? Bunu size sormak, bunun üzerinde bir cevap vermenizi beklemek hepimizin hakkıdır.

Son sözüm şu: Birleşik Arap Emirlikleri... Bakın, bunlar sizin yerinize manşet atan, sizin okuduğunuz, sizin bedava dağıttığınız, en çok kamu kurumlarından reklam verdirdiğiniz gazeteler; “Şerefsiz bunlar.” diyor gazetenizin manşeti Birleşik Arap Emirlikleri için. “Darbe oyunları ortaya saçıldı.” diyor. “Her taşın altında o ülke var.” diyor ve diyorsunuz ki: “FETÖ darbesine, 15 Temmuz kanlı darbe girişimine 3 milyar dolar finans ayırdı.” Dün darbenin finansörü bugün A Protokol’le karşılanıyor, önüne halılar seriliyor, imzalar atılıyor, alkışlar yapılıyor. Buraya mı düştük, buraya mı

geriledik? Birleşik Arap Emirlikleri'yle Libya'da karşı karşıyayız, Suriye'de karşı karşıyayız, Mısır'da karşı karşıyaydık; ak dediğimize kara diyorlar. Her “millî politika” dediğinizde antiteziniz Birleşik Arap Emirlikleri ve onlardan gelecek, geleceği var sayılan 10 milyara muhtaç olunmuş ve...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alayım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) –...15 Temmuzun finansörlerine eğer el açıyorsak, bu, benim ulusal onuruma dokunuyor. Bunun bir tarifesi varsa; Fetullah Gülen'i affetmenin dolar üzerinden tarifesi nedir? Onu da siz açıklayın Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özel, süreniz dolmuştur.

Teşekkür ederim.

Şimdi, sözü İYİ Parti Grubu adına konuşacak olan Sayın Erhan Usta'ya veriyorum.

Buyurun Sayın Usta.

Süreniz yirmi dakikadır.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, kurumlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, az önce usul tartışması esnasında dile getirdiğim hususu biraz daha açmak istiyorum. Yani bu sadece belli rakamların değişmiş olmasından ibaret bir konu değil söylemeye çalıştığımız şey. Söylemeye çalıştığımız şey şu: Orta Vadeli Program 6 Eylülde yayınlanınca onun beğeniriz beğenmeyiz bir çerçevesi vardı, bir büyüme senaryosu vardı, bir ekonomiye istikrar kazandırma senaryosu vardı, olması beklenir yani bu başarılıdır başarısızdır işin o kısmında değilim. Şimdi, ondan sonra birtakım gelişmeler oldu, Para Politikası Kurulunun farklı kararları oldu, son 3 kararında Para Politikası Kurulu faiz indirimini tercih etti ve baştan adı konulmadı ama sonradan, şimdi şimdi dolaylı olarak değişik şekillerde işte Nureddin Nebati veya işte filanca birileri bir şeyler yazarak bu geldiğimiz duruma bir senaryo uyduruluyor. Tamam, buna da bir şey demeyiz, Hükûmetin tercihi olabilir, nihayetinde bu tercihi yapma yetkisi var Hükûmetin ancak eğer böyle bir şey yapılıyorsa bizim bu konuştuğumuz bütçe ve bu bütçenin oturduğu makroekonomik çerçeve tamamen değişti. E, bunu dikkate almamız lazım yani şimdi bir şey söyleyerek yola çıkıyorsunuz yani diyelim ki işte “Kuzeye gideceğim.” diye yola çıkıyorsunuz ona göre bir hazırlığınız var, tamamen işte güneye gidiyorsunuz, sıcak iklime gidiyorsunuz, hâlbuki soğuk iklime gideceğim dedi; ya, onun hazırlıkları da farklı, yanınıza almanız gereken teçhizatları da her şeyi farklı. Bunu değiştirmek lazım, söylemeye çalıştığımız şey bu. Yani, ha “Biz bütçeye hiçbir önem vermiyoruz, bütçenin bir anlamı da yok, önemi de yok. Biz zaten ülkeyi bildiğimiz gibi yönetiyoruz.” Hakikaten de öyle; işte, geçen 2021 yılı bütçesinde, şu anda bizim önümüze gelen 2021 tahminlerine baktığımızda harcamalarda 160 milyar TL bir aşım olacak. Bunun anlamı şu: Bunun için Meclise ek bütçe kanunu için gelindi mi, ödenek için, ek ödenek için? Gelinmedi. “Ben zaten istediğim şekilde yönetiyorum.” diyorsanız o ayrı bir husus, tabii bu antidemokratik bir tutum olur, bundan ülke zarar görür, bundan insanlarımız zarar görür; şimdi olan olay bu. 6 Eylülde bütçenin tabii Orta Vadeli Programı çıkarken orada bütçe büyüklükleri de var yani ortaya koyduğunuz 2022 yılı bütçesinin harcama toplamı dolar cinsinden 212 milyar dolarmış. 26 Ekimde burada bütçenin Plan ve Bütçe Komisyonunda ilk gününde bu 212 milyar dolardan bütçe 185 milyar dolara düşmüş, şu anda daha Komisyondan çıkmadı, Komisyonun son günündeyiz, daha Genel Kurulu var, bütçenin görüşülmesi var; orada ne olacağını bilmiyoruz ama bugün itibarıyla 145 milyar dolara düştü. Yani ilk bütçe büyüklüğünü açıkladığınız günden bugüne kadar dolar cinsinden bu bütçenin üçte 1'i eridi

gitti arkadaşlar. Yani hani, paradigma değişikliği var, bütün senaryo hikâye değişti, onun ötesinde böyle yapısal, rakamsal değişiklik var. Buna rağmen “Ben bütçeyi aynen bu şekilde götüreceğim.” demek yanlış olur. Birazdan, bugün ilerleyen maddelerde, büyük ihtimalle maddelerde konuşacağım o konuyu yani bütçenin bakın, gelir ve harcama kalemleri bu kur ve enflasyondan olağanüstü şekilde etkilenecek. Bunları öngörerek bir çerçeve koymak lazım, e bunu yaparsanız şayet bu, piyasalara bir güven verir ve insanlar der ki “Ha, şimdi yeni bir paradigma var ve buna göre bir çerçeve oluşturuldu ve Hükümet bunu yapacak.” Bunu yapmadığınız zaman “Ne rast gelirse o olacak, başıboş bir şekilde bir yönetim olacak.” anlayışı sergilenir. Bu da bizim var olan güvensizliği daha da artırır arkadaşlar, söylemeye çalıştığımız şey bu. Yani bir tercihiniz olabilir, o tercihinize de bir şey demiyoruz ama bunun gereklerini yapın ki hiç olmazsa o tercih ettiğiniz yolda giderken başarılı olun diye uğraşıyoruz. Yoksa bunun anlamı nedir biliyor musun? Bütçe ayrı bir yöne gidiyor, söylenenler ayrı bir, bakanlar ayrı bir şey söylüyor. Ben, burada ilk gün sordum Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısına -geçen yıl da sordum hoş- “Ya, bu ekonomiyi kim yönetiyor?” Bu soru kilit bir soru değerli arkadaşlar. Kim yönetiyor? Bakın, işte son zamanlarda tezahür etti söylediğimiz şeyler; hani biz bunu için için biliyorduk da... Ne oldu? Merkez Bankası Başkanı en son enflasyon raporundan sonra, özellikle soru-cevap kısmında bir çerçeve ortaya koydu -söylediği şey çok net bir şekilde- “Biz, enflasyonla doğrudan mücadeleyi bıraktık.” dedi Merkez Bankası Başkanı olarak. Bu, tercüme falan, tevil falan değil yani söylediği şey aynen aslında bu. Ha, “Ne yapacağız?” dedi? “Ekonominin temel sorunu cari açığıdır; dolayısıyla biz, bundan sonra bütün politikalarımızı bu cari açığı azaltmaya yönelik olarak düzenleyeceğiz.” ondan sonra işte, orada bir mekanizma söylemeye çalıştı, tam söyleyemediyse de ve bunun sonucunda da işte enflasyon da umulur ki aşağıya doğru gelecek. Dünyadaki Merkez Bankalarının böyle bir şeyi olamaz yani üretimi, istihdamı, teşvik sistemini, kredi sistemini, her şeyi planlayan bir Merkez Bankası profili ortaya koydu Merkez Bankası Başkanı; böyle bir Merkez Bankacılığı yok. Tamam, Hükümet bir şey demiyorsa kendisi bilir diyelim ama bu güvensizlik yaratıyor, işte, ondan sonra zaten patır patır olanlar olmaya başladı. Yani bunları iyi izah etmemiz lazım.

Ondan sonra, Hazine ve Maliye Bakanı ne dedi; burada hepimizin huzurunda dedi, şurada söyledi. “Bu söylenen konular –yani Merkez Bankası Başkanının söylediği hususlar- Hükümetin görevidir ve bizim temel sorunumuz, temel çözmeye çalıştığımız şey enflasyondur.” dedi, doğru da söyledi bize göre, bu bizim düşüncelerimizle örtüşüyor.

Bak, şimdi, iki farklı durum var. Tabii, bugün idari bütçeler üzerinde durdu daha çok Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı; yani mesela... Ama bu sorularımız, bu değerlendirmelerimizden sonra herhâlde akşamleyin bu konuya ilişkin... Ben, şu anda saraydaki israfı konuşmayı, şunu bunu konuşmayı Türkiye’nin bu büyük meseleleri arasında hakikaten lüzumsuz görüyorum yani çok kıssak, çok üzerine gitsek 1 milyar lira tasarruf olur bütün bütçelerinizde. Ha, fonksiyonları görülebilir o ayrı bir şey ama esas konuşmamız gereken şey bu arkadaşlar. Türkiye patır patır eriyor, Türk lirası eriyor, Türkiye’nin bütçesi eriyor, insanların geliri eriyor; bunu görmemiz lazım. Yani bunu şimdi durup durup da geriye doğru buna kılıf uydurmak... Efendim, ne olursa olsun, kur politikası, kur şöyle olursa böyle gider... Efendim, işte, yüksek kurun faziletlerini anlatmak kadar yanlış bir şey olamaz bu ülkede; fakirleştirmedir. Geçen, ilk gün de söyledim, bu politikalar Türkiye’yi ırgat ülke yapma politikasıdır. Ya, biz ırgat olmaya talip olmayalım. Eğer bir şey olacaksak -bu millet- bu dünyanın efendisi olmaya çalışalım. Irgat olmaktır; emeği sömüreceğiz, ucuz iş gücü üzerinden kurun verdiği avantajı -sanki başka hiç bozucu etkisi olmayacakmış gibi yani o da, o senaryo da işlemeyecek de- kullanarak Türkiye’nin bir miktar döviz girdisini sağlayacağız. Bunun detaylarını birazdan konuşacağım.

Arkadaşlar, talip olmamız gereken şey bu değil. Ya, Sayın Erdoğan demiyor muydu? Hani dolar bozduranları falan çok söyledi de ne dedi? “Millî paranın değeri bir ülkenin namusudur.” demedi mi? Ya, namus tanımı bu kadar sık değişir mi? On yılda bir namus tanımı değişir mi? Şimdi, namus ne oldu? Kurun yükselmesi namus oldu neredeyse. Şimdi, kurun yükselmesi, Türk lirasının değer kaybetmesinin ne kadar faziletli bir şey olduğunu anlatmaya başladı; işte, bu sabah Maliye Bakan Yardımcısı da anlattı. Büyük ihtimal Berat Albayrak’ın 2’nci şubesi olarak da -1’nci şubesi Mehmet Muş- Maliye Bakanı olacak. Yani ama olmaz, olmaz böyle bir şey. Yani “Millî para namusumuzdu.” Şimdi, namus tanımı değişti; böyle bir şey yok.

Şimdi, değerli arkadaşlar, dolayısıyla bu makro çerçeve meselesi önemlidir. Ne yapmak istiyorsanız bunu doğru düzgün bir şekilde, bilimsel temelleri olan bir şekilde de vatandaşa anlatmak durumundayız, yerli iç piyasaya, sanayicilerimize anlatmak durumundayız. O gün mesela “Kredi genişlemesi yapacağız.” dedi, sanayici de çıktı, dedi ki: “Ya, Merkez Bankası Başkanının söylediği hususlardan bizim haberimiz yok.” Kim yatırım yapacak? Sanayicimiz yatırım yapacak. E, sanayicimiz yatırım yapacaksa bu senaryoyu onlarla paylaşmak lazım, onları buna ikna etmek lazım ve onların yatırım yapmasını sağlamamız lazım; yoksa sadece kurla nereye gidersiniz, yatırım olmayan bir yerde... İşte, yani bu ihracattaki, şu andaki bu suni artışın getireceği tek şey emin olun, içeride toplam talebin ki dış talep de bir talep olduğuna göre artması yönüyle enflasyonun üzerine ilave bir baskı getirecektir, başka bir getirmeyecek değerli arkadaşlar, bunu görmek lazım. Şimdi, bu fasla yine döneceğiz, bir miktar bunun üzerinden gideceğiz.

Hadi, biraz şuradan devam edelim: Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı en son zannediyorum, Kabine toplantısından sonraki açıklamasında dedi ki: “Yüksek faiz, düşük kur uygulamasından bugüne kadar sonuç alamadık.” Bu, aslında yani son yirmi yılın ekonomik başarısızlığının bir itirafı ama bana göre biraz yanlış yerinden tuttu. Evet, yüksek faiz, düşük kur uygulandığı dönem oldu mu? Belki kaçınılmaz olarak oldu çünkü enflasyon işte, Hükümet ilk geldiğinde, 57’nci Hükümetin aldığı tedbirler yani önceki koalisyon Hükümetinin aldığı tedbirlerin etkisiyle... İşte, güçlü bir Hükümet geldi, tek başına bir Hükümet geldi, küresel likiditenin bollaşması... Yani AK PARTİ’nin geldiği dönemi iyi analiz etmemiz lazım, çok şanslıydı bu anlamda; kendinden önceki Hükümet, o koalisyon Hükümeti... Biliyorsunuz, 3 parti birden sonradan o reformların bedeli olarak baraj altında kaldı, zamansız bir seçimin getirdiği bir bedel ödemeydi o. Efendim, hepsi baraj altında kaldı ve işte, yeni bir Hükümet oluştu, güçlü bir Hükümet oluştu. Küresel likidite bol, ondan sonra reformlar yapılmış ve reformların bedeli önceki Hükümet tarafından ödenmiş. Hiç kimse, yapılan reformlardan dolayı incinen vatandaş AK PARTİ Hükümetini, Tayyip Erdoğan’ı, geldiğinde suçlamadı; “Öncekiler yaptıydı, biz onun cezasını kestik.” dedi. Böyle temiz bir ortam aldı, iyi de uygulama yapıldı 2007-2008’e kadar.

Tabii, özellikle 2005’ten sonra küresel likiditenin bol olması, Türkiye’ye yatırımcıların güvenmesi nedeniyle Türkiye’ye ciddi bir para girişi oldu. E, bu para girişi sizin kurunuzu aşağı doğru çekti yani uzun süre 1 lira 10 kuruş, 1 lira 20 kuruş civarında bizim kurlarımız devam etti; esasında, bu kaçınılmaz bir şey. Ha, ona paralel olarak biz 2007-2008’den sonra faizlerimizi de tek basamaklı hâle getirdik işte yani politika faizleri de oralara geldi ve uzun süre aslında böyle gitti, sonradan bozuldu; o kısma da vaktim olursa geleceğim.

Şimdi, dolayısıyla, yalnız, buradaki temel yanlış şuydu: Bu gelen paralar yani dışarıdan bize gelen paralar verimli yerlerde kullanılmadı, temel hata bu; bunu görmemiz lazım. Yani AK PARTİ hükümetleri yaklaşık on dokuz yıllık dönemde... Hani, cari açığı, millî gelir özdeşliği açısından “tasarruf/yatırım” farkı olarak tanımlarsak yani 600 milyar dolar civarında dış tasarruf kullandı, net dış tasarruf kullandı ama bu kaynağı üretken alanlara yatırmadı. Neye yatırdık? İşte, konuta yatırdık, büyükşehirlerde

her sokağa bir AVM yaptık veya kimi zaman o an itibarıyla çok ihtiyacımız olmayan büyük altyapı projelerine çok maliyetli bir şekilde... İşte, Osmangazi Köprüsü'nü burada anlattık -Sayın Fuat Oktay hâlâ ona cevap vermiş değil- 5 tane Osmangazi Köprüsü yapıldı o parayla, vereceğimiz paralarla; tamam mı!

Şimdi, dolayısıyla, bu tür yatırımlar yapıldı, paralar bitti. Şu anda, tabii, Türkiye'deki istikrarsızlık nedeniyle sıcak para girişi -veya doğrudan yatırım, çok kalmadı da- durunca da çarklar dönmemeye başladı; olan hikâye bu. Bu da geldi işte, diğer unsurlarla birlikte kurumuzu yukarı doğru götürüyor. Yani şunu söylemeye çalışıyorum: Eğer biz geçmiş dönemdeki paraları, o kullandığımız net 600 milyar doları üretken alanlarda kullanabilseydik, üretimimizin teknoloji seviyesini artırmada, daha yüksek katma değerli ürün üretmede, işte, AR-GE'de, inovasyonda; böyle birtakım işlerde kullanabilmiş olsaydık veya fabrika yapmakta bırakın katma değeri de düşük olsun veya daha doğrusu teknolojisi de düşük olsun ama üretim kapasitemizi artırmakta kullanmış olsaydık bu borçları ödeyebilecektik. Şimdi borçları ödeyemiyoruz arkadaşlar. İşte, elimizde Merkez Bankasının tablosu var; önümüzdeki bir yıl içerisinde -arkadaşlar, şimdi, bazen bunları konuşuyoruz da hani, hakikaten hikâyeden konuşuyormuş gibi- kalan vadeye göre kısa vadede dış borç stoku, önümüzdeki bir yıl içerisinde ödenmesi gereken borç stoku 167 milyar 969 milyon dolar. Hadi, bunların bir kısmı otomatik geliyor, mevduat türü şeyler ama asgari 100 milyar doları çevirmemiz lazım; işte, bu politikanın yanlışlığı, o. Sanki ihracat ile ithalatı kafa kafaya getirince Türkiye'nin bütün finansman, dış finansman sorununu çözeceğiz zannediyorlar. Ya, onu çözsün bile... Ki onu kalıcı çözmek mümkün değil. Şimdi, biliyorsunuz, daha önce burada Ticaret Bakanlığı bütçesinde verdim ben, daha önceden de biz belli dönemlerde defalarca, defalarca cari fazla vermişiz ama onlar hep kriz dönemleri, kurun yüksek arttığı dönemler, oralarda vermişiz; bunların hiçbir kalıcı olmamış çünkü biz yapısal olarak cari dengemizi iyileştirmemişiz. Yani şimdi yine bir iyileşme yok, sadece iki ay veriyoruz, sadece iki aylık bir cari fazla verdik diye hemen senaryoyu değiştirip "Türkiye cari fazla verecek, işte, oradan döviz bolluğu olacak, kur aşağı gelecek, enflasyon aşağı gelecek." Yahu, çocuklar güler buna! Cari fazla veren ülke var mı? Var elbette ama biz bunun hangi tedbirini aldık ya? Allah rızası için bana bir şey söyleyin bir sürü bürokrat var burada yani biz sanayide hangi dönüşümü yaptık, hangi teknolojiyi getirdik de veya eskiden kullandığımız hangi ara malını, sermaye malını ithal etmeyip şimdi Türkiye'de üretiyoruz? Yani ihracatın içerisinde yüksek teknoloji ürünlerinin payını 6,2 olarak aldınız, şu anda getirdiğiniz seviye 3,4 -Sanayi Bakanlığının bütçesinde konuştum bunu- performans programında da 2004 yılına kadar 3,9 olacağı söyleniyor sadece, 4'ü bile bulmuyor. Hedef bile koyamıyorsunuz ileriye doğru "Ben bunu düzelteceğim." diye. Ya, hiç olmazsa yalandan da olsa insan bir hedef koyar en azından -yalandan anlamında demiyorum, yanlış oldu o kelime- vatandaşa biraz moral vermek için. Yok böyle bir şey, hayal bile kuramıyor. E, şimdi, böyle bir ortamda 2 defa cari fazla verdik diye "Türkiye cari fazla verecek, para bollaşacak, kur düşecek, enflasyon düşecek." Arkadaşlar, tekrar olacak ama kusura bakmasınlar, buradaki bürokratları da özellikle çok önemseyişim için onlara söylüyorum: Bakın, hatırlamak açısından; Türkiye 1994 yılında yedi ay üst üste cari fazla vermiş, kriz yılı; Türkiye 1998-1999 döneminde -ki kriz yılı- sekiz ay üst üste cari fazla vermiş, 2001'de dokuz ay üst üste cari fazla vermiş kesintisiz, 2002'de beş ay vermiş, 2019'da dört ay üst üste cari fazla vermiş ama bunların hiçbir kalıcı olmamış çünkü konjonktürün getirdiği ya ekonomik durgunluk... Şimdi bazı arkadaşlar diyebilecek ki: "Ya, şimdi büyüme rağmen cari fazla verdik iki ay." Bunu geçmişte de yaşadık -büyüme- 2002 yılında beş ay cari fazla verdik, 6,4 büyümemiz var 2002 yılında. Yani kimse sadece savuşturmak için mazeret uydurmaya kalkmasın; akıllıca bir şey söyleyeceklerse eyvallah, başımız üzere. Anlatabiliyor muyum?

Yani bakın, bunlar geçmişte oldu ama hiçbirinde sanayi yapımızı düzeltmediğimiz için, dönüştürmediğimiz için bunların hiçbirisi kalıcı olmadı. E, biz burada defalarca sorduk, Sayın Bakanlar baktı bize “Bu adam ne diyor?” diye. Ya, Merkez Bankası Başkanına sordum, o da baktı; insan hiç olmazsa bir kelimeyle cevap verir. “Yapısal cari denge tahmininiz nedir, ne öngörüyorsunuz, yapısal olarak cari denge için ne diyorsunuz?” dedik, hiç kimse bize bir şey söylemedi. Bugün Nureddin Nebati -bilmiyorum nereden duydu- yapısal cari dengeden bahsediyor. E, söylesinler bakalım ama bu Nureddin Nebati’nin söyleyeceği bir şey değil arkadaşlar; bir diğer karmaşa da bu Sayın Oktay.

Şimdi, bakın, “Ekonomiyi kim yönetiyor?” diyorum ya, Hazine ve Maliye Bakanlığının bugünkü yapısı makroekonomi yönetimini yapmaya hem hukuken, hukuki altyapı olarak hem de insan altyapısı, bilgi altyapısı olarak yeterli değil. Eğer böyle bir şey olarsa o zaman, Strateji ve Bütçe Başkanlığının makroyla ilgili bölümlerini oraya bağlayın, ondan sonra bu yapıyı orada oluşturun yani hukuken de sorumluluğu yok, şey altyapısı da yok. Böyle bir altyapı olmadan Hazine ve Maliye Bakanları Berat Albayrak’tan sonra sanki makroekonomi yönetiminden sorumlu bakanlarmış gibi davranıyorlar. Bu yanlış, bunun adını koymak lazım; bunun doğru yeri... Bakın, doğru bir şey yapıldı -doğru yapıları her zaman “doğru” diyoruz- Kalkınma Bakanlığı kaldırılıp Strateji ve Bütçe Başkanlığına dönüştürülmesi son derece doğru bir karardır. Daha bu yapılmadan, 2018 bütçesinde, MHP Grup Başkan Vekiliyken Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk gününde ben bunu önermiştim zaten, o öneriye uygun bir şey yapıldı. Eksik yapılan şey; bu koordinasyonu sağlayacak, Maliye Bakanlığıyla, Ticaret Bakanlığıyla, Merkez Bankasıyla, Sanayi Bakanlığıyla koordinasyonu sağlayacak Beştepe’de bir atamanın yapılması lazım, onun da doğru olanı bir Cumhurbaşkanı Yardımcısıdır. Ofisi neresi olacak? Ofisi, Strateji ve Bütçe Başkanlığı olacak, her şeyi yapar orası.

Mesela, doğru bir şey daha yaptınız, bütçenin parçalanmış yapısını kaldırdınız; Maliye Bakanlığındaki bütçe yapısıyla ilgili birimlerin buraya bağlanması son derece doğru ama temel bir yanlış ve eksiklik var: Strateji ve Bütçe Başkanlığı makroekonomik yönetimin dışına çıkıyor. Burası çok yanlış; Türkiye’de ekonominin tamamını gören bir birimin kalmaması demektir; bu büyük bir hata olur. Bakın beğenelim, beğenmeyelim Berat Albayrak bu hatanın farkına vardı, hatırlarsanız, “McKinsey’den danışmanlık alacağız.” dedi. O danışmanlık bile sıradan bir proje yaptırma falan değildi yani büyük bir danışmanlıktı, hatta söylediği şeyler şunlardı: “Bütün kurumlar politikalarını o McKinsey’e getirecek, McKinsey’de bu politikaları alacak, verileri de alacak, Hükûmete bir politika önerisinde bulunacak.” Böyle bir ihtiyaç var mı? Var ama bunun yapılacağı yer McKinsey filan değil, bir yabancı kuruluş değil, yerli de olsa bir kuruluş değil; bunu yapacak olanlar devletin bürokratları, devletin kurumları. İşte, yapan kurum vardı; az yapıyordu, kötü yapıyordu ama iyileştirilmesi sizin elinizdeydi ama şu anda bunun tamamen dışına çıkmış olması veya böyle bir görüntünün verilmesi de son derece yanlıştır, yazık olur bu ülkeye, yazık olur bu ülkeye hakikaten. Dolayısıyla bu kurumun makroekonomik kapasitesini daha da artırmak gerekir ve makroekonomiye hâkim olan, bütün o kurguyu, dizaynı yapan –bütçeyi de yapıyor şimdi- burası olmalı, diğerleri; Sanayi Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Maliye ve Hazine Bakanlığı da uygulama kurumları olması lazım. Merkez Bankasıyla koordinasyon içerisinde bunun yapılması durumunda faydalı bir iş yapılmış olur. Ha, bu Hükûmete öneri yapmayacağım artık diyordum ama insan dayanamıyor, yapıyor. Şundan dolayı yapmayacağım diyordum: Çünkü söylenen şeyler dinlenilmiyor bir, ikincisi de, tabii, bunları da yapmış olsanız temel problem güven problemi. E, güven de... Sayın Erdoğan’dan başlayarak bir güven problemi var yani Hükûmet değişmedikten sonra yaptığınız hiçbir şeyin de artık bu aşamadan sonra faydası olmayacak. Ama kurumsal altyapının her hâlükârda iyileştirilmesinin ben Türkiye Cumhuriyeti devleti açısından, milletimiz açısından çok faydalı bir şey olacağını düşünüyorum. Lütfen bu konuya önem verin ve bunu yapın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta, iki dakika ek süre veriyorum, lütfen toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım, toparlayacağım. Bugün nasıl olsa konuşma için imkânımız fazla olacak, o yüzden fazla uzatmaya gerek yok.

Şimdi, çok kısa olarak, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini de bir görelim yani buraya geçtikten sonra, gerçekten bizim -ben doğrusu bu kadar bir şey olabileceğini düşünmüyordum- makroekonomik göstergelerimizde çok ciddi bir bozulma oldu. Mesela, işte, kur 4,50; 9 Temmuz tarihinde, şu anda kurun seviyesi 12 lira yani üç yıl birkaç içerisinde bir paranın değerinde bu kadar kayıp olması normal bir şey değil arkadaşlar. Bakın, sadece vicdanınıza hitap ediyorum, yani bir düşünelim bunu, bunların hepsi tesadüf olabilir mi? Şimdi, mesela iyi bir şey yapılmıştı, neydi? Faiz yükü bütçenin azalıyordu. Bakın, astronomik bir şekilde yükseliyor, daha doğrusu geometrik bir şekilde yükseliyor. Şu anda hâlâ makul seviyelerde ama önümüzdeki birkaç yıl içerisinde sürdürülemez hâle geleceğinden –bu gidiş devam ederse- emin olun. Faiz yükü... Şimdi, faizlerin vergi gelirlerine oranı yüzde 10,5’a kadar –bunu yıllık veriyorum- 2017 sonunda düşürülmüştü, şu anda yüzde 20’ye çıktı, önümüzdeki yıl çok daha yükselecek; ciddi bir bozulma var, rasyo olarak bozulma var. Bakın, merkezî yönetimin iç artı dış borç stoku 1 milyar bile değil, 969 milyar TL’ydi. Ne zaman? Bu sistem başlamadan önce. Arkadaşlar, şu anda, en son açıklanan rakam ekim ayı sonu itibarıyla 2,3 trilyon yani 1 trilyon dersek aldığına kabaca, cumhuriyet tarihi boyunca oluşan borç stoku, toplam borç 1 trilyon, son üç yılda onun üzerine 1,7 gelmiş ekim ayı itibarıyla. Bütün borçlarımız kura, altına ve faize endeksli olduğu için -o düzeltmeyi yaparsak kasım açıklanmadan; açıklanacak, bunu göreceğiz- buraya yaklaşık 400 milyar daha geliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Nereye çıkıyor biliyor musunuz? 2,6 trilyona çıkıyor yani Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi döneminde 1 trilyon lira olarak başlayan devletin toplam borcu 2,6 trilyon liraya çıkmış durumda. Bunun üzerinde lütfen düşünelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben de tekrar teşekkür ediyorum. Bütçelerin hayırlı ve uğurlu olmasını...

Sayın Başkanım, çok olumlu bir şey söyleyeceğim: Bizim genel bir tutumumuz var, onu söyleyeyim, unuttum çünkü, başlangıçta söylemekte fayda var. Askerimizin, polisimizin terörle mücadelede yanında olduğumuzu göstermek adına onların bütçelerinde olumlu oy kullanıyoruz. Millî Savunmada, Emniyet Genel Müdürlüğünde bunu yaptık, bugün de Savunma Sanayii Başkanlığında ve MİT Başkanlığı bütçelerinde de olumlu oy kullanacağımızı şimdiden ifade etmek istiyorum. Tabii, Cumhurbaşkanlığı bütçesinde olumsuz kullanacağız, o ayrı bir şey.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, öğleden önce son konuşmacı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın İsmail Faruk Aksu olacak. Ondan sonra bir ara vereceğiz.

Buyurun Sayın Aksu, süreniz yirmi dakikadır.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, Saygıdeğer Komisyon üyeleri, Cumhurbaşkanlığının değerli bürokratları, kıymetli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Millî menfaatlerimizin korunması ve milletimizin huzur ve refahının artırılması adına gösterdiğiniz gayret için Sayın Cumhurbaşkanımıza, size ve Cumhurbaşkanlığı çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Komisyonumuzda 20 Ekim 2021 Çarşamba günü sunumunuzla başlamış bulunan ve otuz sekiz gündür devam eden 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin müzakerelerinin sonuna geldik. Bugüne kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi ve 17 Bakanlığın bütçesini, ayrıca ilgili Sayıştay raporlarını görüştük. Bugün görüşeceğimiz Cumhurbaşkanlığı bütçesiyle de Komisyonumuzdaki görüşme sürecini tamamlamış olacağız.

Bütçeyle Türkiye Büyük Millet Meclisi, yürütme organına harcamaların yapılması ve gelirlerin toplanması konusunda yetki ve izin vermektedir. Bu çerçevede, bütçe kaynaklarının toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tahsis edilmesi, gelir dağılımı adaletini sağlamaya katkı sunması, istihdamı ve üretimi desteklemesi, adaletten güvenliğe, eğitimden sağlığa temel kamu hizmetlerinin nitelikli sunumuna ve erişilebilirliğine imkân sağlaması ve kalkınma hedeflerine yönelik olması uygulama sürecinde göz önünde bulundurulması gereken temel hususlardır.

İnanıyoruz ki bu bütçe, ülkemizin en ücra köşesinde yaşayan vatandaşlarımızın nitelikli sağlık hizmeti almasına, eğitimde fırsat eşitliğine, adil ve hızlı adaletin tecellisine, huzur ve güvenliğin sağlanmasına, aynı zamanda kalkınma hedeflerimizin desteklenmesine, lider ülke olma ülkümüzün adım adım gerçeğe dönüşmesine katkı sağlayacaktır. Konuşmamın başında, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, akşam oylayacağımız 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'ni ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ni bütünüyle desteklediğimizi bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, 16 Nisan 2017'de yapılan Anayasa değişikliğiyle yönetim sistemimiz kapsamlı bir reforma tabi tutulmuş ve Türk milletinin iradesiyle gayesi güçlü devlet, güçlü yönetim ve demokratik istikrar olan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçilmiştir. 9 Temmuz 2018 tarihinde sistem hukuken ve fiilen uygulamaya girmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Türk tipi başkanlığı kurumsallaştıracak, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 100 maddelik yeni, sivil anayasa çalışmamızı tamamlayarak 4 Mayıs 2021'de Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Bey tarafından kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, rasyonelleştirilmiş Türk tipi başkanlık modelidir yani terminoloji farklılığı yoktur. Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsünün sunumundan bunu takip etmediği anlaşıyor. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, siyasi ve toplumsal uzlaşmanın ön plana çıktığı, millî iradenin doğrudan tecelli ve temerküz ettiği bir yönetim yapısıdır. Kuvvetler ayrılığı tahkim edilmiş; yasama, yürütme ve yargı organları kendi içinde daha güçlü, daha etkin ve daha bağımsız hâle Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle gelmiştir. Karar süreçlerindeki tikanlıklar açılmış, hükûmet etme sistemindeki engeller aşılmıştır. Devlet yapısı; teşkilatlanma, insan gücü ve diğer tüm unsurlarıyla yeni sisteme uygun hâle getirilmiş, Türkiye'nin tarihsel yönetim yapısı da dikkate alınarak kamu yönetiminde önemli yapısal dönüşümler gerçekleştirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi sayesinde, Türkiye, 15 Temmuz hain darbe girişimiyle başlatılan işgal planının çok cepheli olarak devam ettirildiği süreçte siyasi ve ekonomik tüm meydan okumaların karşısında durabilmiştir. Başta millî güvenliğimiz ve terörle mücadele olmak üzere, etkin kararların alınması kolay hâle gelmiştir. Bir yanda yakın coğrafyamızda cereyan eden ve egemenlik haklarımızı yakından ilgilendiren gelişmeler, diğer yanda teröre karşı verilen mücadele kararlılıkla devam ederken Türkiye ekonomisinde üretim, istihdam ve ihracat zinciri giderek daha sağlıklı bir yapıya kavuşmaya başlamıştır.

Covid-19 kaynaklı riskler, ekonomik ve sosyal sıkıntılar ülkeler üzerinde etkisini sürdürürken aşılamanın yaygınlaşması dünyayı umutlandırmıştır. Türkiye’de ise aşılama önemli mesafe katedilmiş, salgın nedeniyle yavaşlayan ekonomik ve sosyal hayat normale dönmüştür. Yerli aşımız Turkovac’ın, dün itibarıyla, acil kullanım onay başvurusunun yapılmış olması bizleri gururlandırmıştır. Bu vesileyle, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Türk milletinin milli ve stratejik gücü olarak inşa edilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, bu süreçte tüm unsurlarıyla olumlu etkisini göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, iki yıldır dünyanın en önemli gündem maddesi olan Covid-19 salgını, küresel ekonomiyi derinden sarsmış, piyasaları altüst etmiş, ekonomik aktivitede ve göstergelerde büyük dalgalanmalara yol açmıştır. Salgının etkisiyle tüm dünyada bütçe açıkları, borçluluk, işsizlik, yüksek enflasyon, gelir dağılımı eşitsizliği ve yoksulluk daha fazla yaşanır hâle gelmiştir. Türkiye, salgının olumsuz etkilerine yönelik gerekli önlemleri Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sağladığı etkin icra sayesinde ve cesaretle alarak süratle uygulamaya koymuştur.

Vatandaşlarımız ve sektör üzerindeki salgın yükünün hafifletilerek ekonominin çarklarının döndürülmesi sağlanmış, olabilecek mağduriyetlerin giderilmesi için birçok destek tedbiri devreye konulmuştur. Mart 2020 ile Ağustos 2021 tarihleri arasında Covid-19 için gerçekleşen doğrudan ve dolaylı harcama tutarı 705,5 milyar TL’yi bulmuş, gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 10,6’sına ulaşmıştır. Üretim ve tedarik zincirinin kesintiye uğramaması, istihdamın korunması ve finansal sistemin sağlıklı işleyişinin sürdürülmesi için de önemli adımlar atılmıştır. 2020 yılında küresel ekonomi yüzde 3’ün üzerinde ve küresel ticaret hacmi yüzde 8’in üzerinde daralmış, dünya genelinde 255 milyon tam zamanlı istihdam kaybı yaşanmıştır. Türkiye genel ekonomik toparlanma ve büyüme konusunda diğer ülkelerden pozitif olarak ayrılmıştır. Nitekim Türkiye yılın ilk yarısını yüzde 14,3’lük bir büyümeyle kapatırken bu büyümenin yaklaşık yüzde 60’ını yurt içi yatırımlar ve net dış talep oluşturmuştur. 2019 yılının son çeyreğinden itibaren yedi çeyrektir büyüyen makine, teçhizat yatırımları üç çeyrektir de yüzde 30’un üzerinde büyümektedir. Bu yönüyle nitelikli bir büyüme sağlanmıştır. Sanayi üretimi 2021 yılının ilk dokuz ayında yüzde 20,1 artmıştır. Türkiye’nin küresel turizmden aldığı pay yükselmiş, ilk defa İspanya’nın önüne geçmiştir. Alınan tedbirlerin etkisiyle istihdam 2020’nin ikinci yarısından itibaren önemli ölçüde artış göstermiştir. 2021 Ocak -Eylül döneminde 2,2 milyon istihdam artışıyla, salgın öncesi dönemin de üzerine çıkmıştır. Güçlü sanayi altyapımız ve artan küresel talep, ihracat performansımızı olumlu etkilemiş, 2021 yılı ekim ayı itibarıyla yıllık ihracatımız 215 milyar doları aşmıştır. Türkiye’nin dünya ihracatından aldığı pay da bu şekilde ilk defa yüzde 1’in üzerine çıkmıştır. Türkiye bir taraftan yüksek oranda büyüme sağlarken, diğer taraftan bütçe açığında ve cari açıkta da önemli oranda düşüş sağlamayı başarmıştır. Cari dengede yaşanan iyileşme ülkemizin dış finansman ihtiyacının azalmasına, aynı zamanda da yapısal cari açığın kapatılmasına katkı sağlayacaktır.

Küresel borçluluk 2020 yılında küresel hasılanın yaklaşık yüzde 360’ına ulaşırken küresel bütçe açığı da yine milli gelire oran olarak yüzde 10’un üzerine çıkmıştır. AB tanımlı borç stokunun milli gelire oranı, borçluluk oranı giderek azalmaktadır. İkinci çeyrekte yüzde 38,4 olan ülkemize ilişkin bu oran, yüzde 91 olan güncel AB üye ortalamasının oldukça altındadır. Bu kapsamda ülkemiz genel yönetim borç stoku açısından en az borçlu ülkeler arasında yer almaktadır.

Bugün, dünyanın en fazla meşgul olduğu ekonomik konuların başında enflasyon gelmektedir. Emtia fiyatları 2021 yılında küresel ekonomideki güçlenmeye bağlı olarak artan talep ve görece sınırlı kalan arz nedeniyle yüksek oranda artış göstermiştir. Enerji fiyatları anormal düzeyde artmış, geçen yıl ekim ayında 42 dolar düzeyinde olan brent petrol fiyatları üç yılın en yüksek seviyesi olan 86 doları görmüştür. Son bir yılda Avrupa doğal gaz fiyatları 5 kat, kömür fiyatları 4 kat artmıştır; nakliye maliyetleri yükselmiş, lojistik pahalılaşmıştır. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü verilerine göre,

küresel gıda fiyatları son on yılın zirvesine çıkmıştır. Yükselen emtia fiyatları, kuraklık nedeniyle artan gıda fiyatları, tedarik zincirindeki aksamalar, navlun fiyatlarındaki artışlar ve lojistik sorunlar küresel enflasyonu olmadığı kadar arttırmıştır. Dünyada yaşanan bu gelişmelerden Türkiye'nin etkilenmemesi de mümkün değildir. Bununla birlikte Türkiye başta doğal gaz veya akaryakıtta uyguladığı desteklerle küresel düzeyde yaşanan artışları vatandaşlarımıza daha az yansıtmaya gayret etmiştir. Enflasyonla mücadelede destek olmak amacıyla eşel mobil sistemi etkin bir şekilde kullanılarak akaryakıt ürünleri üzerinden alınan özel tüketim vergisinden feragat edilerek akaryakıt fiyatlarının daha fazla yükselmesi engellenmiş, yine elektrik maliyetlerindeki yüksek artışlar da elektrik fiyatlarına daha az oranda yansıtılmıştır.

Ülke olarak bazı sorunlarımız olsa da bunların sebebi bellidir ve zamanında alınan tedbirler sayesinde üstesinden gelinmektedir. Aşılamayacak sorunumuz, çözülemeyecek problemimiz yoktur. Önemli olan milli birlik ve beraberliğimizin muhafazasıdır; güçlü demokrasi, siyasi istikrardır; Türkiye'yi kaosa sürüklemek isteyenlere, amaçları uğruna ülkemizi yangın yerine çevirmekten çekinmeyenlere fırsat verilmemesidir. Kısa vadede dalgalanmalara rağmen, makroekonomik veriler dikkate alındığında küresel ölçekteki gelişmeler, mukayeseli değerlendirmeler Türkiye ekonomisinin giderek daha güçlendiğini, Türkiye'nin çekici bir ülke olmaya devam ettiğini ortaya koymaktadır. Ekonomik büyümedeki göz kamaştırıcı artış, ihracat performansındaki rekor düzeydeki yükseliş, sanayi üretimindeki dikkat çekici tırmanış ülkemizin salgından kaynaklı tehlikeli girdaptan daha da güçlenerek kurtulduğuna işaretler.

Ekonomik gelişmelerin olumlu seyir izlemesi öncelikli olarak ülkedeki demokratik siyasi istikrarın sürdürülebilir olmasına bağlı bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle demokrasimiz güçlenmiş, cumhur ile cumhuriyet kucaklaşmış ve Türkiye'nin önü açılmıştır; parlamenter sistemde yaşanan hükümet kurma krizleri, yürütmedeki çift başlılıktan kaynaklı çekişme ve siyasi istikrarsızlıkla karşılaşılmaştır. Parlamenter sistemde birtakım iç ve dış vesayet odaklarının tasarımıyla hükümetlerin nasıl kurulduğu, nasıl değiştirildiği ve nasıl düşürüldüğü Türk milletinin hafızasındadır. 1946 ile 2018 yılları arasındaki yetmiş iki yılda görev yapan 51 hükümetin ortalama ömrü yaklaşık bir yıl beş aydır. Yaşanan siyasi istikrarsızlıklar beraberinde sistem ve rejim tartışmalarına, muhtıra ve darbelere yol açmıştır. Türkiye'nin tekrar bu kaotik süreçlere dönmesini beklemek ham hayaldir. Kim ne derse desin Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden geriye dönüş olmayacak; Türkiye, Cumhurbaşkanlığı birliğinde, milli hedefler doğrultusunda kararlılıkla yoluna devam edecektir.

Türkiye'yi kustağa hizaya getirmek için tertip içine girenlere, Irak ve Suriye'nin kuzeyinde, Libya'da, Karabağ'da, mavi vatan ve terörle mücadelede elde edilen kazanımlardan taviz vermemizi arzulayanlara karşı milletimizin yanındayız, devletimizin arkasındayız. Önümüzdeki günlerde, inanıyoruz ki toplum kesimlerinin beklentilerine dönük adımlar peyderpey atılacak, asgari ücret tarafların beklentilerine uygun belirlenecek, kamu çalışanlarımızın 3600 ek gösterge talebi karşılanacak, emeklilerimizin, esnaf ve çiftçilerimizin refah seviyesi artacak, ilave tedbirler devreye konulacaktır. Ayrıca istihdamdaki artış yaygınlaşacak, daha fazla iş fırsatları da doğacaktır. Salgına bağlı kapanmalar ve üretimdeki yavaşlama, emtia fiyatlarındaki yükselme, kuraklık ve navlun fiyatlarındaki artışın etkisiyle yükselen enflasyon önümüzdeki günlerde azalacak, Covid-19 salgınına bağlı konjonktürel sıkıntılar inşallah aşılanacaktır.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı, yeni yapısına uygun olarak sunumunuzda da vurguladığınız gibi kurumsal kapasitesini süratle artırmıştır. Cumhurbaşkanlığı teşkilat yapısında 9 politika kurulu, 4 ofis, 1 idari işler başkanlığı ve 10 bağlı kuruluş yer almıştır. Politika kurulları, ofisler, idari işler ve bağlı kuruluşlar görev yetki ve sorumlulukları doğrultusunda

önemli hizmetlere imza atmaktadırlar. Dünyanın sayılı kütüphanelerinden biri olan Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesi'nin milletimizin hizmetine sunulması ve yaygın bir ziyaretçi ağırlaması gurur vericidir. Ayrıca internet üzerinden devlet arşivleri belge görüntüsü sağlanabilmesi, kamu kurum ve kuruluşları tarafından üretilmiş belgelerin bir sistem içerisinde saklanacağı Devlet Arşiv Veri Merkezi Projesi'nin devreye alınması da önemli bir hizmet olmuştur. Özellikle yaşadığımız salgın döneminde dijitalleşmenin, buna bağlı olarak da bilgi ve kişisel veri güvenliğinin önemi ve farkındalığı artmıştır. Bu gidişata ve çağa ayak uydurmak için gerekli altyapının hazırlanması da önemli hâle gelmiştir. Bu noktada Cumhurbaşkanlığına bağlı dijital ofisin teşekkülü öngörülü bir yaklaşım olmuştur. Türkiye'nin dış tanıtım faaliyetlerini yürütmek, kamu diplomasisi faaliyetleri kapsamında iç ve dış kamuoyunda Türkiye'nin tezlerini anlatmak, kamuoyunu aydınlatmak, Türkiye'ye yönelik dezenformasyon ve kara propagandayla mücadele etmek, devlet ve vatandaş ilişkisini daha da güçlendirmek gibi görevleriyle İletişim Başkanlığına önemli bir sorumluluk yüklenmiştir.

Türkiye'nin bölgesel ve küresel düzeyde artan etkinliği, meydan okumalara verdiği cevap ve millî menfaatlerimizi koruma kararlılığı; Türkiye'ye yönelik hasmane kampanyaların bizzat devletler eliyle yürütüldüğü bir süreçle karşılaşılmasına yol açmıştır. Nitekim, Türkiye, aleyhine algı oluşturmaya dönük girişimlere karşı yerinde ve zamanında müdahalelerle ülkemizin çıkarlarını korumuştur. Her konuda vatandaşlarımıza doğru bilgilerin aktarılması, bilgi güvenliğini temin edecek hukuki ve teknolojik tedbirlerin uygulamaya konulması, algı operasyonları yoluyla insanımızın doğru bilgi alma hakkını kısıtlayan her türlü engelin kaldırılarak sağlıklı kararlar verebilen özgür bireyler hâline gelmesini sağlayacak iklimin oluşturulması önem arz etmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığının din istismarıyla mücadele konusunda ülke sathında çalışma yapmasının ve İslam dininin esaslarını anlatarak sapkın akımlara karşı toplumsal bilinçlendirme görevini yerine getirmesinin hayati önemde bir konu olduğunu ifade etmek istiyorum.

Türkiye, çok geniş bir coğrafyada askerî, siyasi ve diplomatik olarak yer almakta, faaliyet yürütmektedir. Nerede bir mazlum varsa, nerede hakkı yenmiş, barış ve huzura susamış bir mağdur bulunuyorsa Türkiye bütün gücüyle oradadır. Türkiye, bu gücünü etkili yönetim şekli başta olmak üzere sahip olduğu siyasi, askerî ve teknolojik kapasiteden almaktadır.

Savunma sanayisi Türkiye'nin son yıllarda âdeta destan yazdığı sektörler arasındadır. Covid-19 dolayısıyla 2020 yılında savunma ve havacılık sektörü cirosunda mal ve hizmet ihracatında azalış görülse de savunma sanayisinde yerleştirme çalışmaları aralıksız devam etmiş ve yerlilik oranı her geçen gün artmıştır. Cumhurbaşkanlığı yıllık programında savunma sanayisindeki yerlilik oranının 2021 yılında yüzde 71'e ulaşması hedeflenmektedir. Bu olumlu ve gurur verici tablo Türkiye'ye hem yenilikçi ve dinamik bir savunma sanayisi hem de yüksek kabiliyetli, güçlü bir ordunun muhafazasını sağlayacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin dünyanın en caydırıcı ordularından biri hâline getirilmesi Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik konumunun tarihî ve kültürel mirasını yüklediği sorumluluğun da gereğidir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin silah ve teçhizat yönünden ihtiyaçlarını azami ölçüde millî teknolojiler ve yerli imkânlarla karşılamak üzere savunma sanayisi ekosistemi daha da güçlendirilmeli ve savunma sanayisinde edinilen becerilerin sivil sektöre yayılımı sağlanmalıdır.

Basın-yayın kuruluşları ile basın mensuplarının sorunlarının çözülmesi, teknolojik gelişmeler ve internet haberciliği de göz önüne alınarak basında ve gazetecilik mesleğinde çalışanların tanımının da yapılacağı kendine özgü bir meslek yasasının çıkarılmasını gerektirmektedir. Medyanın öz denetim

mekanizmasının geliştirilerek etik kurallara uygun hareket etmelerinin sağlanması bu alandaki bir eksikliği de giderecektir. Covid-19 salgınından olumsuz etkilenen medya sektörüne, özellikle de yerel medyaya yönelik destek tedbirlerinin uygulanması özgür basını güçlendirecektir.

Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve etkin şekilde sunulması bakımından kamuda nitelikli istihdam, insan kaynağı büyük önem taşımaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - İki dakika ek süre veriyorum, devam edin lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Kamu personel rejimi, işe girmeden emekliliğe kadar olan teşkilatlanma, istihdam, statü, ilerleme ve yükselme, disiplin, mali ve sosyal haklar konusunda bütüncül bir yapıda ele alınmalıdır. Bu amaçla gerekli kurumsal ve işlevsel kapasite oluşturulmalı, kamu personelinin 3600 ek gösterge uygulaması dâhil hukuki ve mali statüye ilişkin beklentileri de bu kapsamda değerlendirilmelidir.

Bu düşüncelerle Cumhurbaşkanlığı ve kurum bütçelerinin hayırlı olmasını diliyor, sizlere saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi birleşime saat 13.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.24

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.43****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 24’üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi, sözü AK PARTİ Grubundan Sayın Cemal Öztürk’e veriyorum.

Sayın Öztürk, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Değerli Cumhurbaşkanlığı Yardımcımız, değerli milletvekili arkadaşlarım, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli çalışanları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün bütçe görüşmelerimizin Plan ve Bütçe Komisyonundaki oturumlarının son günü. 20 Ekim 2021 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcımızın 2022 yılı bütçe sunuş konuşmasıyla başlayan hem 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerini bugün inşallah bitireceğiz.

Tabii, bütçe hakkı Meclisin. Bütün muhalefet temsilcileri, her konuşmasında sürekli bunu dile getiriyorlar. Bütçe hakkı Meclisin olmakla birlikte kamu maliyesi politikalarını belirleme ve bütçeyi harcama yetkisi de yürütmenin yani hükûmetindir Anayasa’ya göre. Biliyorsunuz, 2018 seçimlerinden sonra Türkiye yeni bir sistem değişikliğine gitti, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte Cumhurbaşkanı doğrudan seçildi Meclisle beraber. Meclisimize millet yasama yetkisini ve denetleme yetkisini, Cumhurbaşkanına da hükûmeti kurma ve para politikalarını, diğer bütün politikaları belirleyip uygulama yetkisini verdi. Ne yazık ki hâlâ muhalefetten bazı milletvekili arkadaşlar ya bu sistemi henüz kavrayamadılar ya da kavramak istemiyorlar. Tabii, bütçe önemli. Niye önemli? Bir tarafta gelirler, bir tarafta da harcamalar, bir yılın planı ve bu kanunla belirlenecek bütçe kanununu. Diğer kanunların dışında sadece bütçe kanunu her yıl Mecliste görüşülüp, değerlendirilip ondan sonra kabul ediliyor ya da reddedilme ihtimali de var. Başka kanunlarda, söz gelimi Ceza Kanunu’nda bir değişiklik yapıp bir kere kanun kabul ediliyor, sonra değişiklik gerekirse yıllar sonra yapılıyor ya da Ticaret Kanunu’nda atıyorum, diğer kanunların hepsinde ama sadece bütçe kanunları her yıl yeniden görüşülüp kanunlaştırılıyor. Nitekim biz de sene bu bugünlerde bunu yapıyoruz.

Değerli milletvekilleri, son günlerde ülkemizde özellikle para piyasalarında bir dalgalanma var, malumunuz bunu hepimiz izliyoruz. Görülüyor ki biraz önce sayın Özgür Özel’in de ifade ettiği gibi ekonomide bir paradigma değişikliği söz konusu. Bugüne kadar Türkiye hep yüksek faiz düşük kurla giderken bu paradigma değişikliğiyle beraber Türkiye yeni bir döneme giriyor, öyle gözüküyor. Bunu nereden anlıyoruz? Hem bu akşam Sayın Maliye Bakan Yardımcısının attığı “tweet”lerden üretim odaklı bir ekonomi politikasına geçiş hedeflediklerini hükûmet ifade ediyor. Döviz, faiz, altın üçgeninde dönen ekonomik dolaşım üretim, ihracat, istihdam zeminine çekilmeye doğru bir politika değişikliği, böyle bir

politika izleneceği anlaşıyor. Böylece düşük cari açık, düşük dış borç hedeflendiği görülüyor. Düşük faiz, yüksek üretim, yüksek istihdam, yüksek ihracat, düşük ithalat ve düşük dış borç; ana başlıklar bunlar. Tabii, ihracatın artmasıyla elde edilecek fazla döviz gelirini ithalattaki en önemli kalemler olan enerji, ham madde ve ara malların yurt içinde üretilmesine yani ithal ikamesi alanına yönlendirileceği bir politika görülüyor. Bu sayede de hem kur baskısının azaltılacağı hem de istihdam artışına imkân sağlanacağı anlaşıyor.

Yıllardan beri Türkiye'nin en büyük sorunu cari açık, bunu hepimiz biliyoruz. Türkiye hep dışarıdan döviz sağlamaya mahkûm oldu bu cari açığın kapatılması için. Sürekli yüksek faiz ve düşük kurla özellikle de 2013 yılına kadar bu politika izlendi ama görüldü ki bu politikayla Türkiye'nin bu sarmalı kırmaması mümkün olmadı. Şimdi, bazı arkadaşlar diyorlar ki: "Enflasyonun altında faiz olur mu?" Tabii, etrafımıza baktığımızda sadece bu dünyayı yeniden keşfetmiyoruz. Mesela, Amerika'da yüzde eksi 5,6; Polonya'da eksi 5,2; Almanya'da eksi 4,3; İngiltere'de eksi 3,9 bunları sayabilirim ama avro bölgesi eksi 3,9 yine İtalya, Çekya, Brezilya eksi 2,6; Fransa eksi 2,6 hep enflasyonun altında faiz politikası izlemişler ama bizde Merkez Bankasının son aldığı kararlar hemen hemen bütün ekonomi çevrelerinde bir anda tepkiye neden oldu. Tabii, Hükümet bu paradigma değişikliğinin siyasi, sosyal, ekonomik sonuçlarını sandıkta karşılamaya hazır ki böyle bir politikaya gitti. Demokrasi böyle bir şey. Onun için tahammül, tahammül, sabır ve zaman, ben bunları söylüyorum.

Tabii, bazı arkadaşlar da burada özellikle usul üzerine söz aldıktan sonra dediler ki: "Efendim, bu son kur dalgalanmalarıyla bütçe rakamları hedeflerden şaşıtı dolayısıyla bütçe geri çekilsin." gibi ki sadece Cumhurbaşkanlığı bütçesinde değil, diğer bakanlıkların bütçesinde de bu tarz konuşan arkadaşlarımız oldu. Bu konuda da söyleyeceklerim var. Değerli arkadaşlar, bu iddia geçersizdir, doğru değildir benim kanaatime göre çünkü bütçede aslanan belirli ihtiyaçların karşılanması yani yatırımların yapılmasıdır. Bu çerçevede harcamalarda bazı maliyetler elbette artacak ama kur başta olmak üzere makroekonomik gelişmeler bütçe gelirlerini de artıracak. Nitekim, geçtiğimiz yıllarda bütçe gelirlerimiz, hedeflenen vergi gelirlerinin hep üzerinde -sonuçta bütçeler, başlangıç ödeneklerine göre vergi gelirlerimiz- artışla gerçekleşmiştir. Biz inanıyoruz ki bu yıl da yani 2022 yılında da ülkemiz güçlü bir büyüme performansı göstererek orta vadeli programlarda hedeflediğimiz yüzde 5'in üzerinde büyüyecektir. Ekonomideki bu canlılık her alanda sürüyor, hayat devam ediyor, Türkiye çok dinamik, çok güçlü bir üretimimiz, yatırımımız ve ihracatımız var. Hele ki son günlerdeki ihracattaki artışın, canlılığın istihdama da yansıdığını görüyoruz ve inanıyoruz ki orta vadeli programın üzerinde yani yüzde 9'un üzerinde bir büyüme 2021 yılında da sağlanacaktır. Yine, önümüzdeki yılda da yani 2022'de yüzde 5 gibi bir büyüme bekleniyor ki orta vadeli programa göre bu da gerçekleşecek diye inanıyoruz. Ve nitekim bu büyüme oranlarındaki yüksek seviyenin, biraz önce söylediğim gibi bütçe gelirlerimizin de artışına neden olacağı için bütçe harcamalarını da karşılayacağına inanıyoruz. Bu bağlamda, bütçe hedefleri bakımından herhangi bir geriye gidiş söz konusu değildir. 2022 yılını da yüzde 3,5'un altında bir bütçe açığıyla kapatacağımızı düşünüyorum ve eminim, Hükümetimiz de orta vadeli programdaki büyüme hedeflerinden ve bütçe disiplininin taviz vermeyerek, vazgeçmeyerek milletimize hizmet etmeye devam edecektir.

Tabii, değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız burada sunumunda Cumhurbaşkanlığı ve bağlı kurum ve kuruluşlarını ki Millî İstihbarat Teşkilatı, Dijital Dönüşüm, İnsan Kaynakları, Yatırım ve Finans Ofisleri, Devlet Arşivleri Başkanlığı, Millî Saraylar İdaresi, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve Politika Kurulları, İletişim Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi Türkiye'nin temel, çok önemli kurumlarının bütçesini huzurlarımıza getirdiler. Ama 2022 yılı bütçesi 2021 yılı başlangıç ödeneklerine göre yüzde 3,69 gibi bir azalışla 3 milyar 890 milyon 381 bin lira olarak öngörüldü. Yani diğer bakanlıkların -dikkatinizi çekmiştir-

bütçeleri hemen hemen ortalama yüzde 30'un üzerinde artmışken Cumhurbaşkanlığımız, ilgili ve bağlı kurumlarının bütçesi 2021 yılı başlangıç ödeneklerine göre yüzde 3,69 gibi bir azalışla gelmiş ki bu da çok dikkate değer. Yani ben şahsen bunu çok değerli buluyorum Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım; tasarruf ve kör kuruşun da hesabını yaparak milletin size vermiş olduğu bu bütçeyi, bu paraları ne kadar hassas kullanacağınızın bir işareti. Şimdiden hayırlı, uğurlu, bereketli olmasını diliyoruz.

Tabii, muhalefetten bazı arkadaşlar -özellikle İYİ Parti Grubu- daha önce bir kısım bakanlıkların bütçesine destek vereceklerini ifade etmişlerdi ama bugünkü sayın konuşmacı dedi ki: "Biz, Cumhurbaşkanlığı bütçesine destek vermeyeceğiz." Hangi gerekçeyle, onu da anlamak mümkün değil.

Şimdi, arkadaşlar, ekonominin temel unsurları var yani üretim, ihracat, istihdam. Hani, bir sacayağı düşünürsek aslında -bilmiyorum, iktisatçı arkadaşlar bana katılırlar mı- ben buna 3İ kuralı diyorum. Hani, üretim -eski adıyla istihsal- olmadan ekonomi olmaz. Üretip sonra bunu ihraç edeceksiniz çünkü ihraç olacak ki ülkeye döviz girsin ve bunun için de istihdam olacak. 3İ kuralı diyoruz buna fakat asıl bunları toparlayan sacayağı, toparlayan unsur istikrardır, istikrar, istikrar. İşte, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin... Biz bunu savunurken de hep dedik ki: "İstikrarlı bir yönetim olsun, yönetimde istikrar olsun Anayasa'nın hükmü gereği." Yönetimde istikrar... Çünkü daha önce, özellikle benim kuşak bilir; böyle üç ayda bir, iki ayda bir, zaman zaman hatta otuz günde bir hükümetlerin değiştiğine biz şahitlik yapıyorduk. İstikrarlı bir yönetim olacak ki ekonomide de istikrar olsun. Buna istikrarı da koyduğumuzda bu sacayak 4'lü ayağa geliyor, 4İ kuralı diyoruz.

Tabii, biraz önce sabır ve zaman dedim. Bu, aslında ünlü Rus Yazar Tolstoy'un "Harp ve Sulh" kitabında da bir repliktir "Sabır ve zaman." Bir çocuk bile dokuz ayda olgunlaşır ve dünyaya gelir, ondan sonra da yıllar sürer, büyür. Bu istikrar da zamana bağlı.

Zaman zaman bu bütçe konuşmalarında ben fıkra anlatıyorum bazen olayı yumuşatmak için Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, bazen geriliyor hava -Başkanım da biliyor- yani herhâlde biz eski kuşaktan olduğumuz için bazen fıkra anlatmak gerekiyor. Şimdi aklıma geldi; biliyorsunuz, Yıldırım Bayezit ile Timur arasında Ankara Savaşı oldu. Ankara Savaşı'nda Osmanlı ordusu yenildi ve Yıldırım Bayezit, Timur'a esir düştü. Timur da bir Türk komutanı, Yıldırım'a esir muamelesi yapmadı ama işte, otağında alıkoydu. Bir gün sohbet sırasında Yıldırım Bayezit, Timur'a soruyor, diyor ki: "Ya, savaşta bizim durumumuz çok iyiydi yani ordunun durumu, her şey mükemmeldi. Savaşı kazanmak üzereydik. Ne oldu da siz bizi yendiniz?" Yıldırım Bayezit Timur'a soruyor. Timur diyor ki: "Bayezit, işaret parmağını uzat bakayım." Bayezit uzatıyor, Timur alıyor dişlerinin arasına, o da uzatıyor parmağını. "Isır parmağımı." diyor. Timur, Yıldırım Bayezit'in, Yıldırım Bayezit de Timur'un parmaklarını ısıyorlar, ısıyorlar, ısıyorlar, ısıyorlar. Bir süre sonra Yıldırım "Aah!" diyor, "Aah!" deyince Timur'un parmağını bırakıyor. "İşte, sır burada. Biz de tam savaşı kaybetmek üzereydik ama siz, sizin ordunuz birden bu acı yüzünden mücadeleyi bırakınca işte, biz galip geldik." diyor.

Şimdi, uluslararası alanda da Türkiye bir mücadele veriyor; her alanda, sadece ekonomik alanda değil veya askerî alanda değil ama özellikle de son günlerde ekonomik alanda, siyasi alanda. Bu bir parmak ısırma gibi, burada geri adım atan, "Aah!" diyen bu mücadeleyi kaybeder diye düşünüyorum. O bakımdan, arkadaşlarımızın bazıları, muhalefet şimdi diyor ki: "Bu hükümet başarısız olsa da, hani bir başarısız olsa da biz iktidara gelsek." Bu doğaldır, biz bunu yadırgamıyoruz yani muhalefetin iktidar talebi, seçim kazanma talebi en doğal hakkıdır ama değerli arkadaşlar, takdir edersiniz ki bu bütçe Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 4'üncü bütçesi olmakla beraber AK PARTİ hükümetlerinin de 20'nci bütçesi.

CAVİT ARI (Antalya) – Artık son bütçe.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – On dokuz yıldır... Hani, ya, geçmişte bir cumhurbaşkanı adayı, hani Cumhuriyet Halk Partisinin adayı bir gün televizyonda dedi ki: “Ya adam çıkmış, seni yenmiş de yenmiş, yenmiş de yenmiş, yenmiş de yenmiş, yenmiş de yenmiş.” Tamam, şimdi de ne diyor muhalefet? “Getirin sandığı, getirin sandığı.” diyor. Benim aklıma şu geliyor hani “Yenilen pehlivan güreşe doymaz.” derler ya, atasözümüz var. Merak etmeyin bir buçuk sene var, sandık gelecek, çok acele etmeyin.

CAVİT ARI (Antalya) – Sandık gelecek, AK PARTİ gidecek.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Siz öyle düşünüyorsunuz, biz de diyoruz ki: Biz, Allah’ın izniyle, milletimizin duasıyla, samimiyetle, gayretle çalışarak bu bütçemizi de Hükümetimizin bütçesini de Mecliste onaylayarak, onlara bu yetkiyi vererek başaracağız, milletimizin, inşallah, yine 2023 seçimlerinde teveccühüne mazhar olacağız diye düşünüyoruz. Neticede, demokrasilerde karar milletindir, millet ne derse o olur. Hani berberin önüne oturmuş demiş ki: “Saçım ak mı kara mı?” Demiş ki: “Biraz sonra önüne düşecek, göürsün.” Elbette iktidar olmak, yönetmek zor iştir. Biz popülist politikalar yapsaydık, eğer bu Hükümet popülist politikalar yapsaydı ki çok kolaydı, faizi 2 puan artırırdı, döviz 5 liraya düşerdi, belki günü kurtarırdık ama geleceği kaybederdik, geleceği kaybederdik. Dolayısıyla AK PARTİ hükümetleri, hele hele Sayın Cumhurbaşkanımız hiçbir dönemde popülist politikalar yapmamıştır, tevessül etmemiştir, acı olsa da bazı acı reçeteleri uygulamıştır. Ha, siz gülüyorsunuz, işinizi kolaylaştırmış olabilir size göre ama neticede ak mı kara mı yakında göreceğiz.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, ben size çok çok teşekkür ediyorum AK PARTİ Grubu adına, şahsım adına. Gece demeden, gündüz demeden Cumhurbaşkanımızla beraber milletimize hizmet ediyorsunuz. Çok tecrübeli, gayretli, çalışkan, iyi niyetli, bilgili, becerikli bir kadronuz var. Bütçenizi AK PARTİ Grubu olarak destekliyoruz, destekleyeceğiz. Size başarılar diliyoruz. Bütçeniz bereketli olsun, milletimize helalühoş olsun, daha iyi hizmetler ve daha hayırlı, daha güzel hizmetlerde olmanız dileğiyle hepinize başarılar diliyorum. Sevgi ve saygıyla Komisyonumuzu ve sizleri selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Gruplar adına son konuşmacı Sayın Garo Paylan, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına.

Buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, sayın bürokratlar, sayın milletvekili arkadaşlarım, basının değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçi kardeşlerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Komisyonumuza tekrar hoş geldiniz. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, siz yokken pek çok bakanlık bütçesini görüştük. Ama gerçekten o kadar muhteşem bir bütçe getirmişsiniz ki gerçekten çok adaletli, çok vicdanlı, hak, adaleti koruyan bir bütçe (!) AKP, MHP çoğunluğu bir virgül bile değiştirmeyi gerek görmedi. Biz pek çok önerge verdik, daha haktan yana, daha adaletten yana bir bütçe olsun diye pek çok önerge verdik ama tek bir virgül değiştirmediler. Çok vicdanlı ve çok adaletli bir bütçe yapmışsınız Sayın Bakanım (!) Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bakın ama 15 ekimde bütçeyi sundunuz ya Meclise, üzerinden kırk gün geçti. Arkadaşlar kırk gün önce “Maşallah.” demişlerdi, “Maşallah.” dediğiniz bütçe kırk gün yaşamadı, sizin “Maşallah.” dedikleriniz gerçekten kırk gün yaşamıyor. Damat bey de bundan üç yıl önce yeni ekonomik program açıklıyordu, ondan önce de ekonomik programlar açıklanmıştı, ondan sonra da ekonomik programlar açıkladınız. Vallahi hangi ekonomik programı açıklarsanız, “Maşallah” diyorsunuz, kırk gün yaşamıyor. Bu bütçeniz

de kırk gün yaşamadı Sayın Bakanım. Üstelik de benim anlamadığım bir şey, Sayın Bakan, siz bundan iki buçuk ay önce orta vadeli programı açıkladınız. Biliyorsunuz, her ekonomik plan bir temel üzerine oturur öyle değil mi? İçimizde mühendis arkadaşlar var, Cemal Bey de anlar mühendislikten, bir bina yaparsanız, bir proje yaparsınız önce, projenin statüğünü yaparsınız. O statüğe göre bir deprem olursa binanın sağlam kalması için statik hesaplamaları yapılır ve o temelin sağlam olduğuna herkes inanır Sayın Bakan ve sonuçta da güveni sağlarsınız ve projeye başlarsınız. Siz dediniz ki: “Projenin temelini kuruyorum, orta vadeli plan, orta vadeli plana göre de, programa göre de 2022 yılında doların 9 lira 27 kuruş olacağını biliyorum, buna göre hesap yapıyorum.” dediniz. Yeter mi? Yetmez. “Enflasyonun da yüzde 10’a doğru gerileyeceğini hesap ediyorum.” dediniz. Yeter mi? Yetmez. “Faizin de bu çerçevede düşeceğini hesap ediyorum.” dediniz.

Gelin, rakamlara bakalım: “9 lira 27 kuruş dolar.” dediniz Sayın Bakan, “Maşallah.” dediniz. Dolar kırk gün geçmeden 12 lirayı geçti. “Enflasyon yüzde 10’a doğru gerileyecek orta vadeli plana göre 2022 yılında.” dediniz. Enflasyon şu anda, halkın enflasyonu yüzde 50, onu geçiyorum, sarayın enflasyonundan bahsediyorum. Hani, siz marketlere gidip “Fiyatlar çok ucuz.” diyorsunuz. Ama sarayın enflasyonu yüzde 20 şu anda. Ve son iki ayda gelen yüzde 40’lık kur atağından sonra, dolar atağından sonra enflasyonun üç vakte kadar yani üç ay içinde yüzde 30’u geçeceğini hesap ediyorum Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, yüzde 30, evet.

Bakın, ben size bir anekdotumu anlatayım Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı: Beni şimdi mal sahibim kira için aradı, bir ay önce artış zamanı gelmişti, “Ne artış yapacağız sayın ev sahibim?” dedim, “Yüzde 40 yapacağız Garo Bey.” dedi. “Ya, yapmayın, bak, Hükümet ne diyor? ‘Enflasyon yüzde 19.’ diyor. Ona en fazla ona göre zam...” “Ee, Garo Bey, siz demiyor musunuz Mecliste ‘Enflasyon yüzde 40’tır.’ diye? Bak, gördün mü, sen bana yüzde 40 zam yapman lazım.” dedi ve yüzde 40 zammı aldı Sayın Cumhurbaşkanımız Yardımcısı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dikkatli konuşmak lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Halkın enflasyonu yüzde 40 Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. Ya, ev sahibi haklı, ev sahibi haklı çünkü benim kiramla geçiniyor Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. Bakın, benim kiramla geçinen bir insan o. Benim kiramla geçinmeseydi ben mücadele ederdim ama benden aldığı kirayla evine rızık götürüyor.

Bakın, ev sahibim geçen yıl ay çiçek yağını 45 liraya alıyordu, şimdi ay çiçek yağı 110 lira Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. Ben nasıl diyeyim ki: “Sana yüzde 20 zam yapayım?” Çünkü evine rızık götürecek, çocuklarına ekmek götürecek. Ekmek 1,5 liraydı, şimdi 3 lirayı geçti, belki 4 liraya vuracak, ben ev sahibime nasıl diyeyim ki: “Yüzde 20 zam yapayım.” Ama siz memura yüzde 5, yüzde 7 zam yapmayı reva görüyorsunuz; emeklimize yüzde 5, yüzde 7 zam yapmayı reva görüyorsunuz. Enflasyon farkını verseniz yüzde 19 zam yapacaksınız ama halkın enflasyonu yüzde 40, yüzde 50. Halkın alım gücü düştü Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı.

“Türkiye’yi uçuracağım.” dediniz üç yıl önce, üç buçuk yıl önce. Vallahi, siz nereye uçuyorsunuz Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı bilmiyorum. Nereye doğru uçuyorsunuz? Kimi uçuruyorsunuz acaba? Vallahi, Sayın Cumhurbaşkan markete gidip “Fiyatlar gayet makul.” diyor, abur cubur alıyor, 1.000 lira ödüyor ama vallahi, yurttaşlarımız abur cubur almayı bırakın, ekmek alamıyor Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. Vallahi, birilerini uçuruyorsunuz, gerçekten öyle yani size yakın çevre uçuyor. Siz zaten paralel bir evrende yaşıyorsunuz Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. Yani Türkiye başka bir yere doğru uçuyor, baş aşağı gidiyor o da, siz paralel bir evrende yaşıyorsunuz.

Bakın, biz Ağrı'daki çiftçilerimize gittik, bütçe buluşmaları yaptık. Ne diyorlar biliyor musunuz? “Ben tarlama gübre atamıyorum. Çünkü geçen yıl 1.500 lira olan gübre şu anda 8 bin lira.” dedi çiftçi. “Benim ürünüme yüzde 20 zam verdiler, gübreye yüzde 500 zam var. Nasıl gübre atacağım?” dedi. Bu bütçede bununla ilgili bir dert var mı Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı tarlasına gübre atamayan çiftçiyle ilgili veya ay sonunu getiremeyen emeklilerimiz var Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bununla ilgili bir dert var mı bu bütçede? Hayır, yok. Öyle bir derdiniz yok. İşçiler mutfak masrafını karşılayamıyor Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bununla ilgili bir derdiniz var mı? Hayır, yok.

Bakın, şu anda mutfakta yangın var Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Siz belki markete gitmiyorsunuz, en son ne zaman gittiniz bilmiyorum. Gidiyor musunuz markete? Ya, bir markete gidin, gerçekten gidin, abur cubur almayın ama temel gıda alacaksınız. Bak, ekmek alacaksınız, ay çiçek yağı alacaksınız. Ne lazım? Un lazım, değil mi? Bulgur lazım, mercimek lazım, yumurta lazım, et lazım. Bir bunları alın, fişini çıkarın, bir de bir yıl önceki fişi çıkarın, arada en az yüzde 50'lik fark var. Temel gıda ürünlerinden bahsediyorum, bunlar olmazsa olmaz.

Elektrik, su, doğal gaz, internet faturaları bin lirayı bulmuş durumda Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Asgari ücret 2.825 lira, en mütevazı ev 2 bin liraya çıkmış durumda. Geçen yıl bin lira olan kiralar şu anda 2 bin liraya çıkmış durumda. 2 bin lira kira, bin lira faturalar; asgari ücret 2.825 lira. Bu yurttaşlarımız taş mı yiyecek Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız? Bununla ilgili bir derdiniz var mı? Şimdi “Asgari ücrete yüzde 20 zam vereceğim.” diyorsunuz, belki 25 olacak. E, gitti o, zaten gitti, şu anda oluşan kur atağıyla birlikte, zam yağmuruyla birlikte yüzde 25 gitti. Yüzde 50 zam yapsanız ne olacak? O da bir ayda gider. Çünkü bugün 13 dolar, yarın 15, öbür gün 20. 1990'larda böyleydi, Süleyman Demirel rahmetli ne derdi? “Ne veriyorlarsa 5 fazlası.” derdi değil mi? “Öbürkü yüzde 30 veriyorsa ben yüzde 50 veriyorum.” derdi. E güzel; işçiye, memura, emekliye yüzde 50 zammı verirdi ama enflasyon onu iki ayda götürürdü Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Aynı duruma düşmüş durumdayız biliyor musunuz? Ülkemiz enflasyon, faiz, kur sarmalında.

Hadi buyurun, siz faizi düşürecektiniz ya. Peki, size söyleyeyim, faizi nasıl düşürdünüz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı? Bütçemizde vergiler nereye gidiyor? Bu tabloyu açıklamıştım, bir daha bakmanız lazım ama. Nereye gidiyor vergilerimiz? 1 trilyon 250 milyar vergi toplayacaksınız garibandan. Nereye gidiyor arkadaşlar? Her 5 lira verginin 1 lirası güvenlik bütçesine gidiyor, silahlara gidiyor. Yine her 5 lira verginin 1 lirası faize gidiyor gelecek yılın bütçesinde -bu artacak da onu anlatacağım şimdi- yine her 5 lira verginin 1 lirası israfa ve yandaşlara gidiyor. Geriye kaldı 2 lira artı bütçe açığıyla birlikte geri kalan da 84 milyon emeklisine, memuruna, işçisine rızkını çıkarmak için koyacağız, o da rızkını çıkarabilirlerse.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, siz “Türkiye'yi uçuracağız.” dediniz. Türkiye baş aşağı çakılıyor. Niye çakılıyor? Çünkü tek adam rejimi sebeptir, ekonomik kriz sonuçtur, bu kadar nettir. Bakın, Türkiye bir şeyi deneyimledi: Tek adam rejimi. Tayyip Erdoğan dedi ki: “Bana yetkiyi verin, Türkiye'yi uçuracağım.” Maalesef bazı ülkeler hata yaparlar, bazı milletler de hata yaparlar. Almanya'da da Hitler'e yetki verilirken Alman halkı “evet” oylarıyla vermişti ama büyük bir hata yaptığını, büyük bir yıkım yaşadıktan sonra anladı. Türkiye toplumu da tek adama yetkiyi verdi. Üç buçuk yılın sonunda Türkiye baş aşağı çakıldı ve bunu acı bir deneyimle yaşamış olduk.

Değerli arkadaşlar, bakın, Tayyip Erdoğan “Ekonominin kitabını yazdık.” dedi ya Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, daha raflarda görmedik ekonomi kitabını, bir adalet kitabını gördük. Vallahi millet ona bayağı bir gülüyor. Hani, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde son sıralardayız, adalet yerlere sürünüyor, adalet boyutunda yerde sürünüyoruz. Ekonominin kitabını da merak ediyoruz ne zaman basılacak? Şu anda basılıyor. Aslında basıldı, bakın, bunun kitabını Daron Acemoğlu yazdı,

size hediye etmiştim ama kitabı okumamışsınız Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bir daha hediye edeceğim, bunu bu sefer okuyun. “Why Nations Fail” yani niye uluslar düşer? “Ulusların Düşüşü” kitabını yazmış. “Niye uluslar çöker?” diyor biliyor musunuz? Tek adama yetkiyi verirsiniz “Her şeyi ben bilirim.” diyen tek adama yetki verirsiniz “Uluslar çöker.” diyor Daron Acemoğlu. “Kurumların işlediği, denge denetim mekanizmalarının olduğu ülkelerde refah oluyor, bunların olmadığı ülkelerde de ekonomi çöküyor.” diyor Daron Acemoğlu. Bakın ülkemizde de denge ve denetim mekanizmalarının çöktüğü, kurumların çöktüğü “Her kurumun başkanı benim.” diyen tek adamın Türkiye’yi inin inin inlettği şartlarda yaşıyoruz maalesef. Meclisin de başkanı o, yargının da başkanı o, basının da başkanı o ve Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Merkez Bankasının da başkanı o, bütün kurumların başkanı o.

Meclisimiz şu anda sizi denetleyemiyor, sorularımıza cevap vermiyorsunuz. Vallahi bir soruma cevap verdiniz, manşet oldunuz. Emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili Çalışma Bakanı demişti ki: “Vallahi emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili bir çalışma yapıyorum.” Herhâlde ağzına biber sürdünüz, hemen dediniz ki: “Emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili çalışma yok.” Niye diyemiyorsunuz biliyor musunuz? Çünkü kaynakları yandaşlara aktarmaktan vazgeçmiyorsunuz? Yalnızca yandaşlara aktarılan paranın beşte 1’iyle emeklilikte yaşa takılanları da geçirebilirsiniz ama siz dediniz ki: “Böyle bir çalışmamız yok.” Böyle bir vicdansızlığa imza attınız. Ya, vazgeçin israftan, vazgeçin şu kapıdaki lüks Mercedes’ten Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Ne olacak ya? Yurttaşlarımız bak, evine ekmek götüremiyorlar. Niye vazgeçmiyorsunuz? Siz de bir halk çocuğuydunuz, bundan dört yıl önce geldiğinizde gayet mütevazı bir bürokrattınız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hâlâ öyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gayet güzel hoşbeş etmiştik. Vallahi, sarayda kendinizi bozdunuz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, vallahi siz de yoldan çıktınız, gerçekten yoldan çıktınız, Mercedeslerde geze geze, saraylarda yaşaya yaşaya yoldan çıktınız; halkın derdinden anlamaz oldunuz. Ne olurdu halkın derdini duysaydınız, halkın derdine bir ses olabilseydiniz? “Ben bu Mercedes’e binmiyorum arkadaş, bu haramdır; halk açken, açıktayken, çiftçi tarlasına gübre atamıyorken bu haramdır.” deseydiniz, vazgeçseydiniz, örnek olsaydınız ne olacaktı Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bu nasıl bir konuşma tarzı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Raydan çıkıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, ekonomi programı -dediğim gibi- temel üzerine kurulur, şu anda sizin temeliniz çürük. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, açıkladığınız orta vadeli program şu an çökmüş durumda. Biz, hangi temele göre sizi eleştireceğiz, bana söyler misiniz? Sunumunuzda ben bir şey görmedim. Hangi ekonomik programa göre ben sizi eleştireceğim?

Bugün, nihayet duyduk, Ekonomi Bakanı konuşamıyor, Lütfi Elvan’ın ağzı lal olmuş durumda. Niye? Çünkü alkışlayamadı, sustu, fırçayı yedi herhâlde, maalesef öyle bir durum oldu. Kendisi de herhâlde bu gece bir kararnameyle veya üç vakte kadar bir kararnameyle görevden affını istedi veya affedilecek, alınacak. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, müstakbel ekonomi bakanımız, muhteşem profesör Nebati programı açıkladı bugün, diyor ki: “Ben cari açığı kapatacağım, bunun sonunda da enflasyon düşecek ve Türkiye refah bulacak.” Ben, size açıkça bir soru sormak istiyorum Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bütün arkadaşlarıma da soruyorum: Dünyada böyle bir programı gerçekleştirmiş tek bir ülke var mı? Hani, Amerika’yı bir daha keşfetmekten bahsetmiyorum, yepyeni bir teoriden bahsediyorum. Böyle bir iddiayı gerçekleştirmiş tek bir ülke var mı? Şu şartlarda bahsediyorum: Parası pul olmuş, parasının hiçbir itibarı olmayan, parası konvertibl olmayan... Yani dünyada pul olmuş bir para, itibarsız bir para var; Türkiye’nin 450 milyar dolar dış borcu var; CDS

primimiz 500 yani başka ülkeler dolar bazında yüzde 1’le, 2’yle borçlanırken biz dolar bazında yüzde 7’yle borçlanacağız. Bu şartlarda “Ben cari açığı kapatacağım ve Türkiye’de istikrar olacak, ekonomi olacak, istihdam olacak, millet iş bulacak, aş bulacak.” önerisini gerçekleştirmiş tek bir ülke gösterin ben şu anda istifa edeceğim, milletvekilliğinden istifa edeceğim, vazgeçeceğim. Gerçekten, şu anda benim bütün hocalarım saçını başını yoluyor; ben de iktisat okudum ya! Arkadaşlar, iktisat teorileri var, kitaplar var. Ya, dünyada böyle bir öneri yok, hocalarımız... Ve Sayın Nebati’yi okutan hocalar da herhâlde saçlarını başlarını yoluyorlardır. Sayın Cumhurbaşkanı “Ben ekonomistim.” diyor. Vallahi, onun hocaları da saçlarını başlarını yoluyorlardır herhâlde, “Ya, biz bu Erdoğan’a nasıl sınıf geçirttik, nasıl geçer not verdik?” diye saçlarını başlarını yoluyorlardır. Eğer ki Sayın Cumhurbaşkanı, hocasının sorduğu soruya karşılık “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” önerisini sınav kâğıdına yazsaydı, hocası sıfırı basardı “Sen kaldın arkadaş.” derdi. Vallahi, herhâlde Sayın Cumhurbaşkanı o zaman takiye yapmış, inandığı şeyi oraya yazmamış “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” dememiş; bunu demiş olsaydı emin olun sıfırı basar geçerdii.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Cumhurbaşkanı yirmi yıldır Türkiye’yi yönetiyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz yüksek faizi mi savunuyorsunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, bu ekonomi programı yurttaşlarımızı felakete sürüklüyor; büyük bir sefalet dalgası geliyor ve bu hepimizi vuracak ama en çok... Ben size açıkça söyleyeyim: Bu ülkenin mağdurları size oy vererek sizi iktidar yaptı, bunu unutmayın, bu ülkenin yoksulları size oyu vererek sizi iktidar yaptılar. Bakın, size en çok bu ülkenin yoksulları oy verdiler ama şimdi siz Karun gibi zenginleştiniz, size oy verenler yoksullaştı. Ve iddiayla söylüyorum: Bu program, size geçmişte oy veren ama bir dahaki seçimde oy vermeyecek yoksulları daha yoksul yapacaktır, daha sefalet içinde yaşatacaktır. Vallahi, yandaş müteahhidin bir derdi yok, keyif çayı içiyor. Niye? Ya, euro geçen sene 7-8 lira, bu yıl 15 lira. Adam, Cumhurbaşkanı Yardımcısına gidiyor “E, Cumhurbaşkanı yardımcım, benim 4 milyar dolar bütçeden alacağım var; bu, 40 milyar yapıyordu, şimdi bana 60 milyar ödeyeceksin.” diyor; ne güzel. Parayı alıyor, nereye götürüyor? Vergi cennetlerine götürüyor. Vergilendiriyor musunuz? Maalesef hayır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, aldığı parayı nasıl vergilendirmiyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, bu kimi zenginleştiriyor? Ya, açıkçası ben anlamıyorum; bir siyasi parti ya gerçekten cahillikten ya da gerçekten ihanetten bunu yapabilir. Bakın, şöyle: Ortada, yurttaşları bu kadar yoksullaştıran bir program var, zengini daha zengin yoksullu daha yoksul yapacak bir program var; 5 tane yandaş müteahhidinizi ve bir avuç zengini zenginleştiriyorsunuz. Açıkça söyleyeyim: Birisi, bir ülkeye kötülük etmek isterse ancak böyle bir iktidar programıyla çıkar. Ve bu program sizi götürecektir emin olun; nasıl 2001 yılında Ecevit’i götürdüyse... O zaman MHP, ANAP, DSP iktidarı vardı, yüzde 5’e, 3’e düşürdü ya, 1994’te Çiller’i götürdü ya bu program “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” programı, onu da tarihin çöp sepetine attı ya, bu program da sizi götürecektir. Siz umurumda değilsiniz, siz tarihin çöp sepetine gitmelisiniz ama benim derdim milletle, benim derdim yoksullarla, tarlasına gübre atmayan çiftçiyle, açlıkla yüz yüze olan yurttaşlarımızla. O açıdan, aklınızı başınıza devşirin arkadaşlar, bu yol, yol değil. Yazıktır, günahdır halkımıza. Gidin, biraz halkımızın yanına gidin, gidin esnafların yanına, gidin çiftçinin yanına. Vallahi gidemezsiniz, şu anda mümkün değil, gidemezsiniz.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; bu bütçe tercihleri değişmelidir. Bakın, bu bütçe yeniden ele alınmalıdır arkadaşlar. Geçmişte de krallar, padişahlar vicdansız bütçeler yaparlardı saraylarında. Vergiyi halka salarlardı, yoksul halka, sonra bu vergiyle saray yaparlardı. O zaman Mercedes yoktu, lüks tahtirevanlar yaparlardı. Sonra ne oldu? Halk isyan etti bir noktada ve yetki parlamentolara geçti.

O noktada da vicdanlı vekiller yoksul halktan değil zenginlerden vergi aldılar ve zenginlere değil, yandaşlara değil halka kaynakları aktardılar. Siz de bu yoldaydınız bir süre, işte saraylara, savaşırlara para harcamıyordunuz; Sayın Cumhurbaşkanı Keçiören’de kiralık bir evde oturuyordu, mütevazı bir arabaya biniyordu. Şimdi halktan koptunuz, zenginleştiniz. Ne yaptınız? Aynı o kralın, padişahın yaptığı yola girdiniz ve kaynakları, vergiyi yoksuldan topluyorsunuz, yandaşa aktarıyorsunuz. Bunun bedelini ödeyeceksiniz, bu halkı yoksullaştırmanın bedelini ödeyeceksiniz ama hâlâ bir şansınız var: Bütçe Komisyonunda son gündeyiz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bir virgül değişmedi ama belki siz bu konuda yol verirsiniz değerli arkadaşlarımıza, bu anlamda bütçe tercihlerini değiştirebiliriz.

Bakın, biz bugün biz halkın bütçesini açıkladık. Belki 50 tane önerimiz vardı ama artık bunlardan vazgeçtik, son gün. Hiç yoksa şu halkımıza nefes aldırarak 6 maddelik bir öneri teklifi sunuyoruz. Gelin, halkın vicdanlı vekilleri olarak bu önerileri gerçekleştirelim. Bütçe tercihlerini değiştirsek; bakın, savaşırlara, faize, yandaşa ve israfa ayırdığımız kaynakları düşürürsek 300 milyar TL tasarruf edebiliyoruz bu bütçede, 300 milyar TL Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Bu 300 milyar TL’yle neler yapabiliriz? Tüm yurttaşlarımızın ihtiyaç sınırına kadar elektriğini, suyunu, doğal gazını ve internetini ücretsiz yapabiliriz, ihtiyaç sınırına kadar, tüm hanelere. Tüm hanelerin bin lira faturası var, 22 milyon haneye bunu sağlayabiliriz arkadaşlar. Bu anlamda yurttaşlarımızı her ay bin TL’lik faturadan kurtulabiliriz. Çiftçiler tarlasına gübre atamıyor, çiftçiye, tarlasına gübre atabilecek kadar doğrudan gelir desteği verebiliriz. Asgari ücreti vergi dışı yapabiliriz, üçüncü önerimiz arkadaşlar. Dördüncü önerimiz, üniversite öğrencilerine karşılıksız 2.000 TL burs verebiliriz arkadaşlar, gelin, barınamayan gençlere bunu yapalım. Beşinci önerimiz, esnafın banka ve vergi borçlarını uzun vadeli yapılandırabiliriz; faizsiz, uzun vadeli. Geliri olmayan tüm yurttaşlarımıza -en önemlilerinden biri bu- aylık 2.000 TL asgari bir gelir tanımlayabiliriz. 300 milyar TL savaşa, saraya, yandaşa israfa gidiyor, bunu keserek açıkladığım tüm bu 6 maddeyi yapabiliriz. Bir yanda bir avuç Mercedes’e binecek, şatafat yaşayacak, vergi cennetlerine para kaçırarak, israf yapacak, saray yapacak... Gelin, bundan vazgeçelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sayın Paylan, iki dakika ek süre veriyorum, lütfen toparlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir yanda da 80 milyon yurttaş var, hangisini tercih edeceksiniz göreceğiz değerli arkadaşlar.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bir konuya daha dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu kişiyi tanıyorsunuz herhâlde Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Sayın Osman Kavala. Şu anda mahkemesi görülüyor arkadaşlar. Dört yıldır rehin durumunda, mesnetsiz iddialarla rehin durumunda. Önce dediniz ki: “Gezi’yi finanse etti.” Beraat etti. Sonra “Ajan.” dediniz, beraat etti. Sonra dediniz ki: “15 Temmuz’u yaptı.” Beraat etti. Şimdi yeniden bir şey buldunuz, efendim, Beşiktaş Çarşı grubuyla birlikte Hükümeti devirmeye çalışmış Osman Kavala. Bununla Osman Kavala’yı dört yıldır rehin tutuyorsunuz ve Osman Kavala için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi dedi ki: “Derhâl serbest bırakın, .bu dosya hukuksuzdur, iddialar mesnetsizdir.” Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının üzerinden bir yıla yakın bir zaman geçti ve bu haftadan itibaren Avrupa Konseyi bizi yaptırım sürecine sokacak Niçin bu yola giriyorsunuz ya? Ne zaman bu kadar vicdansızlaştınız? Geçmişte Tayyip Erdoğan da haksız, mesnetsiz, hapse atılmıştı. Sekiz ay yattı, kısa dönem, sonra Cumhurbaşkanı oldu bu ülkede. Ne zaman bu kadar zalim oldunuz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı? 65 yaşında bir insanı, bu ülkenin barışını, huzurunu isteyen, bu ülkenin toplumsal barışı için en çok mücadele etmiş sivil toplum aktivistlerinden birisini dört yıldır rehin tutuyorsunuz, sevgili arkadaşım Osman Kavala’yı. “Yazık değil mi, günah değil mi?”yi geçtim, hukuk neresinde bunun Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, nerede arkadaşlar? Bununla ilgili

bir sözünüz yok mu ya? Bugün Osman Kavala, Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ; yarın sizsiniz, bunu unutmayın. Bu adaletsiz düzen sürdüğü sürece yarın başka bir zalim gelir, sizi cezaevine atar. O gün “Adalet, adalet!” diye bağırırsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu açıdan, değerli arkadaşlar, bütçe tercihlerini değiştirmeliyiz; haktan, hukuktan, adaletten yana yapmalıyız ama bugünlerde mutfakta yangın var, çarşıda, pazarda yangın var. Buna derman olacak önergelerimizi sunacağız. Bu akşam bu önergelerimize destek bekliyoruz. Bu bütçeyi daha haktan yana, daha adaletten yana yapalım derim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- *Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal’ın vefatına ilişkin açıklaması*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, doğrusu, ben mesaj kutumu kontrol etmediğim için bilgim olmadı. Eski Bakanlarımızdan Hayrettin Uysal Bey vefat etmiş. Cenab-ı Allah rahmet eylesin diyorum. Camiasına, Meclisimize, ailesine başsağlığı diliyorum.

Bir on dakika ara verelim, cenaze töreninden sonra devam edelim.

Kapanma Saati: 14.26

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.54****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 24'üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Merhuma tekrar Allah'tan rahmet diliyorum. Bu vesileyle, Meclisimize bugüne kadar hizmet etmiş, vefat etmiş bütün vekillerimize de rahmet diliyorum, yaşayanlara da sağlık, afiyet diliyorum.

En son, Garo Bey de bitirmişti.

Şimdi, değerli arkadaşlar, grupları dolaşmaya başlayacağım. Üyelerimiz öncelikli olmak üzere söz vereceğim ama grupların anlayışıyla üyemiz olmayanlardan da başlayabiliriz. Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Enis Berberoğlu'yla başlayacağız. Hazırlanmaları bakımından bir liste yapayım müsaadenizle: İYİ Partiden Sayın...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu sırada cenazeye alakalı bir dakika söz verebilir misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 4 dönem milletvekilliği görevi yapmış, 1 dönem Bakanlık görevinde bulunmuş Hayrettin Uysal'ı kaybetmiştik. Biraz önce ara verdiniz, çok teşekkür ediyoruz. Cumhurbaşkanı Yardımcımız, tüm Komisyon üyesi olan, olmayan arkadaşlarımız, sizler cenazeye katıldınız. Hem ailesi adına hem Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına teşekkür ediyoruz, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tekrar rahmet diliyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Cemal Bey, siz de cenazeye ilgili konuşacaksınız herhâlde.

Buyurun.

8.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; biz de AK PARTİ Grubu olarak rahmetliye rahmet diliyoruz ve yakınlarına, özellikle de Cumhuriyet Halk Partisi Grubu arkadaşlarımıza başsağlığı diliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

9.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, biz de HDP Grubu olarak Hayrettin Uysal'a Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyoruz ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna da taziyelerimizi iletiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Durmuş Bey, buyurun.

10.- *Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması*

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Ben de diğer gruplar gibi, Hayrettin Uysal Bey'e rahmet diliyorum. Rabb'im merhametiyle muamele eylesin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Hidayet Bey, buyurun.

11.-*Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet Vahapoğlu'nun, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması*

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) - Daha önce Milletvekilliği ve Bakanlık yapmış olan Hayrettin Uysal'a Cenab-ı Hak rahmet eylesin, mekânı cennet olsun diyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin ve siyasilerimizin başı sağ olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, buyurun.

12.-*Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın, eski Sosyal Güvenlik Bakanı Hayrettin Uysal'ın vefatına ilişkin açıklaması*

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de aynı şekilde yürütme adına, tüm arkadaşlarımız adına merhum Hayrettin Uysal'a Allah'tan rahmet diliyorum. Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna, ailesine ve Sakaryalılarına başsağlığı diliyorum tekrardan. Allah rahmet eylesin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleleri (Devam)

a)Cumhurbaşkanlığı (Devam)

b)Millî İstihbarat Teşkilatı (Devam)

c)Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (Devam)

ç)Diyanet İşleri Başkanlığı (Devam)

d) Devlet Arşivleri Başkanlığı (Devam)

e)Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı (Devam)

f)Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Devam)

g)İletişim Başkanlığı (Devam)

ğ)Savunma Sanayii Başkanlığı (Devam)

h) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (Devam)

ı) Yatırım Ofisi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi listeyi oluşturacağım: Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Enis Berberoğlu, İYİ Partiden Naci Cinisli, HDP Grubundan Abdullah Koç, MHP Grubundan Hidayet Vahapoğlu ve AK PARTİ Grubundan Ekrem Çelebi konuşacak.

Enis Bey, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

KADRI ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, bu ülkede haberci olmak, yayıncı olmak, medya yöneticisi olmak zor bir iştir. Bizzat otuz küsur sene yaptığım için, içinden gelen bir vekil olarak bunu dikkatlerinize sunmak ve birazdan yapacağım konuşmanın sadece bir mahalle adına değil genel olarak meslek adına olduğunu vurgulamak açısından bu girizgâhı yaptım. Bana verilen süreyi Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı konusundaki eleştirilerimi dile getirerek doldurmak istiyorum. İki ana konu seçtim süre kısıtı sebebiyle; biri basın kartları, akreditasyon; diğeri de medyaya dönük cezalar.

Bakın, baştan söylediğim gibi, bu otuz sene içinde yaşamadığımız kalmadı her hükümetle, hiçbir hükümeti dışlamadan söylüyorum. Medya ile siyasetçinin iyi geçinmek gibi bir problemi yoktur, medya açısından söylediğim zaman. Dolayısıyla, o insanları kızdırmak, yönetimini eleştirmek, haklı veya haksız olarak onların gazabına uğramak çok sık rastlanan bir şeydir fakat bu konudaki zirveyi maalesef İletişim Başkanlığı yaptı. Bakın, beyler, bayanlar; akreditasyon iki türlü uygulanır; bir, şahsa dönük akreditasyon yani diyelim ki Başbakan kendisini izleyen -eski sistemden bahsediyorum ki başımıza geldi- bir muhabiri fazla kasıtlı bulur, yapılan haberleri fazla gerçek dışı bulur ve bu şahsa dönük bir yaptırım için talimat verilir veya -maalesef, bu örneği özellikle Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna karşı verirken ciddi teessüf içindeyim- Genelkurmay Başkanlığının çok yakın zamana kadar uyguladığı gibi, kurumsal akreditasyon uygulanır yani “gazete” adıyla, kim olursa olsun, Genelkurmay karargâhına davet edilmez, Genelkurmayın hiçbir faaliyetine alınmaz.

Şu anda İletişim Başkanlığının Anıtkabir’de 29 Ekimde ve 10 Kasımda uyguladığı -Genelkurmay Başkanlığının, o tarihte de haksız bulduğum ve bu konuda yazı yazdığım, ifade ettiğim gibi- çok yersiz, yanlış bir iştir. Sebebinin hemen açıklayayım: Bu akreditasyonla yapılan... Aslında, o kurumdan çok, o kurumu takip eden, izleyen, okuyan okur ve izleyicileridir, ceza oraya kesilmiştir.

Hazır, cezadan devam edelim. Bakın, benim çalıştığım gruba Hükümetiniz zamanında, daha sonra sizler tarafından “FETÖ kumpası” olarak adlandırılan bir biçimde öyle bir vergi cezası geldi ki o grubun sermayedarı, bırakın gazetesini, televizyonlarını satmayı, bütün mal varlığını koysa yine o ceza ödenmiyordu yani bunu şu örnek için verdim, yanlış anlamayın: Ceza nedir bilirim çünkü o grubun büyük gazetesinin yöneticisi bendim fakat şimdi çok değişik bir cezalandırma yöntemi var. Basın İlan Kurumu geçen sene yani 2020’de 803 tane resmî ilan kesme cezası veriyor, bunların içinde bir tanesi ilginç. Aramızda bulunmadığı için ismen söylemek istemiyorum, bir bürokrat, bunun eviyle ilgili bir tartışma oluyor. Bu siyasi bir tartışma, bir siyasi partinin ilçe başkanlığı ile kendisi arasında bir tartışma ve bunu haberleştiren gazeteye Basın İlan Kurumu ceza veriyor. O tarihte, Basın İlan Kurumunun başında, Twitter’da bu cezayı savunan kişi, demin andığım, ismini vermeden tarif ettiğim bürokratin yardımcısı. Hâkim, jüri, savcı bir kişi. Ya, burada adalet varsa eğer, bu iş mahkemenin işidir. Bu zaten mahkemesi görülen bir konu ve bu konuda bir devlet memurunun tek başına bütün yetkisini kendisiyle ilgili haber yapan -haklı, haksız demiyorum; bakın, dikkat buyurun- bir gazete, bir mevkute hakkında kullanması bu ülkedeki medya özgürlüğüne en güzel örnektir.

Son yirmi beş saniyede olduğum için basın kartlarına girmek istemiyorum. Beni bile gazeteci saymıyorlar bu ülkede, otuz sene yapmış olmama rağmen, yaptığım şeref basın kartı başvurusunu dokuz aydır bekletiyor bu İletişim Başkanlığı, cevap dahi vermiyor. Bakın, bugün bana ne yaparsanız yapın ama geçmişimi yok edemezsiniz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, bir sağlık mazereti varmış Hidayet Bey’in, müsaadenizle ona öncelik verelim. Sonra yine sıralamayı takip edeceğim.

Buyurun Sayın Hidayet Vahapoğlu, MHP Grubundan.

Süreniz beş dakikadır.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın bugün burada oluşundan istifadeyle kendilerine bir iki hususu arz etmek istiyorum.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin almış olduğu kararlarda “iç ihtilafı bölgeler” ibaresi varsa orası, Birleşmiş Milletlerin daha sonra parmağını sokacağı, oynayacağı, kendi planladığı çerçevede birtakım gelişmeleri yönlendireceği yerler olarak bilinir. Bunlardan biri de Irak Anayasası’nın 140’ıncı maddesine istinaden Kerkük, Diyala, Musul ve Selahaddin illerinin bulunduğu bölgedir. Buranın statüsünün 2007 yılında netleştirilmesi kararlaştırılmış olmasına karşılık, 2007’ye kadar herhangi bir işlem yapılmadığı için bugüne kadar uzayagelmıştır. En son, Kerkük’le ilgili olarak Irak Federal Mahkemesi bu hükmün geçerli olduğunu ileri sürmüştür. Buna karşılık olarak, Kerkük’ün kadim nüfusunu oluşturan Türkmen ve Araplar ise 2007’de bittiğini ifade etmektedirler. Irak Federal Mahkemesinin almış olduğu kararla, bugünkü Irak yönetiminin Barzani’yle yapmış olduğu gizli örtülü görüşmeler sonucunda, bugün Kerkük’ün etrafı peşmergeler tarafından sarılmaktadır. Bizim Lozan Antlaşması’yla, Lozan Antlaşması’nın 16’ncı maddesiyle müdahale yetkimiz ve sorumluluğumuzun bulunduğu bir bölge bu bölge. Bu hususun gündemde tutulması gerektiğini ifade etmek istiyorum. Çünkü Millî Güvenlik Kurulu toplantısında da buna istinaden basına yansıyan şeyde bir kararın olmadığını gördüm.

Bir diğer konu, ben şehit aileleriyle yakinen ilgileniyorum, onların dile getirdikleri birkaç hususu bilginize sunmak isterim. Örneğin, bir şehit annesi tedavi masraflarını ödemezken bir diğer şehidin annesinin ödemek zorunda kaldığı, bir farklılığın olduğu; ikincisi, şehidimizin çocuğu çok küçük ise ona verilen iş hakkını kardeşinin kullandığı ve bir müddet sonra, çocuğun işe girme yaşına geldiğinde ise bu haktan yani babasından kaynaklanan haktan yararlanamadığı, ilave bir hakkın verilebileceği konusu var. Bir diğeri de yine bir şehit eşinin bize dile getirdiği... “Benim eşim polisti, şehit oldu. Şehit olduğunda evimiz barkımız yoktu, ailemin yanına sığındım. Şu anda ev alacak durumdayım, bize bildirilen tapu masrafını karşılayacak durumda değilim. Şehit ailelerinden, en azından bir gayrimenkul için, konut için olabilir, tapu masrafının alınmaması mümkün değil mi?” diye soruyor. Hem Komisyonun hem şahsınızın bilgisine sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Şimdi İYİ Partiden Sayın Naci Cinisli’ye söz veriyorum.

Süreniz beş dakikadır.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımız, değerli bürokratlar, sayın basın mensupları; sizleri saygıyla selamlarım.

Bütçe teklifinin Komisyona sunulduğu ekim ayından günümüze kadar geçen sürede finansal bir deprem yaşadık, yaşıyoruz. Malum sebeplerine zamansızlıktan dolayı burada giremeyeceğim.

Bütçe teklifi makroekonomik tanımını maalesef yitirmiştir. 2022 yılı bütçesi, Türk lirasının fahiş değer kaybı göz önünde tutularak yeniden hazırlanmalıydı. Üzülerek ifade etmeliyim ki bugün bir devlet krizi yaşıyoruz.

Bugün, ben burada, teknik konulardan ziyade siyaset, sistem ve demokrasimiz üzerine yapısal sorunlardan bahsetmek ve bir çağrıda bulunmak isterim. Siyasi üslup, siyasi akıl ve siyasi güveni belli bir seviyeye, standartlara çıkarmadığımız sürece sorunları çözmekten uzak kalıyoruz. Devlet, köklü kurumları ve gelenekleriyle, bilgi ve tecrübeyle, kurumsal hafızasıyla ayakta kalır, güçlü işler. Devleti işletmemizin en sağlıklı temini de yazılı kuralları ve teamüllerleriyle tam demokrasi. Türkiye, demokrasi yolunda çok mücadeleler verdi, bedeller ödedi; gerekirse yine ödenir. 9 Temmuz 2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçilmesiyle pek çok köklü kurum kapatıldı, yenileri kuruldu, kurallar değişti. Mesela, bakanlar, seçilmişlerden değil de atama yoluyla Meclis dışından görevlendirildi. Aynı şekilde, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı da atama yoluyla görev aldılar. Eskiden Cumhurbaşkanının yokluğunda kendilerine 2 ayrı defa seçilmiş Meclis Başkanı vekâlet ederken şimdi Sayın Cumhurbaşkanına atanmış Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı vekâlet ediyorlar. Sayın Oktay'ın sözlerimi kişisel algılamamasını özellikle rica ederim çünkü kendisini tanımıyorum, milletimiz de tanımıyor. Ne kendileri ne de bakanlar, halkın terazisine çıkmadılar; Meclisin de terazisine çıkmadınız efendim. Hâlbuki böyle önemli atamaların, halk seçmediyse yüce Meclis onayından geçmesinden gerekir. Yalnızca bakanlar değil, aynı zamanda Merkez Bankası, SPK, BDDK, YSK, Kızılay gibi bazı önemli kurumlarımızın da başkanlığının atamaları Meclis onayına sunulmalıydı fakat özellikle Cumhurbaşkan Yardımcısı adayları bu sistemde Cumhurbaşkan adayıyla birlikte seçime girmeli ve birlikte seçilmeliydiler. Merhum Profesör Ali Fuat Başgil “Başkanlık düzeninde bakanlar sekreter konumundadırlar. Onlar siyasi değillerdir, atanmış görevlilerdir.” diye kitaplarında yazar. Aynı şekilde, seçilmemiş Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı da siyasi değil, görevlidir fakat Sayın Cumhurbaşkanının yokluğunda devleti, milleti temsil edebilmesi büyük bir çelişki. Yeni sistemde, kâğıt üzerinde Başbakanlık lağvedildi. Başbakanlık görevleri ve fazlasıyla donatılmış makama “Cumhurbaşkanlığı” ismi verildi. Bu yeni, garip sistemin asıl lağvettiği Başbakanlık değil, Cumhurbaşkanlığıdır. “Kabine” denilen kurulda seçimde gelen tek siyasi sorumlu hem partili hem yürütmenin başı, taraflı Sayın Cumhurbaşkanındır. Millet ve Meclise karşı üstlendiği gereğinden fazla sorumluluklar Sayın Cumhurbaşkanından beklentileri artırdı. Cumhurbaşkanlığının Meclisimize sunduğu bütçe, siyaseten Sayın Cumhurbaşkanının kendi bütçesi. Tasarladıkları bütçeyi kullanmak için Meclisten, millettan yetki istiyorlar. Millet adına Meclis bütçeyi sorgularken yürütme de kullanacağı yetkinin hesabını verir. Sonsuz yetki kullanıp sorumluluk taşımamak, bizim anladığımız devlet idaresinde ve demokrasilerde olmaz. Batık ekonominin bu bütçesini savunmak siyasi sorumlu olmayan size değil Sayın Oktay, millet tarafından seçilmiş siyasi sorumluya aittir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Tıpkı eski sistemde yürütmenin başı olan, akla ilk gelen, kendi dönemlerinin kudretli kişilikleri; rahmetli Başbakanlarımız Adnan Menderes, Süleyman Demirel, Bülent Ecevit, Necmettin Erbakan, Turgut Özal Beyefendiler gibi -merhum Süleyman Demirel

altı buçuk saat kendi bütçesini savundu- Sayın Cumhurbaşkanının da bu sene bütçe görüşmelerinin açılışını ve son gün oturumuna teşrif etmelerini, kendilerine ve makamlarına yakışan konuşmayı yapmalarını milletin bir vekili olarak zatıdevletlerinden istirham ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cinisli, süreniz dolmuştur. Bir cümle...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok önemli Sayın Başkanım, çok az kaldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şöyle, gruplar adına konuşanlara müsamaha ediyoruz ama diğer türlü yetiştiremiyoruz. Bir cümle...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Bu davranışları kendilerini yükseltir; çok eleştirdiğim, Türkiye’ye bir faydası olmadığını düşündüğüm sisteme bugünlük katkı sağlar; tüm dünyaya karşı yüce Meclisimizin saygınlığını artırır, aziz milletimiz moral bulur, birlik beraberliğimizi güçlendirir.

Sizi, değerli heyetinizi ve sayın milletvekillerimizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Abdullah Koç, Halkların Demokratik Partisinden.

Buyurun lütfen.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkan, bugünkü konuşmamı Devlet Arşivleri Başkanlığının bütçesi üzerine yapacağım.

Değerli Bakan, bildiğiniz gibi, Türkiye’nin temel sorunu olan Kürt sorunu, demokrasi ve ülkenin gelişmesi önünde çok büyük bir engel olduğu gibi, bu sorunun demokratik yollarla çözülmeşiinden ötürü güvenlikçi politikalarla ülke kaynakları tükenmekte; ekonomik, siyasal, sosyal ve tüm boyutlarıyla sürekli krizlere neden olmaktadır. Nitekim, bu son ekonomik kriz de bu sorunun temelinden kaynaklanan bir sorundur.

Değerli Bakan, Kürt sorunu, tarihsel, sosyal ve siyasal boyutlarıyla Osmanlı İmparatorluğu’ndan Türkiye’ye devredilen önemli bir sorundur. Kürt sorununu çözümsüzlüğe iten en önemli politikaların başında gelen ret, sürgün, inkâr ve asimilasyon politikaları tarihsel bir nitelik kazanmış bulunmaktadır. Asimilasyon politikaları; hafızanın yok edilmesi, tarihi, kültürel ve coğrafi tüm kavram isimlerinin yasaklanması, dilin yasaklanmasıyla ağırlaşmaktadır. “Kürt” ve “kürdistan” kavramlarını kullanan kişilere karşı gözaltı, tutuklamalar ve tehditler devam etmektedir. Osmanlı İmparatorluğu’nun içinde mevcut olan sorun 20’nci yüzyılın başlarından itibaren Kürtlerin faaliyetlerinden birkaç örneği sizinle paylaşmak istiyorum. Bedirhan Bey’in Kürdistan gazetesi 1898 yılında yayımlanıyor. Şerif Paşa’nın Teali ve Terakki Kürdistan gazetesi, Kürt Teali Cemiyeti, Kürt okulu 1908 yılında, Hetawi Kurd, Jin dergileri de yine Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerinde yayınlanan yayınlar arasında yer almaktadır.

Yine, Sayın Erdoğan, 2013 yılındaki konuşmasında “‘Kürdistan’ kelimesini Meclis tutanaklardan görecektir.” diye beyanda bulunmaktadır. Arşivlerin açılması gerekiyor tam da bu söylem doğrultusunda, Cumhurbaşkanının bu söylemi... Sizin de belirtmiş olduğunuz gibi, yaklaşık olarak 42 milyon dijitalleştirilmiş belge internet sitesine aktarılmış bulunmaktadır.

Sayın Bakan, Kürtlere dair, Kürt tarihine dair herhangi bir belge ve bilgi mevcut mudur? Osmanlı’dan başlamak üzere, Kürt ileri gelenleriyle girilen dayanışma sonunda uluslararası alanda yapılan anlaşmalar vardır. Bu anlaşmaların başında Ruslarla yapılan anlaşmalar söz konusudur. Amasya Tamimi, İtilaf Devletleri’yle yapılan görüşmeler de yine devletin arşivlerinde yer almaktadır.

Türkiye’de resmî bir tarih oluşturulmuştur; gerçek dışı ve halkları -özellikle Kürt halkını- inkâr, ret ve asimilasyon politikaları topluma anlatılmaktadır. Kürt sorununun çözülmesi, Türkiye’nin yüzleşmesi ve demokratikleşmesine katkı sunulması için arşivlerin halka açılması gerekmektedir.

Seyit Rıza ve yol arkadaşlarının idam edilişlerinin üzerinden seksen üç yıl geçmiştir. Şeyh Said ve 46 arkadaşı 29 Haziran 1925 yılında idam edilmişlerdir. Mezar yerlerinin açıklanması, hakikatlerin kamuoyuyla paylaşılması elzemdir, demokrasinin gereğidir, tarihî bir gerçektir ve aynı zamanda uluslararası hukukun da bir gereğidir Sayın Bakan.

Sayın Bakan, Türkiye eğer gerçek anlamda bir demokrasiye kavuşacaksa, mevcut olan bu toplumsal, siyasal ve ekonomik krizlerden kurtulacaksa mevcut olan Kürt sorununun demokratik yoldan çözülmesi ve halka gerçeklerin anlatılması için arşivlerin halka açılması gerektiğini belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, arkadaşlar, Ekrem Çelebi Bey salonda mı acaba? Ekrem Bey yok.

AK PARTİ Grubundan şu an için talep yok gördüğüm kadarıyla, o yüzden geçiyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, görmedim, özür diliyorum.

AK PARTİ Grubundan Sayın İsmail Güneş -üyemiz aynı zamanda- süreniz on dakikadır.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımız, kurumlarımızın çok değerli başkanları, çok değerli bürokratlarımız, çok değerli milletvekillerimiz ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle, Cumhurbaşkanlığı bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Tabii, Türkiye Cumhuriyeti devleti... Türkiye Büyük Millet Meclisinde 20 Ocak 2017’de sistem değişikliğine dair bir oylama yapıldı ve burada da 309 oy alınarak yeni Anayasa’nın halka gitmesi konusunda bir irade beyanı oldu. Bunun neticesinde de, bu irade beyanı neticesinde de 16 Nisan 2017 tarihinde, referandum sonucunda yüzde 51,41’le “evet” oyu, yüzde 48,59’la da “hayır” oyu çıktı. Neticede yüzde 50’yi geçtiği için halkın dediği oldu. Bu yeni sistem uygulamasına da... 2018’deki yapılan seçimler sonrasında yeni bir sisteme geçtik.

Şimdi, tabii, geriye dönüp baktığımız zaman, Türkiye Cumhuriyeti devleti daha önce parlamenter sistemle yönetiliyordu, şimdi bizim adına “Cumhurbaşkanlığı sistemi” dediğimiz, bazılarının “Başkanlık” dediği yeni bir sisteme geçtik. Tabii, ülkelerin yönetim şekline baktığımız zaman; saltanat yönetimi daha önce uygulanmış ve arkasından cumhuriyet kurulduktan sonra kuvvetler birliğine geçilmiş, daha sonra parlamenter sisteme geçilmiş, bundan sonra da bu sisteme geçilmiş. Tabii, geriye dönüp baktığımız zaman, dünyada ideal bir sistem yoktur. Neticede bugün, en kötü gözle gördüğümüz saltanat sistemi; adaletli, iyi uygulayan kişilerin elinde en iyi şekilde de uygulanabilmektedir. Dünyanın en iyi sistemi olarak gösterilen sistemler de kötü uygulayıcılar tarafından kötü olarak uygulanabilmektedir.

Şimdi, bizim bu yeni sistemi eleştiren arkadaşlar, geriye dönüp baktığımızda “Sanki eski sistem çok mu iyiydi? Yani Türkiye’ye çok mu şey kazandırdı?” dersiniz tabii, eski sistemde şu vardı: Halk milletvekillerini seçiyor ve neticesinde de bu çoğunluğu alan parti burada hükümet kurmak için çalışıyordu yani ne zaman çoğunluğu elinde bulunduran partiler Türkiye’de buna sahip oldu, bir

sorun olmadı. İşte, Anavatan Partisinde olduğu gibi, bizim Adalet ve Kalkınma Partisinde olduğu gibi bir sorun olmadı ama çoğunluğu elinde bulunduramadığı zaman, yüzde 50'yi bulunduramadığı zamanlar bu hükümet kurmak hep problem olmuştur. Sizi ben tabii ki yıllar öncesine götüreceğim. Diyelim ki işte, 1977 seçimlerinde, o dönemde Cumhuriyet Halk Partisi 1'inci parti olarak seçiliyor, hükümeti kuramıyor, arkasından İkinci Milliyetçi Cephe Hükümeti kuruluyor. Neticede de o Hükümet kurulduktan sonra, arkasından 11 Aralık 1977'de yerel seçimlerde yine diyelim ki Cumhuriyet Halk Partisi biraz daha fazla oy kazanınca Adalet Partisinden 12 milletvekili istifa ediyor arkadaşlar. Şimdi, halkın buradaki iradesini kişiler değiştirebiliyor. Yani bunu haktan, özgürlükten yana olan insanlar bunu nasıl kabullenebilir? O dönemde istifa eden ve Cumhuriyet Halk Partisine geçen 11 milletvekilinin hepsi de bakan oluyor arkadaşlar. Bu sistemin sağlıklı, güvenilir olduğunu nasıl iddia edebilirsiniz?

Diğer taraftan, tabii, geçmiş dönemlerde biz şunu gördük: İşte, diyelim ki basın tarafından olsun veya bazı güçler tarafından olsun, başbakanların nasıl alaşağı indirildiğini, nasıl hükümetlerin yıkıldığını, hükümet kurulmasını nasıl engellediklerini gördük.

Diğer taraftan, işte, 1996 yılına gittiğimiz zaman Refah Partisi ile Doğru Yol Partisi arasında Hükümette herhangi bir problem var mıydı? Yoktu. 28 Şubat postmodern darbesi sonucu halkın iradesine saygı gösterilmemiş ve Hükümet alaşağı edilmiştir arkadaşlar. “Bu sistemde ne oluyor?” dersiniz; bu sistemde arkadaşlar, hepimizin malumu olduğu üzere, hükümeti halk kuruyor ve halkın kurduğu hükümet ancak halk tarafından değiştirilebiliyor ve siyasi bir istikrar sağlanıyor.

Şimdi, diyorsunuz ki işte “Bu hükümette yasaları, bu yeni sistemde...” Özgür Bey dedi ki: “İşte, yasaları milletvekilleri çıkarıyormuş gibi gözüküyor ama neticede bunu Cumhurbaşkanlığı sistemi çıkarttırıyor.” Peki, eski sistemde yasaları kim çıkarıyor diye baktığımız zaman kim çıkarıyordu? Kanun tasarısıyla hükümet çıkarıyordu ya da zaten yasaların çoğu kanun tasarısı olarak geliyordu ve neticede hükümet çıkarıyordu.

Peki, o zaman “Bütçede biz değişiklik yapamıyoruz.” diyordunuz. Peki, zaten hükümeti kurmak için yüzde 50'den fazla çoğunluğa sahip olmanız lazım ve dolayısıyla da bu hükümeti milletvekillerini ayartmadıktan sonra düşürme ihtimaliniz var mı? Yok. Bütçede herhangi bir şey yapma ihtimalimiz var mı? Yok. Peki, Plan ve Bütçe Komisyonunda 40 üyenin 25'i hükümetten tarafıydı yani muhalefetin burada etkili olma ihtimali var mı? Yok ama bu yeni sistemde, diyelim ki Cumhurbaşkanı başka bir partiden, Parlamentonun çoğunluğu başka bir partiden olduğu zaman bu güç o Meclisin eline geçecek ve dolayısıyla da daha demokratik bir yapıya kavuşacağız. Dolayısıyla da biz şunu yapacağımız yere, “Ya, kardeşim, eski dönemlerde biz çok zorluklar çektik, hükümet kurulmasında çok zorluklar çektik. 1980 öncesinde diyelim ki hükümet süreleri çok kısaydı. Bunlardan kurtulmamız gerekir. Bu yeni sistemi nasıl revize edebiliriz? Denge denetleme sistemini nasıl kurabileceğiz?” yerine, bugün güçlendirilmiş parlamenter sistem diye ne olduğu kimse tarafından bilinmeyen bir tane şey iddia ediyorlar ve milletin kafasını karıştırmaya çalışıyor arkadaşlar. Dolayısıyla eski sistem iyi olsaydı o sistemde biz çok başarılı olurduk. O sistemde başarılı olmadığımız için biz bugünlere geldik.

Diğer taraftan, Özgür Bey şunu iddia etti. Tabii ki biz yaşam olarak, felsefe olarak israftan yana değiliz ve tutumlu olmaktan yanayız, daha mütevazı yaşamaktan tarafız. Burada, arkadaşlar, bunları önermeniz güzel bir şey ama bunları önerirken, bakanlarımızın veya üst düzey bürokratların bindiği arabaların daha mütevazı olması gerektiğini söylerken bunda haklısınız ama kendiniz de oradan Audi'ye binerseniz arkadaşlar olmaz, olmaz bu.

Diğer taraftan işte...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biniyorsunuz, Audi’ye biniyorsunuz ve diğer taraftan sizin diyelim ki belediye başkanları Mercedes’lere binerse bu olmaz. Yani söyledikleriniz ile yaptıklarınız birbirini tutacak arkadaşlar ve tutmazsa olmaz.

Diğer taraftan Durmuş Bey buna itiraz ediyor, diyor ki “altın araba.” Bizim altın araba gibi bir şeye binme iddiamız yok, bu, diyelim ki... Söylediklerinizde haksız olabilirsiniz. Şimdi, ben şunu söyleyeceğim Durmuş Bey’e: Durmuş Bey, siz Merkez Bankası Başkanıyken...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Güneş...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yılmaz, sırası geldiğinde fikirlerinizi söylersiniz. Sayın Yılmaz, size de söz vereceğim, hatibe müdahale etmeyelim lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Peki, ben şunu söyleyeceğim: Durmuş Yılmaz Bey de...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Güneş...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yılmaz, size söz geldiğinde söylersiniz fikirlerinizi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Burada bizim tarif ettiğimiz gibi tarif ediyor kendisi.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bak, söylediğin...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Peki, kendisi Merkez Bankası Başkanıyken Mercedes arabaya binmiş midir, binmemiş midir? O günün şartlarında “Ya kardeşim, ben Ömer adaletinden geliyorum, bu Mercedes arabadan vazgeçiyorum, normal bir araba bana verin.” dediniz mi, demediniz mi?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, dedim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – O zaman niye bindiniz Mercedes arabaya, niye bindiniz Mercedes arabaya? Niye bindiniz Mercedes arabaya, niye bindiniz?

(AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, kişiselleştirmeyelim tartışmaları, rica ediyorum.

İsmail Bey, genele hitap edelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Dolayısıyla arkadaşlar, şunu söylemek lazım: Gerçekten söylediğimiz ile yaptığımız şeylerin birbirini tutması lazım. Dolayısıyla da diyelim ki ideal bir portre çizip de arkasından farklı şeyler yapmak doğru değil arkadaşlar, doğru değil ve dolayısıyla da benim sizden istirhamım şudur arkadaşlar: Tamam, bu sistemin açıklarını hep birlikte eleştirelim, bunları daha iyi hâle getirelim ama “Eskiye rağbet olsa bit pazarına nur yağar.” derler ya eskiye dönmekle Türkiye’yi eskiye götürmeyelim, denge denetleme sistemini nasıl geliştirelim, onun üzerinde duralım diyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, 2022 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, iki kez ismimi geçirerek açık satışmada bulundu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kısa lütfen, rica ediyorum.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.-Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Uşak Milletvekili İsmail Güneş’in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii tabii.

Sayın Başkan, iki husus var: Bir tanesi itiraf niteliğinde, o şu: Ben diyorum ki Anayasa’da sadece milletvekilleri verebilirken bakanlar teklif getiriyor, diyor ki “Eski sistemde de öyleydi.” Yani şimdi bakanların tasarı hazırladığını ve teklif adında sunulduğunu kabul etti. Ben zaten buna Anayasa’ya karşı muvazaa suçu diyorum, bu Anayasa’ya karşı.

İkincisi: Özgür Özel olarak sekiz sene Renault Latitude’e bindim, şu anda 4 yaşında bir Passat’ım var. Meclis, araçları toplu olarak kir alıyor ve ben Meclise, defalarca ne bize ne komisyon başkanlarına sağlanan bu araçların boşuna lüks olduğunu söyledim. Buradan tutanağa geçsin: Yarından itibaren hangi yerli aracı Meclis bana veriyorsa CHP Grup Başkan Vekili olarak kullanmaya razıyım, “Kiralama yapıyoruz, olamaz.” diyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TOGG çıkınca hepimiz ondan alalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hodri meydan! Bütün komisyon başkanları, bütün grup başkan vekilleri yerli araç isteyin; ben istiyorum, kiralayıp vermeyen namussuzdur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Seneye TOGG geliyor, hepimiz ondan alalım olmazsa, yerli milli...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, evet, en doğrusu o.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Herkes yerli aşı vurulmalı, yerli araç kullanılmalıdır.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a)Cumhurbaşkanlığı (Devam)

b)Millî İstihbarat Teşkilatı (Devam)

c)Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (Devam)

ç)Diyanet İşleri Başkanlığı (Devam)

d) Devlet Arşivleri Başkanlığı (Devam)

e)Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı (Devam)

f)Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Devam)

g)İletişim Başkanlığı (Devam)

ğ)Savunma Sanayii Başkanlığı (Devam)

h)Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (Devam)

ı)Yatırım Ofisi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bülent Tezcan’a söz veriyorum.

Sayın Tezcan, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani ilginç bir süreç yaşıyoruz, tabii, Cumhurbaşkanlığı bütçesi için biz diyoruz ki tek adam rejiminin bütçesi, iktidar ısrarla “Önce Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi.” demişti, ondan sonra ertesi gün referandum biter bitmez “Bana ‘Başkan’ diyebilirsiniz.” diye talimat verdi. Şimdi, bakıyoruz işlerine gelince Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, bize özgü sistem; işlerine gelmeyince bu sistem Başkanlık sistemi. Her ikisini de kullanan ama “Sistem yürümedi.” diye itiraf etmek zorunda kalan, yürümediğini itiraf ettikleri sistemde gerçekten yürümeyen yanını düzeltmek yerine “Yetkileri daha fazla bir kişinin elinde nasıl toplayabiliriz, zerrece demokrasi kırıntısı kaldıysa bunu da nasıl ortadan kaldıracabiliriz?” çabası içerisinde bir yapı içerisinde.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle mi anlıyorsunuz?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Öyle bakmıyoruz, öyle olduğunu görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bakın, son dönemde yaşanan felaketi herkes biliyor. Türkiye’nin dört bir yanını geziyoruz, dün, Nevşehir’de bir esnafımızın dükkânına girdik, diyor ki: “Ben, bunu bugün satsam akşama alamıyorum yani yenisini yerine koyabilmek için 2 katı para ödemek zorundayım.”

Şimdi, döviz 2,5 katına çıkmış; dolar, euro 2,5 katına çıkmış. Sayın Erdoğan’ın “Verin bu fakire yetkiyi.” dediği gün 4 lira olan dolar bugün 12,5-13 lira etrafında dolanıyor, gidiyor geliyor. Millet fakire yetkiyi verdi, fakir sarayda zenginleşti, millet perişan oldu ama sorumluluğu alan yok. Ya, bu doları 4 liradan 12,5 liraya kim çıkardı kardeşim? Yok ortada. Sorumluluk almak yok ama saltanat, zevk, sefa sürmeye gelince “İtibardan tasarruf olmaz.” diye bir ambalaj bulunmuş, o ambalajda milletin yoksulluğu üzerinde devam eden bir zenginlik, zevk, sefa düzeni var; bu bütçe onun bütçesi.

Bakın, değerli arkadaşlar, şimdi, burada, öyle bir tablo var ki eskiden, bunlar yaşandığı zaman ne olurdu sistemde? Hani diyorlar ya: “Bu sistem iyi işliyor.” Biraz önce, İsmail Bey de söyledi “Eski sistem kötüydü.” diyen hiç kimse “Eski sistem iyiydi.” demiyor ama “Gelin, hep beraber iyi bir sistem kuralım.” dediğimizde tam tersine, eski sistemi mumla aratacak bir sistemi getirdiniz, milletin önüne koydunuz.

Şimdi, burada, öyle bir tablo var ki, bu tek adam rejiminde eskiden dolar 12,5 liraya çıksa bir tane yol vardı yani seçimin dışında bir tane yol vardı. Ne olurdu? Hükümet istifa eder ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmete güvensizlik oyu verir, gensoru verir, düşürür ve Hükümet istifa ettikten sonra Parlamento kendi içinden bir yeni Hükümet çıkarabilirdi.

SALİH CORA (Trabzon) – Daha büyük kriz olur.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ya, şimdi, ortalık almış başını gidiyor, felaket yürüyor; yeni Hükümet çıkarmanın bir tane yolu var: Sandık. Erken seçim, getirin, milletin önüne sandığı diyoruz, “Yok, bir buçuk sene bekleyeceksiniz.” Ya, bir buçuk sene biz bekleyeceğiz de dolar bir buçuk sene beklemiyor; euro bir buçuk sene beklemiyor, bu ülkede enflasyon bir buçuk sene beklemiyor; işsizlik bir buçuk sene beklemiyor; yoksulluk bir buçuk sene beklemiyor. Siz, bir buçuk senede biraz önce o izah edemeyip sadece gürlütle itiraz ettiğiniz lüks uçaklarda gezebilirsiniz; siz, bir buçuk sene daha lüks Mercedes marka otomobillerin içerisinde gezebilirsiniz, sefa sürebilirsiniz, israf içerisinde yaşayabilirsiniz...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz ne yapıyorsunuz, siz?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – ...ama bu milletin yoksulluğu bir buçuk sene değil, bir buçuk gün daha dayanabilecek noktada değil; artık bıçak kemiğe dayanmış; tek çözüm sandık. Ama getirilen sistem sandığı bir kişinin ağzına, 2 dudağının arasına bağlamış; Sayın Erdoğan “sandık” derse olacak, “sandık” demezse olmayacak. Şimdi, böyle bir tabloyla karşı karşıyayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bu bile yaratılan sistemin gerçekten Türkiye’yi bir çıkmazın içerisine nasıl soktuğunu gösteriyor. Yani dolar yükselmiş, bunu paylaşımlar soruşturma geçiriyor; düşünabiliyor musunuz siz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tezcan, son bir cümle, süreniz doldu; çok sayıda talep var, kusura bakmayın.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Tamam, peki.

Son bir cümle: Sayın Başkan, bu sistem sürdürülemez hâle gelmiş, tıkanmıştır, sürdürmeye çalışanların bu ülkede millete kötülük yapmaktan başka yapabilecek bir şeyi kalmamış demektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İYİ Partiden Sayın Ahmet Kamil Erozan, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli milletvekilleri ve saygıdeğer bürokratlar; bir defa, izninizle, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının bir cümlesiyle başlayacağım. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı şöyle bir ifade kullandı: “Sayıştay raporlarına gerekli hassasiyetle yaklaşıyoruz.” Memnuniyet veriyor ama başka arkadaşlarımız da söylediler, bizim sorduğumuz sorulara niye aynı hassasiyetle yaklaşmıyorsunuz? Benim sorduğum, milletvekili olduğumdan bu yana sorduğum hiçbir soruya yanıt vermediniz. Ha, şimdi, bunun adı “demokrasi” ise bu demokrasinin içinde herhâlde bir denge ve denetim sistemi olması lazım. Zaten bu denetimi sağlamak için, milletvekilleri açısından yazılı sorudan da başka bir şey kalmadı ama maalesef, sizin cephenizden ya şahsınızın kararı veyahut size verilmiş olan talimat gereği bizi yok saymak gibi bir tercih yaptınız. Bir tek örnek vereceğim: Bu, Katar Emirinin verdiği 747 model uçak devletin demirbaşında kayıtlı mı? Yani günün birinde seçimde iktidar değiştiğinde Sayın Cumhurbaşkanı “Katar”dan gelen o uçağı benim şahsıma vermişlerdi, ben buna binip giderim.” derse bunun kaydını kuydunu biz nereden bulacağız? O zaman, lütfen bu sorunun cevabını verin, bana gülmeyin, sorumu niye cevaplamadığınızı soruyorum; yazın cevabı, cevabı yazın lütfen, cevabı yazın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben geçen sene verdim.

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – “Karadeniz’de 500 milyar metreküp doğal gaz bulundu.” diye bir ifadede bulundunuz, bugün değil, ilk sunuşu yaptığınızda. Ben soruyorum: O 500 milyar metreküp, kim çıkaracak bunu? Bunun ticari anlamda çıkarılabilecek olup olmadığını bilen var mı? Bana sorarsanız, bir hayal satılıyor. Niye hayal satılıyor? Eğer o 500 milyar metreküp ticari anlamda anlamlı bir miktar olsaydı bugün, Türkiye’nin kapısında yabancı petrol şirketleri, doğal gaz şirketleri kuyruğa girmiş olurlardı. Yok böyle bir şey! Artı, asıl ben daha önemli bir şey söyleyeceğim: Önümüzde bir ay kaldı, Rusya Federasyonu’ndan alacağınız doğal gazın fiyatını piyasaya sunulabilecek bir fiyatta tutabilecek misiniz, tutamayacak mısınız; bu önemli.

Yine doğal gaz üzerinden gideceğim. Bundan bir müddet evvel şöyle bir cümle kullandınız: “Şimdi, Rum tarafı -GKRY’ye hitap ediyorsunuz- bölgede yeniden tek taraflı hidrokarbon çalışmalarına başlayacağını duyuruyor. Hiç merak etmesinler, onları yalnız bırakmayız; sondaj çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam ederiz.” Soruyorum: Nerede kaldınız? “Kaldığımız yer.” dediğiniz zaman “Bir yerde durdurduk çalışmaları.” demektir bu, Türkçede başka bir anlamı yoktur bunun. Kaldığınız yer neresi ise onu biz de bilmek isteriz. Niye bunu söylüyorsunuz? “Oruç Reis nerede?” diye devam

etmem lazım, “Donanma nerede?” diye devam etmem lazım, “Mavi Marmara nerede?” diye devam etmem lazım, “NAVTEX’ler nerede?” demem lazım, “Doğu Akdeniz nerede?” demem lazım. “NAVTEX’ler” derken daha da enteresan bir noktaya getirmem lazım: Limni’nin gayriaskerî statüsü konusunda bir NAVTEX yayımlamanın anlamı nedir? Veyahut “Yunanistan’a boyum yetmiyor, onun için ben Yunanistan’ı Birleşmiş Milletlere şikâyet ediyorum.” demenin anlamı nedir? Yapacaksınız Yunanistan’la yapacaksınız alışverişinizi.

Afganistan’daki kardeşlerimiz, Türk Silahlı Kuvvetlerine hizmet edenler -ben bunu zamanında Sayın Çavuşoğlu’na da söyledim- bu kardeşlerimiz şöyle diyorlar: “Herkes Türkiye’de yer bulundu da Türkiye’de bizlere mi yer bulunamıyor? Ailelerimizle birlikte topu topu 300 kişiyiz. Biz niye buralarda kaldık?” diyorlar.

Cumhurbaşkanlığı nezdinde bir Dış Politika Kurulu var biliyorsunuz, ben listede kimler var, kimler yok diye şöyle bir baktım ve maalesef şöyle bir gözlemle karşılaştım: Bunların içinde aktif veya emekli hiç büyükelçi yok yani bunlar akademisyenler, öğretim görevlileri, “Uluslararası politikaları okumuşlar veya okutmuşlar.” olabilirler ama bunların, işin pratiğini yapmadıkları açıktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Bence, 10 büyükelçi krizinin arkasında o Kurulda, yeterince bu işin pratiğini yapmış olmak durumunda olacak insan bulunmaması da yatmaktadır. Bu, şuna benziyor: Tıp fakültesini bitirip hiç doktorluk yapmamaya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Erozan.

Şimdi HDP Grubundan Kemal Bülbül Bey, buyurun.

Süreniz yedi dakikadır, bir arkadaşımız iki dakika devretti.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, sıfatınız biraz uzun olduğu için kısaca, Sayın Oktay dememe izin verin lütfen.

Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi üzerinde konuşacağım ve Diyanet İşleri Başkanlığının kaç holdinge bedel serveti, menkulü ve gayrimenkulü olduğu üzerinde duracağım.

Aslında “Diyanet İşleri Başkanlığı” diye kendi içinde bir devletin olduğunu; aslında “Diyanet İşleri Başkanlığı” diye bir saltanatın olduğunu; aslında, tek adamlığı dinen örgütleyen kurumun Diyanet İşleri Başkanlığı olduğunu ıskalayarak konuşuyor sabahtan bu yana sevgili konuşmacılar. Öncelikle buraya dikkat çekmek istiyorum.

Akabinde “diyanet işleri” çoğul bir kavram olmasına rağmen Diyanet İşleri Başkanlığı sadece İslam’ın Sünni ve Hanefi mezhebi üzerinden içtihatlar, fıkıh ve kelam üretmekte, bu konuda fetvalar vermekte. Ancak, ben, Hanefi mezhebini kullandığı ve Hanefi mezhebine kendi çıkarları doğrultusunda dinî bir argümanla değil münafıkça yaklaştığı kanısındayım. Zira, burada adı geçen Ebu Hanife, Emevi ve Abbasi saltanatına karşı, zulmüne karşı mücadele etmiş ve bu uğurda canını vermiş, tarihin görüp göreceği en büyük şehitlerden birisidir. Ebu Hanife’nin ismi asla zulüm ve iktidarlarla bir arada anılamaz; o, zulme ve zulmete karşı mücadele etmiş bir direnişçidir.

Yine, Diyanet İşleri Başkanlığının çalışma alanı Güney Afrika’dan Sibiry’a, Uzak Doğu’dan Amerika’ya kadar âdeta bir misyonerlik bölgesi olmakta, her türlü çalışma yapılmakta; yurt dışına cami hocası gönderilmekte, gri pasaportlu dedeler gönderilmekte ve Alevilik üzerine de sistematik olarak

bir ret ve inkâr politikası yürütülmektedir ki bir Alevi aktivisti ve öncüsü olarak, bir Alevi olarak biz buna “Muaviye soylu Yezid siyaseti” diyoruz; bu, tekçiliğin tarihteki ilk kuramsal başlangıçlarından bir tanesidir.

Ve her konuda fetva veren; aile konusunda, hapishane konusunda, sigara konusunda, midye konusunda fetva veren Diyanet İşleri Başkanlığı, zam, zulüm konusunda, yoksulluk konusunda, işkence konusunda fetva vermemektedir. Örneğin, IŞİD’in türbesini bombaladığı Veysel Karani hakkında bir fetva... Sesini bile çıkarmamıştır, Hükûmetiniz de dâhil olmak üzere. Rakka’da, Veysel Karani’nin türbesi IŞİD tarafından bombalanmış; yine, Seyyide Zeynep’in yani Şah-ı Merdan Ali’nin kızı, İmam Hüseyin’in kız kardeşi Seyyide Zeynep’in Şam’daki türbesi IŞİD tarafından bombalanmak istenmiştir. Bu konuda herhangi bir politika üretmediğiniz gibi “Emevi Camisi’nde namaz kılma.” metaforunu geliştirmenizin temel sebebi, Yezid’in İmam Hüseyin’in mübarek başını Emevi Camisi’ne asmış ve orada teşhir etmiş olması zulmünün bir ortaklığı olabilir mi acaba?

Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığı yetkilileri... Türkiye’de şu ana kadar 18 Diyanet İşleri Başkanı gelip geçmiş ve Diyanet İşleri Başkanlığı aslında, Osmanlı’daki Şeyhülislamıya dayanıyor. Oysa Şeyhülislamlık, Şeyhülekberlik, Hüccetülislamlık, İslam tarihinde sadece çeşitli sıfatlar olarak kullanılmıştır. Şeyhülislam ilk defa II. Mehmet’in Fatih Kanunnamesi’nde geçmektedir, “Şeyhülekber” Filozof Muhyiddin İbnülarabi için, “Hüccetülislam” da Filozof Gazali için kullanılmıştır. İslam tarihinde “Şeyhülislamlık” diye bir kurum yoktur, “Diyanet İşleri Başkanlığı” diye bir kurum yoktur ve Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye’de İslam’ı, Sünniliği, Hanefiliği değil, devlet tarafından şekillendirilmiş, tekçi, inkârcı dini temsil etmekte ve bu doğrultuda Hristiyanlara, Alevilere, inanmayanlara, farklı cinsel tercihi olanlara karşı sürekli nefret suçu işlemekte; Kürtlere karşı... Örneğin, Kürtçe okunan mevlide dair herhangi bir şey söylememiş; Kürtçe mevlit okuyan kişi tutuklanıp maalesef, hapishanede hastalıktan ölmüştür.

Ve bu arada, Osmanlı dönemindeki Şeyhülislamların 131’inden 9’u Türk değildir; Türk olmayanlar içinde örneğin II. Mehmet Fatih’in hocası olan Molla Gürani, Kürt’tür. Molla Gürani, İran kürdistanı, İran kürdistan eyaleti içerisinde bulunan Güran bölgesinden olan bir Kürt’tür ama resmî ideoloji bunu inkâr etmektedir. Yine, Osmanlı’nın kadılık döneminde Şeyhülislamıya tekabül eden, muadili olan, o görevi yapan Şeyh Edebalı ile Şeyh Bedrettin Alevi’dir. Şeyh Edebalı, Baba İshak katliamından kurtulmuş, Hacı Bektaş’ın yâr ve yârenidir ama resmî ideoloji bunu da inkâr etmektedir. Şeyh Bedrettin’e ilişkin zaten Osmanlı tarihinde verilen fetvaların haddi hesabı yoktur.

Bugünlerde televizyonlarda oldukça meşhur edilen Ebussuud, Alevilere dönük verdiği fetvalarla, Türkmen ve Türk Alevilerin katliamında parmağı ve sorumluluğu olan bir şahsiyettir. Aslında Osmanlı ve Selçuklu, tarih boyunca Türk, Türkmen ve Alevi düşmanlığı yapmış; Türk, Türkmen ve Alevilerin kökünü kazımak için Şeyh Bedreddin’den Şah Kalander’e, Baba İshak’tan Şahkulu’na kadar sayamayacağım birçok katliamda binlerce, on binlerce Türkmen Alevi’yi katletmiş, akabinde de Türkmen Alevilerin saltanata, idareye dâhil olmaması için her türlü şeyi yapmıştır. Bunun en temel resmî göstergelerinden bir tanesi de Fatih döneminde katledilen Çandarlı Halil Paşa’dır. Çandarlı Halil Paşa katledildikten sonra Osmanlı ve cumhuriyet tarihinde hiçbir Türkmen ve Alevi albaylık rütbesinden ileriye gidememiş ve bu tenkillikle karşı karşıya kalmıştır.

Şimdi, Diyanet İşlerinin, bakın, Dışişleri Bakanlığı, Enerji Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Şehircilik Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı; 7 tane Bakanlığın bütçesinden daha çok bütçesi var ve 8 tane üniversiteden daha çok. Peki, nedir bu Allah aşkına? Bu Diyanetle yapılmak istenen şey nedir? Diyanet neden Aleviliği inkâr etmektedir? Diyanet, bakınız,

yayınladığı Hacı Bektaş Velayetnamesi'nin ön sözünde Kürdistan'dan söz ederken, bugün “kürdistan” dendiği zaman yerinden zıplandığında çıkıp da hakkaniyetle “Evet, böyle bir tarihi kavram ve yer vardır, ben de bunu kendi kitabımda zikrettim.” demeyecek kadar münafıkça bir yaklaşım içerisindedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Diyanetin Aleviliğe ve farklı inançlara dair ret ve inkârı, cemevlerine dair ret ve inkârı asla kabul edilebilir değildir.

Diyanet bizim vergilerimizle ayakta durmaktadır, bize borcu vardır ve bu borcu bir an önce ödemesi için gerekli yasal düzenleme yapılmalıdır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekrem Çelebi Bey, hazır mısınız?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hazır değilim Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tuncay Özkan, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanlığı Başkan Yardımcısı, kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla selamlarım.

Millî İstihbarat Teşkilatı ve İletişim Başkanlığı üzerine beş dakikalık süreyi değerlendirmeye çalışacağım.

İletişim Başkanlığı ile Millî İstihbarat Teşkilatının yürüttüğü faaliyetlerin birbiriyle kesiştiği noktalar, ayrıştığı noktalar konusunda bir belirsizlik bulunmaktadır. Türkiye’de propagandaya karşı durma, istihbarata karşı koyma çalışmalarının dijital mecralarda yürütülmesi ve bunlarla ilgili olarak yapılacak çalışmalarda bir yetki karmaşası söz konusudur. Profesyonelleşmiş olan Millî İstihbarat Teşkilatının dışlanarak bu noktada tamamen sarayın düşünceleri doğrultusunda eylem ve olgular gerçekleştirilen İletişim Başkanlığının görev alması oldukça yıpratıcı sonuçlar doğurmaktadır. Millî İstihbarat Teşkilatının, kara propaganda başta olmak üzere yürüttüğü çalışmalarda bir gizli polis teşkilatı gibi sınıflandırılması, içine düştüğü, zaman zaman eleştirdiğimiz tarihsel hataların tekrarıdan başka bir şey değildir. Millî İstihbarat Teşkilatı, İletişim Başkanlığıyla arasında yaşadığı bu çelişkiyi gidermeli ve “iç düşman” tanımlamasını yapan kurum olarak, yasasında bulunan bu maddeyi kullanan kurum olarak kimin düşman kimin dost olduğunu politik tercihlerle değil, gerçekçi yaklaşımlarla analiz etmek zorundadır.

Millî İstihbarat Teşkilatında liyakat, bilgi, teknoloji konularında Türkiye Büyük Millet Meclisi, halkımız kendisinden hiçbir şeyi bugüne kadar esirgememiştir. Ben İstihbarat Komisyonu çalışmaları sırasında.... Ki o çalışmalar da MİT’in tutumu ve AK PARTİ’nin ne yazık ki bu Komisyonun kuruluş gerekçesindeki siyasi mülahazayı terk etmiş olması nedeniyle kadüktür bana göre. Bu Komisyon halka hesap vermemektedir. Millî İstihbarat Teşkilatında liyakat zinciri kırılmıştır. Millî İstihbarat Teşkilatının bilgi-analiz noktasındaki yetersizlikleri, 15 Temmuz darbesi dâhil olmak üzere, hepimizi şaşkırtan bir düzeydedir.

Teknoloji kullanımını iyi görüyorum; binalaşma, yapılaşma ve teknoloji konusundaki yeterliliği noktasında herhangi bir sıkıntı yoktur çünkü ayrılan bütçe ve ödenekler yeterlidir; istiyorsa biz de hemen burada gerekli önermeleri verelim, değişiklikleri yapalım ve bu noktadaki eksikleri giderelim. Ancak iç işleyiş mekanizmasında bozulmalar vardır. Millî İstihbarat Teşkilatı bir gizli polis teşkilatı değildir. Tarihte zaman zaman despotlaşan, tek adam iradesine dönmeye çalışan dönemlerde, özellikle

darbe öncesinde ve darbe sonrasında, Millî İstihbarat Teşkilatı içeriği, rakipleri izleyen, gözleyen, özel hayat ve konuşma depolayan bir örgüt hâline dönüştürülmüştür. Bundan kaçınılması, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bekası sorununu tartışma konusu yapmaktan kaldırı.

Biz, Millî İstihbarat Teşkilatının ve İletişim Başkanlığının siyasi düşüncelerin üstünde, Türkiye’yi savunan, Türkiye için üreten ve Türkiye için mücadele eden kurumlar olmasını istiyoruz. Kişisel hegemonyaların veya parti hegemonyalarının bunlardan soyutlanarak Millî İstihbarat Teşkilatının da İletişim Başkanlığının da egolardan arınmış yönetici kadrolar eliyle yönetilmesini, liyakatte ve bu çalışmaların yapılmasında özen gösterilmesini önemle istiyoruz.

Ayrıca, Millî İstihbarat Teşkilatından -size sormak istiyorum efendim çok üzülerek- üç yıl önce PKK terör örgütü tarafından kaçırılan 2 daire başkanımız ve 1 şube müdürümüzün akıbeti hakkında bilgi istiyoruz. Bu insanlarımıza ne olmuştur? Bunların kaçırılması karşılığında bu örgüte ne gibi bir bedel ödetilmiştir? Bunlarla ilgili faaliyetlerde şu an hangi durumdayız? Biz, bu örgütün başını en zor zamanlarda dışarıdan Türkiye’ye getirebilme potansiyeline sahip bir Millî İstihbarat Teşkilatının bu örgütle mücadele eden 2 daire başkanını ve 1 şube müdürünü onların kaçırmalarına müsaade edecek kadar bir duruma nasıl geldik ve bu arkadaşlarımızın, bu devlet memurlarının kurtarılması, bu noktadaki zafiyetin giderilmesi noktasında ne yaptık? Bununla ilgili olarak sizden bilgi rica ediyoruz.

Tekrar altını çizerek belirtmek istiyorum, biz, bütçe isteği varsa derhâl yerine getirilmesi konusunda önerge vereceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Herhangi bir talep varsa bunların giderilmesi için gereken her türlü çabayı yapacağız. Millî İstihbarat Teşkilatımızın ve İletişim Başkanlığımızın devletin kurumu hâline getirilmesini, şahsi egolardan ve siyasi mülâhazadan arındırılmasını istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, önce, İYİ Partiden Sayın Durmuş Yılmaz’a söz vereceğim, sonra Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Bülent Kuşoğlu’na, daha sonra Halkların Demokratik Partisinden Sayın Şevin Coşkun’a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Durmuş Yılmaz.

Süreniz on dakikadır.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli hazırun, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İsmail Bey burada yok ama AK PARTİ’li arkadaşlarım burada. Söylediğim söz önce nefsiime, sonra sizlere. Dolayısıyla, iddiayla ortaya çıktınız ama Cenab-ı Hak sizi sınadı, iddianızı kaybettiniz. Aynı sınava biz de gireceğiz, girdiğimiz zaman kaybedersek yüzümüze vurun ve bizi utandırın. Benim duruşum şu: Başkalarının yanlışları üzerinde yükselmek yerine kendi doğrularım üzerinde yükselmeyi tercih ederim. Bunu bu şekilde belirledikten sonra...

Cemal Bey, bugün tarihî bir konuşma yaptınız, bunu ciddi söylüyorum yani şaka olarak söylemiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Cemal Bey...” diyecektiniz herhâlde.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Efendim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Kemal...” dediniz de “Cemal...” diyecektiniz herhâlde.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Cemal Bey...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “Cemal...” dedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, ben yanlış anladım o zaman.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gerçekten tarihin yıllığına, anallerine geçtiniz, öyle bir söz söylediniz, öyle bir konuşma yaptınız ki AK PARTİ’nin yirmi yılda yaptığı bütün icraatların sonucunda ortaya çıkardığı başarılarının hepsini çöplüğe gönderdiniz. Konuşmanızın dördüncü paragrafını açıp bakın, zamanımı etkin kullanmak için ben buradan size okumayacağım, arkadaşlar oraya gitsinler baksınlar. Yani size bir ilham mı geldi de birdenbire AK PARTİ’nin o 2003-2007 döneminde, o başarılı dönemlerinde ortaya çıkan 27-28 çeyrek kesintisiz büyümesine sebep olan politikaların bugün yanlış olduğunu nereden çıkardınız da bugün onları çöplüğe gönderiyorsunuz? “Şu anda, bir paradigma değişikliği yapıldı.” dediniz ve eylül Merkez Bankası Para Politikası Kurulundan bu tarafa ben de aynı şeyi söylüyorum: Artık, yönetim Türk lirasının değer kaybetmesinden rahatsız değil. Dolayısıyla, Merkez Bankası ve ekonomi politikası genel olarak makas değiştirdi, bugün geldiğimiz nokta bu. Ben ismini zikretmeyeceğim ama sizin referans aldığınız o notta başarının zamanı da veriliyor; bu önümüzdeki yıl, “2022 yılı Nisanında, Mayısında bu politikadan sonuç alınacaktır.” diyor, onu da söyleyebilirdiniz. Gerçekten bu çok önemli. Burada, eğer 2002-2006 dönemindeki, 2010 dönemindeki bu başarıyı, o dönemdeki siyasetçilere atfen söylemiyor da gerçekten buna, bu şekilde inanıyorsanız, söylüyorsanız o zaman söyleyeceğim bir şey yok. Keşke bu inancınızı 2002 yılında iktidara geldiğinizde o gün söyleseydiniz bugün, şurada uygulamakta olduğunuz bu politikaların sonucunu alıp şu anda hem cari açıktan hem de enflasyondan kurtulsaydık. Ama bana öyle geliyor ki -yüzünüze söylüyorum, gıybet de yapmıyorum- şu anda ortaya bir teori atıldı, bu teorinin rasyonel bir tabana oturması lazım, siz o konuşmanızla bu uygulamayı rasyonelleştiriyorsunuz, bu da sizin hakkınız, buna da bir itirazım yok.

Garı Bey size de bir itirazım var, siz de dediniz ki: “Bu politikalarla başarılı olan bir ülke yok.” Şimdi, Karl Popper diyor ki: “Bütün kuğular beyazdır diye bir önerme koysak aksi ispat edilinceye kadar yani siyah kuğu görülünceye kadar bu teorem geçerlidir, bu önerme geçerlidir.” Dolayısıyla, bugüne kadar buradan sonuç alan herhangi bir ülke yoksa bundan sonra da alınmayacağı anlamına gelmez. O nedenle ben diyorum ki şu anda, bu makas değişikliğinin nedeni, artık yeni bir dünya, yeni bir ekonomi kurma düzeni. İslami bir ekonomi düzeni kurulacak ve buradan da Sayın Diyanet İşleri Başkanlığının temsilcisine dönerek söylemek istiyorum: Şu anda eğer böyle bir şey olabilirse ben bunu öper başıma koyarım, itiraz da etmem ve alkışlarım ancak bence bu -eğer rasyonel olmak gerekiyorsa- günümüz itibarıyla, şu anda yapılmak istenen şey, iç piyasada bir tüketim malzemesi olarak kullanılıyor, burada da din maalesef kullanılıyor. Bugün, 100 trilyon dolar olan toplam dünya gayrisafı yurt içi hasılası ve 700, 800 trilyon dolara yaklaşan türev ürünlerin bulunduğu ve tamamının faizli sistem üzerine oturduğu bir ortamda, siz, mevcut kapitalist sistemin bütün kurum ve kurallarıyla kendinize bir niş açıp orada faiz oranını belli bir seviyeden belli bir seviyeye indirmekle İslam ekonomisi kurduğunuz mu düşünüyorsunuz ve buradan nereye gitmek istiyorsunuz? Bunun sonucu Türkiye’yi fakirleştiriyor. Diyanet İşleri Başkanlığına sormak istiyorum: Haramın azı çoğu aynı mıdır? Yüzde 15 faiz ile yüzde 7 faizin arasında haramlık açısından bir fark var mı? Bu soruların cevabının verilmesi lazım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ameller niyetlere göredir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Efendim, elbette ameller niyetlere göre. O zaman senin amelini doğru yapabilmen için o uygulanan politikalarla benim ekmeğimi çalmaman lazım, beni fakirleştirmemen lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili diyaloglara girmeyelim, usulümüzde yok. Herkes sırası gelince fikrini söylesin.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Beni işsiz bırakmaman lazım. Bunu yapabiliyorsan elbette alkışlayacağım ve alkışlarım ama yaptığın şey iç politikaya yönelik bir tüketim malzemesi, “consumption” maddesinden başka hiçbir şey değil, kusura bakmayın. O nedenle Cemal Bey, keşke bu teoriyi 2003’ün başında söyleseydin de ülkenin maruz kaldığı şu deneylerden kurtulsaydık ve şu 128 milyar doları kaybetmeseydik. Bugün, elimizde düşmüş bir cari açık, düşmüş bir enflasyon ve en azından reel olarak da artı değerde 40 milyar dolara yakın bir rezervimiz olurdu, 128 milyar doları da kaybetmemiş olurduk. Eğer böyle bir düzen kurulmak isteniyorsa bunu alkışlarım. Diyanet İşleri Başkanına soruyorum :”İslami düzende ekonomide, bizim bugün anladığımız manada bir para var mı? İslami düzende ekonomide, bugünkü bizim, kapitalist sistemin öngördüğü kurumlar var mı? Merkez Bankası şart mı? Bankalar şart mı? Bugün bankalar bir parmak şıkatlamakla milyonlarca lira değerinde değer yaratabiliyor. Şu anda “katılım bankası” dediğimiz kurumlar da aynı şekilde, onlar da zorunlu karşılığa tabii, onlar da aynı şekilde bir parmak şıkatlamasıyla milyonlarca değer yaratabiliyorlar. Biri haram, biri helal mi? Nedir bunlar? Ben bilmediğim için soruyorum, yanlış da demiyorum, lütfen bizi aydınlatın. Ama şuna itiraz ediyorum: Bu, bir din istismarıdır ve bu, iç piyasaya yönelik bir tüketim malzemesidir. Bunu lütfen yapmayın. Getirebiliyorsanız getirin ve alkışlayalım sizi. Ekmeğimiz artacaksa, refahımız artacaksa ve bunun için de bu gerekliyse ben susmayı ve destek vermeyi tercih ederim ama böyle bir şey söz konusu değil maalesef. Önce bunu yapmak istiyorsanız bakın, oturun bir Merkez Bankası kanunu yazın, bir bankacılık kanunu yazın, ondan sonra deyin ki “İşte, bu sistem böyle çalışacak.” Ben de size diyeyim ki “Ben de sizin arkanızdayım ve beraber yapalım.” Kusura bakmayın; bu, tamamen ve tamamen bir tüketim malzemesi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İnanan bir insan olarak...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben inanan bir insan olarak bunu söylüyorum. Evet, inandığımı için bunu söylüyorum. Bir Müslüman olarak bunu söylüyorum, evet.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İnançlı bir insan olarak bunu böyle değerlendirmenizi doğru bulmuyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Tamam. Ben aklıma ve vicdanıma bunu soruyorum ve dolayısıyla da Bakara suresinin 275’inci ayetinin ne olduğunu, 276’nın da ne olduğunu biliyorum ve ona göre de konuşuyorum. Ama bu istismarınıza da tahammül edemiyorum, kusura bakmayın. Kurun bu düzeni, biz destekleyelim dolayısıyla daha fazla konuşmama gerek yok.

Teşekkür ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, bu konuda söz istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, Cemal Bey’e kısa bir cevap için söz veriyorum.

Buyurun Cemal Bey.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk’ün, Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz’ın Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Durmuş Yılmaz Beyefendi 2006-2011 yılları arasına beş yıl Merkez Bankası Başkanlığı yaptı AK PARTİ döneminde. Tabii, bunu söylemek istemezdim ama o yıllarda “Merkez Bankası bağımsız” anlayışı içinde uyguladığınız para politikası maalesef, Türkiye’yi ithalat cenneti hâline getirdi. Siz göreve gelir gelmez hatırladığım kadarıyla Amerika Birleşik Devletleri’nde faiz artışı gündeme gelince

siz de Merkez Bankası faizlerini 2 puan arttırdınız. Ondan önce yaklaşık 2,5 milyar dolar civarında da döviz sattınız, sırf döviz fiyatları yükselmesin diye. Ama Türk lirası her yıl döviz karşısında değerli para olduğu için maalesef, o yıllarda, Türkiye ithalat cenneti oldu. Dolayısıyla kısaca şunu söyleyeyim, Sayın Yılmaz, sizi incitmek istemem, yaşınıza hürmet ederim, tecrübenize hürmet ederim, bilginize de hürmet ederim ama o günkü, o dönemki uyguladığınız politikaların bedelini bugün ödüyoruz, Türkiye olarak ödüyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Allah Allah!

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bunu da kayıtlara geçirtmek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim. Sayın Öztürk, tamamlayalım lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Her ne kadar AK PARTİ Hükûmeti döneminde bürokrat olsanız da “Merkez Bankasının bağımsızlığı” adı altında bunları yaptınız.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bunu da siz yaptınız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu “Merkez Bankasının bağımsızlığı” adı altında yapıldı ve Türkiye o yıllarda ithalat cenneti oldu. Bütün iş dünyası üretmeyi unutup ithalatçı oldu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, AK PARTİ’nin Merkez Bankası...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Siz demiyor musunuz ki “Merkez Bankası bağımsız.” Onun için bu konuda söz söyleme hakkı varsa söz söyleyecek en son kişi sizsiniz, kusura bakmayın.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Bülent Kuşoğlu’nda...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Karşılıklı gidemeyiz ama siz ismen konuştuğunuz için ben Cemal Bey’e söz verdim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – O da ismen konuştu.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, şu anda karşılıklı gidemeyiz. Sizin isminizi söylemedi ki...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Söyledi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır, size söylüyorum, Sayın Yılmaz’a söylemiyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ben de size hatırlatıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam ama gerek yok ki ben Sayın Yılmaz’ı görüyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yılmaz, bu şekilde karşılıklı gidemeyiz ama yeni bir şey yaratmamak...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ya, bir saniye arkadaşım ya, bir sakın lütfen, ben Sayın Yılmaz’la konuşuyorum zaten. Allah Allah!

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ben de sizle konuşuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ya, bir müsaade edin ya.

Karşımda Sayın Yılmaz. O, hakkını savunamıyor mu?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Savunacağız, hep beraber savunacağız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ya, Allah Allah! Bir müsaade edin ya!

Sayın Yılmaz, yeniden karşılıklı bir şeye meydan vermemek üzere kısaca cevap vermeniz için size söz vereyim ama kapatalım.

Bakın, Sayın Kuşoğlu bekliyor, ben sözü ona vermiştim, tekrar size vereyim.

Kısaca, buyurun.

15.-Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün yaptığı açıklamadaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Cemal Bey, size teşekkür ediyorum; yaşımdan utanmıyorum, yaşımdan ve söylediklerinizden de kesinlikle incinmedim ve incinmem. Yalnız bu dönemdeki başarıyı tepe tepe kullanmayın.

Teşekkür ettim.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Cumhurbaşkanlığı (Devam)

b) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı (Devam)

c) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (Devam)

ç) Diyanet İşleri Başkanlığı (Devam)

d) Devlet Arşivleri Başkanlığı (Devam)

e) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı (Devam)

f) Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Devam)

g) İletişim Başkanlığı (Devam)

ğ) Savunma Sanayii Başkanlığı (Devam)

h) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (Devam)

ı) Yatırım Ofisi Başkanlığı (Devam)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Bülent Kuşoğlu'nda.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, biraz önce ilginç bir tartışmaya sahne olduk. Şimdiye kadar, Sayın Kılıçdaroğlu'nu yani geçmiş dönemde SSK Genel Müdürü olarak, sosyal güvenliğin başında birisi olarak hep suçlamıştınız, onu anlıyordum ama Sayın Cumhurbaşkanının atadığı, sizin döneminizin

bir Merkez Bankası Başkanını, bir bürokrati da o dönemle ilgili politikalarından sorumlu tutmak, bunu da anlayamıyorum, bu da yeni oldu. Yani Sayın Kılıçdaroğlu'ndan sonra, Sayın Yılmaz, bürokratlar, sürekli... Ama bunu siz atadınız yani bir de neyse...

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, ben ağırlıklı olarak TMSF'yle ilgili olarak konuşacağım. (Gürültüler)

Sayın Başkan, sükûneti temin edebilirsiniz memnun olurum, tartışmalar bitmemiş henüz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, arkadaşlar, Sayın Kuşoğlu'nu dinleyelim, sükûnet lütfen.

Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Dedğim gibi, TMSF'yle ilgili olarak konuşacağım ama ondan önce, çünkü Millî Güvenlik Kurulu kararını sormak isterim Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım. 2'nci madde ekonomiye atıfta bulunuyor, şöyle bir ifade var: "...ekonomi politikalarını hayata geçirme sürecinde karşılaştığı ve karşılaşılabileceği sınamalar ile tehditler değerlendirilmiş, cumhuriyetimizin 100'üncü yılına her alanda olduğu gibi iktisadi olarak da güçlü şekilde ulaşma kararlılığı teyit edilmiştir." Buradan anlamamız gereken, ekonomik güvenliğin Millî Güvenlik Kurulu kararlarına girecek kadar anlaşıldığı, önemsendiği midir yoksa bundan sonra ekonomi politikalarıyla ilgili yapılan her türlü muhalefetin bir tehdit olarak algılanacağı ve antidemokratik yollarla bastırılacağı mıdır? Bu, iki türlü de anlaşılabilir, onun için özellikle size sormak isterim, sizin açıklamanız bu konuyla ilgili olarak çok önemli.

Onun haricinde bir konu daha var, bugün tartışılıyor. Şimdi, geçen pazartesi günü yani bu pazartesi günü Sayın Cumhurbaşkanı, kabine toplantısı sonrası bir açıklama yaptı. Cemal Bey'in de bugün anlattığı üzere, ekonomide bir makas değişikliği söz konusu oldu yani daha önce böyle giderken şimdi böyle gidiliyor, tam tersi bir istikamette gidiliyor. Şimdiye kadarki ekonomi politikaları da bir anlamda inkâr edilmiş oldu, hepsi yanlış olarak nitelendi. "Şimdiye kadar bize yüksek faiz politikası dayattılar, çok borçlandık, üretim yapamadık, istihdam yapamadık" anlamında Sayın Cumhurbaşkanının açıklamalarında cümleler var. Diyor ki: "Bundan sonra ya aynı politikaları devam ettirecektik ya da Millî Kurtuluş Savaşı'nı seçecektik." Bu şekilde de ifade ediyor. Peki, bu Millî Kurtuluş Savaşı'nı o akşam ilan etti, ertesi gün kur yüzde 15 değerlendi yani Türkiye yüzde 15 değer kaybetmiş oldu, bir günde; bu nasıl ekonomi savaşıdır, anlamak mümkün değil. Ayrıca, o açıklamayla Türkiye, faiz, kur, enflasyon sarmalına girmiş oldu Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım. Enflasyon, faiz, kur sarmalı budur işte "Faizle olmuyor, faizi yüksek tutmayalım, kuru yüksek tutalım." O da enflasyona sebep olacak, bunu daha önce yaşamıştık yine yaşayacağız. Biz borçlanmamızı azaltacağız, bundan sonra borçlanmayacağız, üreteceğiz deseydik, istihdamı artıracamız deseydik anlardım ama sadece "Faizi düşüreceğiz, kuru serbest bırakacağız, Türkiye'nin değerini kaybetmesini..." Ki nitekim Türkiye, bankaları, kurumları, Türkiye Varlık Fonu; her şeyiyle o gün, tek günde yüzde 15 değer kaybetmiştir, son iki ayda önemli ölçüde, yüzde 30'un üzerinde değer kaybetmiştir biliyorsunuz, Türkiye fakirleşmiştir. Türkiye fakirleşmiş bir vaziyette Çin'in altında bir asgari ücretle dünyayla rekabet edecekse bunu da anlarım ancak Çin'in, Hindistan'ın bu düşük ücretlerle rekabet ederken dünyada ham maddesi de vardı, ara malı da vardı, ara malı da üretebiliyorlardı; Türkiye ham maddeye de sahip değil özellikle enerjide, ara malına da sahip değil; hepsinin ithalatçısı. Bunu nasıl yapacaksınız? Gerçekten ben Türkiye'nin ekonomisiyle ilgili bir güvenlik endişesi içindeyim. Gerçekten millî güvenliğimizi en fazla tehdit eden konu hâline gelmiştir ekonomimiz maalesef, bunu görmemiz lazım ve şu anda, bundan sonra da "Sermaye kontrol riski yüksektir." diye görülüyor, herkes tarafından da bu görülmektedir maalesef.

TMSF'yle ilgili olarak da şunu söyleyeceğim Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım: Ben bir basın toplantısı yaptım ağustos ayı içerisinde TMSF bünyesindeki en aktif şirketlerden biri olan Sürat Kargoyla ilgili, arkadaşlarım sizler de dinlerseniz memnun olacağım. Sürat Kargo 2019'a kadar, 2020'ye kadar zararı olan bir şirket, TMSF içerisindeki 800 küsur şirketten biriydi. 2020 ve 21'de kâr etti şu içinde bulunduğumuz yılda kârlı, 58 milyon lira da 2020'de kâr etmişti ve birdenbire, satılmaması gerekirken satılma kararı alındı. 325 milyon lira muhammen bedel tespit edilerek on üç iş günü içerisinde satıldı Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım; on üç gün, on üç gün içerisinde ki aynı tarihte ondan 20 kat daha küçük "Nurkay Makina" adlı şirket daha fazla iş günü verilerek ihale edilmişti çünkü ihaleyi alan şirket daha önce Sürat Kargoya gelmiş, incelemelerini yapmıştı zaten, ihaleyi alan şirket. Şimdi, 325 milyon lira muhammen bedelle satışa çıkarılan şirketin, Sürat Kargonun aslında değeri 1,5-2 milyar lira arasındaydı o tarihte. Muhammen bedel 325 milyon lira olarak tespit edilirken kârlı olan yıl, 2020 esas alınmamış, içinde bulunduğumuz 2021 yılı da esas alınmamış. Ne esas alınmış? 2019, zararlı olan yıl esas alınmış, muhammen bedel tespit edilmiş. Bu olabilecek bir şey midir? Yani mantık böyle bir şey yaptırır mı? Zararlı olan yılın değerine göre tespit ediyorsunuz, şu anda kârlı, bir önceki yılı almıyorsunuz, içinde bulunduğunuz yılın değerini almıyorsunuz ve bu yıl satıyorsunuz, 2019 yılı rakamlarıyla satıyorsunuz; 2020 kârlı, 2021 kârlı. Bu, o zamanki TMSF Başkanı tarafından açıklanan değerler. Daha sonra ben bu açıklamaları yaptım, sorularımı sordum; TMSF'den bir açıklama geldi, o açıklama beni doğruluyordu. Muhammen bedel tespitini belirleyen raporun tarihi Aralık 2020'dir, Aralık 2020 tarihinde 2019 esas alınarak tespit edilmiştir. Raporun tarihi 2020, raporda esas alınan rakamlar, muhammen bedel tespiti 2019 esas alınarak yapılıyor, zararlı yıl, yıllar esas alınarak yapılıyor. Yapılan ihale de mal kaçırır gibi yapılan bir ihale, belirlenmiş bir kişiye veriliyor. O şirketin, o kişinin internet odasında ne kadar kaldığı da belli, daha önceden de konuyla ilgili araştırma yaptığı belli. Daha sonra benzeri şirketler 500 milyon dolara satılıyor. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, bunun incelenmesi gerekir, bu işlemin düzeltilmesi gerekir. Emin olduğum bir iştir bu, bununla ilgili dava da açılacaktır ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Devletin bu konuyla ilgili zarar görmemesi gerekir. Bu yapılan, açıkça hukuka aykırıdır. Burada millet malına, kul hakkına aykırı işlem yapılmaktadır; kul hakkı yemektir bu doğrudan doğruya. Söyleyemezler şu anda, 2019 rakamları esas alınmış...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur Sayın Kuşoğlu, teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, arada bir bekleme süremiz oldu, cümlemi tamamlayayım müsaade ederseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben süremden verebilirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim, bunu söylemeniz bile yeterli.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım -tamamlıyorum- TMSF'nin Sayıştay raporunda da 10 bulgu var, çok önemli bulgular. Burada da bu 10 bulguya bakarsanız bunların çoğunun TMSF'deki işlemlerin hukuksuz yapıldığı, yanlış yapıldığıyla ilgili bir neticeye varacaksınız. Bu 10 maddeye de lütfen bakın, bunlarla ilgili olarak da hukuka aykırı işlemler yapılmaktadır ve özellikle kasıtlı olarak yapılmaktadır. Ben daha sonra TMSF'yle ilgili başka toplantılar da, basın toplantıları da yaparak bazı durumları da açıklayacağım ayrıca. Cevap verebilerseniz çok teşekkür ederim.

Bütçeleriniz hayırlı olsun.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim anlayışınıza.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdal Aydemir, HDP Grubundan...

Sayın Aydemir, süreniz beş dakikadır.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Başkanı, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısını, sayın grupları ve huzurda bulunan bütün arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanı hükûmet sistemi ne anlama geliyor? “Cumhurbaşkanı hükûmet sistemi” denince halkımızın, kamuoyunun aklına neler geliyor, bunu sizlerle paylaşmak isterim. Cumhurbaşkanı hükûmet sistemi demek; en büyük insan, en büyük siyasetçi, en büyük cumhurbaşkanı, en büyük milletvekili, en büyük yargıç, en büyük savcı, en büyük asker, en büyük komutan, en büyük paşa, en büyük imam, en büyük akademisyen, en büyük ekonomist, en büyük öğretmen, en büyük futbolcu, en büyük teknik direktör, en büyük ekonomi yazarı, en büyük rektör ve en büyük gazeteci, netice itibarıyla her şeyin en büyüğü! Cumhurbaşkanı hükûmet sistemi denilince yasama, yürütme ve yargının bir kişinin elinde toplandığı ve bu kişinin de günlük hezeyanları, günlük düşüncesi ve o anda yaşamış olduğu saik neyse...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydemir, “hezeyan” kelimesi doğru değil. Temiz bir dil kullanmaya davet ediyorum, eleştirilerinize temiz bir dille devam ettirin lütfen.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Bakın, çok kısa örnekler vereyim: Yasama ne hâle getirildi? Yasama âdeta sarayın paspası hâline getirildi. Türkiye Büyük Millet Meclisini oluşturan milletvekillerinin sadece bir işlevi var, saraydan gelen yasa tasarılarına el kaldır el indir şeklinde; bunun dışında herhangi bir işlevi var mı soruyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sen kendi işlevine bak! Sen kendi işlevine bak!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dağdan gelen emirleri...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Yargı ne hâle geldi? Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde yargı, AK PARTİ Genel Başkanı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın kişilerden, kurumlardan intikam alma aracı hâline geldi. Neydi bu? En başta Demirtaş’ta kan davası güttü, bu kan davasında Demirtaş’tan intikam almak için mahkemeleri bir silah olarak kullandı, Demirtaş şu an cezaevinde. Yine aynı Cumhurbaşkanı Ahmet Altan’a yönelik yapmış olduğu siyasi intikam duygularını... Mahkemeleri silah hâline getirerek Ahmet Altan’dan intikam aldı. Son olarak da Osman Kavala’ya duymuş olduğu kin ve nefretten dolayı mahkemeleri âdeta kendisinin kan davalısı olduğu birinden intikam alma aracı hâline getirdi. Yine, yerel seçimlerde kendisine muazzam bir yenilgi yaşatan partimiz HDP’ye yönelik Kobane kumpas davası ve Anayasa Mahkemesinde açılan kapatma davasıyla partimiz ve partililerimizden intikam alma saikleriyle hareket etmektedir. İşte, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yargıyı getirmiş olduğu hâl budur. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, maalesef ki uygulamalarında geline nokta muazzam bir ekonomik kriz yaşattı. Bu ekonomik kriz neticesinde vatandaşa, halka önerilen reçete şu: Kuru soğan, ekmek, ayda iki kilo et yerine yarım kilo et “Sebze ve meyve yemeyin, turfanda yetiştirilen sebze ve meyveler sağlığa zararlı olduğu için asla ve kata yemeyin.” İşte, sizin ekonominin çözümüne sunmuş olduğunuz önerileriniz bunlar; maalesef, böyle.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O terörü bitireceğiz, rahat ol sen; seni de kurtaracağız.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın grup, bu nedir, bu? Bunu bilen var mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O terörü bitireceğiz.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Bu “Hermes” marka bir çanta, bedeli 50 bin dolar, Türk parası karşılığı 600 bin TL. Bu parayla 212 emekçinin asgari ücreti karşılanıyor, asgari ücreti; bunu zihinlerinize yazın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – AKP Grubu, bu meyve nedir, bu meyve? Bu ejder meyveli “smoothie.” Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, saraya her gün bu meyveden kaç tane alınıyor? Bu meyvenin tanesi 60 TL; önerimiz, bundan sonra bu sayının düşürülmesi yönünde olacaktır. Bunların hepsi haramdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Terörle mücadeleye kaç milyar dolar harcandı, hesapladın mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Sayın Aydemir, süreniz dolmuştur.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ Grubundan söz talebi var mı? Yok.

MHP’den yok gördüğüm kadarıyla.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan salonda olanlara sırasıyla söz vereceğim.

Ali Mahir Başarır Bey, burada mı? O konuşmak istemiyor.

İsmail Atakan Ünver Bey, buyurun lütfen.

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin başlangıcı 24 Haziran 2018 seçimlerinden bu yana ülkede maalesef iyiye giden hiçbir şey yok; genelde ihtiyatlıyım ama bu konuda bu kadar kesin söylüyorum. Bugün Türkiye, 24 Haziran 2018’in çok çok gerisinde, bunun baş müsebbibi de Beştepe’de, Cumhurbaşkanlığı yerleşkesinde olanlar. Mesela, kişi başına düşen millî gelir 2018’de 10 bin dolar civarındayken 2020 yılında 7.250 dolara düştü. TL’nin son değer kaybının ardından ise 5 bin dolara düşmesi muhtemel. Yirmi yıl ülkeyi “Uçtuk, kaçtık.” diye yöneten iktidar, ülkeyi yirmi yıl önce başladığı yere geri döndürdü. IMF verilerine göre Türkiye 2017’ye kadar dünya ticaretinden yüzde 1’in üzerinde pay almaktaydı, 2018’den itibaren ise payı yüzde 1’in altına geriledi. 2020’de yüzde 0,85 olan bu pay 1980 yani kırk bir yıl önceki seviyelerine düştü. 2011’den bu yana dünyanın ilk 10 ekonomisinden biri olmak hedefi koyan, bunu da 2023 vadesine bağlayan iktidar, bugün ülkeyi G20 ülkelerinin gerisine düşürmüştür. AKP öncesinde, mesela 2000’de bile 16’ncı olan bir ekonominin bugün getirildiği nokta manidardır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Türkiye’de bir saray düzeni kuruldu. Saray düzeninde şatafat var, israf var, umursamazlık var, kibir var; orada gerçeklikten kopmuş, algılarla ülkeyi yönetebileceğini, halkı uyutabileceğini zanneden tipler var. Bunların tek gerçeklikleri saray, tek bildikleri de Erdoğan, gerisi bunlar için önemli değil, halk önemli değil, millet önemli değil, halkın açlığı, yoksulluğu önemli değil. İktidarın rakamsal verilerinin “şaha kalkmak” “uçtuk kaçtık” anlatılarının, her sıkıştığında dış mihraklara ve emperyalizme karşı verdiğini söylediği savaşın, çokça ve sıkça söylenen, gerçeklik payı olmayan boş laflar olduğunu halkımızın fark etmediğini sananlar varsa yanılıyorlar. Halkımız gerçeği bizzat yaşıyor ve görüyor.

Bakın, bir vatandaş anlatıyor: “Çanta varmış 49 TL’ye markette. Sabah saat dokuz olmadan gittim, kapısında kuyruk vardı. Erkenden sıraya girmiş insanlar. İçeri girdim, kasiyer ‘Çanta bitti.’ dedi. Ne yapacağız bilmiyorum.” Evet, okula giden çocuğuna 49 TL’ye çanta almak için sıraya giriyor insanlar ve o çantayı alabilmek için parasının olması da yetmiyor, şansının da olması gerekiyor. Siz

bilir misiniz saat dokuzda hangi marketlerin kapısında ucuz alışveriş yapabilmek için sıraya girilir ey iktidar sahipleri? Ben söyleyeyim: Üç harfli zincir marketlerin önünde sıraya girilir; birinde perşembe, diğerinde cuma günü.

Mesela pandemi yasakları sonrasında bir anne anlatıyor: “Okullar bir aydır açık, oğlumu birkaç kere gönderdim. Ne okul malzemesi ne beslenmesi vardı. Söylediği bir şey beni yıktı, bir daha göndermedim. Şimdi okula giden çocukları görüp ağlıyor ‘Ben de gitmek istiyorum.’ diye.” Ey iktidar sahipleri, siz hiç çocuğunuzu okul malzemesi ve beslenmesi olmadığı için okula göndermemezlik ettiniz mi? Bu sebeple çocuğunuz ağladı mı? Bazı saraylıların üç beş maaş aldığı, saray kaynaklarının da bu konudaki sessizliği hepimizin malumu. Keşke örneklediğim bu ihtiyaç sahibi insanlarımızın da asgari bir geliri ve bir maaşı olsa. Bakın, üç beş demiyorum, bir tane diyorum. Ülkede bu kadar yoksul varken üç maaş, beş maaş almak hayâsızlıktır, ayrıca da haramdır, haram.

Erdoğan, bir konuşmasında “Müminin görevi varlıklarla şımarmamak, yoklukta da sabretmektir. Gerçek mümin acıyı bal eyleyendir.” demişti. Gerçek müminin kim olduğunu bilmiyorum, zira o Allah’ın işi ama vatandaşın vergisini, hakkını yandaşına, 5’li çetelere, beslemelerine peşkeş çekenlerin ne olduklarını ya da ne olmadıklarını çok iyi biliyoruz. Sadece biz bilmiyoruz, hem millet hem de Allah biliyor.

Sonuç olarak, Cumhuriyet İttifakı ortaklarının ülkenin, milletin ve hatta kendilerinin başına bela ettikleri ucube Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi iflas etmiştir. Bu saatten sonra ne söylense ne anlatılsa boş. Çözüm belli: Tek yol bu ucubeden kurtulmak.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yüksel Mansur Kılınç, hazırsanız size söz veriyorum, buyurun.

Beş dakikadır süreniz.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli milletvekilleri, kurumların değerli temsilcileri, basınımızın değerli çalışanları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğiyle ilgili bütçenin yüzde 30’u aşkın bir biçimde artırıldığını görüyoruz ama Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin önemli bir bütçesi olmuyor; bunu da tespit edelim, daha çok idari hizmetler için kullanılan bir bütçe. Ancak Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğiyle bağlantılı olarak geçen yılki görüşmelerde üzerinde ısrarla durduğumuz, Türkiye’nin Millî Siyaset Belgesinin olmadığıyla ilgili vurgunun, şimdi bir Millî Siyaset Belgesi hazırlamaya dönüşecek kadar oluştuğunu görüyoruz. Yani Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, buradaki ifadenizle de Türkiye’nin Millî Siyaset Belgesi olmadığını bir anlamda, bir kez daha ifade etmiş oluyorsunuz; tarif etmiş oluyorsunuz. Türkiye Cumhuriyeti devletinin Millî Siyaset Belgesi yok. İşin bir başka yanı ise bunun “hazırlanmakta olduğunu” ifade ediyorsunuz. Türkiye’nin Millî Siyaset Belgesi’nin ne zaman hazırlanacağıyla ilgili bir takvimi bile ilan edebilecek bir hazırlığınızın olmadığını görüyoruz. Bu, kabul edilebilir bir durum değildir.

Şimdi, Türkiye’nin Millî Siyaset Belgesi olmayınca güvenlikle ilgili kurumların denetimleri bir biçimiyle ortadan kaldırılınca yani denetim olmayınca yani kurallar olmayınca, yani hedefler olmayınca bu kez güvenliğimizi riske edebilecek ölçüde müdahalelerle karşılaşılıyor ve Türkiye’nin güvenlik risklerini ve tehditlerini daha da büyütecek noktaya geliyoruz. Türkiye’nin Millî Siyaset Belgesi

olmayınca günlük ihtiyaçlara göre ve günlük sıcak politikaya göre tarifler yapıyoruz. Örneğin, Millî Güvenlik Kurulu açıklamasına baktığımızda, Türkiye'nin en önemli güvenlik riskinin bu kez ekonomik tehdit olduğunu tespit etmiş oluyoruz. Ama yine, Türkiye'nin bir Millî Güvenlik Siyaset Belgesi yok.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bir diğer konu, Savunma Sanayii Başkanlığıyla ilgili. Savunma sanayimizle ilgili en güzide kuruluşumuz olan, teknoloji ve araç geliştirme konusunda hizmetler üreten bu kurum, aynı zamanda saray ailesiyle bağlantılı ve sınırlı bir çalışma yürüttüğü için yani teknolojik ihtiyaçların, güvenlik ihtiyaçlarının, araçlarının çeşitlendirilmesi gerekirken bir aile eliyle, saray ailesi eliyle yürütülmesinin de Türkiye'de önemli bir güvenlik riski oluşturduğunu tespit etmek gerekiyor.

Millî İstihbarat Teşkilatıyla ilgili, daha sonra Genel Kurulda değerlendirmeler yapmak üzere genel değerlendirme yapmayacağım. Ancak şunu tespit edelim: İstanbul Cumhuriyet Savcılığının kararıyla Sezgin Baran Korkmaz hakkında daha sonra bir kırmızı bülten çıkarıldı. Ve Türkiye'de kırmızı bültenle aranan ve iadesi istenen bir kişinin şirketinin aynı zamanda Millî İstihbarat Teşkilatı yeni binasının yapımını üstlenen kuruluşun sahibi olduğunu da bir kez daha ifade etmek gerekiyor. Yani Türkiye, huzurunu, güvenliğini sağlamaya yönelik değil, tam tersine güvenlik risklerini ve tehditlerini arttıran bir yönetimle karşı karşıya.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubundan Sayın Fahrettin Yokuş, hazırsanız size söz vereyim.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, değerli milletvekilleri, kıymetli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı bütçemizin önce hayırlara vesile olmasını diliyorum. Ancak sözlerimi şöyle sürdürmek istiyorum: Önce, Devlet Planlama Teşkilatını Kalkınma Bakanlığına çevirdik, sonra Cumhurbaşkanlığına bağladık, adına “Strateji ve Bütçe Başkanlığı” dedik. Bu süreçte, yetmişmiş yüzlerce planlama uzmanını ilgisiz alakasız kamu kurumlarına sürgün ettik. Aynı şeyi Devlet Arşivleri personeli için de yaptık. Kendinize göre yandaş olmayan yüzlerce devlet arşivi uzmanı yine aynı akıbete uğradı, başka kurumlara gönderdiniz. Bu arkadaşlarımızı, bu devlet memurlarını Cumhurbaşkanlığında çalıştırmayı çok gördünüz. Yandaş atamalarda sınır tanımadığınız için Strateji ve Bütçe Başkanlığında şoför olarak işe girmişsi daire başkanı yaptınız. Çocuk gelişimciyse eğitim dairesi başkanı oldu. Cumhurbaşkanlığı, memurların sendikal hakkı olmadığı bir kurum olmasına rağmen öyle bir İletişim Başkanınız var ki siyaset yapıyor, aleni, muhalefete çekidüzen vermeye çalışıyor. Bu, devlet memuru mu yoksa bu arkadaş siyasi bir aktör mü? Bir başkası, muhalefette bir yetkili yetkisiz sivil toplum örgütü başkanı siyasi konuştuğu zaman “Siyaset yap.” diyorsunuz. Ben de bu arkadaşla diyorum, siyaset yapacaksın çık meydana yoksa orada ahkâm kesme.

Değerli milletvekilleri 1 numaralı Cumhurbaşkanı Kararnamesi'yle Cumhurbaşkanlığının bağlı kurumları, özellikle Devlet Arşivleri ve Millî Saraylar İdaresi, Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürlüğüne bağlandı. Allah Allah, devlette böyle bir yönetim var mı? Niye Diyanet İşleri Başkanlığını bağlamadınız veya diğer birimleri niye bağlamadınız? Böyle bir devlet yönetimi var mı yani Özel Kalem Müdürüne bağlı birimler olabilir mi? Ama siz bunu da yaptınız.

Başka neler yaptınız? Ben kırk yıllık devlet memuruyum, 1978'den 2018 başına kadar, 7 Cumhurbaşkanı gelmiş geçmiş, hiçbir kurumda Atatürk'ümüzün resminin yanında Cumhurbaşkanı resmi olmadı ama şu anda her yerde Cumhurbaşkanının resimleri. Hatta bırakınız adliyelerde, bırakınız

Emniyette, hatta Emniyette vatandaşın müracaat ettiği danışmalarda bile Tayyip Erdoğan'ın resimleri yani kuruma ilk giren Sayın Cumhurbaşkanını görüyor; valiliğe giriyoruz, aynı şey; kaymakamlığa giriyoruz, daha asansörün orada kocaman... Allah aşkına, şimdi, bu kadar Cumhurbaşkanı geldi geçti, yarın Sayın Cumhurbaşkanımız da gelip geçecek, ne yapacaksınız o binlerce, on binlerce resmi, ne yapacaksınız? Niye devlet geleneğini bozdunuz, niye bozdunuz? Böyle bir devlet yönetimi olabilir mi?

Başka neler yaptınız? Cumhurbaşkanımıza bir kararname imzalatırdınız 2020 Nisanında, dediniz ki: "Üst düzey bürokratlarımızın aldığı çift maaşlardan vergi indirimi yapalım, 2'nci maaşlarından vergi almayalım." Asgari ücretten niye vergi alıyorsunuz? Allah'tan korkunuz da mı yok sizin ya? Zaten Cumhurbaşkanlığı makamında ne kadar danışman olduğu belli değil, sayısı belli değil; yüzlerce danışman, binlerce yönetici; çifter çifter, üçer beşer maaş, bir de vergi indirimi. Bunu nasıl imzalatırdınız ya? Ama şu yoksul millet, şu sıkıntılı dönem, şu asgari ücretin, şu emeklinin durumu ortadayken bunların hepsini hiç yüksünmeden yaptınız.

Daha pek çok şey yaptınız, uzun uzun anlatmaya gerek yok ama sürem bittiği için söylüyorum: Biraz önce Cemal Öztürk Bey bütün bürokratlara, özellikle Cumhurbaşkanlığı bürokratlarımıza seslendi, dedi ki: "Yarın iktidar değiştiğinde siyaseten biz sorumlu değiliz."

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Öyle bir şey demedim ya Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alayım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ey, AK PARTİ'nin bürokratları, AK PARTİ'ten daha çok siyaset yapan sayın bürokratlar; aklınızı başınıza toplayın.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Öyle bir şey demedim ben.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – İktidar değiştiği zaman bizim bir şey yapmamıza gerek yok, zaten siyaseten sizi bizim kucağımıza atacaklar. Onun için -vaktim doluyor- hepinizi saygılarla selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, ismime yönelik sataşma olmasından dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye Cemal Bey...

Buyurun söyleyin.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Böyle terbiyesizlik olur mu? "Kucağa atmak." falan. Sizde devlet terbiyesi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye... Kaçırdım ben. Cemal Bey ne dedi?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Yanlış anlaşıldıysam ben geri alıyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – O ifadeyi kullanma, lütfen kullanma.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Böyle bir şey olur mu ya! Ne demek "Kucağa atmak." ya! Sen milletvekilisin, yakışıyor mu sana!

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Böyle bir şeye gerek yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey ne dediğini...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, değerli konuşmacı adımla...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Milletvekilisin ya! Al lafını geri! Al lafını geri!

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Eğer bu ifade yanlış anlaşılırdıysa ben geri alıyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Öyle şey mi olur ya! Bunlar devletin bürokratu ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geri alıyor ifadesini, teşekkür ediyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Türkiye Cumhuriyeti devleti büyük bir devlet, evet, ama sizin söylediğiniz cümle doğru değil. Sen daha önce...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekrem Bey, geri aldı ifadesini.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Dövecek misin?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ne demek ya “Kucağa atmak.”, ayıp ya!

(CHP sıralarından “Geri aldı.” ve “Otur yerine.” sesleri)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ne ayıbtı?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İnsan utanır ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekrem Bey, geri aldı ifadesini, tamam.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam, geri aldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mustafa Baki Ersoy Bey’e söz veriyorum...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, öyle bir ifade kullanmadım, kayıtlara geçmesi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben kaçırdım doğrusu ne dediğini; tutanaklardan bakabiliriz ama “Geri aldığı.” söylüyor.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Arkadaşlar, öyle değil, öyle bir kastımız yok.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım, bürokratlarımızla ilgili yanlış bir şey söylediğimi söylüyor, ben öyle bir şey söylemedim, kendi hüsnükuruntusu.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Söyledin, söyledin! İfadenizde bürokratları tehdit ettiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

Sözünüzü geri alırken mikrofon kapalıydı Fahrettin Bey, mikrofonu açıyorum tutanaklara geçmesi bakımından.

Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Efendim, o ifadenin kastı aştığı ifade edildi. Benim öyle bir niyetim zaten yoktu, yanlış anlaşılırsa da geri alıyorum. Yeter mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka bir konu mu var Cemal Bey?

Buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk’ün, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş’un Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın konuşmacı benim ismimi de vererek bürokratları tehdit ettiğimi söyledi. Asla ve asla böyle bir şey yapmadım. Ben, Sayın Durmuş Yılmaz’ın Merkez Bankası Başkanıyken Merkez Bankasının bağımsızlığı -tırnak içinde- anlayışı içinde yaptığı politikaları tenkit ettim, yoksa asla ve asla Sayın Cumhurbaşkanının ve diğer bürokratların ne adını andım ne onlara atıfta bulundum veya diğer bürokratların. Öyle bir şey olmadı Sayın Yokuş, nereden çıkarıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bunu devam ettiremeyiz fazla; görüşünü söyledi Cemal Bey de, açıklığa kavuşturdu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Durmuş Yılmaz’ın politikasına, Merkez Bankası bağımsızlığına da atıfta bulunarak o döneme aitti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Durmuş Yılmaz’a dediniz ki: “Kendi döneminizden sorumlusunuz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha uzun bir günümüz var, rica ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kesinlikle düşünceleriniz yanlıştır, böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Mustafa Baki Ersoy, süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleleri (Devam)

a)Cumhurbaşkanlığı (Devam)

b)Millî İstihbarat Teşkilatı (Devam)

c)Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (Devam)

ç)Diyanet İşleri Başkanlığı (Devam)

d) Devlet Arşivleri Başkanlığı (Devam)

e)Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı (Devam)

f)Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Devam)

g)İletişim Başkanlığı (Devam)

ğ)Savunma Sanayii Başkanlığı (Devam)

h)Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (Devam)

ı)Yatırım Ofisi Başkanlığı (Devam)

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, değerli bürokratlarımız, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, kıymetli milletvekillerimiz, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devleti Temmuz 2018 tarihinden bu yana Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle yönetilmektedir. Bu tarihten itibaren sokaklarda, dağlarda, pılav günlerinde, okyanus ötesindeki sinsi toplantılarda emellerine ulaşamayan çevrelerin heveslerinin son kullanma tarihi bitmiş, Cumhur İttifakı Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte darbeseverleri alaşağı etmiştir. Şimdi bu salonda müzakerelerin başından itibaren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini eleştirenler, saltanat yakıştırmaları yapanlar yarın sokaklarda ne yüzle bu sistem için oy kullanmış milyonlarca insanla yüz yüze geleceklerdir? Ne yüzle sözde demokrasi naraları atıp insan haklarından bahsedeceklerdir? Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini itibarsızlaştırmaya çalışan arkadaşlara sesleniyorum: Arkadaşlar,

bu sisteme gönül veren, oy veren irade öyle bir iradedir ki 15 Temmuz hain darbe girişimi gecesi olup biteni evlerinde pijamalarıyla televizyondan takip edenler bilmez. Ezanları susturmak isteyen toplu tüfekli darbecileri, darbeleri susturan, ezanlar ve selalarla topyekûn karşılayan, yüce Türk milletinin sarsılmaz iradesidir. Tüm bu hainlikler karşısında ise oyunları bozmaya “Benim aklım Türkiye’dir ve beşer planda dayanağım halkımdır.” diyen 2 liderin duruşu yetmiş, hamdolsun ki birliğimize, dirliğimize, devletimize kimse zeval getirememiştir.

Peki, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin uygulamaya geçmesinden sonra neler oldu? Doğu Akdeniz’de Türkiye Cumhuriyeti devletinin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti devletinin ve hakları gasbedilmeye çalışılan milletlerin çıkarları parsel parsel, metre metre, santim santim korundu. Hibeyle yetki alanları anlaşması imzalanarak Doğu Akdeniz’i babasının çiftliği gibi kullanmaya çalışanlara hadleri bildirildi. Suriye’de müttefiklik anlayışına aykırı hareket ederek âdeta bir terör devleti kurma teşebbüsleri, devletimizin iradesi, kahraman güvenlik güçlerimizin destanlaşan mücadelesiyle ortadan kaldırıldı. Irak’ın kuzeyi başta olmak üzere, yurt içinde ve yurt dışında etkin bir terörle mücadeleyle teröristler etkisiz hâle getirildi. Karadeniz’in kuzeyinde emperyal iştahlıların esiri olmuş küresel siyasetin etkin aktörlerinin satranç oyunu bozuldu. Türkiye’siz bir Karadeniz olmayacağı tüm dünyaya ilan edildi. Karabağ’da Türk Bayrağı dalgalandırıldı, Türk’ün gücü hem masada hem de sahada en güzel şekilde gösterildi.

Tüm bunlar gerçekleşirken dış mihraklar rahat durur mu? Elbette durmadı. Nasıl mı? Bakın, oyunu tüm Türk milleti görsün. Tüm bu askerî ve diplomatik başarılarla karşın, dolar yükseldikçe yükseldi, altın hiç görmediği değerlere ulaştı. Kabul etmek zorundayız ki şu anda biz, âdeta bir ekonomik kurtuluş savaşı içerisindeyiz.

Türkiye’ye diz çöktürmek isteyenler içeriden ve dışarıdan her yolu deniyor. Türkiye, damarına basıldıkça bağımsızlık duruşunu daha çok güçlendiriyor. Terörle mücadeledeki kararlılığı, Karabağ’ın işgalden kurtarılmasındaki Azerbaycan’la stratejik dayanışması, Kıbrıs’ı millî rotasına yerleştirme adımları, Mavi Vatan Projesi’ndeki akılcı hamleleri, Türk dünyasıyla ilgili güçlenen somut iş birliği, savunma teknolojilerinde millî ve yerli üretimler, Ayasofya’nın tüm Batı güçlerinin karşı çıkmasına rağmen ibadete açılması gibi örnekler, aslında ülkemize diz çöktürme emelinde olanların bahaneleriydi. Son iki yıldır tüm ülkeler corona salgınının acısını yaşıyor. Dünya genelinde 5 milyonu aşkın insan hayatını kaybetti. Tüm milletler sağlık konusunda cebelleşirken, bu aynı zamanda ekonomik külfetleri beraberinde getirdi. Dünyada ekonomik sıkıntı yaşamayan ülke bu manada yoktur. Türkiye’de de doğal olarak bunun olumsuz yansımaları oldu.

“Türkiye’nin ekonomik meselesi yok.” diyen elbette yok. Pandemi süreciyle başlayan ve artan ekonomik sorunlarımız elbette var ve çözüm bekliyor. Muhalefetin erken seçim çağrıları, dolar operasyonu ve sokak provokasyonları aynı merkezin birbirine bağlı attığı adımlardır. Biz biliyoruz, bu ekonomik kurtuluş savaşının müttefikleri Türkiye’ye karşı iç mihraklar ve dış mihraklardır; oyunun farkındayız. Senaryosu okyanus ötesinden yazılan, yönetmeni parmaklıklar arkasında olan, baş rolleri ittifak ortakları olan oyunun farkındayız. Cumhur İttifakı’nı yıkmak isteyen, Hükûmeti bertaraf etme arzusunda olan bu iğrenç oyunun farkındayız ama öyle basit değil; tak diye miting istemekle, şak diye miting programı yapmakla bu Hükûmet yıkılmaz, bu ittifak bertaraf olmaz. Biz selalarla darbeleri susturan bir milletin asil çocuklarıyız. Nefesimiz ve gücümüz yettikçe devletimizin bekası için yaşayacak ve gerekirse bu uğurda öleceğiz.

Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcım, sizlere ve çalışma arkadaşlarınıza da özverili çalışmalarınızdan dolayı ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum. Komisyon Başkanımıza, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun kıymetli üyelerine, bütçe personellerimize de bu süreçte göstermiş oldukları katkılardan ve emeklerden dolayı teşekkür ediyorum.

Bir de, Başkanım, bir konunun altını çizmek istiyorum: Sayın Bülent Kuşoğlu Beyefendi, konuşmasında, TMSF'nin yapmış olduğu bir ihaleyle ilgili bir eleştiride bulundu ve kendisine göre değerinin altında bir değerle satıldığını düşündüğünü ifade etti ancak bize gelen bilgiler de bu ihaleye 16 firmanın iştirak ettiği ve biliyorsunuz, firmaların iştirak etmesinden kaynaklı 16 firma kendi peylerini sürmek kaydıyla buranın değerini ortaya koymuşlardır. Dolayısıyla burada adrese teslim bir ihale söz konusu değildir. Eğer bu 16 firma katılmamış olsaydı, pey sürmemiş olsaydı, ortaya bir değer koymamış olsaydı bu söylediklerinize belki biz de katılabilirdik; bunun da altını çizmek istiyorum.

2022 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum; sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kısa Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Baki Bey'in, tabii, bu konuda hassasiyet göstermesine memnun oldum. 16 firma değil, 4 firma sonuç olarak katılmış. 16 firma ihale dokümanını almışlar, onlar da içeride çok az kalan firmalar. Benim özellikle iddiam da muhammen bedelin 2019'da zararlı döneme ilişkin tespit edildiği, kârlı dönemin hiçe sayıldığıdır. Onun haricinde, usulüne göre işlem yapılmadığıdır. Bunlarla ilgili tabii ki sizden değil ama ilgisinden cevap bekliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hazırnu saygı ve sevgiyle selamliyorum.

“OHAL'de referandum olmaz.” -tırnak içerisinde- zamanın Başbakanının sözü ama Anayasa değişikliğini engelleyen ortam ve koşullar gözetilmedi. OHAL'de anayasal bilgilendirme hakkı sağlanmadan anayasal kamuoyu oluşmadı. Yapılan değişiklikle demokrasinin asgari standartları ortadan kaldırıldı. Bununla yetinilmedi, anayasal OHAL getirildi, çifte seçim de OHAL'de yapıldı, geçiş süreci de OHAL'de gerçekleştirildi. Aslında sonuç olarak bir OHAL Anayasası rejimi getirildi. Niçin istismarcı geçiş süreci? Çünkü üç süre öngörüldü; bir ay, altı ay ve otuz ay; sadece bir aylık süreye riayet edildi, diğerlerine edilmedi. Yasayla geçiş öngörülecekti, o bile gerçekleşmedi, kanun hükmünde kararnameyle geçiş sağlandı. Kurul hâlinde siyasal karar düzeneği yok edildi, siyasal sorumluluk ortadan kaldırıldı, denge ve denetim düzeneği ortadan kaldırıldı.

Peki uygulama nasıl oldu? Uygulama da aslında istismarcı oldu çünkü bütün yetkiler parti başkanında toplandığı için devleti temsil ve yürütme yetkisi Anayasa'ya aykırı olarak kullanılmaktadır. Zira, Cumhurbaşkanının parti genel başkanlığı Anayasa'nın birçok hükmüyle çelişmektedir. Parti genel başkanlığı anayasal düzende onulmaz sonuçlar doğurmaktadır. Parti başkanlığı demokratik

siyasal yaşamın serbest ve eşit işleyişini engellemektedir, devlet aygıtının partizanlaşma süreci giderek ivme kazanmaktadır. Parti, devlet merkezinden yönetilir, devlet parti merkezinden yönetilir olmuştur. Parti devlet başkanlığı birleşmesi, demokratik siyaseti ve demokratik toplum düzeyini zedelemektedir. Aslında, iki ayrı anayasal düzen ortaya çıkmıştır: Bir, Anayasa’ya aykırı değişiklikler; iki, uygulama da Anayasa’ya aykırıdır. Bu nedenle, bu üçlü anayasal yapının sürdürülemez olduğu açıktır.

Peki, o zaman bunlar neyi ifade etmektedir? Bunlar, demokratik hukuk devleti anayasasının gerekçelerini oluşturmaktadır. Demokratik hukuk devleti anayasasının gerekçelerini 8 başlıkta toplayabiliriz.

1) Bu Anayasa değişikliğiyle demokrasinin asgari koşulu olan erkler ayrılığı askıya alınmıştır.

2) Denge ve denetim mekanizmaları kaldırılmıştır.

3) Halk egemenliğinin varlığının asgari bir gereği olan hesap verebilirlik ilkesi yok edilmiştir.

4) Demokratik toplumun temeli olan siyasal ifade özgürlüğü ve siyasi partiler arasında eşit rekabet, Cumhurbaşkanının parti genel başkanı olması ve yargının bağımsızlığını yitirmesi sonucu ortadan kalkmıştır.

5) Keyfi şekilde koyulup kaldırılan, yorumlanan, uygulanan ya da uygulanmayan kurallar yüzünden hukuki belirlilik ve öngörülebilir ilkeleri kaybolmuştur.

6) Temel hak ve özgürlüklerin güvencesi olması gereken yargı, bağımsızlığını yitirmesi sonucunda bizzat bir hak ihlali kaynağına dönüşmüştür.

7) Kamu hizmetine girmede kanun önünde eşitlik ve liyakat ilkeleri etkisiz kılınmıştır.

8) Anayasa, toplumda, hukuka olan inanç ve saygıyı yok edecek şekil ve ölçüde iç tutarlılığını yitirmiştir.

Yani bu değişiklikte, aslında, 2017 Anayasa değişikliğiyle, OHAL değişikliğiyle, geçiş süreciyle ve uygulamasıyla bir toplumun öz geçmişi yok edilmiştir. Çünkü anayasal kazanımlar bir toplumun öz geçmişiyle özdeşleşmektedir. Bu bakımdan, demokratik hukuk devleti anayasasına geçiş Türkiye için hem bir zorunluluktur hem de acil bir zorunluluktur. Bu geçişe esasen demokratik hukuk devletinin temel gerekleriyle başlamak gerekir, temel gerekler de esasen anayasal denge ve denetim düzeneğidir, sorumlu yönetimdir, hesap verebilir yönetimdir. Osmanlı-Türkiye Cumhuriyeti geleneği olan bir hükûmet modelidir, toplu karar mekanizmasıdır ve siyasal sorumluluğun Meclis önünde öngörülmesidir. Avrupa, Türkiye ve Akdeniz mekânı, esasen parlamenter rejimin geliştiği ve geleneksel olarak kökleştiği bir mekândır; Türkiye’nin de geleneği parlamenter rejim çerçevesinde oluşmuştur. Dolayısıyla demokratik hukuk devleti yolunda parlamenter rejimin yeniden tesisi için çalışmak bütün yurtseverlerin görevidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, diğer partilerden sisteme giren olmadığı için Cumhuriyet Halk Partisiyle devam edeceğim.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Bedri Serter’e söz veriyorum.

Sayın Serter, süreniz beş dakikadır.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı sarayı ve ona bağlı kurumların havalarda uçuşan, milyarlarca liralarla ifade edilen bütçesini savundunuz. 26 Ekimde söylediğimi yine ifade edeyim: Yüzler kızarmıyor, çaresizlik içinde bütçelerinizi savunmaya çalışıyorsunuz.

Bakın, hani “Ekonomik kurtuluş savaşı veriyoruz.” demeye başladı ya birileri, bütçeniz sarayın savaş değil huzur içinde yaşadığını yeterince anlatırken, bol sıfırlı rakamlar Cumhurbaşkanı ve şürekâsının etrafını doyurmak için bütçede yer alırken işte halkın gerçekleri; artık memleketimizde yarım gevrek 2,5 lira, burada etiketi. Düşmanı dışarıda aramayalım, sizi kandıranlar içinizde. Sizin buraya ilk geldiğiniz günün üzerinden otuz yedi gün geçti. Memleketi yöneten tek adam rejimi neler yapmadı neler. Otuz yedi gün önce getirdiğiniz bütçenin üçte 1’i eridi gitti. Dolar o gün 9,31’di, bugün 12,10. İki ayda dış borç oldu 1 trilyon 710 milyar TL yani bütçeniz şimdiden kadük oldu. “Hâlâ düşük faizde kararlıyız.” diyen müstakbel bir Merkez Bankası Başkanınız varken, her an artık bir zam haberi telefonlarımıza düşüyorken ülkeyi getirdiğiniz bu noktada hangi açığı nasıl telafi edeceksiniz, sanayiye mi, ticareti mi, turizmi mi, halkın aç karnını mı? Ülke derin bilinmezliğe, halk derin yoksulluğa, hatta yokluğa, açlığa itilirken tek korkum; burada oy çokluğuyla geçireceğiniz bütçeniz ya tek adam düzenine, şatafatına yetmezse diye -maazallah- çok üzüleceğimizi belirtmek isterim (!) 2021 Ocak ayında 345 dolar olan asgari ücret, on bir ayın sonunda 219 dolar. Bu açığı nasıl telafi edeceksiniz? Gerçeklerden bu kadar kopan iktidarınız, vaizler tarafından yürütülen ekonomi politikaları, olumsuz siyasetiniz, dün hain ve düşman dediklerinizle yine sizi bir araya getiriyor mu? Kitapçığınızı okurken siz bile söylediklerinize inanamıyorsunuz. Bence artık cümlelerinize şekil katıp zenginleştirme çabasına giriyorsunuz, çok belli ama Sayın Oktay, zorlamayla bu işler olmuyor.

Geçen gün eşim de yanımdaydı, Meclisin Çankaya Kapısı’nda polis durdurdu. Sayın Cumhurbaşkanı saraydan çıkıp Atatürk’ümüzün bize bıraktığı ve gururla ismini söylediğimiz Çankaya Köşkü’ne giderken tek tek saydım; 73 araçla geçti. “Bu lüks nedir?” diye sormak isterim, biz de soruyoruz. Cumhurbaşkanı’nın saraydan her çıkışında onlarca araçla çıktığını gören ve devlette bile araba sevdasından vazgeçemediğini gören bizlerin, halkımızın haklı serzenişini yine Grup Başkan Vekilimiz Sayın Özgür Özel burada gayet güzel dillendirdi ve İsmail Bey’e bir cevap verdi. Ben de halkın vekili olarak tekrar ediyorum. “Bütün yabancı araçları yarın verin, yerli araçları kiralayın. Ben de hemen değiştirmeye hazırım.” dedi Özgür Bey. Evet, buyurun Sayın Oktay; hazır buradasınız, uygulamayı bekliyoruz ve takipçisiyiz, yeter ki samimiyetiniz olsun ama halk artık sizin samimi olmadığınızı çok net görüyor ve biliyor. Derdinizin halk değil, lüks ve şatafat olduğunu ve bundan asla vazgeçmek gibi bir niyetinizin olmadığı, derdinizin faiz ve dolar lobilerinin cebini doldurmak olduğu gayet açık ve net görülmekte. Ha, zamlar yüzünden neredeyse artık haftada üç akşam kendini benzin istasyonlarına atan halkımızın oluşturduğu kuyruklar için “İstasyonlardaki kuyruklar zamlardan değil, araç çokluğundan.” diyecek kadar zavallı vekillerimize de sahibiz. Ayrıca, Sayın Genel Başkanımız Cumhurbaşkanının gözünden sakladığı 13 uçaktan en azından 1’ini satması gerektiğini, hatta 13’ünün de parasının her geçen gün yoksullaştırılan ve âdeta yokluğa mahkûm edilmiş olan halkımıza harcanması gerektiğini... Okul ve yurt yaptırmak maksadıyla kullanılmasını istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Halkın metroya ve otobüse binecek parası yokken bu uçakları satın bütçeye katkı koymanız gerekiyor. Sayın Oktay, halk için, halkın bütçesi olması gerekiyor.

Yetiştiremedim. Hayırlı olsun bütçe. Bu konularda hatırlatmayı da bir borç biliyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bedri Bey, deprem konutları teslim ediliyor. Bak bir yıl içinde Alsancak Stadı yapıldı, açılıyor şu anda.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Bunlar karın doyurmuyor Cemal Bey, karın doyurmuyor. Gevrek 2,5 lira, yarım gevrek 2,5 lira.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, İbrahim Aydemir Bey’i kastederek bir satışmada bulundu, açık bir satışma. Söz hakkınızdan değil de satışmaya cevap anlamında söz veriyorum.

Sayın Aydemir, buyurun lütfen.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Hayır İsmail Bey diyecektim, özür dilerim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, benzinle ilgili bana söylediniz ya.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Benzinle ilgili size söyledim.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in, İzmir Milletvekili Bedri Serter’in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisine sataştığına ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, efendim, üslububeyan aynıyla insan. Tabii ki tenkit getireceğiz, tabii ki burada daha lezzetli hâle getirebilmek için birtakım tekliflerimiz olacak ama üslubumuza dikkat edeceğiz; hele hele yaşı kemale ermiş insanlar çok daha dikkat etmek durumundalar, örnek olacaklar çünkü. “Zavallı” ne demek ya? Zavallılık ne Bedri Bey, biliyor musunuz? Haberin kühüne varmadan, gerçeğini görmeden yorum yapmaktır, çok ayıptır; troll medyacılık bu noktaya getiriyor sizi.

Bakın, şurada kaç gündür yaşadığımız bir hadise var. Ben aslında bütçe görüşmelerinde, İletişim Başkanlığı adına özellikle talepte bulunacaktım. Hep şunu söylüyoruz: “Nereden gelirse gelsin, hakikatin üstünü kim ki kapatır, zalim odur ve zavallı odur.” Hakikate bakacaksın, önce benimle bir konuşacaksın, “Nedir bu?”...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yani “Araç çokluğu, bilmem...” Ne için demişim ben bunu? Ne zaman söylemişim? Niye söylemişim? Bağlamı nedir? Önce bunu soracaksın ya. “Zavallı” diyorsun ya, zavallılık o değil güzel kardeşim. Bak, hemen karşındayım ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir usulümüz yok, bir cevap verecek, tamamlayacağız. Bugün uzun bir günümüz var, lütfen...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben buna ilişkin daha ayrıntılı konuşmamı bilahare yapacağım söz aldığında Değerli Başkanım ama ben o üslubu yakıştıramadığımı özellikle ifade ediyorum efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum İbrahim Bey.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleleri (Devam)

a)Cumhurbaşkanlığı (Devam)

b)Milli İstihbarat Teşkilatı (Devam)

c)Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (Devam)

ç)Diyanet İşleri Başkanlığı (Devam)

d) Devlet Arşivleri Başkanlığı (Devam)

e) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı (Devam)

f) Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Devam)

g) İletişim Başkanlığı (Devam)

ğ) Savunma Sanayii Başkanlığı (Devam)

h) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (Devam)

ı) Yatırım Ofisi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, daha önce de Amasya elması geldi, anons etmeyi unuttum hep ama bir teşekkür anlamında... Amasya Vekilimiz Hasan Çilez Bey hep gönderiyor bu Amasya elmalarını; teşekkür ediyoruz, sağ olsun.

Şimdi, CHP'den devam edebiliriz. Daha sonra HDP'ye, sonra da MHP'ye geçeceğiz.

Buyurun Burak Bey.

Süreniz beş dakikadır.

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, milletvekili arkadaşlar, bürokrat arkadaşlar, çalışan arkadaşlar; herkesi saygıyla selamlıyorum.

2018 yılında seçildik, o günden bu yana edindiğimiz tecrübelerle -İl Genel Meclisi üyeliği yaptım, on beş yıla yakın avukatlık yaptım- Türkiye Büyük Millet Meclisinde, milletin verdiği yetkiyi de doğru şekilde kullanarak milletimiz adına doğru işler yapmaya çalışıyoruz; komisyonlarda olsun, Genel Kurulda olsun çalışmalar yürütüyoruz ama öyle bir anlayış hâkim ki maalesef -işte burada, bütçede de gördük, az önce de söylendi- hiçbir virgül değiştirmeden “Ben bilirim.” anlayışıyla ülke yönetilmeye çalışılıyor ve maalesef, gerçekten ülkeye çok zarar verdiği net bir şekilde gözüküyor. Bununla ilgili olarak arkadaşlarla da görüştüğümüzde, Sayın Cumhurbaşkanının konuşmaları yapılırken acaba ülkenin gerçeklerini kimden dinliyor, nasıl konuları izliyor diye hep merak ediyoruz. O yüzden Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı buradayken yaşadığımız bazı gerçekleri anlatmak, gördüklerimizi anlatmak istiyorum ki belki kendisine iletir diye düşünüyorum çünkü onun konuşmalarına baktığımızda bu ülkenin gerçeklerinden çok uzak olduğunu görüyoruz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı.

Bakın, pazartesiden beri, son dört gündür Ağrı, Iğdır, Kars, Ardahan illerindeydik, Türkiye'nin her yerini geziyoruz, karış karış dolaşıyoruz. Ondan on beş gün önce Kayseri'deydik, on beş gün önce de Rize'deydik. Kayseri'de yaşadığım bir olayı anlatmak istiyorum: Tomarza ilçesinde -bilmiyordum daha önce, orada gezdim- esnafı dolaştık, en az 100 esnafa kendim girdim ve gerçekten hava soğumuş, kar yağmıştı. Girdiğimiz yerlerde -kırsal bir ilçe Tomarza ilçesi- sobalar var dükkânların içinde; Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, hiçbir dükkânda soba yanmıyordu, çok soğuktuk, hiçbirisinin dükkânında yanmıyordu. Sebebini sorduk, “Ne odun alabiliyoruz, ne kömür alabiliyoruz, bulursak kâğıt yakıyoruz.” dediler. Eğer Sayın Cumhurbaşkanı giderse, siz giderseniz göreceksiniz, Tomarza'da esnaf bu şekilde, soğukta hayatını idame ettirmek için çalışıyor.

Gene, dün geldik, Ağrı, Iğdır tarafındaydık. Kars'ta yaşadığım bir olayı sizinle paylaşmak istiyorum. Gene bir vekil arkadaşım, kadın vekil arkadaşımızla dolaşıyoruz, esnafa girdik, bir bijuteri dükkânı, böyle işte kolye satan, yüzük satan bir dükkân. Dükkânın esnafıyla görüştük, anlattık, dertlerini sorduk, tam çıkarken 30'lu yaşlarda genç bir karı koca yanımıza geldi bizim konuşmalarımızı duyunca. Şunu söylediler: “Madem geldiniz, bakın, biz durumumuzu anlatalım; yüzüğümüzü sattık.” dediler. Yüzüklerini satmışlar geçinemedikleri için. “Ve şu anda buraya niye geldik biliyor musunuz?”

dediler. “Niye?” diye sorduğumuzda “Bari mutlu olalım diye o sahte yüzlükler var, onlardan almak için geldik, bunu bilin.” dediler. Hatta sorduk, “Bunu söyler misiniz? Videoya da çekelim, görsünler insanlar.” dedik. “Yok.” dediler, onu çekirmek istemediler, bu şekilde bize bunu anlattılar.

Daha sonra da bunu duyunca başka bir anne geldi yanımıza Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, dedi ki: “Madem bunları dinliyorsunuz, bakın, size bir olay anlatayım: Evde kızlarım bugün oyun oynuyordu, birisi anne olmuş, birisi çocuk olmuş. Birisi talepte bulunuyor, ‘Şunları alır mısın anne?’ diyor, diğer çocuk da ona ‘Paramız yok kızım, alamam.’ diyor.” Bu, 2 ufacık çocuğun yaşadığı diyalog. Daha sonra yanımda kadın milletvekili arkadaşımız vardı; gözleri doldu, ağladı ve dışarı çıktı, devam edemedi. Biz, maalesef sokakta bunları yaşıyoruz işte. Eğer siz çıkabilirseniz, Sayın Cumhurbaşkanı çıkarsa bunları görecek ama, o çıkamayabilir, siz bu olayları, bu şekilde onlara anlatırsanız; bizim yaşadığımız gerçek olaylar maalesef bu şekilde, ülkenin durumu bu.

Bunun dışında, bugün sosyal medyada dolaşan bir fotoğraf var -onunla ilgili de gene Sayın Cumhurbaşkanımıza iletirsiniz belki diye paylaşmak istiyorum- bir pastanenin önünde çekilmiş bir fotoğraf; cama asılmışlar. Vatandaş yazmış oraya üç ay önce bir çuval unun 110 lirayken bugün 375 lira olduğunu, üç ay önce ham balın 150 lirayken bugün 500 lira olduğunu, boyoz yağının 75 lirayken bugün 275 lira olduğunu, susamın 120 lirayken bugün 295 lira olduğunu, bu yüzden de işte, poğaçanın, oradaki simidin neden pahalı olduğunu anlatmaya çalışmış. Yine bugün ekranlara yansıdı; artık tam simit değil, yarım simitlerin satıldığı bir ülkede yaşadığımızı Sayın Cumhurbaşkanına iletirsiniz seviniriz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı.

Onun dışında, Marmaris’le ilgili, sarayla ilgili bir şeyden bahsetmek istiyordum ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

BURAK ERBAY (Muğla) – Bitireceğim.

Bir arkadaşımız az önce 15 Temmuzla ilgili bir söylemde bulundu, kendisine o dosyayı incelemesini öneriyorum; o gecedeki soru işaretlerinin nasıl hâlâ devam ettiğini, helikopterlerin Marmaris’e geliş saati, çatışmaların başladığı saat ile helikopterin oraya geldiği saat arasındaki çelişkileri de incelemesini tavsiye ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, teşekkür ediyorum.

BURAK ERBAY (Muğla) - Son olarak da Marmaris’teki saray...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, teşekkür ediyorum.

BURAK ERBAY (Muğla) - Bitiriyorum Başkanım, bir otuz saniye müsaade ederseniz.

Diyanetin bütçesine bakın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Edemiyorum , bu genel kural, herkese aynısını uyguluyorum, onu ayrıca iletirsiniz. Lütfen...

BURAK ERBAY (Muğla) – 16 milyarlık bir bütçe var, o boş duruyor, gelin oradaki yaşlı insanları orada barındıralım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – HDP Grubundan Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki.

Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Öncelikle, burada bulunan bütün katılımcıları sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının konuşmasını başka bir programa katıldığım için dinleyemedim ama konuşmasının tamamını okudum. Ben, Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili ve ilişkili kurumların tamamı üzerine, sürem yetmeyeceği için konuşmayacağım. Efektif olsun diye İletişim Başkanlığı bütçesi üzerine görüşlerimi paylaşacağım.

Önce şunu söyleyeyim: Konuşmanızın içeriğinde İletişim Başkanlığının, Türkiye markasını güçlendirmeye çalıştığını söylüyorsunuz. Bir ülke için “marka” kavramı kullanılır mı çok emin değilim, bir düşünün isterseniz derim. Konuşmamda İletişim Başkanının hukuka aykırı olarak, izinsiz, ruhsatsız olarak yaptığı inşaatlardan da kendisinin ve eşinin aldığı birkaç maaştan da söz etmeyeceğim. Kuşkusuz, bunlar da vatandaşın vergisinden elde edilen gelirler olduğu için hepimizi ilgilendirir ama bundan bahsetmeyeceğim. Sadece şunu söyleyeyim: Bir bürokrat olarak bu yaptıkları hukuka saygısızlığını, etik değerlere kıymet vermemesini gösterir diye düşünüyorum, o kadar.

İletişim Başkanlığının 2021 yılı bütçe başlangıç ödeneği 422 milyon 754 bin TL’ydi, 2022 yılı bütçe başlangıç ödeneği ise 680 milyon 127 bin TL yani yüzde 60,88 oranında artırılmış. Bildiğim kadarıyla hiçbir bakanlığın, hiçbir bakanlığa bağlı, ilgili veya ilişkili kurumun bütçesi bu kadar arttırılmadı. İletişim Başkanlığının bütçesini neden bu kadar artırdınız? Hükûmet kaybettiği toplumsal desteği İletişim Başkanlığının propagandalarıyla mı kazanmak istiyor? İletişim Başkanlığı bir kamu kurumu mu yoksa bir partinin siyasi temsilcisi mi?

Şimdi, İletişim Başkanlığının da başındaki kişinin de bu bütçeyi hak etmediğini, bırakınız iletişimi propaganda işini bile beceremediğini düşünüyorum. Bakın, elimde, Amerika Birleşik Devletleri Başkanının en son tedavi sonrası Amerika Birleşik Devletleri’nde Beyaz Saray’dan yayımlanmış rapor var, 6 sayfalık, içinde her şey var; kardiyoji konsültasyonuna, EKG’ye, ekokardiyografiye, ortopediye ve diğer bölümlere gönderilmiş bunların konsültasyon sonuçlarına, tansiyonuna, ateşine, nabzına kadar her bilgi var ve sonunda hangi ilaçlar verilmiş, ne önerilmiş; Beyaz Saray tarafından imzalanmış ve yayımlanmış, bütün kamuoyuna duyurulmuş. Bizde de Sayın Cumhurbaşkanı bir sorun yaşadı, buna ilişkin İletişim Başkanlığı bir bilgi vermedi. İletişim Kurumu Başkanı bir “tweet” atmış “Sayın Cumhurbaşkanı yürüyebiliyor.” Altına da şunu yazmış: “Dosta güven, düşmana korku.” İşte, sorun bu; başka ülkelerde halkla nasıl iletişim kuruluyor, bizim ülkemizde nasıl iletişim kuruluyor. Başka ülkelerde buna kamusal bir görev, kamusal bir önem atfediliyor, bizde ise kriminolojinin konusu; sadece “Cumhurbaşkanı öldü mü? Sayın Erdoğan öldü mü?” diyenler hakkında soruşturma başlatıldı. Başka ülkelerde resmî raporlar yayımlanıyor. Türkiye’de her vatandaşın Cumhurbaşkanının sağlığıyla ilgili bilgi alma hakkı var ama “Öldü mü?” diye soran vatandaş hakkında soruşturma başlatıyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne kadar masum anlatıyorsun ya Ruştü?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yanlış mı? Yanlış mı İbrahim Bey?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yanlış tabii.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Nasıl yanlış? Bakın, sağlıkla ilgili bir bilgi verdiniz mi? Cumhurbaşkanının sağlığıyla ilgili bir bilgi verdiniz mi? Cumhurbaşkanının sağlığıyla ilgili hiçbir bilgi vermediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili diyaloga girmeyelim.

İbrahim Bey, sırası geldiğinde cevabınızı verirsiniz. Rica ediyorum...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bu konuda görevli İletişim Başkanı da çıktı dedi ki: “Cumhurbaşkanı yürüyebiliyor.” Bu yüzden bu İletişim Başkanı size herhangi bir değer kazandırmaz, ne Hükûmete ne sisteminize ne de başka bir şeye. Ben başarısız olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, zamanım çok kısa, bir şeyin özellikle altını çizmek isterim başka bir konuda; basın kartı sorunu. İletişim Başkanlığı “basın kartlarının yenilenmesi” adı altında sarı basın kartlarının tamamını iptal etti, bunun yerine “Renk değiştiriyoruz, turkuaz kart veriyoruz.” dedi ama bu arada, basın örgütlerinin başkanları ve yöneticileri de dâhil olmak üzere Adalet ve Kalkınma Partisi kurulmadan önce gazeteciliğe başlamış yüzlerce kişiye turkuaz basın kartı verilmedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kimin gazeteci olduğuna, kimin gazeteci olmadığına bir Hükümet, Cumhurbaşkanlığına bağlı bir Başkanlık değil, ancak gazetecilerin örgütleri karar verebilir. Dolayısıyla, bu uygulamadan bir an önce vazgeçilmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – MHP Grubundan Sayın Olcay Kılavuz.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, kıymetli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlarımız ve basınımızın saygın temsilcileri; ben de hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Öncelikli olarak, Cumhurbaşkanlığı bütçesinin vatanımıza, devletimize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, Türkiye Cumhuriyeti devleti Temmuz 2018 tarihinden bugüne Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetilmektedir. Allah’a şükürler olsun ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle çok büyük ve önemli gelişmeler, başarılar ve zaferler elde edilmiştir. Vatanımıza, milletimize, devletimize başkaldıran terörün kökü kazanmakta, teröristler bulundukları yerlere gömülmektedir, imha edilmektedir.

Doğu Akdeniz’de Türkiye Cumhuriyeti’nin haklarının savunulması, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti devletinin ve milletinin hak ve menfaatlerinin korunması, Azerbaycan’ın kendi toprakları olan, otuz yıldır Ermeni devletinin işgali altında bulunan Karabağ’a Azerbaycan’ın şanlı bayrağının asılması Türk milletinin gerçekten gurur kaynağıdır.

Ayasofya Camisi’nin ibadete açılması hepimiz adına şükür sebeplerindendir.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, son yıllarda savunma sanayisi alanında kaydedilen gelişmeler ülkemizin itibarını ve gücünü artırmakta, büyük Türk milletini cidden gururlandırmaktadır. Türkiye’nin insansız hava ve kara araçları, millî uçak, helikopter çalışmaları, roket ve millî hava savunma sistemleri, millî gemi, denizaltı gibi projelerle Silahlı Kuvvetlerimizin modernizasyonunu sağlayarak ülkemizin gücüne güç katmakta, Türkiye’yi dünyada parlayan bir yıldız hâline dönüştürmektedir. Savunma sanayisi yatırımları yalnızca ülkemizin bugünü için değil, yarınları için de son derece önemli ve değerlidir. Bu alandaki birikim ve tecrübe ileride çok daha büyük projelerin hayata geçirilmesini sağlayacaktır. Bu sebeple, savunma sanayisine özellikle gençlerimizin ilgi göstermesi, bu alanda kendilerini geliştirmeleri hayati öneme sahiptir. Buradan hareketle, nitelikli insan kaynağını temin etmek, gençlerimizi bu ekosisteme kazandırabilmek için, Vizyoner Genç Programı’yla gençlerimizin savunma teknolojileri konularında eğitimini sağlamak için iş ve staj başvurularını yapabilecekleri

uygun ve güvenilir bir platform hazırlanmıştır. İnaniyoruz ki genç zihinlerimizin savunma sanayisi alanına yönelmesi Türkiye'nin ufkunu aydınlatacak, ülkemizin güçlenmesine çok büyük bir katkı sağlayacaktır.

Uluslararası alanda uygulanan ambargolara ve tüm engellemelere rağmen “Yapılamaz.” denilenleri hayata geçirerek bu alanda ortaya koyulan göz doldurucu başarılarından dolayı Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, Savunma Sanayii Başkanlığımızı, bağlı bulunan kuruluş ve şirketleri, zekâ ve emekleriyle fedakârca çalışan tüm mühendis ve işçilerimizi canıgönülden tebrik ediyor, teşekkürlerimi sunuyorum; çalışmalarının artarak devam etmesini gerçekten duayla, temenniyle ifade etmek istiyorum.

Bütçemizin, tekraren, vatanımıza, milletimize, devletimize hayırlı olmasını canıgönülden temenni ediyor, sizleri saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Kılavuz.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan, aynı zamanda Plan ve Bütçe Komisyonu Üyemiz Sayın Emine Gülizar Emecan’a söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli bürokratlarımız; hepiniz hoş geldiniz.

Bugün Cumhurbaşkanlığı bütçesini konuşuyoruz ancak Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, şu ana kadar epeyce bir arkadaşımız konuşma yaptı; bilmiyorum, benim dikkatimi çeken bir şey oldu, sizin de dikkatinizi çekti mi? Konuşmaların çok az bir bölümünde sarayın harcamaları ve bütçesi üzerine konuşma yapıldı. Hâlbuki, bugüne kadar, önceki yıllarda bu konular hem basında çok yer bulurdu hem Komisyonunda çok tartışılırdı; “Neden acaba bu konuya girilmedi?” diye şöyle bir düşündüm. Ama sonuç olarak baktığımızda, aynı Bizans’ın işgali sırasında rahiplerin meleklerin cinsiyetini tartışması gibi bir duruma düşerdik herhâlde -işgal edilirken- çünkü şu anda saray ülkede milletin başına zaten çökmüş durumda; bütçeniz de çökmüş durumda.

2022 Yılı Bütçe Kanun Teklifi, evet, bir önceki yılın bütçesine göre TL bazında yüzde 30,1’lik bir artış içeriyor gibi görünse de sizin yeni uyguladığınız bu ekonomi politikasıyla birlikte dolardaki ani hareketlenme ve artışlarla, 2021 yılı için 160 milyar 184 milyon TL’lik bütçe öngörülmüş olmasına rağmen, 2022 yılında bu, bugünkü kurla 145 milyar TL’ye düşmüş yani dolar bazında bütçemiz erimiş, azalmış durumda. Artık bu bütçenin hiçbir hükmü kalmamıştır, mutlaka ek bir bütçe yapılması gerekmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bugün -dediğim gibi- aslında önemli olan, şu anda içinde yaşadığımız sistem; bu konuşuluyor zaten, yeni Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemi. “Nereden nereye geldik?” diye baktığımız zaman, aslında yeni sistemle birlikte bütün kararları tek bir kişinin aldığı, hukukun vesayet altına girdiği ve -şöyle söyleyeyim yani- başkanlık sisteminin ekonomide yarattığı handikapları konuştuğumuz... Mesela, nedir bu handikaplar? Sadece ekonomide değil aslında, tüm alanda, sosyal yaşamda şeffaflığın azalması, bağımsız karar alması gereken kurumların siyasetin yoğun etkisi altına girmesi; tüm bunları yaşıyoruz üç buçuk yıldır bu ülkede. Atamaların liyakatle değil de siyasi olarak yapılmasından dolayı sadece Cumhurbaşkanının aldığı kararlara “evet” diyenlerin ülkeyi yönettiği bir durumdayız.

Evet, bu yönetimi Cumhurbaşkanı halktan isterken ne demişti, ona da bir bakalım. “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türkiye’yi uçuracak.” demişti, sonrasında “Ekonominin sorumlusu benim, ben, ben.” demişti ama görüyoruz ki ekonomi uçmak yerine çöküşe doğru gidiyor. Bu yönetim sistemi içerisinde, örneğin üç yılda 4 Merkez Bankası Başkanı değiştirildi, Merkez Bankasının da artık bir bağımsızlığı kalmadı; TÜİK Başkanları, enflasyon ve işsizlik rakamlarını sarayın istediği gibi açıklamadığı için değiştirildi; çeşitli kurumlarda aynı şekilde liyakatsiz atamalar yapıldı ve sonuçta ekonomi giderek çökerken... Şimdi bir atasözümüzü hatırlatmak istiyorum size; örneğin “Dereyi geçerken at değiştirilmez.” derler atalarımız ama geçen yıl performans odaklı bütçeleden, tam da bütçe görüşmeleri öncesinde program odaklı program bütçelemeye geçtiniz. Bu yıl da yine, baktığımızda, ekonomi politikanızı ters yüz edip “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” gibi hiçbir iktisatçının anlamadığı, dünyada da örneği olmayan “Yeni bir şey deniyoruz.” dediğiniz bir sistemi şu anda deniyorsunuz. AK PARTİ Grubundaki arkadaşlarımız da bizden bu konuda sabır ve zaman istiyorlar. Bunu niye yaptınız? Tabii, şöyle bir niyetle: Faiz inecek, ihracat artacak, cari denge sağlanacak, piyasalarda döviz talebi azalacak, istihdam artacak ama istihdam artmak yerine şu anda daha da fazla azalıyor. Aynı zamanda, birçok konuşmacı arkadaşımızın da belirttiği gibi istihdam artsa bile, ucuz iş gücüne Türkiye’yi mahkûm edecek bir sistem üzerinde şu anda çalışıyorsunuz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı; bakalım nereye kadar gidecek.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Sayın Cumhurbaşkanı, Kabine toplantısı sonrasında yaptığı konuşmada şöyle bir ifade kullanıyor: “Sadece kurdaki yükselişe bağlı olarak kimi ürünlerde ortaya çıkan artışlar istihdamı, yatırımı etkilemez. Ülkemizde yaşanan durum da tam da budur yani fiyat artışıdır.” “Gerçekten öyle mi?” diye ben sormak istiyorum. Yani sarayın bazı şeylerden sanırım haberi yok, ülkedeki ekonomik durumdan. Artık, Türkiye’de şu anda bir fiyat artışı sorunu değil, fiyatlandıramama problemi var Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Piyasalar donuyor, siz bunun farkında değil misiniz? Sattığı malı aynı fiyattan yerine koyamayacağını düşünenler elindeki malı satamıyor, elindeki malı fiyatlandıramıyor, kaçta üreteceğini bilemiyor. Şimdi, aslında, Cumhurbaşkanı “Bu bir ekonomik kurtuluş savaşıdır.” dedi. Bu ekonomik kurtuluş savaşını sanki kendi vatandaşlarınıza karşı açmış gibi bir durumdasınız.

Bu, üç buçuk yıllık sürece baktığımızda, yoksulluğun da ne kadar arttığını... Örneğin, asgari ücret üzerinden gidersek 2.825 TL olan asgari ücret 2.865 TL olan açlık sınırının altında kaldı; asgari ücretle çalışan milyonlarca yurttaşımız şu anda karnını bile doyuramıyor, fiyatlar almış başını gidiyor. Bugün yoksulluk alabildiğine artmış durumda ve yurttaşlarımızın, vatandaşlarımızın büyük çoğunluğunun geliri 9.219 TL olan yoksulluk sınırının altında, işte asıl gerçek olan bu.

Şimdi, daha devam edebilirim aslında birçok şeye ama vaktimin azaldığını görerek... Bu sistemle bu ülkenin yürümeyeceğini artık görmeyi diliyoruz. Bu düşündüğünüz, bu yürüttüğünüz ekonomi politikasıyla ülkeyi daha da çöküşe doğru sürüklüyorsunuz. Umarım -en kısa zamanda- Bunun bir sınırı, bir ölçüsü vardır -mutlaka koyduğunuz- diye düşünüyorum; “Var mı?” diye de soralım. Bir yerden sonra belki bu politikayı uygulamaktan vazgeçersiniz diye düşünüyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, ben, Cumhurbaşkanlığına bağlı kurumlardan Devlet Arşivleri Başkanlığıyla ilgili de birkaç şey söylemek istiyorum. 2018’de bir Cumhurbaşkanı kararnamesiyle kurulmuştu, daha önce Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüydü. Tasnif ettikleri ve yayımladıkları belgeler açısından bir hafıza niteliği var bu kurumun; tabii, çok önemli. Aynı zamanda, Osmanlı arşivlerinin çalışılması noktasında da yetişmiş uzman kadroları hakikaten değerli bir konumda. Şimdi, Osmanlı arşivi çalışan, belge okuma ve değerlendirme konusunda yetkin uzmanlar 2018’de bu değişikliklerle birlikte bir havuza alınıp, sonra, sanırım, bir kısmı özür dilenerek “Yanlış yaptık, hata yaptık.” denilerek

görevlerine iade edildi ama orada gerçekten bir hata mıydı bu, yoksa kasıtlı mı yapıldı; tabii, onu da sorgulamak lazım. Bir kısmının görev yeri değiştirildi. Yaklaşık 250 kişiydi, sanırım, birkaç kişi hâlen bu kurum içerisinde, bu görev yeri... Havuza alınan uzmanlardan şu anda Devlet Arşivlerinde kaç görevine geri döndü, görevine devam ediyor, kaç başka kurumlara aktarıldı; onu sormak istiyorum.

2018 yılında, Başkanlık hâline geldikten sonra Osmanlı arşivlerine ait belge ve defterlerin de tasniflerinin yaklaşık yüzde 45 dolayında tamamlandığıyla ilgili bir bilgi var elimizde. Şimdi, sizin dokümanlarınıza baktığım zaman “Osmanlı arşivlerindeki belgelerden envanteri ve dijital çekimi tamamlanan toplam 789.271 belge ilk defa araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.” deniyor. Bu, 2018’den sonraki sunulan rakam mı, yoksa şu ana kadar... Yani toplam olarak şu anda Osmanlı arşivlerinden kaç belge sunulmuştur, toplamı bu mudur?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Daha işlenecek, çalışılacak kaç belge vardır? Bir de neden arşivler halka açık değil; bunu sormak istiyorum. Ben sisteme girdim bir vatandaş olarak ama bilgilere, arşivlere ulaşamadım çünkü benden o kadar çok şey istedi ve uzman olmamı istiyor ki sistem. Neden sadece uzmanlara açık?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Halk neden bu arşivlerden -bu kadar çalışma yapılıyor, bu kadar üretiliyor- yararlanamıyor; bunu da sormak istiyorum ben.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, bir ricam var; dışarıda birçok lüks araba var -bürokratların arabası- motorları çalışıyor, bir rica etseniz de bu arabalar “istop” etse, boşuna çalışmasa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Evet, siz sürekli bu kontrolü yapıyorsunuz; sağ olun. Varsa bakalım arkadaşlar ama üşüyen bir şoför arkadaş varsa da şimdi emekçilere de yanlış yapmayalım yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Onları içeri alın.

BEDRİ SERTER (İzmir) - İçeride otursunlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Cumhurbaşkanı Yardımcımızın aracı yok, onu ben biliyorum da diğer arkadaşlardan varsa baksınlar, kontrol etsinler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - 4 tane Audi’nin motoru çalışıyor şu anda dışarıda.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Ben kullanmadığım için bilemiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum. Herhâlde tahmini olan arkadaşlarımız bir kontrol ederler, bilemiyorum kimin aracı. Belki gruplardan arkadaşların da olabilir, bilemiyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi HDP Grubundan Sayın Şevin Coşkun, hazırsanız size söz vereyim.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Hazırım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sayın Şevin Coşkun, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) - Teşekkürler.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, sayın vekiller, Komisyon emekçileri ve değerli basın mensupları; bugün bütçe görüşmelerinin son günü. Sadece dövizdeki dalgalanmadan kaynaklı maalesef çoktan kadük olmuş bir bütçe programı önümüzde duruyor. Şu durumda konuştuğumuz halkın bütçesi değil, sarayın bütçesidir.

2018’de şaibeli bir referandumla kabul edilen Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, tek adam rejimi olarak kendisini dayatmaktadır. Nedir bu rejimin karakteri? Resmî olarak kaldırılrsa da fiilen devam eden olağanüstü hâl uygulamaları. İfade ve düşünce özgürlüğünü ayaklar altına alan, temel hak ve özgürlükleri yok sayan bir rejim anlayışıyla karşı karşıyayız. “Tweet” attığı için hapse atılanların olduğu bir ülkede hangi ekonomik refahtan söz edeceğiz? Ruhı böyle olan bir sistemin halklara sefaletten başka getireceği hiçbir şey olmaz. “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, terör, güvenlik, beka sorunu, dış mihraklar” gibi söylemler karın doyurmuyor; aksine, işsizliğin ve sefaletin üzeri örtülüyor.

Şunu çok net bir şekilde kavramak gerekiyor artık: Kürt sorunu çözülmeden Türkiye demokratikleşemez, Türkiye demokratikleşmeden ekonomik refahı yakalamak mümkün olamaz. Kürt sorununun çözümsüzlüğünde ısrar, savaş harcamalarında ısrarı da beraberinde getiriyor. Neden bu ısrar? Kırk yıldır süregelen bir çatışmada ısrarın nedeni nedir? Kamuoyunda sürekli İHA, SİHA üretiminden bahsediyorsunuz. Buradan da anlaşılacağı gibi, bu ülkenin tüm kaynakları savaşa aktarılıyor; 2015’te 50 milyar iken 2022’de 250 milyar lira. Sefalet içine sürüklenmiş siyaset artık saklanamaz bir gerçeklik olarak ortadadır. Yolsuzluk ve savaş politikalarının yaratmış olduğu büyük tahribatın boyutunu saklamak artık olanaksızdır. İnsanlar evlerine ekmek götüremiyor, öğrenciler yurtlarında “Açız.” diye haykırıyor, çocuklarına ekmek alamadığı için intihar edenlerin haberleri vicdanları yaralıyor. Neden böyle peki? Ülke yönetimi tek bir kişiye verilirse yandaş sermaye oluşur, halk yoksullaşır. Ancak katılımcı ve demokratik bir yönetimle halkçı, eşit bir bütçe sağlanabilir.

Bakın, tek adam rejiminin antidemokratik olduğu gerçeği kendisini en çok yerelerde de göstermektedir. Kayyum atanan belediyelerin sınırları içerisinde yaşayan ve seçilmiş bir belediye yönetimi tarafından yönetilmesi için oy kullanmış 4 milyonu aşkın seçmenin, yurttaşın iradeleri kayyum uygulaması yoluyla gasbedilmiştir. Kayyum atanan belediyelerin hepsi şu an borç batağında, ihaleler yandaaş peşkeş çekiliyor ve halk yoksul, hizmet yok ama lüks, şatafat ve kayırma almış başını gidiyor. Halkın yararını düşünmeyen, tekçi ve faşist, kadın kazanımları düşmanı kayyum anlayışı da kentlerimize zarardan başka bir şey getirmiyor. Kayyumlar en çok kadın kazanımlarına zarar verdi, kadınların ilmek ilmek ördüğü kazanımlarına saldırdı. Kayyum darbesi ve zulmüne gerekçe oldu eş başkanlık kurumumuz. Eş başkanlığı yok saymak, inkâr etmek kadını yok saymak, inkâr etmektir. En büyük kazanımımız olan eş başkanlıktan vazgeçmiyoruz.

Ülkedeki yoksulluk kadınları mağdur etti ve kadermiş gibi de sunuldu. Bu yaz kadınlarla birlikteydik. Kadın meclisimiz “Kadınlar İçin Adalet” kampanyasında, “Kadın Yoksulluğuna Hayır” kampanyasında 17 kentteydi. Sadece mevsimlik tarım işçilerinin ve tekstil işçilerinin yaşadıkları koşullara dair bir iki örnek vereceğim: Mevsimlik işçi kadınlar 35-40 derece sıcaklık altında sabah 06.00’den akşam 18.00’e kadar biber tarlasında günlük 85 TL’ye çalışıyorlar, çadıra kalıyorlar ve sigortasız çalışıyorlar. Ceviz işçileri; 1 çuvalı 4 kişi yapıyor ve 1 çuvala 50 TL alıyor. Tekstil işçisi kadınlar her gün 08.00-18.00 arası asgari ücretle çalışıyor. Bunlar yaşanırken dolar 12 TL değildi, şimdi durumlarını siz düşünün artık. Bu, zulüm değil midir? Burada konuştuğumuz bütçede bu sorunlara çare var mı? Yok. Zulmünüz o kadar arttı ki buradan size söylemiş olalım: Yolun sonu göründü.

Ayrıca, İletişim Başkanlığına dair de birkaç şey söylemek istiyorum: İletişim Başkanlığının 2022 yılı bütçesi yüzde 60,88 artışla 680 milyon 127 bin TL'ye çıkarılıyor. Nereye gidecek bu paralar? Öğrenciler sokakta uyurken İletişim Başkanlığı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kitabı için Times Meydanı'na reklam veriyor, troll ağlarına milyonlar aktarıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Ama gazetecilik yapanlara ne reva görülüyor? Gözaltı ve tutuklama. En son, Mezopotamya Ajansı Muhabiri Emrullah Acar 19 Kasım'da gözaltına alındı ve yaptığı haberler gerekçesiyle dört gün gözaltında tutuldu.

Devam ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edin Sayın İpekyüz'ün süresinden size iki dakika aktarıyorum.

Buyurun.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Dicle Fırat Gazeteciler Cemiyetinin verilerine göre, şu an 63 gazeteci cezaevinde. Türkiye'de kimin gazeteci olduğuna bizzat iktidar karar veriyor. Kart verilmeyen gazeteciler yargılandıkları davalarda “Gazeteci değildir.” iddiasıyla ceza alıyor. Ayrıca, Sınır Tanımayan Gazetecilerin Basın Özgürlüğü 2021 Endeksi'nde, Türkiye, basın özgürlüğünde 180 ülke arasında 153'üncü sırada yer alıyor. AKP iktidarı, sorgulamayan, eleştirmeyen, hakikati dile getirmeyen bir gazetecilik istiyor ama gerçek gazeteciler halkın haber alması için gazetecilik yapmaya devam ediyor ve bundan sonra da devam edecektir.

Teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, devam edeceğiz ama Anayasa ve İç Tüzük gereği bir konuyu kayıtlara geçirmek istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti, hiçbir şekilde savaş harcaması yapmamaktadır; terörle mücadele etmektedir, sınırlarının içinde ve dışında, Meclisten aldığı demokratik yetkilerle iç hukuk ve uluslararası hukuk çerçevesinde terörle mücadele etmektedir. Bunu kayıtlara geçirmek isterim.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Cumhurbaşkanlığı (Devam)

b) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı (Devam)

c) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (Devam)

ç) Diyanet İşleri Başkanlığı (Devam)

d) Devlet Arşivleri Başkanlığı (Devam)

e) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı (Devam)

f) Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Devam)

g) İletişim Başkanlığı (Devam)

ğ) Savunma Sanayii Başkanlığı (Devam)

h) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (Devam)

ı) Yatırım Ofisi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, diğer partilerden söz isteyen yok gibi görünüyor.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Cavit Arı'ya söz veriyorum

CAVİT ARI (Antalya) – Diğerleri konuşmayacak mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu anda yok, isterseniz sizi de atlayabiliriz.

CAVİT ARI (Antalya) – Beni de atlayın da bir sonrakine...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Sibel Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısını, değerli bürokratları ve tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum ben de.

Evet, sabahtan itibaren temel olarak görüştüğümüz konu, bu sistemle beraber yaşanan, gerçekten devletin bel kemiği, omurgası olan kurumların siyasallaşması, bağımsızlık ve özerkliklerini yitirmesi, kurullar, kurallar ve kadro sorunlarının iç ve dışta yarattığı ekonomik ve siyasal sonuçlar ve bu sistemin getirdiği sorunlar.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, en fazla yaşadığımız sorun da bu sistemin yaratmış olduğu ekonomik kriz ortamı ve bir devlette önlenemeyen yönetim krizi sorunu. 2023 hedefleri vardı, orta vadeli program hedefleri vardı; hepsinden uzaklaşıldı. Millî gelir yüzde 52 düzeyinde saptı bu hedeflerden; kişi başına gelir yüzde 57, ihracat yüzde 51, işsizlik yüzde 128 bu belirlediğiniz, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi başında belirlenen hedeflerden şaştı. İşte, TL'nin değer kaybı sadece bu yıl yüzde 45, kişi başına gelirlerimiz 6 bin dolarlar seviyesine indi, enflasyon 2018 başında yüzde 15'ler seviyesindeyken bugün yüzde 20'leri aşmış durumda. İşsizlikte de aynı, güven endeksi aynı, zamlar; hepsinde temel bir sorun var.

Temel sorunumuz: Bağımsız ve özerk kurumların ve devletteki, kamu yönetimindeki liyakat sorununun hepsi; güçler ayrılığı ilkesi, denge-denetleme mekanizması, hesap verebilirlik, şeffaflık, politika oluşturma sürecinde katılımcılık olmadan kişisel, partili, taraflı alınan kararlar; idarenin siyasallaşması, denge-denetleme mekanizmasının bulunmaması -gensoru mekanizması bunun en temel örneği- hesap verebilirliğin sadece seçime indirgenmesi süreci; aynı zamanda, kurumlar için de aynı şekilde bu süreç var.

Bugün kurumlardan bahsettiniz, kurullardan bahsettiniz; işte, 7 başkanlık, 1 genel sekreterlik, 4 ofis. Doğrudan Cumhurbaşkanlığına bağlı bu kurullar Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve politika oluşturma süreçleri tamamen kişisel ve merkezi; hepsi siyasi, öngörülebilirlikten, uzun vadeli politika oluşturma sürecinden uzaktalar. Bütün bu kurulları, kurumları kurmuşsunuz; bugün de bütçelerinden bahsettiniz, görevlerini anlattınız ama bunların hepsinin üstünde bir Cumhurbaşkanı kararları var ve Cumhurbaşkanı bunların hepsinden bağımsız bir karar alma sürecinde.

Peki, bu kurullar nasıl oluşturuluyor Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı? Denetim mekanizması var mı? Siz, kamudan gelen birisiniz, bu kurullara atamalar nasıl yapılıyor, atama kriterleri nasıl yapılıyor? Denetim mekanizmaları nasıl bu kurulların? Performans ölçümleri nasıl bu kurumların? Biz, bir gece yarısı -benim elimde liste var- Resmî Gazete'de yayımlandığı zaman isimleri öğreniyoruz.

Bu kurumların liyakatleri, çalışma alanları -çünkü, bugün anlattınız “Hepsi politika yapıcı kurumlar.” Diyorsunuz- bakanlıkla ilişkileri nasıl ve çalışma yapıları nasıl bu kurumların? Oradaki kişilerin özellikleri neler?

Yatırım ortamı... Yatırım Ofisinden bahsettiniz, dikkatimi çekti. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, evrensel kurallar var bir ülkede yatırımların, yatırım ortamının iyileşmesi için. Bu nedir? Güçler ayrılığı ilkesini temin edeceksiniz, güçlü adalet sistemi kuracaksınız, öngörülebilir olacaksınız, güçlü hukuk sisteminiz olacak, bağımsız yargınız olacak, bağımsız özerk, güçlü devlet kurumlarınız olacak, bağımsız üniversiteleriniz olacak. Şimdi, siz katma değer yaratmaktan bahsettiniz Yatırım Ofisiyle ilgili. Bu ortam yokken bu Yatırım Ofisi ne yapacak?

Yine, İnsan Kaynakları Ofisinden bahsettiniz. Bu İnsan Kaynakları Ofisi ne yapıyor? Bu kadar beyin göçü, bu kadar genç işsizlik varken bu kurulun görevleri neler?

Bütçelerine bakın: MİT 3 milyar, Diyanet 16 milyar, İletişim Başkanlığı 680 milyon, İnsan kaynakları 75 milyon, Finans Ofisi 31 milyon, Yatırım Ofisi... Yani, Savunmaya, ayırdığınız 153 milyon. Ya, böyle bir dengesizlik var ki sizin Hükûmetinizin öncelikleri neler? Bu kurulların bütçelerine baktığımız zaman ideolojik bir bakış açısının olduğunu görüyoruz ya. Bu bütçeler bizi aslında tamamen ortaya koyuyor.

Ben bir konuya değineceğim son bir dakikamda. Şimdi, İletişim Başkanının görevlerinden bahsettiniz, diyorsunuz ki: “Vatandaşların istek, öneri, şikâyetlerini yönetime hızlı ve kolay bir şekilde...” Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bizler -bir grup milletvekili- “tweet”ler attık. Ben “tweet”imde şunu söylemişim: “Yok öyle 5 maaş alıp Boğaz’da kaçak yapıda sefahat sürmek.” Bakın, İletişim Başkanı, görevi bu şikâyetleri, bu eleştirileri alıp cevaplamak olan İletişim Başkanı bize tazminat davası açmış. Şimdi, burada nerede hakaret var? Siz, bizimle ilgili suçlamalara baksanız, organize terör örgütü kurmuş gibi burada yaftalanmışım. Şimdi, bunu takip edecek misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Görevi bu olan bir İletişim Başkanının bir kamu görevi yapan milletvekiline, hiçbir hakaret içermeyen bir “tweet”e... Ve benzeri birçok milletvekilimiz var. Bu cümleyi soruyorum size, bunun neresi hakaret ve neden tazminat gerektiriyor? Kamusal görev olarak ona verdiğiniz görev zaten bize cevap vermek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bunu da bilginize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – HDP Grubundan Sayın Erol Katircioğlu.

Buyurun Erol Bey.

Süreniz on dakikadır.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, tabii ki gündemimizde olması gereken Cumhurbaşkanlığına bağlı kurumların bugünün konusu olması lazım ama kaçınılmaz olarak biz başka bir konuyu daha çok tartışıyoruz. Bu konuda iktisat politikaları cinsinden bir kulvar değişikliğinin nedenleri ve sizin ne düşündüğünüzü öğrenmek biçiminde bir gündem oluşmuş oldu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şöyle ifade edeyim: Maalesef yirmi yıldan sonra ancak siz Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları olduğu gerçeğini fark etmiş gibi duruyorsunuz. Yani Türkiye ekonomisinin en önemli özelliklerinden bir tanesi ithalata bağımlı olmuş olması gerçeğidir, yani üretimin ithalata bağımlı olmuş olması Türkiye ekonomisinin en can alıcı noktasıdır ve yapısal tedbirlerle çözülmesi gerekir yani geç kalınmış bir hadisedir. Ve siz şimdi -esasinda cari açık ki içinde ithalatı kastederek söylüyorsunuz- “Biz bir politika uygulayacağız ve bu engeli aşacağız.” diyorsunuz. Şimdi, bir kere bunun altını çizmiş olayım çünkü bu ithalat meselesi gerçekten de önümüzdeki tartışmalarda da önemli olacak olan bir konu.

Geçmişte hatırlayacaksınız -en azından hatırlayanlarınız vardır- 1960 ila 1980 yılları arasında Türkiye “ithal ikameci politikalar” adıyla ithalatı ikame etmeye yönelik olmak üzere teşvik politikaları uyguladı bu ülkede. Bu teşvik politikalarının 2 temel aracı vardı. Bunlardan bir tanesi gümrüklerdi, gümrük duvarlarını yükselttik ve ikincisi de özellikle, ithal ikamesi anlamına gelecek olan üretimi finanse etmek üzere düşük faizli destekler verdik. Değerli arkadaşlar, zamanımız olmadığı için bu politikaların sonuçlarıyla ilgili veya uygulanışıyla ilgili birkaç şey söylemek istedim ama onları bir kenara bırakalım. Sonuçta, hatırlayacaksınız, 1980’de rahmetli Demirel’in meşhur lafıyla yani “70 sente muhtaç bir devlet durumuna düştük...” İthal ikameci politikalar bizi buraya getirmişti çünkü dünyadan kopuk bir rekabetin iç pazarda olmuş olması sadece ve sadece 70 sente muhtaç bir ülke hâline gelmemizi sağlamadı, aynı zamanda tekellerin hâkim olduğu bir piyasa ekonomisiyle -turnak içinde tabii bu- sonuçlandı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, siz diyorsunuz ki: “Biz değiştik yani kulvar değiştiriyoruz.” Neden değiştiriyorsunuz? Esasında, benim anladığım kadarıyla, bu yaşadığımız krizin başlangıç tarihi 2018’dir, 2018’den başlayan bir kriz durumu vardır; pandemi buna tuz biber ekmiştir ve siz -söylediğim gibi- bu klasik politikalarla ülke ekonomisini yönetmekte zorlandınız, olayın sadece ve sadece arzla yani üretimle ilgili olduğunu düşünerek özellikle pandeminin yarattığı talep sorunlarına dikkat etmediniz ve dolayısıyla da anlamlı, doğru bir iktisat politikası uygulamadınız.

Şimdi, özetle, baktığımızda ki esasında ismini vermeyeceğim ben de ama anladığım kadarıyla bir özel sektör şirketinde çalışan ve kariyerini çok fazla bilmediğimiz bir kişi -ben bunu oradan çıkarıyorum- Sayın Erdoğan’ın konuşmalarından önce -dört gün önceydi yanılmıyorsa- bizim gibi iktisatçılara “mandacı iktisatçılar” diyen bir tabir kullanmıştı, dört gün sonra da Sayın Erdoğan bunu kullandı; oradan anlıyoruz ki esasında bu politikanın mimarı veya mimarlarından biri de bu arkadaş.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu düşünülebilecek bir model sonuç olarak yani düşük faiz yapacaksınız: Tamam, düşük faizi yaptınız, ne oldu? Türk lirası değer kaybetti. Türk lirası değer kaybedince ihracat artacak ihracat artarken ithalat azalacak pahalılaştığı için ve bunun sonucunda da cari açık kapanacak. Hatta -yani zaten benim soruma verdiğiniz cevaptan da anlıyorum ki- yıl sonu itibarıyla cari açığın yüzde 1’e düşeceğini söylüyorsunuz; belki de bir fazla ortaya çıkması tabii ki temel amacınız. Cari fazlaya dönünce bu sefer kurlar üzerinde baskı olacak ve bunun sonucunda da enflasyonda iyileşme olacak. Yani enflasyonla mücadelede sizin döviz mühimmatınız kalmadığı için -çünkü 128 milyar dolar öylesine harcandı, gitti- siz bu noktaya doğru evrilmiş oldunuz diye düşünüyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 123,9 milyar dolar.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Neyse...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili diyaloga girmeyelim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tabii, burada ben bir soru sormuştum geçen bütçeyi açıklarken Sayın Oktay’a. O bana cevabını verdi ve cevabından anladığım kadarıyla da diyorsunuz ki: “Burada, Türk lirasının değerinin düşmesiyle ithalat azalacaktır. Dolayısıyla, cari açığa pozitif bir gelişme yakalayacağız.” Fakat Değerli Cumhurbaşkanı Yardımcım, Allah aşkınıza, bu zaten bildiğimiz ve yaşadığımız bir şeydi. Ne oluyor biliyor musunuz? Türk lirası değer kaybettiği zaman ithalat pahalılaşıyor ama ithalat pahalılaştığı zaman ve dolayısıyla ithalat azaldığı zaman üretimimiz azalıyor, üretimimiz azaldığı zaman ihracatımız azalıyor. Dolayısıyla da zaten Türkiye ekonomisi büyüme trendine bakarsanız “stop and go” dedikleri “bir adım atıyor, bir adım geri çekiyor” gibi bir sürecin arkasında yatan gerçeğin bu olduğunu görürsünüz.

Peki, siz yeni olarak ne söylüyorsunuz? Yeni olarak söylediğiniz şu, benim anladığım kadarıyla diyorsunuz ki: “Pandemi, Çin’in tedarik kanalları bakımından önemini azalttı ve biz Çin’in yerine geçebiliriz. Buna ilişkin bir sürü örnek var.” Olabilir. Bunun dışında, benim Lütfi Elvan’ın açıklamalarından da buradaki sunuşundan da anladığım kadarıyla “Ara ve yatırım mallarında -ki ithalatımızın önemli bir kısmı ara ve yatırım mallarından karşılanıyor biliyorsunuz- müthiş bir iştah var.” diyor yani “Birtakım iş adamlarımız ara malı ve yatırım malı yatırımı yapmak istiyorlar. Genel olarak sabit sermaye yatırımlarına dönük kredi talebi artmaya başladı ve üstelik faiz düşünce daha da artmaya başladı. Velhasıl, öyle bir ortama doğru gidiyoruz ki ithalat pahalılaşacak ama ithalatın üretimi kısmı ilişkisini biz burada bozacağız, ithalata ikame edilebilecek olan üretimin gerçekleşmesini sağlayacağız.” diyor. Yine, Merkez Bankası Başkanının yaptığı açıklamaya göre 30 milyar dolar reeskont kredileri vereceksiniz, vesaire vesaire.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben hatırlatayım size, yirmi yıl, 60 ile 80 arasında ithal ikamesini yapamamış bir ülkeden söz ediyoruz. Siz, Allah aşkına, beş ayda, altı ayda bunu nasıl başaracaksınız? Bu mümkün mü? Bakın, mümkün olmadığı çok açık. Ben size söyleyeyim, bugün, özellikle açık pozisyonda yakalanmış olan şirketlerin durumu çok kötü. Yani tamam, dövizli olan, dövizle iş yapmış olan şirketler bir anlamda zenginleştiler fakat diğerleri çok kötü durumda; bir. İkincisi: Pandemi sürecinde büyük şirketler kâr ettiler, çok kâr ettiler. Bu, yine, yanlış politikalarınızın sonucuydu yani o likidite genişlemesinin yarattığı bir imkândı bu büyük şirketlere. Çok kâr elde ettiler ve dolayısıyla da bu dolar, döviz kriziyle baş edebilirler ama geniş bir KOBİ kesiminin bununla baş etmesi mümkün değil ve dolayısıyla da büyük bir KOBİ katliamı olacağını şahsen ben düşünüyorum.

Evet, az bir zamanım kaldı. Şimdi, benim sorduğum sorulardan -ki ben geçen, bütçenin başında da yaptığınız konuşma üzerine sorular sormuştum- bir tanesi enflasyonla mücadeleyle ilgiliydi; siz, enflasyonu emtia fiyatlarının artışına, vesaireye bağlamıştınız ve ondan sonra dediniz ki: “Toplam faktör verimliliği artıyor.” Değerli Cumhurbaşkanı Yardımcım, bakın, tam tersi söz konusu oluyor yani bu açıkça gösteriyor ki Türk ekonomisinde toplam verimlilik düşüyor sizin önerdiğiniz aksine.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam, son cümlelerinizi alalım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bunun dışında, son bir cümle daha söyleyeceğim. Esasında birkaç not daha vardı ama...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bir dakikamı vereyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bir dakika ilave ediyoruz; bunu ben ilave edeyim artık Necdet Bey’in vakti kalmadı.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Diyorsunuz ki: “Ampirik çalışmaların da reel kurun ihracat üzerinde uzun vadeli etkileri olduğunu gösteriyor.” Ve kaynağını bilmiyorum ama “Ortalama olarak reel kurdaki yüzde 1’lik bir düşüş ihracatı 0,3 puan artırıyor.” demişsiniz. Sayın Cumhurbaşkanı

Yardımcım, bu doğru değil, bu teknik olarak doğru değil. Ben size Türkiye ekonomisiyle ilgili yapılmış ve bu reel kurla faiz, ihracat arasındaki ilişkileri test eden, onlarca araştırma önerebilirim ve hiçbiriniz sizin söylediğinizi doğrulamıyor. Uzun vadeli bir etkisinin var olduğunu bulgulayanlar var ama kısa vadede hiçbir etkisi olmadığını söylüyor bütün bu çalışmalar. Dolayısıyla böyle bir şansınız da yok esas itibarıyla.

Son olarak da gelir dağılımıyla ilgili olarak... Sayın Fuat Oktay, gerçekten ben bunu Cumhurbaşkanlığına da yakıştıramıyorum, şimdi, ben demişim ki: “Gelir dağılımında bozukluk var.” Siz de bana cevaben, bu en zengin yüzde 20 ile en fakir yüzde 20 arasındaki oranı söylüyorsunuz ve diyorsunuz ki: “Efendim, bu oran 2006’da 9,6 iken 2020 yılında 8’e düşmüştür.” Evet, düşmüş, bu rakamlardan düşmüş ama Sayın Oktay, ben 2014’ten baktığımda düşmemiş, artmış. Üstelik, gelir dağılımının bozukluğu 2014’ten sonra sürekli olarak artmış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Dolayısıyla da sizin geçmişte de 2002 referansınız da bana çok tuhaf geliyordu, bu verdiğiniz bilginin de doğrusunu isterseniz bu anlamıyla, Cumhurbaşkanlığı metni olarak düşündüğümde çok uygun olmadığını düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, on beş dakika ara veriyorum, salonu da bir havalandırıp sonra tekrar devam edeceğiz.

On beş dakika sonra görüşmek üzere.

Kapanma Saati: 17.52

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.14****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 24’üncü Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Ali Haydar Hakverdi, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“Bilumum muhalefet, hepinizin canı cehenneme! Siz asla ve kata bu ülkeye ait değilsiniz ve olamazsınız. Bu kadar mı ülkenin bekasına kastedilir. Siz Hükümete değil, ülkeye muhalefet ediyorsunuz. Yazıklar olsun! Siz mi bu ülkeyi yönetmeye talipsiniz? Haydin oradan mütezzeller!” Şimdi, bu laflar bana ait değil, partili Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan’ın Başdanışmanlarından Oktay Saral’a ait; böyle bir “tweet” attı. Şimdi ben buradan “Haydin oradan iktidar...” deyip de bu sözleri sizlere söylesem... Ki asla ben böyle bir şey söylemem, kendime yakıştırmam ama siz bu sözleri kendinize yakıştırıyorsanız ve bu beyefendiyi hâlâ orada tutuyorsanız da size de diyecek bir söz bulamam. Yani, şöyle düşünüyorum: Gerçekten bu sözleri sarf eden kişiye Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan danışıyor da ülkenin geldiği durum ortada. Demek ki benzer danışmanlara danışıyor ki ülkemizde maalesef bu ayrıştırmacı dili kullanmaya ve insanları birbirinden ayırmaya, kırıcı davranmaya davet eden sözleri demek ki bu danışmanlardan alıyor diye düşünüyorum.

Şimdi, ekonominin kitabını yazan partili Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan “Dolar ve euro bizi dize getiremeyecek. Ezanımıza, bayrağımıza kasteden dış güçler doları yükseltiyor.” diyordu bundan birkaç ay öncesine kadar, şimdi makas değiştirdi ve “Dolar ve euro yükselsin, ülkeye yatırım gelir. Döviz yükselsin ki ihracatımız artar.” demeye başladı. Şimdi, bugüne kadar madem bu dış güçler ülkemize, bayrağımıza, ezanımıza kastetmişti, doları yükseltiyordu da bugün bu dış güçler, doları, dövizini yükselten dış güçler dostumuz mu oldular, bizlerle beraber, müttefikimiz mi oldular, ülkemize bir hayırları mı var yoksa sizdeki bu dönüşümün, değişimin sebebi ne, sadece para mı? Bu hususu Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza sormak isterim. Onun dışında, düne kadar “Birleşik Arap Emirlikleri FETÖ’nün yaptığı darbe teşebbüsünün finansörüydü” diyordunuz, o dönem yine sizin reklamınızı yapan, reklam ajansı hâline gelmiş basın da “Şerefsizler!” diye böyle bir manşet atmıştı. Bugün geldiğimiz noktada dün üst düzey bir karşılama yaptınız, Birleşik Arap Emirlikleri’yle bir protokol imzaladınız. Ne oldu da o “darbeci ve şerefsiz” dediğiniz bu ülkeyle bu protokolü yapacak seviyeye geldiniz?

Son olarak şunu söylemek isterim: Trabzon Tevfik Serdar Anadolu Lisesi öğretmenlerinden Osman Bayrak “Bugün CHP’li öğrencilerimin notundan kırdım. Yalnız değilsin Erdoğan, yanınızdayız Erdoğan.” gibi “tweet”ler attı. Bu öğretmene dair herhangi bir işlem bugüne kadar yapılmış mıdır,

çok merak ediyoruz. Bugün “CHP’li öğrencilerin notundan kırdım.” diyen o öğretmen öğretmenlik yapmaya devam ederken, atama bekleyen birçok genç öğretmen kardeşimiz var, bunların hakkının da gasbedildiğini düşünüyorum.

Sizin notunu kırdığınız o CHP’li öğrenciler mutlaka ama mutlaka sandık geldiğinde sizden hesap soracak ve çok az kaldı, sandık geldiğinde yurtsuz kalan o öğrenciler bugün o saray olarak kullandığınız yere mutlaka ama mutlaka yerleşecek; şimdiden eşyalarınızı toplamaya başlamanızı öneriyorum ve hazırunu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi Süleyman Girgin’e söz vereceğim.

Buyurun.

Süreniz on dakikadır.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, İzmir’de bir fırıncı arkadaşımız cama şöyle bir tablo asmış ve böreğinin, poğaçasının fiyatının neden arttığını tane tane anlatmış; bir çuval un 110 liradan 375 liraya çıkmış, susam 120 liradan 295 liraya çıkmış, sonra da şöyle demiş: “Allah yardımcımız olsun.” Partili Cumhurbaşkanı Erdoğan ve partisi, batırdıkları ülke ekonomisinin durumunu anlatmak için satıcıları fırsatçılık yapmakla suçlamıştı, esnaflar da müşterilerine utanarak sıkılarak neden zam yaptığını izah etmek zorunda hissediyor. Sebep olan kim? “Ekonominin kitabını yazdık.” diyen tek adam rejimi. Bu sadece tek örnek mi? Hayır, bakın, bu da Millî Gazete’de çıktı, burada diyor ki: Zam yağmurunun ardından simitçiler, durumu olmayan vatandaşlarımız için yarım simit satışına başlamış Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, böyle giderse çeyrek simit satışına da başlanır. Bu da bir başkası, tek tek domates satılmaya başlanmış arkadaşlar. Hani Bakan Yardımcılarımızdan birisi “Türkiye yepyeni bir şeyi deniyor, yepyeni bir risk alıyor.” diyor ya; işte, deneyinizin sonucu arkadaşlar, insanların bir simide bile parası yetmiyor. Bu millet sizin deneme tahtanız mı? Sonuna geldiğiniz AKP döneminin tek cümleyle özeti: Kimisi tatlı peşinde, kiminin ise tuzu yok.

Değerli milletvekilleri, on dokuz yıldır ekonomiyi “Ekonominin kitabını yazdık.” diyenler yönetiyor, madem ekonominin kitabını yazacak kadar mahirsiniz, neden bugün ekonomik kurtuluş savaşı veriyorsunuz? Ayrıca, bu nasıl bir ekonomik kurtuluş savaşı ki kurtulanlar sadece dövizden para kazananlar, tefeciler, her ihaleyi alan 5’liler; kaybedenler ise asgari ücretle geçinen 10 milyon, bir o kadar işsiz, açlık sınırının altındaki 22 milyon, kepenk kapatan esnaf, toprağını ekemeyen çiftçi, geleceğinden kaygı duyan gençler.

Değerli milletvekilleri, kur kurşun olup asgari ücretliyi, çiftçinin gübresini, mazotunu, halkımızın ekmeğini vurdu. Çin’de asgari ücret 380 dolar, Filipinler’de 328 dolar, Türkiye’de 220 dolar. Bu ülkede asgari ücreti Çin’dekinin altına düşürdünüz, memnun musunuz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı? Yazdığınız ekonomi kitabında halka bunu mu reva gördünüz? “Bizde işçi çok ucuz, en ucuza çalışacak ülkeyiz.” diye işçilerimizi köle olarak sunup sonra da kurtuluş savaşından bahsediyorsunuz. Halkımızı kura, kuşa yem edenler için soruyorum: Neredesin ey ar damarı? Neymiş? Türkiye üzerinde oyun oynanıyor, bu yüksek kurla yatırımcı gelecekmış, ihracatımız artacaktı, öyle düze çıkacaktı. Peki, nereden yatırımcı gelecek? Dış güçlerden. Nereye ihracat yapacağız? Dış güçlere. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu!

Değerli milletvekilleri, Sayın Oktay 20 Ekimde bize bütçeyi sunduğunda dolar kuru 9,31 TL'ydi, otuz yedi gün sonra yani bugün dolar 12,30 TL. Fark ne kadar? 2,99 TL. Bütçeyi sunduğunuz günden bugüne dolar kur farkı nedeniyle 2022 bütçesi yüzde 30 eridi. Kimin parası eridi? İşçinin, çiftçinin, esnafın, emeklinin. Bir de şu var: 2021 Haziran sonu itibarıyla kamunun toplam dış borç stoku 179,8 milyar dolar, aradan geçen otuz yedi günde toplam kamu dış borcumuz 537 milyar lira arttı. İktidarın ülkemizi ucuz iş gücü cenneti yapma hevesinin bütün topluma tek bir kalemdaki maliyeti sadece otuz yedi günde eski parayla 537 katrilyon lira. Desek ki bir salma salalım, aradan geçen otuz yedi günde kamunun, doların artması sebebiyle ettiği zararı toplayalım; bakın, bütün borcu değil, sadece otuz yedi günlük zararı toplayalım desek beşikteki bebekten 70 yaşındaki amcamıza kadar 84 milyona kişi başı 6.034 lira düşer. Bu parayla neler yapılabilir? Bir kere, EYT sorunu çözülüp 5 milyon yurttaşımıza nefes aldırabilirdik, çiftçilerimizin faiz borçlarını, öğrencilerimizin KYK borçlarını silebilirdik, 3600 ek göstergeyi çıkarabilirdik, atanamayan öğretmenleri ve sağlıkçıları atayabilirdik. Yani değerli arkadaşlar, bir avuç azınlık dışında bütün topluma kaybettiren bir süreci yaşıyoruz ve her geçen gün maliyet artıyor; o yüzden, derhâl seçim diyoruz.

Değerli milletvekilleri, aralık ayı işçiler için çok önemli, yoksulluğun salgını unutturduğu koşullarda Asgari Ücret Tespit Komisyonu aralık başında toplanacak ve 2022 yılının asgari ücretini belirleyecek. Biliyorsunuz, Asgari Ücret Tespit Komisyonu, tek adam rejimine geçilir geçilmez, apar topar ve sosyal taraflara danışmadan İş Kanunu kapsamından çıkartılarak Anayasa'ya aykırı şekilde Cumhurbaşkanlığına bağlanmıştır. "Asgari ücret" kelimesinin dar anlamıyla artık asgari, sınırlı bir çalışan kesimi değil, milyonları ilgilendiren ortalama bir ücret hâline geldiğini hepimiz biliyoruz. Türkiye, Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde en düşük asgari ücrete sahip ülkelerden biri olmanın yanında, asgari ücretle çalışan oranının en yüksek olduğu ülkedir. Asgari ücret, Türkiye'de âdeta bir bumerang gibi emekçilerin önemli bir bölümünün ücret düzeyini aşağıya çekiyor. Bir ailenin zorunlu temel ihtiyaçları için yapması gereken toplam harcama TÜRK-İŞ'e göre son bir yılda 2 bin lira artış göstermiştir. Asgari ücretin yürürlüğe girdiği 2021 yılının ilk gününde net asgari ücret 2.825 TL'nin karşılığı 383 Amerikan doları iken bugün net asgari ücretin karşılığı 233 dolara gerilemiştir. Bu şu anlama gelmektedir: Asgari ücret alım gücü anlamında 2017 yılına gerilemiştir. Asgari ücretliler 2017'deki maaşlarla 2022'nin pahalılığıyla boğuşmaktadırlar. Bugünkü asgari ücretle düğünde değil çeyrek altın, gram altın takmak bile mümkün değildir. Asgari ücret insana yakışır, geçim şartları temelinde, aile esas alınarak belirlenmelidir.

Değerli milletvekilleri, TMSF'ye dair Sayıştay raporlarına değinmek istiyorum. Sayıştay, ticari ve iktisadi bütünlük ihale bedelinden toplam 1 milyon 283 bin lira tutarın, Fonun yönetim ve denetiminde bulunmayan grup şirketinin kamu borcu kapatılması için mevzuata aykırı ödemede bulunduğunu tespit etmiştir. Bir diğer tespit: Fon hesaplarında bekleyen tutarlardan toplam 196 milyon 638 bin lira ve 8 milyon 306 bin İngiliz paundu tutarlarında mevzuata aykırı ödemede bulunduğunu, Fonun varlıklarında eksilmeye sebebiyet verildiğini tespit etmiştir. Bir diğer bulgu: Alacağın temliki yoluyla devralınan ipotek bedellerinin KDV matrahı dâhil edilmemesi nedeniyle 6 milyon 490 bin liralık vergi kaybına sebebiyet verildiğini tespit etmiştir. Bir diğer bulgu: Ticari ve iktisadi bütünlük oluşturarak yapılan cebri icra satışlarında 13 milyon 700 bin liralık ve 5 milyon 144 bin dolarlık vergi kaybına neden olduğunu tespit etmiştir. Bir diğer bulgu: Fona borçlu gruptan yapılan tahsilatın, iskontolu borç tutarından mahsup edilmesi sebebiyle nihai borç miktarının 116 milyon 360 bin dolar eksik hesaplandığını tespit etmiştir. Bir diğer bulgu: Fonun borçlu gruptan olan faiz alacağının aynı borçtan sorumlu diğer grubun protokol borcundan mahsup edilerek Fon alacağında 23 milyon 225 bin dolar eksilmeye neden olduğunu tespit etmiştir. Bir diğer bulgu: Fon personeli ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerin tedavi ve ilaç giderlerinin bütçeden ödenerek 14 milyon 621 bin liralık

mevzuata aykırı ödeme yapıldığını tespit etmiştir. Ayrıca, bunların bir kısmı diğer yıllardan da devreden zararlardır. Ancak TMSF ısrarla ve inatla bu kamu zararını telafi etmiyor. Bunun nedeni nedir? Bu bulgularla ilgili bugüne kadar ne yapılmıştır?

Değerli milletvekilleri, kamudaki en büyük kara deliklerden biri TMSF. Kamu niye görevini yapmıyor? TMSF tüm yasaların, kanunların üstünde bir kurum mu? Bu kamu parası talanına göz yuman dış güçler mi? Hayır, tek adam rejimi yani sizsiniz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Aylin Hanım, size söz veriyorum şimdi.

İYİ Partiden Sayın Aylin Cesur, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

AYLİN CESUR (Isparta) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığımızın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığının bütçesini görüşüyoruz ve aslında bütçeyi görüşüyoruz genel olarak günlerdir burada. Bütçe harcamalarına ilişkin “Türkiye’nin itibarı” diyorsunuz. Türkiye’nin de Türkiye’nin Cumhurbaşkanının da Cumhurbaşkanlığının da itibarını elbette en üstte tutarız, bu konuda hiçbir sorun yok, tamamen hemfikiriz ancak itibarın nereden sağlanacağı konusunda bakış açımızın farklılık gösterdiği kantindeyim. İtibar nereden geliyor, bir buna bakmak lazım. Benim ve aslında bizim hayal ettiğimiz ve özlediğimiz Türkiye’de demokrasiden geçiyor itibar, hukuk devletinden geçiyor, insan hakları ve özgürlüklerden geçiyor mesela. İfade ve basın özgürlüğünü engellemek “eleştiriden korkmak” demek mesela bizim hayal ettiğimiz demokratik Türkiye’de ve aslında bize göre muhalefeti de toplumun diğer kesimlerini de dinleyerek, onları da karar süreçlerine katarak kanun yapmak, ülke yönetmek en büyük güç göstergesi. Yani demokratik olmak, farklılıkları yönetebilme gücü aslında bize göre ve hukukun üstünlüğünü hiçe saymak, hukuku ihlal etmek de bir güç değil tam tersi, güçsüzlük göstergesi. Sorunları hukuk içinde çözme kabiliyeti demokrasiyi demokrasi ve yönetimleri de demokratik kılan esasında yani demokrasiyi var kılan sayısal çoğunluk değil esasında. Kurumların özerkliğini sınırlandırmak, kurumsal hafızayı ve kurum kültürünü yok etmeye çalışmak da demokrasiyi zayıflatıyor ve günün sonunda politikayı yapamaz hâle getiriliyor ve yönetilemeyen kurumlarla dolu olunca da devlet, aslında halka da inmiyorsa memnuniyet, işte orada devlet de zayıflıyor, onu yönetenler de.

Şimdi bunları niye anlatıyorum? Çünkü, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildiğinden beri Türkiye gittikçe daha fazla itibar kaybediyor Değerli Başkanım. Özgürlükleri kısıtladıkça, demokrasiden uzaklaştıkça ve kurumların içi bu şekilde boşalınca yani liyakatten vazgeçilince hukuk bir yerde hiçe sayılmış oluyor ve dünyada da daha az sözü dinlenir ve daha az itibar sahibi, saygıdeğer bir ülke hâline geliyor ülke. Mesela, Avrupa Birliği Komisyonundayım ben, Avrupa Birliği üyelik sürecinin askıya alınmasının arkasında birçok faktör var hepimizin bildiği ama Türkiye’nin bu alanlarda itibarsızlaşması ve karnesinin kötüye gitmesinde az önce saydıklarımın etkisi olduğunu kesin olarak görüyoruz. Mesela, Amerika’nın Demokrasi Zirvesi’ne Türkiye’yi davet etmemesinin arkasından “Türkiye artık bu alanda neden davet edilmiyor? Saygı mı göremiyor Türkiye?” soruları geliyor. “Uluslararası camiada ligden mi düşüyoruz, itibar mı kaybediyoruz?” sorularıyla karşı karşıya kalıyoruz.

Bir de konuyu tersten almak lazım. Eğer bu denli harcama olmasa, israf bütçesi yapılmasa itibarlı olunabilir miydi? Dünyada örnekleri var, mesela “Avrupa Birliğinin itibarı en yüksek ülkelerini sayın.” desek buradaki topluluğa, cevap olarak alacağımız muhtemel ülkelere bir tanesi Almanya. Almanya’yi

itibarlı yapan nedir buna genel olarak hep beraber bir bakalım. Almanya'nın kayda değer bir ordusu filan da yok. Nedir biliyor musunuz? Alman endüstrisi ve ekonomisi -üreten bir Almanya var- Alman demokrasisi ve hukuku; işte Almanya'ya itibarı da beraberinde getiriyor. Tabii bir de 2005 yılından bu yana Şansölye görevini yürüten Merkel'in de bu itibara katkısı var ancak Merkel'in oturduğu koltuktaki itibarı, böyle lüksten, şatafattan filan da geçmiyor. Mesela, başbakanlık konutuna dahi taşınmamış, bir apartman dairesinde oturuyor; devasa bir koruma ordusu yok ve 2 araçlık bir mini konvoyla evine gidip geliyor. Şimdi, dünyanın en büyük 4'üncü ekonomisinin başı olan kişinin çok mütevazı bir yaşamı var. Ekonomik olarak 5 katımız büyük bir ülkede bizdeki gösterişin beşte 1'i yok ve Almanya'da 9 bin makam aracı var, Türkiye'de 125 bin; nüfuslarımıza baktığımızda çok ciddi bir fark var. "İsraf" dedim ya hani "Vatandaş çok büyük sıkıntı çekiyor." dedim ya, bunları bir gözden geçirmekte fayda olduğunu düşünüyorum. Çünkü, bunların, esasında mevcut yönetimlere, vatandaşın özellikle ekonomik olarak yoksulluk ve sıkıntı yaşadığı günlerde -ben çok dostane söylüyorum bunu- buna başvurduğunuz vakit itibar kaybettirdiğini düşünüyorum. Biz "Glasgow'daki İklim Zirvesi'ne istenilen büyüklükte bir araç konvoyu tahsis edilmediği için gidilmedi." diye bir haber okuyoruz mesela. Bunun doğru olmadığı umidi içerisindeyim çünkü İskoçya dünyanın en güvenli ülkelerinden bir tanesi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

AYLİN CESUR (Isparta) – Paris İklim Anlaşması'nı kabul ediyoruz ama İklim Zirvesi'ne gitmiyoruz. İklim söz konusu ama biz daha çok karbon salınmasına sebep olacak bir talebimiz onaylanmadı diye gitmiyoruz.

Şimdi ben sürem de bitti ama bugün bir ekonomik kurtuluş savaşından bahsediliyor ama bu kurtuluş savaşı, halkın anladığı kurtuluş savaşı ile söyleyenlerin anladığı kurtuluş savaşı çok farklı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

AYLİN CESUR (Isparta) – Ben teşekkür ediyorum.

Bütçenin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum ve aslında ülke gibi, kurtuluş ilacının, demokraside ve derhâl Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminden tekrar parlamenter sisteme geçilmesinde olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Salih Cora, AK PARTİ Grubundan.

Buyurun lütfen Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) - Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, çok kıymetli bürokratlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli milletvekillerimiz, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda Cumhurbaşkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, MİT, Savunma Sanayi Başkanlığı, Millî Güvenlik Sekreterliği, Strateji ve Bütçe Başkanlığının bütçesini görüşmek için bir araya geldik. Lakin, Komisyonumuzda bugün gruplar adına yapılan konuşmalarda daha çok bütçenin geneli üzerinde değerlendirmelerde bulunuldu. Şunu özellikle ifade etmek isterim ki bütün olumsuzluklar bu konuşmalarda cımbızla çekilip öne çıkarılarak tüm fatura Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine yüklenmeye çalışılmaktadır. Bu büyük bir yanılgıdır değerli arkadaşlar; aksine, bu büyük sorunlar yani şu an dünyadaki sorunlar, çevremizdeki sorunlar, ülkemizdeki sorunlar, jeopolitik krizler, pandemi krizi, buna bağlı ekonomik sorunlar, doğal afetlerle oluşan yıkımlar, esasında ancak ve ancak bütüncül bir yönetim anlayışını temsil eden Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle aşılabildi, nitekim de öyle de oluyor. Siz parlamenter hükûmet sisteminin başarılı

bir uygulamasını bu manada örnek verebilir misiniz? Veremezsiniz. Geçmişte bunların hepsi yaşandı, nelerle karşı karşıya kaldık, bunu biliyoruz. Koalisyonlarda bunca sıkıntı nasıl aşılacaktı? Böyle bir hayal ettiğimizde, eski sistemde özellikle en çok eleştiri konusu kanun teklifini sanki milletvekilleri veriyordu. Hangi kanun teklifini eski sistemde milletvekilleri vermişti ki? Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde –ben 2 sistemde de milletvekilliği yaptım- her kanun teklifinin içeriğinde, ayrıntısında, mutfağında milletvekilleri vardı. Ben birçok kanunun çalışmasında yer aldım. Bazen, tabii, hükümet yetkilileriyle, bürokratlarla, bazen sivil toplum kuruluşlarıyla gelen taleplere göre istişare edip kanun bütünlüğünü oluşturmaya çalışıyorduk ve kanun tekliflerini bu şekilde milletvekillerimizle beraber veriyorduk; bunun çok da faydasını gördük. Bu sistemde, esasında güçlü bir yasama adımı atıldı ve milletvekili olmanın esasında farkına tam manasıyla varıldı. Parlamente sistemde yüzde 30'larda oy alan bir partinin –geçmişte ülkemizde görüldü- tek başına iktidara gelebilme ihtimali vardı. Bu Parlamente'den Meclis Başkanı seçiliyor, Başbakan seçiliyor, eğer vakti gelmişse Cumhurbaşkanı seçilme durumu da oluyordu. Yani yüzde 30'larda oy almış bir siyasi partinin genel başkanı da yine partili oluyor, o siyasi partinin genel başkanı bütün yetkilerini kullanarak herkesi seçebiliyordu, her yere de istediğini atayabiliyordu. Buna “tek adamlık”, “diktatörlük” demiyorsunuz... Gerçi Özal’a “Diktatör.” demiştiniz. Özal da parlamente sistemde Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı yapmıştı. Ama en azından yüzde 50+1 oy almış yani bir sınır konulmuş, bu kadar yetkinin olmasının bir sebebi yüzde 50+1 olmasıdır. Yüzde 50+1 oy almayı başarmış bir kişinin kullandığı meşru yetkilere itiraz edilmesini ben anlamsız buluyorum. Bu yaklaşım, esasında sizi doğru bir istikamete de yöneltmez. Yani sürekli halkın içerisinde, vatandaşın içerisinde olduğumuzda, sistemle alakalı tabii ki muhalefet kesiminin ideolojikleşmiş bir kesimi veya işte, aktif yönetici kesimi eleştiriyor ama halkın gündeminde böyle bir durum söz konusu değildir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, esasında parlamente sistemin oluşturduğu zaruretlere doğmuş bir hükümet sistemidir. Türkiye bu sistemi alelacele çıkarmış, getirmiş bir yönetim modeli değildir. Parlamente sistemde çok ısrar ettik, denedik, uğraştık, mücadele ettik; Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden tutun, koalisyonlar, hükümet krizleri; hepsi denendi, sonucunda bir istikrar olması adına Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi oldu. Şu anda düşünün ki eğer eski sistemle, koalisyonla bu ülke yönetilmiş olsaydı, bu yaşanan sorunlar karşısında hiçbir şekilde etkin ve hızlı kararlar alınamaz hatta hükümet düşürülür, kaotik bir durum da oluşabilirdi. Bunun maliyetleri daha da yüksek olurdu. Böyle bir pandemi sürecini öyle her hükümetin yönetebilmesi mümkün değildir, çok çok büyük maliyetleri olur, şu anda bunu siz de tahmin edebiliyorsunuz. Bu yaşanan sorunlar karşısında esasında sadra şifa bir öneride de bulunduğunuz yok. Siz, gördüğüm, izlediğim kadarıyla yüksek faizi savunuyorsunuz -kiminiz- IMF reçetelerini önümüze koyuyorsunuz veya popülist söylemlerle siyaset alanını çıkmaza sürüklüyorsunuz, savunma sanayisinde yatırım hamlelerimizden geri dönmemizi istiyorsunuz, terörle mücadeleden vazgeçmemizi istiyorsunuz, terörle mücadeleden vazgeçmemizi istiyorsunuz; açık açık bunu ifade ediyorsunuz. Tezkereye “hayır” diyerek esasında bu ülkenin bekasını tehlikeye atan adımlar atıyorsunuz. Akdeniz’de münhasır bir ekonomik bölgemiz umrunuzda değil, siz diyorsunuz ki özetle: “Uçağı Fransa’dan, Heronları İsrail’den, silahları Amerika’dan, tankları Almanya’dan alın.” Ama arkadaşlar, biz, artık bu yaklaşımlara, bu zihniyete prim vermiyoruz, kulak asmıyoruz. Yerli ve millî savunma sanayimizi güçlendirmeye devam edeceğiz, kendi yerli ve millî sondaj gemilerimizle tespit ettiğimiz doğal gazı ekonomimize kazandıracağız, yerli arabamızı banttan indireceğiz, ithalat kalemlerimizi azaltacağız, nükleer enerji santralimizi ve yenilenebilir enerji kaynaklarını hayata geçirip enerjideki dışa bağımlılığı da ortadan kaldıracacağız; biz buna inanıyoruz, bizim güçlü bir insan kaynağımız vardır, güçlü bir teknoloji ve lojistik altyapımız vardır, güçlü bir yönetim yapımız vardır.

Enerjiyi içeride günlük politik meselelerle tüketmememiz gerekiyor, bunun hiç kimseye faydası yoktur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

SALİH CORA (Trabzon) – Geçmişte bunların her birini denediniz, ülkemiz bunlardan zarar görmüştür; e-muhtırayla denediniz, kapatma davasıyla sindirmek istediniz, Gezi'yle korkutmak istediniz, 6-7 Ekim olaylarıyla yaktınız, yıktınız; başarısız oldu. Ardından 17-25 Aralık kumpasıyla millî iradeyi ortadan kaldırmaya, 15 Temmuz hain darbe girişimiyle bu ülkeyi yıkmaya çalıştılar. Hendek-barikat terörüyle kötülüğün envaiçeşidini sergilediniz, bölücülüğün envaiçeşidini sergilediniz; başaramadınız. Ambargolarla, manipülatif, spekülâtif kur saldırılarıyla diz çöktirmek istediler, bunu denediler, yine başaramadılar, yine başaramayacaklar. Tüm bunlar elbette hedeflerimizi yakalamamıza belirli bir süre engel olmuştur, bunun farkındayız ama dimdik ayakta duruyoruz. Çünkü sizin fark edemediğiniz bir şey var, aslında bunu çok da söylemek istemiyorum ama şu var: Biz, gücümüzün farkındayız çünkü arkamızda koskoca bir başarı hikâyesi var. Başarıyı ve gücü yönetecek ve bunu en iyi şekilde koordine edecek liderimizle 2023 seçimlerinde de zafer inşallah bizim olacaktır, Cumhur İttifakı'nın olacaktır.

Bütçenin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi HDP Grubundan Sayın Necdet İpekyüz'e söz veriyorum.

Süreniz yedi dakikadır Necdet Bey.

Buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın temsilcileri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni sistemden sabahleyin sevgili Paylan da söz etti, yeni sistemle beraber ekonominin düzeleceği söyleniyordu fakat yeni sistemle beraber tam tersine giderek ekonomi çöküyor ve kendisinin çöküşüyle beraber toplumu daha da yoksullaştırıyor, işsizleştiriyor. Bizler her buluşmamızda bunlara tanık oluyoruz ve bunları aktardığımızda da kimse sanki dinlemiyor. Ve ne oldu? Biz ilk buluştuğumuzda burada, bütçeyle ilgili teklifler geldiğinde, şu anda, bir aylık süreçte bile bu bütçenin ne kadar kadük hâle geldiğini hep beraber görmüş oluyoruz. Biz ne demiştik? “Faize, güvenlik politikalarına ve yandaşa gidiyor.” diyor ve tablolar gösteriyorduk, her gelen Bakanlığa da bunu aktarıyorduk ama 15 Ekimden bugüne kadar baktığımız süreçte, aslında harcama tercihleri değişmediği gibi, bu girdiğimiz ekonomik krizle beraber, bugün geldiğimiz aşamada ciddi bir rakamsal fark var. Nedir? Bu kadük, işe yaramaz, giderek bitiren süreçle beraber, o günden bugüne yaklaşık 43 milyar dolar bir erime söz konusu. Şimdi, bunun karşılığında baktığımızda, birçok insan asgari ücreti tartışmaktan çıkabilirdi; birçok yoksul insan bu kışta doğal gazıyla, sobasıyla, beslenmesiyle sorunlarına çare bulabilecekti; birçok çiftçi tarlalarını sürebilecekti. Bir taraftan da bu ithalat ve ihracatla ilgili konuşulurken yapılan araştırmalarda, Türkiye'deki üretimin yüzde 40'ının ham maddesi hâlâ ithalata bağlı ve onların giderek iflaslarıyla karşı karşıya kalmış olacağız. Ve hep ne söyleniyor: “Sabır, sabır, sabır.” ama inanın, sabredek hiçbir şey kalmadı, artık insanlar tükenmiş noktaya geldi. Sabahleyin muhalefetteki birçok arkadaş şunu önerdi: “Gelin, bir daha konuşalım, nasıl düzeltebiliriz?” Bu bile dikkate alınmıyor.

Geldiğimiz diğer aşama, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, -ben geçen yıl da söylemişim- Kürt meselesi konuşulduğunda, özellikle Kürtlerin en çok hassas olduğu noktalardan bir tanesi Kürtçe. Kürtçeyle ilgili birçok girişim kimi zaman aktarılıyor, paylaşıyor, kimi zaman da getirilmiyor. Hep söylenen 2 tane şey var; TRT Kurdî, bir diğeri de cezaevlerinde konuşulmuyordu, mahkemelerde

konuşulmuyordu, konuşuluyor. En sonunda Cumhurbaşkanının Batman ziyaretinde bir müzik eşliğinde bu dile getirildi ama hemen arkanızda Diyanet İşleri Başkanlığı bulunuyor; 6 dilde internet sayfası var, 6 dilde, Kürtçe yok. Yani geçen yıl da söyledim, bu Diyanet kime çalışıyor? Bu Diyanet kime çalışıyor? Geçen yıl ısrarla söylememize rağmen, böyle bir Kürtçe başlık yapmadığı için, sayfa açmadığı için, o yüzden İstanbul'daki meclislere polisler diyor ki: "Niye Kürtçe vaaz verdiniz, niye taziyede Kürtçe konuşma yaptınız?" Ey Diyanet, sen Kürtlerle ilgili meclislerle ilgili düzenlemeyi yapıp kendi sayfaında bir yayın çıkartmıyorsan, internette bunu yapmıyorsan... Yok. Sayın Fuat Oktay, ne yaptım? Diyanet İşleri yayınlarını aradım, buradan çıkıp aradım. En son ne zaman Kürtçe bir eser basmışsınız? 2017 "Elif-Bâ'sı", bir de hadislerle ilgili. Ya, o zaman biz bir şey söyledikimizde, biraz inandırıcı olması için, en azından inançtan söz eden bir kurumun bunu yapması lazım. Bunu yapmıyorsa o zaman "Sözde Kürtçeye bir işlem yapıyorsunuz." derler. Nasıl ki tırnak içinde "sözde" kelimesi kullanıyorlar, ben de o zaman derim ki: "Siz sözde Diyanet İşleri olarak dillere bakıyorsunuz."

Bir diğeri -tekrar- İletişim Başkanlığı... Sayın Fahrettin Altun Hakkâri'nin üstünden geçerken -Cumhurbaşkanının da ziyaretinde- diyor ki: "Hakkâri dağları ne güzel görünüyor." Bir sanatçının Kürtçe "Merhaba" parçasını paylaşıyor. Fahrettin Altun, İletişim Başkanlığında; siz de açıkladınız, bir yığın yayın var e-devletiyle ilgili, e-kitaplarıyla ilgili, birçoğuyla ilgili. Bir tane mi Kürtçe yayın olmaz, bir tane mi olmaz? Siz bunu yapmayınca, o zaman kendini kraldan daha fazla kralcı sanan kişi, kolluk gücü Kürtçeye ilgili her bir şeyi iktidardakiler kullanıyorsa "..."(x) iktidar değilse "..."(x) böyle bir hikâye mi olur? O zaman, işte, bu, gerçek bir işle bağdaşmamış olur, bunun önünü açmak lazım.

Endekslerden söz ediliyor, endekslerden söz ettiniz. İnanın, bu endeksleri bizim karşılıklı oturup konuşmamız lazım. Yani birileri diyor ki: "Büyüyoruz." Biz de diyoruz ki "Sefalette de büyüme rakamları var." Birileri diyor ki: "Özgürlük var." Biz de diyoruz ki "Aslında demokrasi endeksinde, basın özgürlüğünde, örgütlenme özgürlüğünde sıkıntılar var." Bunların hepsini konuşmamız lazım ve bu konuşmalar çerçevesinde önümüzün nasıl olması gerektiğini görmemiz lazım.

Ben, geçen yıl, tekrar MİT Başkan Yardımcısına seslenmiştim, söylemiştim ve o not almıştı. Sayın Başkan anımsıyor, ben tekrar anımsatmak istiyorum. Sayın Başkan Yardımcısı, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, bu ülkede, Diyarbakır'da, İstanbul'da, gündüz, gençler, HDP Parti Meclisi Üyesi, MYK üyesi kişiler araç içine konuyor; plaka var, görüntü var, MOBESE kaydı var. Kişilere kimlik çıkarttırılıyor, diyorlar ki: "Biz Millî İstihbarattanız, bize çalışacaksınız, çalışmazsan sana her türlü işlemi yaparız."

Şimdi, Millî İstihbarat Teşkilatı yeri gelince Oslo'da görüşme yapıyor, yeri gelince İmralı'da görüşüyor, belki de hâlâ da gidip görüşüyor ama bir ülkenin, İstanbul gibi kentinde, Diyarbakır gibi kentinde birileri MİT adına konuşuyorsa, MİT bu konuda bir işlem yapmıyorsa bu herkesi yaralar, kurumu da yaralar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Necdet Bey, bu konuyla bitirelim lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Eğer MİT bu olayı görmezlikten geliyorsa gerçekten yaralar. Bir an önce, birileri bu işle ilgili konuşuyorsa onların televizyonlara çıkartılıp gösterilmesi lazım ki birileri cesaret etmesin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, süreniz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, tamamlıyorum.

Bu olmadığı zaman ilerlemeyiz.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, bir de şunu sormak istiyorum: Milli Savunma Bakanlığına ve İçişleri Bakanlığına 1,5 milyar bir ödenek gönderiliyor -barışla ilgili işlemleri yapmak üzere, barış savunma harcamalarına- bunun detayları konusunda bizi bilgilendirin. Barış konusunda ne işlem yapıyorlar? Detaylandırılırsa bu kalemler, 1,5 milyar, onu da öğrensek iyi olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımız, değerli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlamak istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, 20 Ekimde de yine burada sizi misafir ettik. O gün geldikten bu tarafa geçen çok kısa süre içerisinde, o gün dolar 9,30 iken bugün neredeyse 12 lirayı geçti, euro 10,80 iken bugün 13,50 civarında, çeyrek altın 870 iken bugün 1.200 lira civarında. Yani sizi en son gördüğümüz günden beri ülkemizde gerçekten olağanüstü değişiklikler olduğunu söyleyebilirim.

Buradan, kendini devletle eş değer tutan iktidar mensuplarına seslenmek istiyorum: Bir ülkeyi yönetenler toplum üzerinde iktidar uygularken bunu hep devlet adına yaparlar. Ancak, devlet adına iktidar uygulayan yöneticiler yani hükûmet ile devleti birbirinden ayırt etmek gerekir. Devlet, hükûmetten farklı bir yapıdır. Devlet, insan ömrüyle ve zamanla sınırlı olmayan, dolayısıyla süreklilik içerisinde bulunan bir kurumdur, bu sürekliliğin sağlanabilmesi için daha başlangıçta devletin varlığının onu yönetenlerin varlığına bağlı olmadığını bilinmesi gerekir. Devleti meydana getiren insanlar değişebilir, devleti yönetenler değişebilir, hükûmetler değişebilir fakat devlet kalır; bütün bu değişmeler onun varlığını etkilemez, devlet sürekli. Çok sayıda devlet ile hükûmetin veya iktidarın birbirinden farklı olduğuna dair tespitler var, ölçütler var, ben zaman kaybı olmaması adına bunları tek tek saymak istemiyorum. Ancak, muhalefet olarak bizlerin hükûmete, iktidara yani sizlere yaptığımız eleştiriler iktidar olarak size yapılan eleştirilerdir, devlete yapılmış bir eleştiri sayılamaz. Başarısızlığı örtmek için “Efendim, bu eleştiri devlete yapılmış eleştiridir.” gibi yakıştırmalar kesinlikle ve kesinlikle sadece başarısızlığı örtmektir. O nedenle, “Devletimin yanındayım.” söylemlerini “Biz de devletin yanındayız, biz de bu devleti savunuyoruz.” olarak ben de yüksek sesle dile getiriyorum ama biz bu devleti sizden daha fazla savunurken iktidarın karşısında ve iktidarın yanlışlarının karşısında olduğumuzu da buradan ifade etmek istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, ülkemizde şu an bir güven krizi var ve bu güven kriziyle birlikte devam eden bir ekonomik kriz var. Bu iktidara artık güven kalmamıştır, Sayın Cumhurbaşkanına ve kadrolarına güven kalmamıştır. Bakın, daha geçen hafta, çok kısa bir süre içinde yaşanan şu olay size güvenin kalmadığının açık göstergesidir: Burada söylenen ve yine sosyal medyada çok sayıda yer alan bir konu “Gece on ikide Resmî Gazete’de bir konu yayınlanacak.” söylemi üzerine, o gece Resmî Gazete çıktı Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. İşte, insanların “Acaba bu ülkede ne değişecek? Ekonomi adına ne olacak?” diye merakı o Resmî Gazete’yi çökertti. İşte, bu size güvenin olmadığının açık göstergesidir.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, bu ülkede toplumsal barış kalmadı, toplumsal huzur kalmadı ve güven kalmadı. Şimdi, - başta Sayın Cumhurbaşkan olmak üzere AK PARTİ tabanına devamlı mesajlar vermektedir. Efendim, neymiş; ekonomik bir savaş içerisindeymişiz. Cumhurbaşkan Erdoğan “Ekonomik kurtuluş savaşı” ifadesini, 2018’de dolar 5,77 iken de söylemişti. Yani, her fırsatta,

ne zaman ekonomi kötüye giderse -ki ben milletvekili olduğumdan beri bu işlerin yakinen içinde olan birisi olarak söylüyorum, ilk günden beri ekonominin kötü yönetildiğini ve kötü gittiğini zaten görüyoruz- bu kötü gidişata bir kılıf bulunmakta ve bunun adına da “Ekonomik savaş” denilmekte. 2018’de de ekonomik savaş ilan etmiş Sayın Cumhurbaşkanı, şimdi yine bu ekonomik savaşla devam etmekteyiz ama bir gerçek var Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, marketlerde ürünler sayenizde artık tek tek satılıyor; haberiniz vardır herhâlde. Bakın, artık şeker raflarında “Bu üründen ancak 1 tane alabilirsiniz.” diye yazılar gören bir ülke durumuna düşürdünüz maalesef ki ülkeyi.

Bir taraftan da “Ekonominin kitabını yazdık.” diyorsunuz, daha doğrusu deniliyor. “Ekonomik kurtuluş savaşı veriyoruz.” diyen ile “Ekonominin kitabını yazdık.” diyenler aynı kişiler. Ancak, bununla ilgili de çok sayıda değerlendirmeler var, ben size birkaç tanesini hemen kısaca okuyayım: “Biz ekonominin kitabını yazdık; yazmaya devam ediyoruz.” deniliyor ama insanlar da bunu merak ediyor. Herhâlde deniliyor ki: “Kitap çok gizli bir kitap, kimse nerede olduğunu bilmiyor.” Yine, ismi için de diyorlar ki: “Olsa olsa ‘Ekonomide tutunamayanlar’ olur.” Yine, bir tanesi diyor ki bu kitabın ismiyle ilgili: “Kur patlasın, çal oynasın tarzı bir ekonomi yönetimi olabilir.” Yine “Bu kitapta sebebi inşallah yazıyordur, okuyalım, belki öğreniriz bu fakirleşmenin sebebini” diyorlar Sayın Cumhurbaşkanı. Yine, bir tanesi diyor ki: “Kitabın adını ‘fakir’ koydum.” Yine, bir tanesi diyor ki: “Suç ve fakir” Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı, yine bir tanesi demiş ki: “Durmak yok, zamlara devam.” Bir vatandaşımız da şöyle bir soru sormuş, ben de size o soruyu sorayım Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı: “En çok yakan arabayı biliyor musunuz?” En çok yakan araba, maalesef ki bugün market arabası Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Beş, on dakika içerisinde 200, 300 TL’lik bir yakıt kullanımı var.

Şimdi, geçtiğimiz dönemlerde bu doları sizlerin tavsiyesiyle yakanlar vardı bu ülkede. Herhâlde, onların, bugün bırakın dolar yakmayı, ekonomi nedeniyle artık yakacak neredeyse sigaraları kalmadı Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Bakın, bu sayfada bir şey daha var; o arkadaşların çok övündüğü, daha doğrusu devamlı dile getirdiği 2002’de çeyrek altın 26 TL’ymiş, Kasım 2021’de çeyrek altın sayenizde 1.200 TL’ye kadar çıkmış durumda.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bakın, bu ülkede en önemli şey güven dedik. Güven yok. Çünkü niye? Bakın, sizin uygulamalarınız ayrıştırma esası üzerine kurulu. Bakıyoruz, bu ülkede, her şeyde bir ayrıştırma içerisindeyiz; her şeyde ayrıştırma var ve böylelikle de bu ayrıştırma güvensizlik yaratmakta.

Şimdi, şöyle söyleyeyim Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı: Bakın, size geldiğinde uygulanan yöntemler muhalefete geldiğinde hemen değiştiriliyor. Birkaç tane hızlıca örnekler vereyim: Bakın, Antalya’da -geçenlerde Ulaştırma Bakanı’na da söyledim- Expo’yla ilgili ikinci etap raylı sistem yapıldı. Bunun parasını AKP’li belediye zamanındayken gelir esası üzerinden yüzde 15 gelir esasına dayalı olarak alma kararlaştırılmış; belediye CHP’ye geçti, hemen İller Bankasından yani gelirler esası üzerinden kesilmek üzere yüzde 5’e çıkardınız. Daha önce aylık 40, 50 bin lira para alınırken şimdi 4 milyon lira alıyorsunuz. Bu size güven bırakır mı Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı? Bakın, daha geçen hafta, yine AKP’li belediye zamanında, Kumluca’da bir gölet var, bunun işletme hakkı belediyeye devredildi, geçen hafta CHP’li belediyenin elinden alındı, haberiniz olsun Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Bu, insanlar arasında güven bırakmaz.

Yine, CHP’li belediyeler tarafından vatandaşa destek kampanyaları devam ederken ve bu başarılı bir şekilde yürütülürken siz, sırf siyaset olsun diye bunu engellediniz. Bakın, seçim dönemlerinde, örneğin 2019 seçiminde, TRT’de Cumhuriyet İttifakı’nın elli beş saat, Millet İttifakı’nın yedi saat ancak televizyona, TRT’ye çıkabildiği bir ülkede size güven kalır mı Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı?

Uçaklarla resmî seçim gezileri yaparken göstermelik resmî programlar koyarak işi resmîleştirip ama esas devletin imkânlarıyla, benim de içerisinde vergim bulunan paralarla alınmış uçaklarla ve yakıtlarıyla siz seçim propagandası yaparken muhalefet kendi kıt imkânlarıyla seçim propagandası yapıyorsa bu ülkede güven kalmaz diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz geçmiş epeyce, ben dalmışım, teşekkür ediyorum, sağ olun.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

Şimdilik, bu bütçenin daha tamamlanmadan hiçbir şeye çare olmayacak bir hâle geldiğini ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

CHP’den devam edelim başka söz talebi olmadığı için.

Abdüllatif Bey, buyurun.

Süreniz on dakikadır.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Komisyonumuzda bütçe görüşmelerinin sonuna gelmiş bulunuyoruz. Her şeyden önce bu müzakerelerin, tartışmaların etkili olmuş olmasını dilerim, gelen Bakanların buradaki konuşmalardan, tartışmalardan yararlanmış olmasını dilerim. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız da benim bulunduğum, 2018 sonrası itibarıyla, her bütçede geldiler, milletvekilleriyle karşılıklı görüş alışverişinde bulundular. Bu görüş alışverişlerinin Hükûmetimiz nezdinde etkili olmasını diliyorum ama geldiğimiz nokta itibarıyla böyle bir gelişmenin pek sağlanmadığı hissi içerisindeyim çünkü Türkiye’nin bugün en önemli derdi rejim sorunudur.

İktidarın “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” dediği rejim bu ülkenin bütün dokusunu bozmuştur, ekonomisini tahrip etmiştir, adaletini yok etmiştir, dış politikasını açmaza sokmuştur, hatta eğitim sistemini bile verimsiz hâle getirmiştir. Böylesine bir yapı, aynı zamanda Türkiye’deki yüz yıllık deneyim sonrasında ortaya çıkan devlete ait kurumsal yapıları da tamamen bozmuştur. Bunu sürekli olarak ifade ediyoruz çünkü bozulmanın en önemli göstergesi, bir sistemin, hükûmet edenlerin, devlet gücünü kullananların, kamu parasını harcayanların denetlenebilir olmasıdır; sistemde denge, denetim ve kontrol mekanizmalarının işliyor olabilmesidir ama, maalesef, bugün Türkiye’de, 2017 Anayasa değişikliğinden bugüne kadar geçen süreyi incelediğimizde, dengenin, denetimin, kontrolün, hepsinin tarumar olduğu ve kendisini sorumlu hissetmeyen, yaptığı yanlışları bile itiraf etmekten çekinen, sözlü olarak sorgulandığında bile tahammül göstermeyen bir iktidar yapısı ortaya çıkmıştır ve bu iktidar yapısı yargı mekanizmalarının işlemlerini engellediği gibi, Meclise ait bütün denetim mekanizmalarını da ortadan kaldırmıştır. Yani, gensorunun tamamen kalkmış olması bir yana, soruşturma önergesi dahi verilemez hâle getirmiştir 301 milletvekilinin imzasına ihtiyacı olduğu için, önergesi verilemeyen soruşturmalarsa Meclisten 400 oyla geçmesi de imkân dâhilinde değildir. Yani gensoru yok, soruşturma önergesi imkânı yok, yargının bizzat harekete geçme imkânı yok ve ülkenin tüm kaynaklarını, kamu kaynaklarını harcayan bir iktidar var, kamu gücünü kullanan bir iktidar var ve böylesine denetimsiz bir sistem içerisinde, elbette ki her türlü suistimale ve yanlış kullanıma açık bir yapı var. Yani millet sahipsiz duruma düşmüştür, bu sistem içerisinde vatandaş sahipsiz duruma düşmüştür, o nedenle de zaten üç dört senedir Türkiye tam bir buhranın içerisinde. 2018’de kriz başlamıştı, bir buçuk yıl sonra pandemi ortaya çıktı, pandemi tedbirleri kaldırılalı neredeyse bir seneye yaklaşacak ama ne

pandemi öncesindeki bir buçuk yıllık dönem ne pandemi tedbirlerinin kalkmasından sonra ortaya çıkan tablo Türkiye’deki ekonomik ve sosyal krizin, buhranın ortadan kalkmasını sağlamıştır çünkü rejim, zaten kriz üreten bir rejimdir, bu rejimin var olduğu ortamda ekonomik sorunlar bitmez ve tükenmez. O bakımdan, iş, önümüzdeki süreçte daha büyük çıkmazlara girdiğinde, mevcut hükümet de ülkenin başına sardığı bu rejimin risklerini ve memleketi getirdiği durumu anlar diye umut ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, Türkiye’nin de ötesinde İslam dünyasına baktığımızda, 49 Müslüman ülke var. Otoriterleşmenin, şiddetin, sosyoekonomik sorunların, değil gelişmiş ülkelere göre, dünya ortalamasının bile altında olduğunu gösteriyor yani büyük bir problem var. Bu ülkeler içerisinde en fazla şansı olan Türkiye’ydi fakat Türkiyede, maalesef, hükümet etme biçimiyle, kurumlarla sürekli oynaması nedeniyle -Türkiye’yi de bu otoriterleşme sürecinin içerisine sokmuş bir iktidar yüzündengittikçe kötüye gitmektedir. Ahmet Kuru, doktorasını İslam dünyasının geri kalmasıyla bağlantılı olarak yapmış ve bu konuda sürekli düşüncelerini yazarak, konuşarak açıklayan bir bilim adamıdır. Bunun yaptığı analizlere göre, İslam dünyası 8’inci, 12’nci yüzyıllar arasında büyük gelişme göstermiştir; hem müspet bilimler dalında hem sosyal ve ekonomik konularda büyük bir atılım yaşamıştır ama 12’nci yüzyıldan sonra geri kalmıştır. Zaten geçmişe doğru şöyle bir baktığımızda da son 7-8 yüzyıldır İslam dünyasının insanlığa kazandırdığı bir teknolojiyi bulmak neredeyse imkân dâhilinde değildir. Peki, bu 8 ve 12’nci yüzyıllarda İslam dünyasının ileri gitmesindeki etken nedir diye tahlil yapıyor ve iki sınıfın bunda çok önemli bir itici güce sahip olduğunu söylüyor: Birincisi tüccar sınıfı, özgür ve bağımsız olarak ekonomik faaliyette bulunan sınıf; bu, aynı zamanda ekonomik faaliyetlerin gelişmesini sağlıyor. İkincisiyse entelektüeller. Bu entelektüeller Fârâbî, Birûnî, İbni Sina gibi din dışı konularla da ilgilenen entelektüeller olmakla birlikte, aynı zamanda dinî konularda “âlim” dediğimiz sığata sahip kişilerin de bu zümre içerisinde olduğunu ifade ediyor ama bu dönem içerisinde, gerek din bilgini olsun gerekse din dışı konularla uğraşsın, 4 bin civarında bilginin, entelektüelin varlığının tespit edildiğini ve bunların yüzde 91’inin serbest çalıştıklarını, serbest meslek erbabı olduklarını, entelektüeller ile devlet arasında bağımlılığın ortaya çıkmadığını ve neticede 12’nci yüzyıldan sonra devlet ve ulema ittifakı sonrasındaysa sorunların oluşmaya başladığını ifade ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, son cümlelerinizi alalım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Buradan gelmek istediğim konu, özellikle Diyanet İşleri Başkanının kendi alanı dışındaki konularda çok fazla konuşmasının...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur Sayın Şener, teşekkür ediyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – ...hatta kamuoyunda büyük eleştiriye yol açacak şeyler söylemesinin Türkiye’ye hiç faydası olmadığını belirtmek istiyorum. Diyanetin ağırlığını koruyup kendi alanında kalmasının hem ülkeye hem de kendisine faydalı olacağını düşünüyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Şimdi AK PARTİ’ye gidersek iyi olur, hep CHP’den gidiyoruz.

İbrahim Bey, söz vereyim mi size?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Olur Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli Cumhurbaşkanı Yardımcımız şahsında bütün heyete saygı sunuyorum.

Efendim, yaklaşık bir ayı aşkın bir zaman oldu, görüşmeler, müzakereler sürdü. İstifade ettiğimiz konuşmalar oldu, hakikaten birikim yüklendik; kimin katkısı olduysa hepsine minnettarız, hepsine teşekkür ediyoruz ancak çoğunlukla muhalif cenahtan ezberler dillendirildi, bunu da her vesile söyledik, anlattık.

Hususen bir kayıt düşmek istiyorum ki daha önce bizimle siyaseti kesişen yahut da yolu kesişenlerin böyle çok nefret yüklü yahut da kin, gazez yüklü yaklaşımları, yüreklerde hakikaten, ciddi söylüyorum ki bir yara açar nitelikte. Ben isim açmıyorum, isim açmaya da gerek yok ama burada özellikle birçok insan hep gözlemledi, takip etti, biliyor. Bunu, sadece bu kadarla iktifa edip not düşüyorum.

Değerli Cumhurbaşkanı Yardımcımızın gayretlerini ben biliyorum. Özellikle saray ezberlerine dönük burada bir hususi kayıt düşmüştüm, onu günlerce köpürttüler. Söylediğim şey şuydu: Efendim, sizin “saray” dediğiniz sizin zihninizdeki saray gibi değil, orada insanlar sabahlara kadar çalışıyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Aç çalışıyorlar.” dedin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yani yemeden, içmeden çalışıyorlar anlamına gelen bir şey söyledim, günlerce “Sarayda açlık var.” şeklinde -güya ben söylemişim- köpürttüler bunu.

Şimdi, aynı şeyi, dün yaptığım bir basın toplantısında kullandığım ifadelerden dolayı muhalif televizyonlarda... Trol gazeteciliği diyorum ben.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önerge verin, saraya bütçe verelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Burada, gazetecilikten, hakikaten o işe emek vermiş insanlar var, onlara saygım var ama şiraze kaymış durumda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, müdahale etmeyelim lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, şiraze hakikaten kaymış durumda. Nerede? Muhalif cenahta. Ne söylediklerini bilmiyorlar, sadece iftirayla, dedikoduyla, kara çalmakla yöneliyorlar ve orada da hak neşet etmiyor -Kemal Bey, öyle değil mi, sizin sahaya da giriyor ama-hakkın neşet etmesi için hakikati söylemek lazım, müfteri pozisyon almamak lazım.

Şimdi İletişim Başkanlığının bütçesini görüşüyoruz. Benim bir istirhamım var, epey zamandır uğraşıyoruz, konuşuyoruz ki sosyal medyaya dönük yasal bir çalışmanın yapılması lazım ama, maalesef, gecikiyor, öteleniyor; bu böyle olduğu sürece de insanların yüreklerinde bir büyük acı birikiyor.

Şimdi, yanımda kardeşim var -bunu altını çizerek söylüyorum- bugün bile bir ızdırap çekiyor. Nedir bu? Yakın zamanda burada -muhataplar önümde, şu anda Garo Paylan karşımda- Garo Paylan İçişleri Bakanlığı bütçesinde -Özgür Başkanım, siz yoktunuz- altını çizerek güvenlik bütçesinin çok fazla olduğunu, abartılı olduğunu, bunun yapılmaması gerektiğini defaatle söyledi; Uğur kardeşim de söz aldığı anda, bunun bizim için hayati önemde olduğunu, milletin birliği, bütünlüğü, vatanın bekası, bunun için güvenlik bütçesinin çok çok gerekli olduğunu söyledi ve “Gerekirse soğan ekmek yeriz ama ondan taviz vermeyiz.” gibi bir kavram kullandı. Bunu şu ekonomik gelişmelerle ilintilendirdiler, bugün bile böyle iri kıyım gazeteciler köşelerine taşıyorlar bunu. Yani açık da “Ya, bunu ne için söyledin kardeşim? Bu tutanak nerededir? Şu tutanağa bir bakayım, nereden geliyor bu konuşma?” demiyorlar. Niye bunu söylüyorum Özgür Başkanım? Gazeteci olduğum için üzülüyorum. Hep söyledik ki: “Ziyareti üstün tutan bekçisidir.” Ya, böyle bir şey olabilir mi? Bir ordu oluşturmuşlar, Değerli Başkanım, oradan yeter ki böyle bir uç bulsunlar, oradan yöneliyorlar, hak, hakikat hiç umurlarında değil. Oysa arkadaşlar, milyon defa söyledik ki: “Milletimizin zihni çok berrak, nerede temiz hâl varsa oraya yöneliyor; iftirayı, dedikoduyu tefrik edecek bir genetik yapısı var. Bunu yapmayın, yapanlar hep kaybettiler.”

Efendim, tenkit edilecek taraflarımız yok mu? İşte bunu tenkit ediyorum ben, “Noksan bu, bir an önce yapılması lazım gelir.” diyorum. Başka sahalarda da eleştirilecek noksanlar vardır, bunu da yapalım ama hak çizgisinden uzak düşmeyelim. Yani burada terörle mücadele yapılıyor, kırk yılı aşkın bir zaman diliminde geldiğimiz nokta var; yerle yeksan etmişiz terörü, FETÖ’yü hakeza öyle yapmışız. Burada Millî İstihbarat Teşkilatımızın bütçesini görüşüyoruz. Yapan oldu, Allah razı olsun, hak teslimi yapıp teşekkür edenler oldu, ben de onlara teşekkür ediyorum. Millet adına bu insanlar çalışıyorlar, sadece ve sadece “Teşekkür ederiz.” demek lazım, onların hakkını teslim etmek lazım. Efendim, bütçelerine dönük tenkit geliştirmek en tabii hakkımız, hepimizin hakkı; bunu da yapalım ama dediğim gibi yapalım.

Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesini görüşüyoruz. Biraz önce Abdüllatif Bey onlara dönük bir tenkit getirdi “Efendim, her konuda konuşulmasın.” filan. Ben saygıyla karşılarım ama yapılanlar var, çalışmalar var. Özellikle tenvir etme, aydınlatma noktasında Diyanet İşleri Başkanlığımızın eskiyle kıyas götürmeyecek kadar çok özel, berrak çalışmaları var, buna da teşekkür etmek lazım; ben teşekkür ediyorum.

Burada Savunma Sanayii Başkanlığının bütçesini görüşüyoruz; şeref levhamız bir alan. İsmail Bey burada, her seferinde teşekkür etmekten yüreğinde böyle büyük bir inşirah hissediyorum; bunu hep beraber yapmamız lazım, bir gayret koyuyoruz.

Strateji Bütçe Başkanlığımız... Daha önce söylediğim, o düştüğüm not vardı ya “Efendim, yemeden, içmeden sabahlara kadar çalışan...” İşte o ekibin başında bunlar var; şahidiyim, kanun yapma dönemlerinde bizatihi birlikte oluyoruz, görüşüyoruz.

Süreci takip edip bilmelerine rağmen şu söyleniyor: “Efendim, milletvekillerinin bir dahli yok.” Ya, arkadaşlar, bize bühtandır bu, kendinize bühtandır; biz bizatihi bu işin içerisindeyiz, günlerce girip çalışıyoruz, “Ne yapılabilir?”in gayreti içerisinde oluyoruz. Elbette bürokratlar bize destek olacak, elbette onlar da bize dönük bilgi aktarımında bulunacaklar ama milletvekilleri bu işin bizatihi orijin noktasında oturuyorlar.

Bir ezber: “Aatananlar...” Ya, arkadaş, Cumhurbaşkanlığı sistemini anlamamışsak milletvekili olarak vay bize, vah bize! Cumhurbaşkanlığı sisteminde millete diyoruz ki: “Şu insan adayınız, seçerseniz onun seçecekleri var, bakan olarak tayin edecekleri var, getirecekleri var, onları da siz seçmiş hükmünde olacaksınız.” Dolayısıyla, şimdi, Cumhurbaşkanı Yardımcımız tıpkı bizim gibi millet tarafından seçilmiş bir isim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olmaz ki öyle.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Aynen böyle, aynen böyle Başkanım. Cumhurbaşkanına bu yetkiyi millet vermişse milletin o yetkisiyle seçilmişler de seçilmiş anlamına gelir, bu böyledir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman 600 milletvekili...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öyle şey olur mu? Ne demek ya? Elbette ki Cumhurbaşkanı...

Bakın, Özgür Başkanım, şu anda Cumhurbaşkanı tek başına bu Meclisi erken seçime götürebilir mi götüremez mi, Meclisi feshedebilir mi? Eder değil mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ama bizim 400 oyumuzla ancak yapılabilir, 600 milletvekilinin 400 oyuyla yapılabilir değil mi? Her neyse yani bir çoğunlukla ancak yapabiliyoruz. Yani Cumhurbaşkanının temsil yetkisi bütün Parlamentodan çok daha etkin, çok daha farklı ve yüzde 50’nin üzerinde oyla seçilmiş. Yani bunu sadece not düşme anlamında söylüyorum arkadaşlar. Buradan

uzaklaştığınız zaman, bu tarafta bir aksülamel, yansımanız olmuyor. Oysa hakikat dillendi mi kulak kesiliyoruz ve ondan da müthiş istifade ediyoruz. Yapanlar var, söyleyenler var. Erhan Bey sabahleyin konuştu, hakikaten vukufiyeti var mevzuya, anlattı, istifade ettik, teşekkür ederiz, ilgililer cevap verecekler, konuşulacak elbette. Bülent Bey hakeza öyle, konuşanlar var. Elbette ki Özgür Başkanın konuşmalarından da istifade ettik ama bütünyle hakikati ters yüz ettiğinizde o zaman ortaya lezzetli bir hâl çıkmıyor arkadaşlar. Ben bunu özellikle söylüyorum. Yaptığımız işler millet lehine işler, vatan lehine işler. Bakın, biraz önce söyledim yani terörle mücadelede geldiğimiz nokta o kadar özel bir nokta ki, hepimizi ilgilendiriyor arkadaşlar yapılanlar. Ekonomide bir inkıraz dönemi. Kimin, bizim mi? Hayır efendim, bütün dünya bunu yaşıyor, bütün dünya enflasyonla mücadele ediyor. Bunu bütünyle bize teşmil ettiğiniz zaman haksızlık yapmış olursunuz. Az önce, arkadaşlar konuşmaya başlamadan önce...

Sayın Kuşoğlu, birisi telefon açtı bana, samimi söylüyorum ki -Karaçobanlı, Sabri Gündüz diye de birisi, ismini de vereyim- bana minnettarlığını ifade ediyor. Neden dolayı biliyor musunuz? Yaptığım, bugün o trollerin linç kampanyası oluşturdukları açıklamadan dolayı. “Hakikati dillendirmişsin.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım. Bitti süreniz, son cümleler. Daha uzun konuşacaktı ama sağ olsun fedakârlıkta bulundu Sayın Aydemir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Cumhurbaşkan Yardımcımız, sizinle iftihar ediyoruz. Bunu şunun için söylemiyorum efendim, samimi söylüyorum ki bir siyasetçi pozisyonundan ayrılıp, bu vatanın bir mensubu olarak söylüyorum. Gayretlerinizi ben biliyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız bugün İzmir’de açılışlar yapıyor, yarın sabahleyin birlikte Türkmenistan’a gideceğiz; bir ayağı Afrika’da, bir ayağı Amerika’da, Avrupa’da, Türk dünyasında. Ve bir uykusuz hâli görüldüğünde ne yapıyorlar?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey’in bir dakikasını kullanıyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Ruştı söyledi ya bugün, öldü diye tutuklamalar oldu. Ne yapıyorlar Değerli Başkanım? Bununla Türkiye’deki istikrar zeminini bozmaya çalışıyorlar ve buna rağmen siz bir gayret koyuyorsunuz, o zemini bozmalarına mani oluyorsunuz. Öyleyse, ne kadar teşekkür etsek azdır. Yanınızdaki isimleri açıklamıyorum, her birine minnettarız, millet adına minnettarız, milletin seçtiği bir milletvekili olarak söylüyorum ben bunu. Cenab-ı Hak yolunuzu, izinizi açık etsin. 2022 bütçesi de bereket getirecek, ben buna inanıyorum. “Sonrası öncesinden hayırlıdır.” hükmünce daha daha iyi olacak ve 2023’te de karşı tarafa nal toplatacağız Allah’ın izniyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, 4 kez ismim geçti ama iki dakika yerimden

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir sataşma olmadı ama ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, belli konularda beni şahit gösteriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısa bir şey olursa lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

18.-Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok kısa. Ben zaten İbrahim Bey’i kıracak bir şey yapmam, karşılıklı öyle bir şey yapmayız. Konuşmanıza hak veriyorum ama işi bir de şu taraftan bilin. Herkes biliyor ki Süleyman Soylu’nun, Berat Albayrak’ın ve Fahrettin Altun’un kendi kurdukları ayrı trol orduları vardır. Bunlar bizi dönem dönem linç ederler. Sizin Grup Başkan Vekiliniz -eğer hepsi inkâr ederse ismini veririm hemen yüzleşiriz- benim hakkımda çok kötü bir “tweet” atmış. Dedim ki: Ya, ne yaptın abi, hiç bana sormadın -aynı sizin dediğiniz gibi, mevkindesiniz- dedi ki: “Ya, kaç kere WhatsApp’tan

“tweet at” diye yolladılar yukarıdan.” Attıkları tweet şu, ben demişim ki, benim gerçek lafım şu: “Geldiğiniz sandık sizi götürecektir. Bu rejimin artık sonu geliyor.” Fahrettin Bey “Bu rejimin artık sonu geliyor.” kısmını kesip, “Özgür Özel”den darbe çağrısı.” dedi. İki gün boyunca hepiniz tweet attınız “darbe çağrısı” diye. Ben videoyu izletince “Hakkını helal et kardeş. Bana da yukarıdan geldi.” dedi mevkidaşım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum, bir dakika. Dört konu vardı, çok kısa söylüyorum.

Ve sizin WhatsApp gruplarınıza kimin... Örneğin, Ali Mahir Başarır dedi ki: “Ordu Katar’a satılmış.” “Ne diyorsun sen?” dediler. “Tank Paleti kastediyorum.” dedi. Siz yayının o kısmını görmediğiniz için... Sırf o değil; sivil toplum örgütlerini Genelkurmay’a taziyeye yolladınız; algı yönetimi. Hep bu trollerin işi bu ve bugün gelinen yer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kısa lütfen...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tamam, son ama partiye de çok ağır itham var.

Şöyle: Gün gelir, kınadığın bataklık seni içine çeker ve boğar. Ne diyordu Recep Tayyip Erdoğan? İsmet Paşa İkinci Dünya Savaşı’na sokmamak için harp stoku yapmış ve millete ekmeği karneyle dağıtmış; karneyi sallıyordu. Bugün gıdaya gelen sınırlama ile o gün onunla dalga geçmekten hangisi daha acımasız, bilinmez.

Kıbrıs Barış Harekâtı; kıtır kıtır kestiler soydaşlarımızı. Biz dedik ki Kıbrıs’a çıkarız. “Çıkarsanız size ambargo.” dedi dünya. Çıktık; millî duruşa millî duruş, ambargoyu yedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Oradaki benzin, gaz yağı kuyruğunu yıllarca Recep Tayyip Erdoğan “İşte ‘Ce-Ha-Pe’ dönemi.” diye istismar etti. Şimdi, gelmişsiniz, dün ağzınızdan çıkan bir lafı 3 tane trol konuşuyor diye haksızlık. Haksızlık ama İsmet Paşa’ya ve Bülent Ecevit’e bizzat Recep Tayyip Erdoğan ve onun propaganda ekibinin yaptığı haksızlık. Bazen kınadığımız bataklıkta böyle boğulursunuz. Lafım o tarafa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleleri (Devam)

a)Cumhurbaşkanlığı (Devam)

b)Millî İstihbarat Teşkilatı (Devam)

c)Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (Devam)

ç)Diyanet İşleri Başkanlığı (Devam)

d) Devlet Arşivleri Başkanlığı (Devam)

e)Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı (Devam)

f)Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Devam)

g)İletişim Başkanlığı (Devam)

ğ)Savunma Sanayii Başkanlığı (Devam)

h)Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (Devam)

1) Yatırım Ofisi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, bir tavsiyede bulunacağım. Bu çalışmayı bitirmek için mümkünse artık ismen referans yapmayalım, genele konuşalım, başka türlü biz bugünü bitiremeyiz.

Şimdi, Sayın Ali Mahir Başarır'a söz vereceğim.

Buyurun lütfen Sayın Başarır.

Süreniz beş dakikadır.

Bu arada, doğum gününüzümü; sağlıklı nice yıllara diyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çok teşekkür ediyorum Başkanım, çok sağ olun. Umarım mutlu bir şekilde yaşlanırsınız hepimiz.

Sayın Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekillerim, Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı, bürokratları, milletvekillerim, Komisyon üyelerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, gerçekten, aslında bütçeyi konuşuyoruz ama sokakta biz çok farklı bir tablo görüyoruz. Ben bugün Cumhurbaşkanlığı bütçesinin geçen sene Sayıştay tarafından tespit edilmiş 4 harcamasına örnek vermek istiyorum. Gerçekten sokakta bir sefalet var; bunu herhâlde hepimiz kabul ediyoruz. Çöpten ekmek toplayan insanlar var. Bayat ekmek kuyruğundaki insanlar var. Bardakla yağ alan insanlar var, var. Kuyrukta insanlar var. Yani bunları bir yere koyalım mutlaka, bunları inkâr etmeyelim. Ha, deyin "Bu sorun herkesin sorunu." ama böyle bir sorun var.

Şimdi, ben bazı giderleri gerçekten sormak istiyorum. Bu sene de böyle olacak mı? Kısıntıya gideceğiz mi? Mesela, amortisman giderlerine yani eşyaların, sarayın yıpranma paylarına biz 2019'da 51 milyon ödemiştik; şimdi, 2020'de 205 milyon ödemiştik. Ya, bu saray yeni bir saray, eşyaların hepsi yeni dizayn edildi, fazla fazla para verildi. Sayın Başkanım, çok mu hor kullanıyorsunuz, bilmiyorum, niye 4 katı arttı bu giderler?

Geliyorum sarayın araç giderlerine; bakın, 1 milyar 300 milyon olmuş uçak hariç. Bunun içerisinde ne var, nasıl araçlar var? Bunda bir kısıtlamaya gidilemez mi? Mesela, hangi marka arabaya biniyorsunuz? Fahrettin Altun hangi marka arabaya biniyor? Bunlara ne kadar para veriliyor? Böyle bir harcama bütçesi gerçekten var mı? Bunun içerisinde -defalarca sordum- yeni saraya, yazlık saraya bir yat alındı mı, kiralandı mı? Bunları ben merak ediyorum.

Şimdi, çok ilginç; çiftçi gübre bulamıyor, çiftçi çok zor durumda, yalnız, sarayımızın zirai giderlerinde 12 kat artış var yani 700 liradan 9 milyona çıkmış. Şimdi, hep bunu sorduğum zaman kızıyorsunuz ama "Siz ne yetiştiriyorsunuz, ne besliyorsunuz?" Ben çok merak ediyorum gerçekten. Ha, bu kadar lüksün içerisinde tek bir şey yetiştirebilirsiniz bence, tek bunun cevabını vereyim, lale yetiştirebilirsiniz çünkü Lale Devri'nde yaşıyorsunuz. Ben bunu merak ediyorum gerçekten. Yani sarayda ne yetiştiriliyor? Ama bazı arkadaşlarımız şunu dediği zaman inanılmaz rahatsız oluyoruz: "Kuru soğan, ekmek de yiyebiliriz." Eğer gerçekten bu ülkede bir savaş varsa yiyelim, hep beraber yiyelim, Kurtuluş Savaşı'nda biz yedik, bu vatani kurtardık. Bazı arkadaşlarımız diyor ki: "Ya, domatesi, salatalığı tane tane alın." Ya, zaten tane tane alıyoruz. "Eti yarım kilo alın..." Vallahi de billahi de bu ülkenin yüzde 80'i et alamıyor ki...

Şimdi, böyle harcama giderleri varken, insanlar tane tane alıyorken...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ali Mahir Başarır trollük yapıyor; troll, troll...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bakın Hanımefendi, en çok neye üzüldüğümü biliyor musunuz? Ben burada bir şeyi anlatıyorum, ben burada gerçekleri anlatıyorum, niye laf atıyorsunuz, anlamıyorum ki ben? Neyin lafını atıyorsunuz? İbrahim Bey de az önce böyle olmadığını savundu, bir şey dedik mi? Yapmayın lütfen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, birbirimize laf atmayalım, hatipleri dinleyelim lütfen, sıra geldiğinde fikrimizi söyleyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yani bu ülkenin bir gerçeği var, bunu hepimiz kabul ediyoruz; bir yoksulluk var, insanlar vicdanen rahatsız. Bari lütfen soğandan, bari lütfen yarım kilo etten bahsetmeyin. Ya, bakın...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hadi oradan! Hadi oradan!

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Şovdan başka bir şey bilmiyorsunuz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İşte görüyorsunuz Sayın Başkan; tartışma çıktığı zaman çıktı, “Hadi oradan!” diyor yani bir hanımefendiye bu yakışıyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, rica ediyorum...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hanımefendi, gerçekten hepimizin ailesi var, hepimiz bir gerçeği görüyoruz ama sarayın gideri bizi rahatsız ediyor.

Bakın, bir şey daha söyleyeyim: Bakım onarım gideri 32 milyon, ayrı, amortisman giderlerinin dışında; inanılmaz kalemler bunlar.

İki: Sayın Başkanım, bir şey daha sormak istiyorum, bu önemli: Sarayın bünyesinde bulunan araçlar ile yakıt giderleri orantılı değil; Sayın Başkan, değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben bir dakika daha alabilirim, değil mi yani?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarım dakika... Müdahaleler olduğu için o kadar oldu, yarım dakika...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Özel durumumdan dolayı da alabilirim Sayın Başkan, bir dakika alabilirim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, bir dakika...

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, bakın, 1 milyar 300 milyonluk bir arabası var sarayın. Düşük olan bir şey var, orantısız; yakıt giderleri. Saray gerçekten bu araçların bazılarını vakıflara mı veriyor, değişik kurumlara mı veriyor? Yani araç miktarı, araçların değeri ile yakıt giderleri orantılı değil. Bunu da bilmek zorundayız. Ve en önemlisi -daha garip- mesela yan giderleri vardı, diğer giderler vardı, Sayıştay raporlarında bunu görebiliyorduk; maalesef, bu sene birçoğu sansürlenmiş ama sansürlenmesine rağmen bunları gördük. Biz bu giderlerin gerçekten kısıtlanmasını istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alayım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Evet, daha az arabaya binin, daha ucuz arabaya binin, bu giderleri kısın; en azından vicdanen rahat edersiniz, vicdanen rahat ederiz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, siz söz istediniz galiba? Bu konuyu... İsminiz geçtiği için...

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok Kıymetli Cumhurbaşkan Yardımcım, değerli kurum müdürlerimiz, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün Cumhurbaşkanlığı bütçesini görüşüyoruz. Arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin en önemli özelliği siyasi istikrar. Bu konulara fazla değinmeyeceğim, direkt kendi konuma geleceğim ama...

Şimdi, niye siyasi istikrar? “A” “B” “C” “D” “E”; 5 tane parti olsun -parti ismi vermiyorum kimseye satışmamak için- seçimler olsun, genel seçimler bitsin, Parlamento vekiller gelsinler ama hiçbir parti çoğunluğu sağlayamamış olsun, tek başına iktidarı kuramasın, koalisyon olması gereksin ama “A” “B” “C” partilerinin bir araya gelerek koalisyon kurması lazım. “A” da farklı, “B” de farklı, “C” de farklı; 3 tane benzemez partinin bir araya gelerek, hükümet kurarak bir ülkeyi -hadi Türkiye’yi de söylemeyeyim- başarıya götürmesi, orada siyasi istikrarı sağlaması mümkün mü? Mümkün değil.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Almanya...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Almanya...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibi dinleyelim, katılmak zorunda değilsiniz ama hepimiz birbirimizi dinleyeceğiz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Soru sordu, cevap verdik.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, arkadaşlar, biz yıllarca bunun çilesini çektik, koalisyonlarla kaç yılda bir seçimlere gittiğimizi siyasi tarihimize baktığımız zaman, yani Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce ve AK PARTİ’den önceki siyasi tarihimize baktığımız zaman bunu net bir şekilde görürüz. Yani 2001 yılından önce...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Uğur Bey, koalisyonlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ruştı Bey, böyle usulümüz yok, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 2002... 3 Kasım...

Sayın Başkanım, benim sürem on dakika.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biliyorum, on dakika süresi var Uğur Bey’in.

On dakikanızı başlatıyorum.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, böyle iki dakika, üç dakika olduğu zaman, dakikalara baktıkça konuşmamı yapamıyorum, kendimi toparlayamıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısa konuşmasını rica etmiştim ama madem zorluyorsunuz konuşsun, ne diyeyim yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, arkadaşlar, yani 2002 öncesi Türkiye’ye baktığımız zaman tek başına iktidar dönemlerinde Türkiye’nin hakikaten yol aldığını, mesafe katettiğini çok net bir şekilde görüyoruz ama koalisyonlar bu başarıyı maalesef sağlayamadı. Yani Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini konuşurken bunları göz ardı etmememiz gerektiğini düşünüyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, şimdi, bütçe başladığı günden itibaren şunu gördük. Ne gördük? Elimizde bütçe rakamları var, şimdi Sayın Paylan'dan gireceğim lafa, Sayın Paylan böyle baktı Lütfi Elvan Bakanımıza "Sayın Elvan, az bütçe açığı vererek gurur duymamanız lazım." dedi. "Bütçe açığı daha fazla olsun." dedi ama ondan iki cümle öncesinde de "Bu bütçe var ya bu bütçe, faizci bütçe." dedi. Yani, bir taraftan hem "faizci bütçe" diyeceksiniz, döneceksiniz iki satır aşağıda, iki dakika sonra da "Bu bütçe açığıyla gurur duymayın, daha fazla bütçe açığı verin." diyeceksiniz. "Fakire fukaraya, esnafa para dağıtın." diyen kendisi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakınız, dünyada bir pandemi var ve dünyadaki bütün ülkelerin enflasyon rakamlarına baktığımız zaman yüzde 300, yüzde 500. Ülkelerde enflasyonun böyle âdeta patlama noktasına geldiğini herkes net bir şekilde zaten görüyor. Pandemi var değil mi? Ekonomik kriz var. Bütün dünyada var zaten bunlar, sadece Türkiye'de değil ama Türkiye'de enflasyon oranlarına baktığımız zaman yüzde 20, yüzde 25 -sizin deyiminizle yüzde 30 olsun fark etmiyor- ama yüzdelik artışına baktığımız zaman en az oranlı artış olarak Türkiye'deki enflasyon artışını görebilirsiniz. Büyüme oranlarına baktığınız zaman da Çin'den sonra en çok büyüyen ülkenin de Türkiye olduğunu görürsünüz ama bunları göz ardı ederek, dünyayı göz ardı ederek, kendi hayalimizde bir dünya kurarak veya Türkiye'yi nereye çekiyorsunuz bilmiyorum ama bir yere çekerek hakikaten biraz fazla yüklendiğiniz kanaatindeyim.

Şimdi, bütçe başladığı günden itibaren Sayın Paylan bir cümlesinde şunu söyledi, bugün yine söyledi, tekrarladı: "Sizin bu bütçe faizci bütçe, bu bütçe güvenlikçi politikalara para ayıran bütçe." dedi kendisi "güvenlikçi, israfa giden bütçe" falan. Şimdi "Bu güvenlikçi politikalara bütçenizi ayırmayın da millete ayırın paranızı." dedi. "Güvenliği biraz daha kısın çünkü millet fakir fukara." dedi, kendince bir edebiyat yaptı. Bunu defaten HDP milletvekilleri tekrarladığı için ben de şöyle bir cümle kurdum: "Evet arkadaşlar, biz jeopolitik olarak dünyanın göz bebeği bir konumdayız, bir Türkiye'yiz. Bütün dünyanın gözü âdeta Türkiye'de. Bu Türkiye'ye diz çöktürmek isteyenler var."

Evet, Ali Mahir, soğana geliyorum, "soğan" dediniz ya.

Gitti mi Ali Mahir? Gitti herhâlde. Keşke Ali Mahir... Gelse dinlese de yine anlamamazlıktan gelecek de...

Şimdi "Bu Türkiye'de bütün dünyanın gözü var, Türkiye'ye diz çöktürmek istiyorlar, Türkiye'yi zafiyete uğratmak istiyorlar; bizim buna müsaade etme şansımız yok. Bu Meclis çatısı altında Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak hep beraber..." Parti ayırmıyorum; hatta ve hatta şunu söyledim: "Kendini ayırtırmak isteyen varsa ayırtırsın." O kendine kalmış. "600 milletvekili olarak arkadaşlar, bu ülkeyi korumak, vatanın bölünmez bütünlüğünü sağlamak... Şehitler verdik, can kaybı verdik, milyarlarca liramız teröre gitti, terör koridoru oluşturmak isteyen ülkeler var terör örgütleriyle beraber 'Artık yeter!' dedik. Bu PKK terör örgütüne terör örgütü deme zamanı geldi geçmedi mi? Niye PKK terör örgütüne terör örgütü diyemiyoruz ve bu çatı altında oturuyoruz? Yazıklar olsun!" dedim. "PKK terör örgütüne, YPG'ye terör örgütü diyemeyenlere yazıklar olsun!" dedim. "Ama unutmayın, bütçeden biz güvenlikçi politikalarımıza zafiyet vermeyeceğiz para ayırmaya devam edeceğiz ta ki ne zamana kadar?" dedim, cümle oraya geldi "Kuru soğan ekmek yeriz, gene de bu politikalarımızdan vazgeçmeyeceğiz çünkü bizim ülkemizde gözü olanın gözünü çıkarmak 84 milyonun boynunun borcudur." dedim. Haydi, şimdi Ali Mahir gelsin, benim bu söylediğim cümleden bir tanesine itiraz etsin. "Soğan ekmek edebiyatı yapmak" demek yani kalkıp ekonomik krizle bunu bağdaştırmak kadar abesle iştiğal eden bir durum var mı arkadaşlar?

Şimdi, Özgür Bey ne dedi az önce? “Ya, bak bana böyle bir haksızlık yaptılar, mevkidaşım özür diledi.” dedi. Şimdi, burada arkadaşlar, illa kendi başımıza mı gelmesi lazım? Artık, milletvekilleri, trollerin, iki trollün, iki medyacının veya kimi basın eline düşüp de kalemine düşüp de kendimizi bu çatı altında paspas mı yaptıracağız arkadaşlar? Niye birbirimize sahip çıkamıyoruz, onu anlamıyorum ben. Ben, Özgür Başkanımıza yapılane veya bir başka arkadaşımıza yapılane “Oh, ne güzel oldu.” diyecek bir insan değilim. Kendime istemediğim bir şeyi başkasına istiyorsam namerdim. Bu kadar açık, net söylüyorum. Ha, iki troll bunu yazdı diye moralim bozulmadı ama arkadaşlarım böyle kendi kendilerine yazmışlar, gülmeleri benim ağrıma gidiyor. Yazık ya, Ali Mahir...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Buradayım, buradayım, geldim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Açıklama yaptım “tweet” attım, Ali Mahir hâlâ bunu anlamıyorsa, ben başka bir şey anlayacağım bu sefer.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama sen de Ali Mahir’e çok ağır yazmıştın; hani hesabı takip ediyorsun ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben Ali Mahir’e bir tane yazdıysam...

Bak, Özgür Bey..

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Millî orduya ‘satılmış’ dedin.” diye bazı “tweet”ler attın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Özgür Bey...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buna da doğru de.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani bakın şimdi arkadaşlar, “tweet”i atmışım, açıklamamı yapmışım, basın açıklamamı yapmışım hâlâ bunu gündeme getirip de... Arkadaşlar, herkes alının akıyla, gitsin alın teriyle işini yapsın, emeğini versin, parasını kazansın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hep birlikte Fahrettin Altun’a “Yeter!” diyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, bence çok açıklığa kavuşmuştur.

Teşekkür ediyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, bakınız, Fahrettin Altun’a...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Fahrettin Altun...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Özgür Bey, bak, bizim seninle ayrı bir hukukumuz var; Manisalıyız, hemşehrimsin...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Aynen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...Fahrettin Altun’u konuşalım ama önce şu Ali Mahir’e “Ali Mahir, bak, ben Uğur Vekilimi tanıyorum; bunu yapmaman lazım.” demen lazım, ondan sonra da karşıya bakman lazım. Yani önce dönelim, kendi arkadaşlarımıza bunu yapalım, uyaralım arkadaşlarımızı, ondan sonra gereğini yapalım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...ve ondan sonra biz Ali Mahir, ondan sonra trollere laf söyleyelim “Böyle yazıyorsun.” diye.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani senin başına da gelmiş olabilir. Dolayısıyla, arkadaşlar, yani burada bir eleştiri yaparken öncelikle bir konuyu öğrenelim, konunun özünü öğrenelim; ondan sonra biz konuştuğumuz her türlü arkasındayız, hodri meydan ama benim söylediklerime “Bu ülke

bölünmesin, vatan bölünmesin, şehit vermeyelim, teröre -yeter artık- kurban vermeyelim, terör koridoru oluşturmayalım, arkadaşlar, dimdik ayakta duralım hep beraber, gerekirse soğan ekme yiyelim, ayakta duralım.” dediğim sözlere...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – ...katılmıyorsan, ben seni hiç katmıyorum zaten, o zaman o senin bileceğin iş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, bir sataşma yok. Hani diğer konu sosyal medyada kişiselleştiği için bir müsamaha ettim ama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben sataşma yapmadım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buna böyle devam edersek sabaha kadar didişiriz. Bir sataşma yok. Çok sayıda madde var, önerge var, oralarda ifade edersiniz; rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben Cumhurbaşkanlığı bütçemizin hayırlı olmasını, her kuruluşunun bereketli olmasını Cenab-ı Allahutaala’dan temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben sataşma yapmadım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Ali Mahir burada olsa da anlamaz.” dedin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Söylüyorum, anlamak istemiyor.” dedim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Başkanım, bir dakika, tartışmasız bir şey söylemek istiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Söylüyorum, anlamak istemiyorsa ayrı bir şey.” dedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mikrofonsuz söyleyin, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hayır, mikrofonla söylemek istiyorum. Başkanım, tartışma yaratmayacağım; bir dakika bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama devam ettiremeyiz; rica ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tartışmasız şekilde, bir dakika.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Anlamak istemiyorsa ayrı bir şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tartışmasız.

Buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

19.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir'in Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında kendisiyle ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, şunu herkes bilmeli ki, burada biz, Mecliste, burada her tartışmayı yaparız, dışarıda da oturur, çayımızı içeriz; İbrahim Bey’le de, değerli arkadaşım da bu fazlasıyla yapılıyor. Bakın, aslında bu trol, linç kültürü doğru bir şey değil ama bakın, önde troller başlıyor, sonra il başkanları, sonra milletvekilleri, sonra bakanlar, en son sarayda basın toplantısıyla bitiyor; bunu ben yaşadım arkadaşlar yani bunu ben yaşadım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Benim söylediklerimle alakası yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben sizi hedef gösterecek hiç bir şey söylemedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, Ali Mahir Bey, teşekkür ediyorum.

Bütçeyi konuşuyoruz artık bu meselelere bir kifayetimizakere diyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a)Cumhurbaşkanlığı (Devam)

b)Milli İstihbarat Teşkilatı (Devam)

c)Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği (Devam)

ç)Diyanet İşleri Başkanlığı (Devam)

d) Devlet Arşivleri Başkanlığı (Devam)

e)Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı (Devam)

f)Strateji ve Bütçe Başkanlığı (Devam)

g)İletişim Başkanlığı (Devam)

ğ)Savunma Sanayii Başkanlığı (Devam)

h)Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (Devam)

ı)Yatırım Ofisi Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cihangir İslam’a en son söz vermiştim.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve ekibi, hoş geldiniz.

Arkadaşlar, hakikatten söz açtınız ama “O ne derse o.” mottosuyla kendini ifade eden bir topluluk bence hakikatten bahsedemez; o yüzden bunu şimdilik bir kenara koyalım.

Sabahtan beri tartışmaları izledim, enflasyon mu faizden, faiz mi enflasyondan... Bu aslında nedensellik ilişkisine klasik bakışlardan ve klasik düşülen tuzaklardan bir tanesi yani a mı b’nin nedenidir yoksa b’ mi a’nın nedenidir? Bence üçüncü bir faktör düşünün yani acaba c hem a’nın hem b’nin nedeni olabilir mi? Evet, aslında klasik bilgi bize bunu söylüyor yani diyor ki: “Sizin bu enflasyonu da ve ona bağlı olan faizi de belirleyen şey tedavüldeki paradır, değişim aracıdır ve piyasadaki maldır.” Herhâlde buna edilecek bir itiraz yok. Ve işte, siz bence bunu örtmek için bu yapay tartışmayı açıyorsunuz çünkü üretim de sizin sorumluluğunuzdadır, para basmak da sizin sorumluluğunuzdadır. Para basmakla ne yapıyorsunuz? Biz uyurken darphaneleri çalıştırıp hepimizin ama özellikle fukaranın cebinden onun parasını bir anlamda çekip alıyorsunuz. Bizim size ödediğimiz vergileri üretime değil de şatafata yatırmakla, çarçur etmekle aslında israfa gidiyorsunuz. Bence siz Diyanet İşleri Başkanına israf nedir onu sorun. Arkadaşlar, siz bu ilişkiye girmekle daha büyük bir şey yapıyorsunuz, mizanla oynuyorsunuz, ölçüyle oynuyorsunuz; bunu da bence Diyanet İşleri Başkanına sorun. Sayın Diyanet İşleri Başkanıyla ve o personelle hiçbir sorunun yok ama onların söylediklerini özellikle siyasi alanda

çok ciddiye almam, alamam. Neden? Çünkü aksini söyleyemezler. Bir Diyanet İşleri Başkanı bugün eğer bu Cumhurbaşkanına çıkıp “Sen ahlaki ölçülerde yanlış yapıyorsun.” diyemiyorsa bence onun siyasi tavsiyelerine uymanın herhangi bir anlamı yoktur.

Bir şeyden daha bahsedildi, yanlışlama ve Karl Popper üzerinden gidildi, hani dendi ki: “Sizin bu uyguladığınız yeni ekonomi ancak yanlışlanırsa belki ortadan kalkar ya da yanlışlanırsa onun yanlış olduğu kabul edilebilir.” Bu çok karmaşık bir sorun, bunun detayına girmeyeceğim ama aslında, siz uyguladığınız bu deneyle -ekonomik politika demiyorum- bir anlamda tedavüldeki ekonomik politikaları yanlışlamaya çalışıyorsunuz. Benim karşı olduğum sizin meraklı ve deneyci olmanız değil, bu deneyin bu halka çok pahalıya mal olacağı ve bunun faturasını sizlerin değil bu halkın ödeyeceği. İşte, o yüzden daha önceden de denenmiş bu yolları bence bırakın, üretimi artırmaya gidin ve bu ülkede karşılıksız para basmayın.

Faizi indirmek mümkün mü? Bence mümkün ama bunun için ihlaslı olmak gerekiyor, adaleti gözetmek gerekiyor, dosdoğru olmak gerekiyor. Öyle değil mi Sayın Diyanet temsilcisi? Ortalama, mütevazı bir hayat yaşamak gerekiyor, intikamcı olmamak gerekiyor ve israf etmemek gerekiyor. İşte, bu konularda Sayın Diyanet Temsilcisinin yardımlarını alabilirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Siz de alın.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanı yardımcısı, size yine KHK’lerden bahsedeceğim. Bakın, Birleşik Arap Emirlikleri’ni siz bu 15 Temmuzun finansörü ve arkasındaki güç olarak ilan ettiniz. Beş senede dünya savaşları bitiyor, yeni mütarekeler imzalanıyor. Biz, ilişkilerimizin tekrar başlamasından dertli değiliz ama siz hâlâ KHK’leri sonuçlandırmadınız. Bugün 17.37 itibarıyla OHAL İnceleme Komisyonuna yine bu soruyu sorduk “Hâlâ incelememiz devam ediyor.” diyor. Sayın Cumhurbaşkanı, bu sefer buna net bir cevap istiyorum, siz bu soruların hepsinin cevabını ne zaman vereceksiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Son cümlelerinizi alalım.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) - Cevap alamayan 8 bin KHK’liye ne zaman cevap vereceksiniz? İnfazları, özellikle hasta olan mahkûmların infazlarını ne zaman düzelteceksiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Süreniz dolmuştur, teşekkür ediyorum.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sustum ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Mustafa Kalaycı’ya söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır, buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza sunumu için teşekkür ediyorum.

Esasen bütçeyle ilgili bir değerlendirme yapmayı düşünüyordum ama yoğun olarak dile getirildiği için yönetim sistemiyle ilgili görüşlerimizi paylaşacağım. Dünyada demokratik ülkelerin uyguladığı 3 hükümet sistemi bulunmaktadır: Başkanlık sistemi, parlamenter sistem ve yarı başkanlık sistemi. Her bir hükümet sistemine model teşkil eden ABD, İngiltere ve Fransa gibi ülkeler bu sistemlere kendi tarihî şartlarını yansıtmışlardır. Sistemlerin şekillenmesinde özellikle yasama ve yürütmenin yapısı ve aralarındaki ilişkiler belirleyici olmaktadır. Tabiidir ki, her ülkenin sahip olduğu siyasi, sosyal, kültürel ve benzeri şartlara ve farklılıklara bağlı olarak hükümet sistemlerinin bazı unsurları da farklıdır.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi Türkiye'ye özgü, Türk milletin tarihî ve kültürel dokusuna uygun bir hükûmet sistemi olarak inşa edilmiştir. O nedenle, "Türk tipi başkanlık sistemi" diye adlandırıyoruz. ABD'deki başkanlık sisteminden farklılık arz etmesi bir zayıflık değil güç ve millî karakter göstergesidir. Türk tipi başkanlık sisteminin kaynağı ne Amerika ne Avrupa ne de bir başka yabancı ülkedir, kaynak Türk tarihidir, karar da Türk milletininindir.

Parlamente sistem yumuşak kuvvetler ayrılığına dayanmakta olup yürütme organı ikili bir yapı arz etmekte, yürütme yasama organı tarafından seçilmekte ve yasama organına karşı sorumlu olmaktadır. Parlamente sistemde kuvvetler ayrılığı sağlıklı bir şekilde işlememektedir. Hükûmet yasama organı içinden çıktığı için yürütme yasama üzerinde tahakküm oluşturmakta, dolayısıyla kuvvetler birliği hasıl olmaktadır. Nitekim ülkemizde parlamente sistem döneminde çıkan yasaların tamamına yakını hükûmet tasarılarının yasalaşması şeklindedir. Parlamento çoğunluğunu elde eden hükûmet içinden çıktığı çoğunluk partisinin ya da partilerinin desteğine de sahip olduğu için sağlıklı bir parlamento denetiminden de söz edilememektedir. Yani parlamente sistemde yürütmeyi elinde bulunduran siyasi güç parlamento da mutlak anlamda hâkim olmaktadır. Dolayısıyla, parlamento yürütme organını denetleme işlevini yeterince yerine getirememektedir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi ise katı kuvvetler ayrılığına dayanmaktadır. Hem yürütme hem de yasama halk tarafından seçilmektedir. Dünyada başkanlık sistemlerinde uygulandığı üzere Türk tipi başkanlık sisteminde de tek başlı yürütme bulunmaktadır. Doğrudan halk tarafından seçilen tek başlı yürütme başkanlık sisteminin ayırt edici özelliğidir. Başkanlık sisteminin avantajları, doğrudan demokrasiye dayanmasının yanında, temel olarak meşruluğunu doğrudan halktan alan güçlü yönetim, hükûmet krizlerinin olmaması neticesinde siyasi istikrar, hesap sorulabilirliği yüksek olmasından dolayı daha demokratik bir yönetim olarak ifade edilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle ülkemiz yönetimde istikrarın, temsilde adaletin temin edildiği bir yönetim sistemine kavuşturulmuştur. Devlet yönetiminde çift başlılık, hükûmet krizleri, yönetim sisteminde tıkanıklıklar ve siyasal istikrarsızlıklar dönemi sona ermiştir. Hükûmet bunalımlarına kilit vurulmuş, hükûmet etme sistemindeki engeller aşılmıştır. Böylelikle siyasi, ekonomik ve demokratik istikrarın yolu açılmış; hızlı işleyen, çabuk karar alan, sorunların çözümüne ve Türkiye'nin gelişmesine odaklı bir yönetim yapısı tesis edilmiştir.

Anayasa'mızla güvence altında bulunan cumhuriyetin temel nitelikleri, millî ve üniter devlet yapımız, Türk millî kimliği, Atatürk, demokratik rejim ve temel insan hakları gibi değerler yeni sistemin de kırmızı çizgileridir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin merkezinde sadece millet egemenliği ve demokratik değerler bulunmaktadır. Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesiyle esasen hâkimiyetin millete ait olduğu ilkesinin yasamayla birlikte yürütmeye de doğrudan tecellisi sağlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle kuvvetler ayrımı net olarak sağlanmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi temsil ve yetki bakımından güçlendirilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisinin elinden alınması anlamına gelen yetki kanununa dayalı kanun hükmünde kararname çıkarma uygulaması kaldırılmıştır. Böylelikle, yasanın ve yürütmenin asli fonksiyonlarına döndürülmesi sağlanmış, kuvvetler ayrılığı tahkim edilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisine ilk kez Hâkimler ve Savcılar Kurulunun çoğunluğunu oluşturan 7 üyenin nitelikli çoğunlukla seçilmesi yetkisi verilmiştir. Kanun yapımında Meclis iradesi ön plana çıkarılmış, Meclis münhasıran milletvekilleri tarafından verilen kanun teklifleri üzerinde yasama yapmaya başlamıştır. Bakanların "Teklifimizi Meclise veriyoruz." sözleri farklı yere çekilmektedir. Bakanlar ve kamu kurumları ihtiyacı olan yasal düzenlemeleri nereye verecek? Kuvvetler ayrılığı

demek, kuvvetlerin birbirine hasım olması demek değildir. Bakanlıkların, sivil toplum kuruluşlarının, halkın kanun tekliflerinin Mecliste bir mekanizma kurularak milletvekillerine ulaştırılması önerilse buna katılırim.

Yürütme Türkiye Büyük Millet Meclisine sadece bütçe ve kesin hesap kanun teklifi sunabilmekte, bütçe kanun teklifini aynen ya da değiştirerek onaylama yetkisi yine Türkiye Büyük Millet Meclisine ait bulunmaktadır. Meclisin bütçe yetkisinin devri asla söz konusu değildir, dört yıldır da örneğini yaşıyoruz. Cumhurbaşkanına bu konuda hiçbir yetki verilmemekte, bütçe ve geçici bütçe çıkarılamazsa Meclisten geçen bir önceki yıl bütçesinin yeniden değerlendirilme oranına göre artırılarak uygulanması öngörülmektedir. Bütçesiz kalınmaması amaçlanmıştır. Burada unutulmaması gereken husus yeniden değerlendirilme oranında artırılan bir önceki yıl bütçesinin de Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yapılmış olmasıdır.

Meclisin; soru, genel görüşme, Meclis araştırması ve Meclis soruşturması yoluyla denetim fonksiyonları daha da güçlendirilmiş, yazılı soru önergelerine on beş gün içinde cevap verilmesi öngörülmüş, Cumhurbaşkanının her türlü eylem ve işlemleri yasama denetimine tabi hâle getirilmiş, Cumhurbaşkanına cezai sorumluluk yüklenmiştir. Bu amaçla getirilen suçlandırma mekanizması yeni sistemin güçlü bir denetim aracı olarak yerini almıştır. Yürütme, Meclis içinden çıkmadığı ve güvenoyunu bizzat milletten aldığı için de güvenoyu ve gensoru mekanizması kaldırılmıştır. Zira vekil değil, asıl olan millet Cumhurbaşkanını seçmek suretiyle güvenoyu vermiş olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanının tarafsızlığı ve partili olması sıkça eleştirilmektedir. Cumhurbaşkanının göreviyle ilgili tarafsızlığı Anayasa’ımızda zaten vardır. Ant metni değişmemiştir. Cumhurbaşkanı görevinin tarafsızlıkla yerine getirmesi hususunda Türkiye Büyük Millet Meclisinde ant içmektedir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yerine getiriyor mu andı?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Cumhurbaşkanının partili olması görevini yaparken tarafsız kalmasına engel değildir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Allah aşkına, kalıyor mu, kalmıyor mu?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Parlamenter sistemde Cumhurbaşkanının tarafsızlığının kağıt üzerinde kaldığını hepimiz gördük. Ayrıca, parlamenter sistemde de başbakan partilidir. “Güçlendirilmiş parlamenter sistem” diyerek tüm görev ve yetkilerin başbakana verilmesini önerenlere sormak lazımdır: “Başbakan partili değil midir?”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Partilidir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yine, bu bakışa göre başbakan da tek adam değil midir? Görevi sona eren Cumhurbaşkanının aktif siyasete dönemeyeceği dâhi önerilmektedir. Darbeciler gibi siyaset yasağı bile getirilmek istenmektedir. Cumhurbaşkanı dâhil herkesin temel haklarından olan siyasi partiye üye olabilmeye özgürlüğü engellenmemelidir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine yönelik eleştirilerin birisi de Cumhurbaşkanlığı kararnameleri yoluyla Meclisin kanun çıkarma yetkisinin elinden alındığı yönündedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuyla tamamlarsanız sevinirim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Buna gerekçe olarak da Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin madde sayılarının fazlalığı örnek gösterilmektedir. Yürürlüğe konulan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin “3 binden fazla madde içerdiği, Türkiye Büyük Millet Meclisini geri bıraktığı” söylenmektedir. Böyle bir tespitin esasen hiçbir hukuki ve bilimsel yanı bulunmamaktadır. Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin

madde sayılarının fazla olmasının sebebi, sistem değişikliği sırasında bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının tüm mevzuatının Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yeniden düzenlenmesinden kaynaklanmaktadır. Bu sebeple de örneğin, 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 539; 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ise 802 maddeden oluşmaktadır. Tek başına bu 2 kararnamenin madde sayısı 1.341’dir ancak geçiş dönemi tamamlandıktan sonra çıkarılan bu kararnameler bu şekilde değildir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben bütçelerinizin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, başka bir söz talebi olmazsa son sözü Sayın Orhan Yegin’e vereceğim.

Süreci de bir hatırlatmak istiyorum. Bu sözden sonra on beş dakika soruları alacağım. Daha sonra cevap için Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza söz vereceğim. Sonra kuruluşların oylamaları var, orada önergeler olabilecek. Bu oylamalar bittikten sonra da bütçenin ve kesin hesabın maddelerine geçeceğiz, orada da çok sayıda oylama var. Dolayısıyla, sabahlamamamız için biraz etkin yürümememiz lazım. Grup sözcülerine tabii ki uygun görürlerse şöyle bir teklifim var: Şimdi konuşmadan sonra sorular bittikten sonra on dakika bir ara verelim hem salon havalandırılsın hem grup sözcüleriyle daha sonraki süreçteki kuralları birlikte bir gözden geçirelim. Nasıl daha hızlı gidebiliriz bunu birlikte kararlaştıralım diye teklif ediyorum. Uygun görürseniz sorulardan sonra hem Cumhurbaşkanı Yardımcımız cevaplar için hazırlanmış olur hem de biz yukarıda kendi içimizde kısa bir değerlendirme yapmış oluruz.

Şimdi, Sayın Orhan Yegin’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sizi, Komisyonumuzun üyelerini, değerli milletvekillerini, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızı, beraberinde bugün burada olan kıymetli bürokratlarımızı, misafirlerimizi ve tüm salonu ben de saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün son gün olunca belki farklı bir şeyler duyarız; bir motto, bir perspektif bize gelir, belki bir yol önerilir, söylerler, istifade ederiz diye düşündük. Tabii, konuşmaların tamamını dinleme şansım olmadı, sabahki bölümün bir kısmında yoktum, salona giriş çıkışlarım oldu. O aralarda muhakkak söylenmiş bir şeyler vardır, her hatibi dinleyemedim. Arada güzel konuşma ve hitaplara gerçekten denk geldim. Teşekkür ediyoruz ama kahir ekseriyetle, günlerdir ne konuşulmuşsa aynı sözlere, aynı mottolara yine muhatap olduk. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız ilk gün buradaydı, bugün de burada; muhtemelen o da ilk gün duyduğu şeylerin çoğunu bugün burada yeniden duymanın şaşkınlığını yaşıyor olabilir.

Aynı önerileri duyduk yani mesela “Savaşlara ayırdığımız kaynakları düşürürsek tüm ihtiyaçları karşılarız, toplumun tüm ihtiyaçlarını çözeriz.” gibi gene böyle... Ya, önerilerde bile aynı şeyleri hep duyduk. Bugün farklı bir şey duydum, ev sahibi demiş ki: “Siz demiyor musunuz ‘Enflasyon yüzde 40.’ diye.” “Bundan dolayı ev kirasını yüzde 40 yaptı.” demişler ama işte, bizim hep söylediğimiz bu felaket tellallığının aslında bir neticesi bu. Enflasyonun yüzde 20 olduğu ortamlarda “Yüzde 40, yüzde 40.” dersiniz... Aslında ev sahibi de size orada bence bir ders vermek istemiş, yüzde 40’lık artış yapmış. Şimdi kirayı artırmışsınız bugün yüzde 60’a geçtiniz. Belli ki ev sahibini de orada, 40’ta tutmuşsunuz, bugün yüzde 60 enflasyon olduğundan bahsediyorsunuz. Şimdi, mesela “Bugün dolar 13, yarın 15, öbür gün 20.” diyorsunuz; bu da bir felaket tellallığı. Aslında böyle dönemlerde belki çok daha dikkatli

ve özenli konuşmalar, çok daha özenli ve dikkatli değerlendirmeler, dikkate alınacak, ciddiye alınacak değerlendirmeler yapmak lazım ama bunu daha bugünkü ortamdan söylediğiniz zaman bu felaket tellallığı ister istemez bir çarpan etkisi yapıyor.

“Türkiye baş aşağı çakılıyor.” dediler. “Erdoğan’ın hocaları saç baş yoluyorlardır şimdi; sınav kâğıdında öyle yazsaydı hocalar onu sınıfta bırakırdı.” demiş hatip. İşte, bence mantık bu yani sizin dediğinizi diyene “Geç.” demeyene “Kal.” sizin gibi konuşana “Buyur.” konuşmayana “Sus.” Sizin gibi olana nimet, sizin gibi olmayana dehşet saçıyorsunuz; sizin gibi olmayana, düşünmeyene, konuşmayana ne yaşam hakkı ne eğitim hakkı ne huzur ne de ekmeği hak görmüyorsunuz. Bence işte bu cümlelerinizi sizin farklılıklara tahammülsüzlüğünüzün bilinçaltından ortaya çıkması olarak görmek gerekiyor.

“Ülkeyi mahvettiniz; insanları, yoksulları inim inim inlettiniz on dokuz yıldır.” diyorlar. Ve bugün, durmuş bir saat günde 2 kez nasıl doğru denk gelip gösteriyorsa, yine aynı paragrafın içerisinde “Bu ülkenin mağdurları size oy vererek sizi iktidar yaptı, bu ülkenin yoksulları sizi iktidar yaptı.” diyorlar. Evet, doğru ama eksik. Bizi başta bu ülkenin mağdurları ve yoksulları olmak üzere milletin tüm unsurları iktidar yaptı, her seçimde sandıktan bizi çıkardı ve on dokuz yıldır iktidarda tuttu, “Durmak yok, yola devam.” dedi.

Güldüğü anlaşılmıyor sanarak “Üzülerek ifade ediyorum ki: Bugün bir devlet krizi yaşıyoruz.” diyenleri gördük. “Bu bütçe tek adam rejiminin bütçesi.” diyenler, yine, sağ olsunlar eksik olmadılar. “Dolar bugün yükselmiş, bunu değil ama bunu konuşanlar tutuklanıyor.” iftirasını gördük, utandık. “Bulunan doğal gaz falan yok arkadaşlar, hikâye okuyorlar.” diyenleri gördük, hayretler içerisinde kaldık. “Politika kurulunda 1 büyükelçi olsaydı 10 büyükelçi krizi olmazdı.” diyenlerin o süreçteki gelişmelerden rahatsız olmasına, geri adım atan elçilere, geri adım attıran diplomasiye üzülmesine diyecek söz bulamadık. “Bu bütçe saltanat, zevk, sefa düzeninin bütçesi.” diyenlerden, bu kısırlıktan gerçekten sıkıldık.

Elbette çok saygın konuşmalar yapıp dinleten ve bunu kayda alıp yayınlanan, yayınlayarak istifadeye sunanlara teşekkür ederiz, onlara bir sözümüz yok ama bakın, tüm konuşmalarını kendilerine hitaben yaptıkları Bakanlara “Benim gözlerimin içerisine niçin bakmıyorsunuz?” diye serzenişte bulundukları Bakanlara, bürokratlara, Cumhurbaşkanı Yardımcısına attıkları lafları böyle güzel güzel kameraya alıp sosyal medyada ve parti merkezlerinde “Bakın, onu nasıl sıkıştırdım, bana helal olsun, değil mi?” Kayıt ve delilleri oluşturup bir sonraki seçimde parti listesine atanmanın telaşının bu basit taşlarını döşeyenlerin, bu basit stratejiyi örenlerin “Siz atanmışsınız, biz seçilmişiz.” triplerinden de komplekslerinden de kibirlerinden de vallaha sıkıldık, gına geldi. Sonra da kalkıp “Neden sorularımızı cevaplandırmıyorsunuz, neden ehemmiyet vermiyorsunuz?” diyorlar. Ya, soru sormuyorsunuz ki iftira, hakaret, yaygara, ima, bunların neyine cevap versinler? İçinizde güzel bu soruları soranlar var, bu işi güzel yapanlar var; siz de onlar gibi eğer yaparsanız, milletin verdiği emanete ehemmiyet gösterirseniz onlar gibi, güzel konuşur, doğru düzgün sorular sorarsanız, cevabı verilmeyen bir tane sorunuz kalmaz. Konuşmalarınızın da içerisinde iyi niyetle, merceklerle soru arama zahmetinden kurtulur bu taraftakiler.

Şimdi “Kürt sorunu bu ülkenin önündeki en büyük engel.” dediler. Bu ülkenin önündeki en büyük engel ne Kürtler ne de Kürtlerin, onların talepleridir. En büyük engel, ayrıştırıcı siyasal dil ve ayrıştırıcı, çatışmacı örgüttür. “Ret, inkâr ve asimilasyon hâlâ devam etmektedir.” dediler. Onların bir kısmı belki eski Türkiye’nin, AK PARTİ öncesi Türkiye’sinin tartışma kavramları olabilir. AK PARTİ dönemlerinin kavramları kaynaşma, el ele verme, et ve tırnak olma, binlerce yıldır süren kardeşlik, birlikte şehadete yürünmüş Çanakkale, birlikte ağlama, birlikte sevinme, aynı acıya yas tutma, aynı başarıya gururlanmadır. Ret, inkâr, asimilasyon başka coğrafyalardadır, bu vatanın toprağında ona yer yoktur.

Ve yine, bugün zihnindeki kini kusarcasına, Cenab-ı Allah'ın verdiği o temiz kalbin nasıl karardığına güçlü bir örnek olurcasına, ayrıştırılmış ruhu, çirkinleşmiş bir üslupla Diyanet üzerinden belki hayata, huzura, kardeşliğe, renklerimize, kurumlarımıza ve belki de değerlerimize saldırırcasına, kin kusarcasına yapılan bir konuşmaya da tanık olduk. Diyanetin münafıklığından, zulme ortaklığından, tek adamlığı dinen örgütleyen kurumluluğundan, Hanefi mezhebini münafıkça kullanıp münafıkça buna yaklaştığı kanısından, âdeta bir misyonerlik çalışması yaptığından, İmam Hüseyin'in mübarek başını teşhir etmiş zulmün ortaklığından, tekçi, inkârcı dinden, Kürtçe mevlit okuyan kişinin tutukluluğundan, daha nelerden, nelerden... Aslında buraya ilişkin bir şeyler söylemeyi önce düşündüm fakat o konuşma büyük bir iş yapılmıyormuş gibi ziyan edilirken karşı masalarda göz göze geldiğim insanların, birçok insanın gözlerinde de hicabı gördüm, hüznü gördüm ve oraya tek kelime etmeyi artık israf görüyorum.

Faizle ilgili politikayı din istismarı olarak, iç politikaya dönük bir din istismarcılığı ve siyasi tüketim olarak gördüklerini ve buna tahammül edemediklerini söylediler. Yapmayın Hocam, ayıptır, yazıktır, bu değerlendirme yakışmamıştır.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Siz yapmasaydınız...

ORHAN YEGİN (Ankara) – “Bir iddiayla ortaya çıktınız, bir iddiayla ortaya çıktınız ama o iddianın altında kaldınız.” dediler bize. Evet, bölgesel farklılıkları giderme, doğu ile batıyı, güney ile kuzeyi eşit hizmetlere, eşit standartlara ulaştırma iddiamız vardı; başardık hamdolsun. Ülkeyi büyütmeye ve bu büyüyen ekonomiden her kesime, her ferde pay aktarmak gibi bir iddiamız vardı; başardık hamdolsun. Başı dik, onurlu bir siyaset; başı dik, onurlu bir dış politika; başı dik ve onurlu bir savunma; başı dik, onurlu ve muktedir bir ülke olma iddiamız vardı; hepsini başardık Allah'a hamdolsun. Kimsesizlerin kimsesi, sessiz milyonların sesi olma, herkesin devleti olma iddiamız vardı; başardık hamdolsun. Her gün, her darlıkta aranıp bulunamayan “Nerede bu devlet!” feryatlarıyla aranan devleti bulup her an yanınızda tutma iddiamız vardı, o feryadı “Allah'a hamdolsun, devleti başımızdan eksik etmesin.” memnuniyetine dönüştürdük, bunu başardık, bu iddiamızı başardık; hamdolsun. On dokuz yıldır milletin yüzünü güldürme iddiamız vardı; başardık hamdolsun. On dokuz yıldır milletin yüzünü güldürdük ve her seçimde rakiplerimizi sandığa gömdük; hamdolsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Son cümleler, sürem de bitmiş, daha uzatmayayım o zaman, şurada birkaç notum daha vardı.

Ben her şeye rağmen, bu Komisyon'da yapılan tartışmalardan bir zenginlik üreterek, inşallah, burada benim de muhataplarımızın da gelen bakanlarımızın da ekiplerinin de belki biraz daha kendimizi geliştirerek Genel Kurul'da çok daha nitelikli, çok daha gerçekler, veriler üzerinden, birbirimizi çok daha saygınca bir dille güzele teşvik edebileceğimiz, bugün bu darlıktan bu milleti, bu devleti, bu çağı hep beraber kurtarıp bu milletin duasına, hayır duasına hep beraber muhatap olacağımız bir tartışma zeminini yakalarız inşallah diyor; herkesi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır. Sayın milletvekillerine, söz alıp katkıda bulunan herkese çok çok teşekkür ediyorum.

Soru bölümüne geçiyoruz şimdi.

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza soru sormak isteyen değerli milletvekillerinin sisteme giriş yapmaları gerekmektedir. Komisyon üyelerimiz için on dakika, diğer milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika soru taleplerini karşılayacağım.

Şimdi soru işlemini başlatıyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Cumhurbaşkanının yani Erdoğan'ın katılmış olduğum, belki de ilk kez katıldığım bir cümlesini sizlere okumak istiyorum: "Vatandaşlar meydanda 'Açız!' diye bağıyorsa, kirayı, elektriği, suyu ödeyemiyorsa, yüzde 25'i açlık sınırının altındaysa ülkeyi bu hâle mevcut Hükümet getirmiştir." Bu beyanını ben de aynen destekliyorum. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, siz ne düşünürsünüz bu konuda?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Garo Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili çalışma var mı, yok mu? Yani bir bakanınız "Var." diyor, siz "Yok." diyorsunuz.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Sezgin Baran Korkmaz'la ilgili sizin oturduğunuz sandalyede "Bu karar en yukarıdan en aşağıya bir devlet kararıdır." dedi yani "Sayın Cumhurbaşkanından en aşağıya kadar böyle bir karar aldık." dedi. Bunu kabulleniyor musunuz Cumhurbaşkanlığı makamı olarak diye soruyorum.

"10 bin dolar alan siyasetçi kim?" dedim. Siz dediniz ki: "Mustafa Şentop açıklama yaptı ve bu konu yargıya yansıdı." Sayın Bakan, bu konuda yargı harekete geçmiyor. Neden bu 10 bin dolar alan siyasetçiyi açıklamıyor bakanınız?

Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili... Hepimiz vergi veriyoruz, ben de bir Hristiyan yurttaş olarak vergi veriyorum, 84 milyon yurttaş vergi veriyor ama hepsi tek bir inanca harcanıyor. Ve ben bu konuda hakkımı helal etmiyorum. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz merak ediyorum.

Sayın Bakan, azınlık okullarına önce eşitlik ilkesi gereği kaynak ayrılmalıydı ama bunu yapmıyorsunuz. O zaman size Lozan'ı diyeyim. Lozan'ın 41'inci maddesine göre -Türkiye'nin imzaladığı Lozan- azınlık okullarına bütçe ayrılması gerekir, neden bu bütçeyi ayırmıyorsunuz?

Ve son olarak, Diyanet İşleri Başkanı bugün şöyle bir açıklama yapmış, ben anlamadım: "Her çocuk Müslüman doğar -Diyanet İşleri Başkanı diyor- ama annesi ve babası onu Yahudi, Hristiyan ya da Mecusi yapar." diyor. Vallahi ben Hristiyan doğdum, anam babam da Hristiyan'dı, Müslüman doğmadım; nasıl böyle bir açıklama yapıyor? Neden böyle bir ayrımcı açıklamada bulunuyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu dinde var mıdır, ben bilmiyorum, birisi bana açıklarsa... Rica edeceğim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Süleyman Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Sayıştay raporlarına göre, 2020 yılı harcamaları 440 milyon olan İletişim Başkanlığı bunun 298,9 milyon lirasını Anadolu Ajansına aktarmış. Niçin aktarmış, hangi amaçla aktarmış?

Diğer sorularım şunlar: Ekonomik krizin can yaktığı dönemde Ekonomik ve Sosyal Konseyi niçin toplamıyorsunuz? Toplayacak mısınız? Asgari ücreti ne zaman vergi dışı bırakacaksınız? Asgari ücretin genel ücret düzeyini aşağıya çekmesini önlemenin yolu sendikalaşma ve toplu pazarlıktır. İşçi-memur ayrımı yapmadan, sendikalaşma ve toplu pazarlık önündeki bütün yasal ve fiili engeller kaldırılacak mıdır? 696 sayılı KHK kapsamı dışında kalıp kadroya geçemeyen işçilere kadro verilecek midir? Ormancılık faaliyetlerinin etkin bir şekilde devam etmesi için geçici işçilerin hizmet süreleri on iki aya tamamlanacak mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Emine Gülizar Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı, Sayıştay raporlarına göre, İstanbul Topkapı Sarayı harem yapıları 1. etap restorasyonu ve teşhir tanzim işinin yüzde 50 iş artışı sınırları içerisinde yapılamayacağı anlaşılmışna rağmen, sözleşmenin feshi ve kalan işlerin yapılması yoluna gidilmediği ifade edilmiş. “Sözleşme tutarında yüzde 50 artıştan sonraki ilk artış gerekliliğinin doğmasıyla birlikte sözleşmenin feshedilmesi ve kalan işlerin tamamlattırılması gerekmektedir.” diyor Sayıştay. Bu konuda bir girişiminiz oldu mu?

İkincisi de, yine aynı raporda kurum bünyesinde bulunan müzelerdeki objelerin bir kısmının kurum muhasebe kayıtları dışında ayrı kayıtlarının tutulduğu görülmüş. Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı yönetiminde bulunan müzelerde sergilenen veya depolarda muhafaza edilen bir kısım tarihi eser ve objelerin kuruma ait taşınır mal kayıtları dışında ayrı kayıtlarının tutulduğu anlaşılmış. Bulgu konusu husus 2019 yılında da Denetim Raporu’nda yer almıştı. Bu konu da 2020 Denetim Raporu’nda tekrar yer almıştı. İdareye ait mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir. Son durum nedir? Düzeltici işlem yapılmış mıdır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ruştü Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2020 Sayıştay Raporu neden yayınlanmadı? Millî Güvenlik Siyaset Belgesi en son ne zaman değiştirildi? Değiştirilen hükümleri nelerdir?

Sayıştay raporunda 25 araç bulundurması gereken Millî Sarayların 39 araç kullandığı belirtiliyor. Fazladan kullanılan bu 14 araç kimlere tahsis edildi?

İletişim Başkanlığı kişisel verilerle ilgili gerekli gördüğü tüm bilgileri kamu kurum ve kuruluşlarından istiyor. Bunun amacı nedir?

Son dönemlerde Libya’ya, Azerbaycan’a gönderildiklerine dair haberler çıkan Türkiye destekli Suriye’deki silahlı gruplara Savunma Sanayii Başkanlığından harcanan bir para var mıdır? Varsa ne kadar harcanmıştır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özgür Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2 sorum olacak Cumhurbaşkanı Yardımcısına. Bunlardan bir tanesi, biraz önce dökümlerini vermiştim, 1980’den beri Cumhurbaşkanlığı yapanlara ki bir tanesi darbeyle gelmiş bir diktatördür, toplam 1.600 Cumhurbaşkanına hakaret davası açılmışken sadece bu Cumhurbaşkanının döneminde 38.581 dava açıldı ve şu anda kanunun çocuk yaşta kabul ettiği kişilere de 290 dava yürüyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi TCK 299’u uygun bulmadı ve bunlara ilişkin kararlarda Türkiye hakkında tazminata hükmetti. Mahkemeler bu kararı önemsiyor, dosyaya koyuyor ama bunun değiştirilmesi yönünde iktidar partisi herhangi bir irade koymuyor. Yürütme, Cumhurbaşkanını temsilen Cumhurbaşkanı Yardımcısı, eski tarafsız Cumhurbaşkanları için yazılmış olan bu kanun maddesinin uygulanmasını ne kadar doğru buluyor? Bu konuda bir karar verebilirler mi, bir açıklama yapabilirler mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Fuat Oktay’a soruyorum. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerinde Anıtkabir’e FOX TV, Cumhuriyet Gazetesi ve Anka muhabirleri alınmadı, halkın haber alma hakkı engellendi. Basın mensuplarının daimi akreditasyonu için aranan koşullar nelerdir? Anma programına katılmasına müsaade edilmeyen basın emekçileri hangi koşulları sağlayamamıştır bunu öğrenmek istiyoruz.

Recep Tayyip Erdoğan’ın imzasıyla İstatistik Konseyi Yönetmeliği’nde değişiklik yapıldı. Birtakım kurumların başkanları yerine başkan yardımcıları getirildi. Bu TÜİK’te resmî istatistik programının hazırlanmasında güvenin ortadan kalkmasına neden olmaz mı? Ve Konseyden çıkacak fikir, öneri ve tasarlarda kısırlaşmaya yol açmaz mı?

Ayrıca Milli Saraylarda oldukça önemli, sıkıntılı, sorunlu ihalelerin olduğu iddiaları var. Bu konularda ne diyecekler?

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sibel Özdemir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu üyesi olarak üç gündür Avrupa Parlamentosunda Meclisin görevlendirmesiyle heyet çalışması yaptık. Bize en çok sorulan soru Türkiye’nin İstanbul Sözleşmesi’nden çıkma gerekçesi nedir? Biliyorsunuz Cumhurbaşkanının bir gece yarısı kararıyla bu sözleşmeden çıkmasının gerekçesini biz hâlâ bilmiyoruz. Bunu açıklayabilir misiniz?

Diğer sorum ise... Kurul, ofis üyelerini konuşmamda size sormuştum. Nasıl atanıyor? Kim atıyor? Bir liyakat sistemi var mı? Şimdi bu kurul ve ofis üyelerine devlet bütçesinden aylık net kaç lira ödeniyor? Özlük haklarıyla ilgili bilgi verebilir misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kemal Bülbül...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, 20 Kasım 1989’da imzalanan Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 17, 29 ve 30’uncu maddelerine çekince koyarak imzalayan dönemin hükûmetinin uygulaması devam etmekte midir? 17, 29 ve 30’uncu maddelere neden çekince konmuştur?

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 2016 yılında “Cemevleri ibadethanedir ve Türkiye’deki tüm ibadethanelere uygulanan statünün aynısının cemevine de uygulanması gerekir.” kararı neden uygulanmamaktadır?

Biraz önce benim konuşmama atıfta bulunan arkadaşın söylediklerini ters yüz eden hakikat budur, söylediklerini geri almalıdır.

Teşekkür ederim

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, ilave sorunuz var galiba.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım iki dakika sürecek ama bilginiz olsun.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, iktidarınızın uygulamış olduğu politikaların genelde ayrışmaya ve siyasete dayalı olduğuna, bu nedenle de ülkede güven bunalımına yol açtığına yani iktidarınıza güvenin kalmadığına dair düşüncelerimi tekrar paylaşmak istiyorum ve buna birkaç tane örnek vermek

isterim: İstanbul başta olmak üzere, UKOME’de özellikle Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin etkilendiği, UKOME’deki kamu görevli sayısının 15’e çıkması ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere CHP’li belediyelerin bürokrat sayısının 11’de kalması nedeniyle özellikle şehir içi düzenlemelerde merkezi hükûmetin yetkisinin öne geçmesi; İller Bankasında bekletilen Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin kredileri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığında bekletilen atamalar; Manavgat orman yangını sürecinde Manavgat Belediyesi ve Büyükşehir Belediyesinin dışlanması ve hiçbir ilgisi ve alakası olmadığı hâlde Kepez ve Korkuteli Belediyelerinin yardım bölgelerinde etkin hâle getirilmesi; Türkiye Belediyeler Birliğinin 2019 yerel seçimlerinden bu yana, Birlik bütçesinin yüzde 50’sinden fazlası Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden kesilen paylardan bağlanırken...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, başka soru soracak arkadaşlar da var, artık tamamlayalım.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bitiriyorum.

2020 yılında 86 milyon kesinti yapılmış Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bir dakika, son cümlem.

2020 yılında CHP’li belediyelerden 86 milyon kesilirken sadece 20 milyon geri ödeme yapılmış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama olmaz Sayın Başkanım.

CAVİT ARI (Antalya) – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından son üç yılda belediyelere 2.628 araç yardımı yapılmış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ari, ama diğer arkadaşlara haksızlık oluyor, rica ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Araçların yüzde 97’si sadece Cumhur İttifakı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, yapmayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, istemiyor, peki.

Ama hep bir kişiye olmaz, çok arkadaşımız var.

Sayın Şevin Coşkun, buyurun lütfen.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Teşekkürler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size söz verdim, kullanmadınız Sayın Paylan.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Diyanet İşleri kurumuna göre...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, vekilimiz konuşuyor ama ben ne yapabilirim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Şevin Hanım, söz sizde.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – ...göre Kürtçe hutbe ve vaaz neden yapılamaz, önündeki engel nedir?

İkinci sorum: “Diyanet Ticaret” olarak anılan internet sitenizde bir seccadenin 3.500 TL’ye, bir tespihin 2.100 TL’ye satılıyor olmasını asgari ücret ve açık sınırı ortadayken nasıl açıklıyorsunuz?

Üçüncü sorum da: Özgür Suriye Ordusunun maaşlarını kim veriyor? Millî Savunma Bakanlığı “Bizim ilimiz yok.” dedi; siz ne diyorsunuz, kim veriyor bunların maaşlarını?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bugün Osman Kavala’nın duruşması vardı, tekrar serbest bırakılmadı. Avrupa Konseyi, AİHM kararını Osman Kavala’ya uygulamadığı için Türkiye’ye yaptırım sürecine başlayacağını ilan etmişti. Ya, herhâlde bu yaptırım kararından dahi çekinmiyorsunuz, Türkiye’yi hukuktan uzaklaştırmaktan çekinmiyorsunuz diye düşünüyorum. “AİHM kararları uygulansın.” diyebiliyor musunuz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı? Size açık yüreklilikle söylüyorum: “Mahkeme kararları uygulansın.” diyebiliyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir sorum daha var, sorabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun sorun, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Faiz sebep, enflasyon sonuç mudur?” soruma yazılı olarak şöyle cevap vermişsiniz: “Faiz, enflasyonun sebeplerinden biridir.” Bu konuda size teşekkür ediyorum. Demek ki tek sebep değilmiş, bunu ikrar eden ilk Bakan siz oldunuz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı; teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soru sorun lütfen Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sorum şu: Eğer ki faiz enflasyonun sebeplerinden biriye diğer sebepler nedir ve şu anda bu sebepleri kontrol edecek, işleyen herhangi bir kurum var mıdır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Erdal Aydemir, buyurun.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, şimdi, şu anda cezaevlerinde 66 tane hükümlü, Ceza İnfaz Yasası’na göre cezaevinde geçirmiş olmaları gereken süreyi tamamlamalarına rağmen, hiçbir gerekçe gösterilmeden cezaevlerinden tahliye edilmiyorlar. Bunlardan birisi de milletvekili olduğum Bingöl ilinde yaşayan Hasan Orta’dır; hâlen Tokat Cezaevinde, infazı tamamlanmasına rağmen salıverilmemektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Özgür Bey, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı geçen sene Genel Kurulda yaptığı cevap konuşmasında mevzuatın uygun olmadığını, kamuda ikinci, üçüncü maaşlara imkân olmadığını söylemişti. Sonra, bu sene Nisan ayında ilan edilen planda, Haziran ayında çıkarılacak bir kanunla buna engel olunacağı termine bağlandı yani geçen sene tutanak altındaki ifadesi planda yalanlandı ama haziran ayında çıkarılacağı söylendi. Kasıma geldik, kamudaki çoklu maaşa engel olacak düzenleme hâlen daha yapılmadı; bunun yapılmama sebebi nedir? Kamuda, özellikle Cumhurbaşkanlığı bünyesinde birden çok maaş alan kaç kişi bulunmaktadır? En çok kaç kişi bulunmaktadır?

Ayrıca, maaşından feragat ettiğini söyleyen bir kişi, o feragatini söyleyip de kurum tarafından yazı yazıldıktan hemen sonra yeniden maaşa başvurmuştur. Bu kişi -Türkiye’nin çok gündeminde olduğu için- Fahrettin Altun’un eşi Fatmanur Altun’dur. Bunu da kayıtlara geçirmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sibel Hanım, on saniye var ama hızlıca bir soru sorun.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Aslında Sayın Özgür Özel Başkanımız da değindi. Ben de İletişim Başkanının kaç maaş aldığını merak ediyorum. Bir dava söz konusu oldu bu konuyla ilgili, bilgileriniz önemli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süre dolmuştur.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir de açtığınız davaların avukatlık, mahkeme ücretlerini, mahkeme harçlarını kim ödüyor? Bu, İletişim Başkanlığı bütçesinden mi ödeniyor?

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sibel Hanım.

Değerli arkadaşlar, şimdi bir on dakika ara veriyorum.

Grup sözcülerini, uygun görürlerse yukarıya davet ediyorum; bir çay içip değerlendirme yapalım.

Bu arada Cumhurbaşkanı Yardımcımız da hazırlığını yapsın, döndüğümüzde cevaplarla başlayacağız.

Kapanma Saati: 20.26

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.50****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 24’üncü Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Sorular bölümünü bitirmiştik, şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Cumhurbaşkan Yardımcımız Sayın Fuat Oktay’a söz veriyorum.

Bütün bakanlarımıza, Kabine üyelerimize yaptığım bir hatırlatma var, sizin de tensiplerinize sunmak isterim:

Birincisi: Genel değerlendirmeler oldu, siz de buna mukabil bazı genel değerlendirmeler yapabilirsiniz elbette.

İkincisi: Mükerrer sorular oldu, vaktin verimli kullanımı açısından bunlara toplu bir cevap olabilirse seviniriz.

Üçüncüsü: Müstakil, önemli bir konuda bir arkadaşımız, özellikle bir kişi durmuştu o konu üzerinde; mümkünse ismen referans verebilerseniz seviniriz.

Dördüncüsü: Siz tecrübeli bir Hükûmet üyesisiniz, yazılı cevap verme hakkınız var; malum, bu kadar süre içinde bütün sorulara bütün detayıyla cevap vermek mümkün değil. Belli bir süre sonunda geriye kalanlara yazılı cevap vererseniz memnun oluruz. Bunu da bir hafta içinde rica ediyoruz. Bir hafta içinde Komisyonumuza bu cevaplar gelirse biz de ilgili arkadaşlarımıza cevapları aktarmış oluruz. Bu hatırlatmalarla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Muhalefet şerhi hiçbir zaman yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, işte, en azından Genel Kurul öncesi bütün cevaplar gelirse.... Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, tabii, bu konuda diğer bakanlıkların da zamanında soruları iletmesi konusunda desteğinizi beklediğimi de ifade etmek isterim. Komisyonumuza bir an önce, Genel Kurul öncesi bu cevaplar gelirse Genel Kurul çalışmalarının kalitesi açısından katkısı olacaktır diye düşünüyorum.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımıza söz veriyorum.

Süreniz otuz dakikadır.

Sayın Fuat Oktay, buyurun lütfen.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri; gün boyu Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların bütçe ve kesin hesapları ile Sayıştay raporları ve bütçenin tümüne ilişkin yaptığımız değerlendirmeler için teşekkür ediyorum. Bütçe görüşmelerinin Plan ve Bütçe Komisyonu faslını neticelendirmeye yaklaşmış bulunuyoruz. Hükûmetimiz adına sunumunu gerçekleştirdiğim önceki bütçeler de dâhil olmak üzere bu yılki

görüşmelerde de tüm milletvekillerimizin yorumlarını ve sorularını dikkatlice takip ettim. Bugün gün boyu yönelttiğiniz sorulardan tekrara düşenleri ve zaten cevaplamış olduklarımızı bir kenara ayırarak, Sayın Başkanın ifade ettiği şekilde, yine cevaplarımızı sizlerle paylaşacağım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; cumhuriyetimizin kuruluşunun 100'üncü yılına ilerlerken tarihten devraldığımız birikime sahip çıkarak ülkemizi daha ileri noktalara taşımak için gece gündüz çalışıyoruz. Sağlık, teknoloji, ulaştırma altyapısı ve enerji gibi alanlarda yaptığımız atılımlar, dünyanın birinci liginde iddia sahibi bir Türkiye inşa etmenin gayretindedir. Devrim niteliğinde reformlar, 81 ilimizde somut çıktılarını görebileceğimiz kalkınma hamleleri ve dev eserler bu kapsayıcı ve vizyoner yaklaşımımızla gerçekleşmiştir. Cumhurbaşkanımız liderliğinde, milletin iradesini daima her şeyin üzerinde tutarak 84 milyon vatandaşımızın ihtiyacını, beklentilerini ve geleceğini düşünerek hareket ettik. Bugün de aynı hassasiyetle attığımız tüm adımları milletimiz için yine en iyi sonuçları alacak şekilde atıyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, seçimlerin hemen akabinde Hükûmetin hızlı kurulmasıyla siyasal istikrar, daha belirgin kuvvetler ayrılığı, etkili kriz yönetimi ve yönetimde sadeleşme, hızlı ve güçlü karar alma, yine, güçlü izleme ve takip gibi başarılı yönlerini ortaya koymuştur. Bugün itibarıyla da bunların avantajlarından faydalanmaktayız.

Eleştiriler oldu tabii, yoğun eleştiriler oldu. Yine, onlardan biri de özellikle Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle ilgiliydi, zannediyorum Sayın Kaboğlu'nundu. Belki referansta şey olabilirse...

Sayın Başkanım "Referans verin." dediniz ama belki tamamına referans veremeyebilirim çok hızlı not aldığım için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii tabii... Mümkün olan yerlerde tabii ki...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle alakalı "Anayasa değişikliği olağanüstü şartlarda yapıldı." şeklinde bir ifade kullanıldı, zannediyorum 1982 Anayasası'na atıfta bulunuldu yani hatırladığım kadarıyla ondan önceki Anayasa 1982'de yapılmıştı.

15 Temmuz 2016, evet, olağanüstü hâldir doğrudan ve olağanüstü hâl olduğu da doğrudur ama 16 Nisan 2017 vesayetin değil, sivil iradenin ve milletin kararıdır, Meclisin kararıdır.

Yine, hemen başında, ilgili olduğu için ifade etmek istiyorum. "Sokağa çıkmıyor olabilirsiniz." şeklinde yoğun eleştiriler vardı ve bize hatırlatmalarda bulunuldu, onu da ben notlarım arasına aldım. Ben şunu da açık yüreklilikle ifade etmek istiyorum zaten siz de basından da, medyadan da görüyorsunuz: Hem Sayın Cumhurbaşkanımız hem de bizler daima sokaklardayız; vatandaşımızın, milletimizin içindeyiz, evlerdeyiz ve "fakir fukaranın" diye ifade ettiğiniz o evlerin ta içindeyiz, o insanlarla birlikteyiz. O insanlar, bizim kardeşimiz ve vatandaşımız; biriz, beraberiz. Dolayısıyla, bunları hatırlatma şeklinde de böyle bir hatırlatmaya ihtiyacımız olmadığını düşünüyorum. Biz hiçbir zaman milletimizden, hiçbir kesimden kopmadık, bugünden sonra da kopmayız.

Türkiye'de demokrasi, özgürlükler, barış, refah ve istikrarı yükseltme davasının hepimizin sorumluluğu olduğuna inanıyorum. Yürütme olarak, yılın neredeyse yarısını kapsayan çalışmalarla, sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütlerini de barındıran katılımcı bir yaklaşımla, yurt içindeki ve makroekonomik gelişmelerin etkilerini yansıttığımız, aynı zamanda da küresel trendleri yakından izleyen bir mekanizmayla bütçe hazırlıklarımızı tamamlıyoruz. Bütçe kesin hesap ve Sayıştay bulgularını tüm detaylarıyla, karşılaştırma yapabileceğiniz tablo ve programları içerecek şekilde yüce Meclisimize sunuyoruz. Bu çalışmaları titizlikle okuyan, teknik bilgisiyle burada önerilerini dile getiren milletvekillerimizi tenzih ederim ancak gerek bütçenin geneline ilişkin görüşmelerde gerek Bakanlık bütçelerinin görüşmelerinde bütçenin içeriği ya da yatırım programları yerine ne yazık ki

mükerrer sorulara odaklanılmakta. Oysa, ilgili tüm kurumlarımızca şeffaf ve açık şekilde sunulan yatırım programları, bütçeleri ve kesin hesapları incelendiğinde sorulan soruların çoğunun cevaplarının zaten sizlerle ve milletimizle paylaşıldığı görülür.

Ekonomisiyle, altyapısıyla, gelecek hedefleriyle Türkiye’yi daha iyiye taşıma misyonunu sahiplenmek bu kadar zor olmasa gerek. Demokrasi, saplantılara tutunarak mı güçlendirilecek, ondan da emin değilim.

Yine, bir Sayın Milletvekilinin -ismini özellikle zikretmek istemiyorum, kendisi de sonradan “Kastımı aştım.” diye ifade etti ama tutanaklara geçmesi anlamında ben buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum, tepkimi orada verdim, net bir şekilde de verdim ama- bürokratlara “Zaten kucaklarımıza düşecekler.” “Kucaklarımıza geleceksiniz.” mealindeki ifadesi tutanaklarda zaten nettir. Kastımı aştığını ifade ettiler ama ben bunu özellikle demokrasi anlayışı çerçevesinde bir kez daha değerlendirmek istiyorum: Eğer demokrasiden anladığınız buysa, vay hâlimize. Yani bir gün çiftçiler, bir gün bürokratlar, bir gün şoförler, bir gün bilmem neredeyse hemen hemen her tarafın, her kesimin tehdit edildiği bir yapıda aslında “Kastımı aştım.” denilse bile zihin dünyası anlamında, bilinçaltı anlamında da ipuçları verdiğini düşünüyorum ve bunu da milletimize buradan havale ediyorum tekrar.

Özellikle müşterekleri öne çıkararak, millî mutabakat zemininde Türkiye için kenetlenen milletvekillerimiz başta olmak üzere, bütçenin içeriğine, yatırım ve hedeflere odaklanarak yapıcı katkıda bulunan tüm milletvekillerimize bir kez daha teşekkür ediyorum. 26 Ekimde gerçekleştirmiş olduğum bütçe sunumunda şahsıma yöneltilen soru ve eleştirinin hemen hemen tamamına yakını sözlü ve ilaveten de yazılı olarak cevaplamıştım. Ayrıca, yine, Hükümet adına ve Cumhurbaşkan Yardımcılığına da yöneltilen soru önergeleri mevcut; bunların cevaplanma oranı da yüzde 75’in üzerindedir. Bugün gün boyu yönelttiğiniz sorulardan tekrara düşenleri ve zaten cevaplamış olduklarımızı -yine bir kez daha ifade ediyorum- bir kenara ayırarak cevaplarımızı yine sizlerle paylaşacağım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; sahip olduğumuz olumlu makroekonomik göstergelere, bütçe disiplinimize, ihracat rekorlarımıza, iyileşen cari dengeye, sanayi üretimi performansımıza ve güçlü büyüme rakamlarımıza rağmen ekonomiye yönelik, tamamen reddiye dayanan çok ciddi eleştiriler oldu. 2020 ve 2021, tüm dünyada salgının ekonomik etkilerinin oldukça yüksek seyrettiği yıllar oldu. Ekonomilerin sarsıldığı küresel hasılanın ve ticaretin olumsuz etkilendiği bu dönemi, ekonomimiz, alınan tedbirler sayesinde birçok gösterge açısından pozitifte döndürmeyi başarabildi. Tüm gün, tamamen negatif bir yaklaşım kullanılarak eleştiriler yapıldı. İsterseniz biraz daha pozitif bir yaklaşımla bazı göstergelere birlikte bakalım. Bir kez daha hatırlayalım, 2020 yılında yüzde 1,8 büyümeyle G20 ülkeleri arasında Çin’le birlikte büyüme sağlayabilen 2 ülkeden 1’i olduk; hepinizin malumu. 2021 yılının ilk çeyreğinde yüzde 7,2, ikinci çeyreğinde ise yüzde 21,7 büyüme sağladık; bu da yine sizlerin malumu. Büyüme rakamları açısından altını önemle çizmemiz gereken husussa, net ihracatın ve sanayi üretimimizin ekonomik büyümeye sağladığı katkılardır ki bu da ekonomimizin nitelikli bir büyüme sürecinde olduğunu göstermektedir.

Büyümenin yanı sıra, dış ticaret ve cari işlemler dengesi açısından da önemli başarıların sağlandığı bir dönem yaşıyoruz. Salgının olumsuz etkileri ve dünya navlun ve taşımacılık piyasasında yaşanan sorunlara rağmen, Türkiye ekonomisi son dönemlerde ihracat gelirlerinde rekor seviyeleri yakalamış ve yıllıklandırılmış olarak ihracatını 210 milyar doların üzerine çıkarmayı başarmıştır. İhracatın ithalatı karşılama oranı ekim ayında yüzde 93,4’e, ocak-ekim döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre 7,2 puan artarak yüzde 84,3’e yükselmiştir. 2021 yılının Ocak-Eylül dönemindeki cari işlemler açığı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 58,5 oranında azalarak 11,7 milyar dolar seviyesinde gerilemiştir.

Sonuç olarak, ekonomimiz, sadece yüksek cari açık vererek büyüme sağlayabilme sarmalını kırma noktasında önemli bir ivme kazanmıştır. Bir diğer önemli gösterge olan istihdam rakamları göz önüne alındığında, ekonomimizin salgının etkilerini büyük ölçüde telafi ettiğini yine görmekteyiz. Eylül ayı itibarıyla ilk defa iş gücü sayımız 33 milyonu, istihdamımız ise 29 milyonu aşmıştır. Ülkemiz salgın şartlarında bu başarıları sağlarken bütçe disiplini konusunda azami özenle hareket etmeye devam etmiştir. 2020 yılında dünyada bütçe açığının milli gelire oranı yüzde 10'un üzerinde seyrederken bizde yüzde 3,5 seviyesinde gerçekleşmiştir yani savurganlık değil, tam tersi son derece disiplinli bir bütçe yönettiğimizi gösteriyor, bütün dünyada tam tersi olmasına rağmen.

Faiz harcamalarının hem milli gelire hem de bütçe ve vergi gelirlerine oranına bakıldığında, 2002 yılında aldığımız mirasa kıyasla başarımız yine ortada. Merkez Bankası rezervleri son dönemde 35 milyar doların üzerinde bir artışla 127 milyar dolar seviyesindedir. Net rezervler açısından son dönemde iyileşmeler sağlandığını görmemiz gerekiyor. Uluslararası rezerv yeterlilik rasyoları da ülkemizin rezervlerinin güçlendiğine işaret etmektedir. Bankacılık kesimi de güçlü sermaye yeterlilik rasyosu ve düşük takipteki alacaklar oranıyla ekonomimizin bir diğer güçlü ayağıdır.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; son dönemde Merkez Bankasının faiz indirimiyle birlikte yeni bir ekonomik modele geçildiği, bu nedenle bütçe başta olmak üzere orta vadeli program hedeflerinin çöp olduğu iddia edildi. Hepinizin aslında çok iyi bildiği gibi dünyanın hiçbir ülkesinde para politikası araçları tek yönlü olarak kullanılmaz. Biraz etrafımıza baktığımızda şunu net görebiliriz: Şu an sadece Türkiye değil, gelişmiş ve gelişmekte olan pek çok ülke negatif reel faiz uygulamaktadır. Hani, kıyametleri koparıyoruz ya toptan, Amerika eksi 5,6; Polonya eksi 5,2; Almanya eksi 4,3; Macaristan eksi 4,1; İngiltere eksi 3,9; İtalya eksi 2,9; Brezilya eksi 2,6; Fransa eksi 2,6; Güney Kore eksi 2,4 ve Rusya eksi 0,6 oranlarında negatif reel politika faizi uygulayan ülkelerden sadece bazılarıdır. Burada amaç; üretim, yatırım ve ihracatın canlı tutulması, istihdamın artırılması, firma ve hane halklarına likidite sağlanmasıdır. Bu, küresel düzeyde çok açıkken, buradaki ağır eleştirileri manasız bulmaktayız. Asıl olan amaçlardır, araçların nasıl değiştiği ya da kullanıldığı değil. Temel amaçlarımız: Ülkemizin kalkınması, milletimizin refahı ve bunun için de büyüme ve istihdamın artırılmasıdır dolayısıyla OVP'de öngördüğümüz temel hedeflerimiz aynı kalmakla birlikte, küresel ve yerel şartlardaki değişikliğe bağlı olarak politika araçlarını farklı şekillerde kullanmamız oldukça doğaldır; zarfa değil, mazrufa bakmak lazımdır.

Ekonomimizin 2022 yılında yüzde 5 büyüyeceğini öngörüyoruz. Bu çerçevede, kalkınma hedeflerimize kararlı bir şekilde bağlıyız. Benzer şekilde bütçe hedeflerimiz de hâlen dimdik ayakta. Bütçe hedeflerimizi sadece döviz kuruna indirgeyerek politika geliştiriyor değiliz. Bu dar perspektif hayatın olağan akışına aykırıdır. Döviz kurlarındaki yükseliş bazı bütçe giderlerinde artışa neden olurken aynı zamanda bütçe gelirlerini de olumlu yönde etkilemektedir. Bu çerçevede, toplam bütçe dengesine bakıldığında bu etki, sınırlı ve yönetilebilir düzeydedir. Diğer taraftan, dalgalı kur rejimiyle piyasadaki ekonomik temellere dayanmayan fiyat hareketleri bir süre sonra piyasa açısından rasyonel bir noktada dengeye ulaşacaktır. Bütün bu gelişmelere rağmen ekonomik büyümede sağladığımız başarı ve mali disiplindeki kararlı duruşumuz sayesinde, 2021 yılı bütçemizde yüzde 4,3'lük bir bütçe açığı öngörmüşken yılı yüzde 3,5'in altında bir bütçe açığıyla kapatmayı öngörüyoruz. Önümüzdeki dönemde de mali disiplin ve büyüme hedeflerinden asla vazgeçmeyerek olası riskleri etkin ve dinamik bir şekilde yöneteceğiz. Meclisimize sunduğumuz bütçemizin arkasındayız. 5018 sayılı Kanun ve Bütçe Kanunu'nun Hükümetimize verdiği yetki çerçevesinde yıl içerisinde harcamalarda ve gelir tarafında meydana gelebilecek artış ve azalışları bütçe dengesini gözeterek yönetebileceğimiz hususunda herhangi bir tereddüt taşımıyoruz. Allah'ın izniyle 2022 bütçesi de milletimizin ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayacaktır.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; az önce ifade ettiğim tüm pozitif makro göstergelere rağmen, döviz kurlarında son dönemde yaşanan hareketlenmeyi tek bir parametreyle açıklama kolaylığına gidilmemelidir. Biz dâhil birçok ülke, doların tüm dünyada değer kazanmasından etkilenmektedir. Amerika Birleşik Devletleri geçtiğimiz dönemde tahvil alım programını azaltacağını açıklamış ve bu durum dolar endeksinin yükselmesine sebebiyet vermiştir. Avro-dolar paritesi son dönemde 1,12 seviyesine kadar gerilemiştir. Nitekim, politika faizinin yüksek olduğu dönemlerde de kurlarda hareketlenmeler olmuştur. Hatta politika faizini artıran bazı ülkelerin faiz artırım kararından sonra da kurlarda yükselmeler yaşanabilmektedir. Ayrıca, birçok önemli ekonomide politika faizinin enflasyonun altında olduğunu fark etmemiz gerekiyor, biraz önce de zaten bazı rakamları paylaştım. Ülkemizde kurlarda yaşanan artışlar dolar endeksinin dünyada artıyor olması, spekülasyon hareketleri, manipülasyon hareketleri ve döviz talebini artıran etmenlerle daha belirgin hâle gelmektedir.

Cumhurbaşkanımız liderliğinde on dokuz yıldır enflasyon-kur-faiz üçlemesini içine alan topyekûn bir bağımsızlık mücadelesi veriyoruz. Bunu aslında tüm sektörlerde veriyoruz ve birçoğunda da başarıyı sağladık ve bugün görüştüğümüz bütçelerden birisi de zaten buna örnektir, savunma sanayisi. Ve aynı mücadeleyi burada da vereceğiz ve inşallah burada da aynı başarıyı hep birlikte yaşayacağımızı göreceğiz inşallah.

Bu süreçte Türkiye prangalarını birer birer kırdıkça maruz kaldığımız ekonomik saldırıların sayısı da ne yazık ki artmakta. Ülkemiz durmadan gelişirken Gezi olayları, çukur eylemleri, 17-25 Aralık süreci, 15 Temmuz FETÖ hain darbe girişimi ve 2018’de yaşadığımız manipülasyon kur saldırısı gibi nice planlı senaryo uygulanmak istendi. Suriye ve Irak’ta yaşanan insani kriz başta olmak üzere, sınırlarımızın yanı başında kurulan tuzakları yerli, milli savunma sanayisi ürünlerimiz ve sarsılmaz irademizle birer birer bozdukça Türkiye’yi durdurmak için hep ekonomi kartını oynamaya çalıştılar. Faiz lobileri bölgesinde söz sahibi ve tam bağımsız bir Türkiye yerine gecelik yüzde 7.000-7.500 faizlerle teslim aldıkları bir Türkiye’yi tercih ederek ülkemizi köşeye sıkıştırmak için çok uğraştılar. Ne kadar uğraşırlarsa uğraşınsınlar, ekonomi üzerinden Türkiye’yi siyaseten teslim alma projesi hiçbirinde işe yaramadı, bugün de yaramayacak, gelecekte de yaramayacak. Biz, bu milleti faiz lobisine mahkûm etmeyeceğiz, hangi şartlarda olursa olsun mücadelemizi vereceğiz. Bunu dedik ve spekülasyon kur saldırılarının sebep olduğu tahribatı önemli ölçüde de gidererek yine yolumuza devam ettik. Dünyanın en büyük ekonomilerini bile derinden sarsan Covid salgını dönemine işte böyle pek çok badireyi kararlılıkla atlatmış, krizi fırsata çevirme kapasitesine sahip bir Türkiye olarak girdik. Bu zorlu süreçte üretim çarklarının durmaması, istihdamın korunması ve tedarik zincirinin kesintiye uğramaması için her türlü desteği verdik. Salgının da etkisiyle dünyanın dört bir yanında yapılar, yaklaşımlar ve ticari ilişkiler dönüşürken ekonomi politikalarımızı kendi gerçeklerimize ve ihtiyaçlarımıza uygun olarak güncelledik. Bu çerçevede yatırım, üretim, istihdam ve büyüme odaklı tam bağımsız bir rota benimsemiş durumdayız. Vesayeti, darbeleri, terör örgütlerini ve siyaset mühendislerini tarihin tozlu raflarına kaldıran kadrolar olarak spekülasyon vesayetini de yine biz ortadan kaldıracığız ve yolumuza topyekûn, bağımsız olarak devam edeceğiz.

Son dönemdeki fiyat artışlarının yol açtığı sıkıntıların üstesinden de yine biz geleceğiz. Nasıl olduğunu da hep beraber göreceğiz. Bu dalgalanma dönemini de göreceksiniz geçmişte olduğu gibi geride bırakacağız. Biz bu süreçte de vatandaşımızın yanındayız. Dünya genelinde doğal gaz, kömür, petrol ve elektrik gibi emtia fiyatlarında ciddi artışlar yaşanırken vatandaşlarımıza yüksek düzeyli artışların yansımaması için büyük gayret gösteriyor, vatandaşlarımızı fiyat artışlarından korumak amacıyla doğal gaz ve elektrikte maliyetin yarısını devlet olarak biz üstleniyoruz. Diğer ülkelerle kıyaslandığında küresel enerji fiyatlarındaki yüksek artışı en az şekilde vatandaşımıza yansıtıyoruz.

Ayrıca, bu süreçte çiftçilerimizi de korumaya devam ediyoruz. Çiftçilerimize yapılan tarımsal destekleme ödemelerinden yaklaşık yıllık 600 milyon lira civarında olan gelir vergisi stopajı kesintisi artık yapılmayacak, geriye dönük olarak beş yıllık kesintiler 2,5 milyar lirası anapara, 850 milyon lirası da faiz olmak üzere, toplam 3,4 milyar lira iade edilecektir. Çiftçilerimize çok farklı konularda verdiğimiz desteklerin yanında, çiftçilerimizin doğrudan girdi maliyetlerine de destek veriyoruz. Eşel Mobil Sistemi kapsamında mazot maliyetinin önemli bir kısmını karşılıyor, çiftçilerimizin Eşel Mobil Sistemi dışındaki mazot maliyetinin de yine yarısını karşılıyor. Ayrıca, çiftçilerimizin en büyük girdi kalemlerinden biri olan gübreye verdiğimiz desteği 2 katına çıkardık. Önümüzdeki dönemde hem yurt içinde hem de yurt dışında üretim alanlarının genişletilmesiyle çıktı artışını sağlayacak ve fiyatlarının daha sağlıklı bir zeminde oluşmasına katkı vereceğiz.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; döviz talebimizi arttıran etmenleri ortadan kaldırmaya ve sektörler bazında cari işlemler dengesini orta ve uzun vadede kalıcı olarak iyileştirmeye güçlü şekilde odaklanmış durumdayız. Bu doğrultuda ara malı ithalatını ve enerji harcamalarını azaltıcı, ithal ikame yerli üretimi güçlendirecek ve ihracatı artıracak politikalarımızı birer birer hayata geçiriyoruz.

Ne yaptığımız sorulmuştu. Her projenin kendi özelindeki ihtiyaçlarını dikkate alarak, belirlediğimiz proje bazında farklılaştırılmış teşviklerle ülkemizin ihracat odaklı güçlü üretim yapısını geliştiriyoruz. Bu kapsamda desteklenmesine karar verilen projeler arasında ülkemizde ilk defa üretilecek elektrikli araç sistemleri ve lityum iyon teknolojisine sahip batarya üretimi, ülkemizin polipropilen üretimi kapasitesini yaklaşık 4 katına çıkaracak yatırımlar, kimya sektöründe yine PTA üretimiyle orta ve büyük kalibre silahların üretimine yönelik yatırımlar bulunmaktadır.

Türkiye'nin otomobil, elektrikli araç sistemleri, insansız hava araçları üretimi, çeşitli savunma sanayi yatırımları, imalat sanayisinde kullanılan çeşitli kimyasallar, Milli Muharip Uçak üretimi, güneş paneli üretimi gibi proje bazlı yatırımlar sayesinde ara malı ihtiyacının yerli üretimle giderilmesi ve cari açığın azaltılması hedeflenmektedir. Öngörülen yatırımların tamamının gerçekleştirilmesi durumunda petrokimya, yenilenebilir enerji, paslanmaz çelik, doğal gaz işleme, otomotiv, kâğıt, vasıflı çelik üretimi ve işleme, gübre, insansız hava teknolojileri, ilaç ve muhtelif sektörlerde yatırım yapan firmalarla cari açığın azaltılmasına yıllık 26,5 milyar dolar katkı sağlanması ve toplam 83.500 kişiye ilave iş imkânı sunulması beklenilmektedir.

Ayrıca, rafineri, petrokimya entegrasyonunu sağlayacak enerji ve petrokimya alanında önemli bir üretim merkezi olmasını planladığımız Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi master plan çalışmalarını da tamamladık. Bölgede gerçekleştirilmesi planlanan polipropilen üretim tesisi yatırımının ön yer tahsisini yaptık ve temel atma törenini 2021 yılı Ekim ayında gerçekleştirdik. 1,7 milyar Amerikan doları tutarında yatırımla ülkemizde özel sektör tarafından hayata geçirilen en büyük yatırımlardan biri olması planlanan tesisle ülkemizin polipropilen ithalatının tek bir yatırımda yüzde 20'sinin yurt içinde üretilmesi sağlanacaktır. İthal ürünlerin yurt içinde üretiminin artırılmasıyla yine ülkemizin döviz ihtiyacı azalırken bu ürünlerin yurt dışına ihracı döviz mevcudiyetimizi arttıracaktır. Bu noktada faizlerin yatırım ortamını destekleyici olması önem arz etmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ekonomimizin doğrudan yatırım potansiyeli hayata geçmiş, 2002-2021 Eylül döneminde ülkemize doğrudan yatırımlar kümülatif bazda yaklaşık 17 kat artarak 235,8 milyar dolara ulaşmıştır. Önümüzdeki dönemde uluslararası doğrudan yatırımların imalat sanayisi gibi verimlilik artışı imkânı daha yüksek alanlara çekilebilmesi ve ekonominin ihtiyaç duyduğu kaynak girişinin artırılması amacıyla uluslararası doğrudan yatırımlara ilişkin çalışmalara hız vereceğiz. Ülkemizin küresel uluslararası doğrudan yatırımlar pastasından aldığı payı yüzde 1,5'e çıkarmayı

hedefliyoruz. Bu doğrultuda yaptığımız çalışmaların somut sonuçlarına da zaten bu hafta da dâhil yine şahit oldunuz. Dolayısıyla burada hangi eleştiri yapılırsa yapılsın dış yatırımcı güvenli liman Türkiye’den vazgeçmeyecek ve vazgeçmediğini de göstermiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; enerji harcamaları cari açığın oluşmasında ve artmasında kritik etkiye sahiptir ancak aldığımız tedbirler ve enerjide dışa bağımlılığımızı azaltacak yatırımlarla bu sorunun üstesinden gelmeye kararlıyız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, on beş dakika ek süre veriyorum.

Buyurun, devam edin.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Doğal gaz keşiflerimiz ve yeni arama faaliyetlerinin oluşturacağı olumlu sonuçlar: Yedinci nesil gemimizin doğal kaynak arama filomuza katılması, elektrik üretiminde nükleer tesislerimizin devreye girmesi ve yenilenebilir enerji adımlarımız sayesinde enerji arz güvenliğinde ve ülkemizin enerjiye ödediği döviz faturasında pozitif gelişmeler sağlayacağız.

Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın artması, daha fazla üretilmesi ve daha verimli bir biçimde kullanılması yönünde yatırımlarımızı hızlı bir şekilde artırıyoruz. Yani neredeyse, nerede de değil, doğrudan söylendi, Karadeniz’deki yatırımlarda keşfedilen doğal gazın da neredeyse “Hayal satıyorsunuz.” gibi... Ya Allah’tan korkun. Yani bütün dünyanın gözü önünde ve bütün dünyanın çok yakından takip ettiği ve şu anda da zaten hem taşıma hem çıkarma hem de doğrudan işleme tesislerinin yatırımlarının devam ettiği... 2023’te de zaten yine bunu uygulamaya koyacağız, vatandaşımıza ileteceğiz, inşallah o gün de çıkar özür dilersiniz. Bunu dile getiren sayın vekilimiz için bunu ifade ediyorum. Bundan da gurur duymamız lazım ve yeni dönemde de bunlar artarak da devam edecek, bunu da göreceğiz.

21 Ağustos 2020 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuna duyurulan Sakarya sahası doğal gaz keşfiyle buradaki toplam doğal gaz rezervimiz zaten 540 milyar metreküpe ulaşmıştır. Rezervlerimizin artması için de yerli ve millî imkânlarla arama faaliyetlerimiz devam etmektedir. Bu rezervden 2023 yılında 2020 yılı iç talebinin yüzde 6’sı mertebesinde 2,9 milyar metreküp doğal gaz üretilecek, 2028 yılında ise üretim 2020 yılı iç talebinin yüzde 30’u mertebesinde 14,6 milyar metreküpe ulaşacaktır. Yani Sakarya sahasının plato üretim döneminde ülkemizin yıllık doğal gaz tüketiminin yüzde 30’u buradan karşılanabilecektir. Bununla birlikte 4.800 megavat toplam kurulu güce sahip Akkuyu Nükleer Santrali’nin ilk ünitesinin 2023 yılında, diğer ünitelerinin de birer yıl arayla 2026 yılı sonuna kadar işletmeye alınması planlanmaktadır. Akkuyu Nükleer Güç Santrali işletmeye girdiğinde Türkiye’nin de elektrik ihtiyacının yaklaşık yüzde 10’unu karşılayacak, yılda 7 milyar metreküp doğal gaz ithalatını önleyecek ve düşük karbonlu enerji portföyümüzü büyük oranda güçlendirecektir. Akkuyu dışında 2 nükleer güç santralinin daha kurulmasına yönelik saha seçimi, yer lisansı, teknoloji sahibi şirket veya ülkelerle iş birliği gibi konularda çalışmalar sürdürülmektedir. İklim değişikliğiyle mücadelede de önemli rol üstlenen nükleer enerji projelerine önümüzdeki yıllarda da devam edeceğiz. Yerli ve millî enerji politikalarımız cari dengemizi iyileştirecek, ülke ekonomimize değer üretmeyi sürdürecektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler, diğer taraftan, tarım ve hayvancılıkta ithalatın önüne geçilebilmesine yönelik kaba yem ihtiyacının ülkemiz kaynaklarıyla karşılanabilmesi, et ve sütte verimliliğin artırılabilmesi için mera ıslah çalışmalarına da ağırlık veriyoruz. Aynı zamanda, suni tohumlama uygulamalarının yaygınlaştırılmasıyla da hayvancılıkta verim ve kalite artışını sağlayarak canlı veya

karkas et ithalatını önlemektedir. 2019’da yılda yaklaşık 665 bin baş besilik hayvan ithal edilirken bu rakam kademeli olarak azalmış, 2021 yılının ilk dokuz ayında yaklaşık 190 bin başa kadar gerilemiştir. 2022 yılında besilik sığır ithalatına izin verilmeyerek besilik materyallerin yurt içinden temini planlanmaktadır.

Ülkemizin döviz talebini dengelemek ve kur saldırlarının etkisini daha hızlı bir şekilde bertaraf edebilmek üzere, az önce ifade ettiğim yapısal anlamda önemli adımlar atmaktayız. Ülkemizin döviz ihtiyacının azalmasıyla birlikte kurlarda bugünlerde yaşadığımız spekülasyonların etkisi de gittikçe azalacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, on dakikanız kaldı, biraz bu soru kısımlarına ağırlık vererseniz seviniriz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Bitirmek üzereyim.

Sayın Başkan, tüm gün konuşulan konular bunlar olunca ben de zamanımın tamamını buna ayırmakla geçeyim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkan, usul hakkında bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadece üyelerimiz usul hakkında konuşabiliyorlar. Üye olmayanlar usul hakkında söz alamıyorlar.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sayın Başkanım, bu uyarıyı keşke gün içinde de yapsaydınız. Bu uyarıyı gün içinde de yapsaydınız Sayın Başkanım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – O zaman otuz dakika daha verin, sunuş devam etsin, ondan sonra sorularımıza geçsin.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; “Vergiler güvenliğe gidiyor.” denilerek güvenlik harcamalarına ilişkin eleştiriler yöneltildi. Yani olanları, pozitif şeyleri söyleyince niye rahatsız olunuyor onu anlamadım. Yani bütün gün içinde sordunuz, cevap veriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse gerekirse ilave süre veririm, tamam.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Küresel planda barış ve istikrara yönelik tehditlerin belirginleştiği bir dönemden geçiyoruz ve millî güvenlik politikalarımıza son derece önem veriyoruz. Kahraman güvenlik güçlerimiz, egemenlik, bağımsızlık ve güvenliğimiz için yurt içi ve sınır ötesinde terörle mücadelele, mavi vatanımızda ve semalarımızdaki hak ve menfaatlerimizi korumaya kararlılıkla devam etmektedir.

Terör örgütlerine karşı sınırlarımızda ve sınırlarımızın hemen ötesinde tarihimizin en başarılı operasyonlarını gerçekleştirmekle kalmadık, aynı zamanda, Karabağ’da otuz yıldır süren işgalin sonuçlandırılması ve Libya’da darbecilere karşı yürütülen meşruiyet mücadelesine kadar birçok başarıya imza attık. Bu alanda da somut başarılarımızı birer birer ortaya koyarak ilerliyoruz. Suriye’de bir terör koridoru oluşturulmasına izin vermedik ve sınırlarımız boyunca 8.200 kilometrekarelik bir alanı PKK/PYD-YPG ve DEAŞ teröründen arındırdık. Libya’da Ulusal Mutabakat Hükûmetine verdiğimiz destek sahadaki dengeleri değiştirdi ve siyasi çözüm sürecinin önü açıldı; ülke bu sayede yeni bir çatışma sarmalına girmekten kurtuldu. Doğu Akdeniz’de, ülkemizin ve Kıbrıs Türklerinin meşru haklarını savunduk, deniz yetki alanlarının diyalog ve iş birliğiyle hakkaniyet ilkesi çerçevesinde sınırlandırılması çalışmalarına da hız verdik.

Öte yandan, Azerbaycan'ın meşru müdafaa hakkını kullanarak başlattığı vatan muharebesini de yine, tüm uluslararası platformlarda destekledik. Hâlihazırda Türk Silahlı Kuvvetleri, Azerbaycan ordusunun modernizasyon, tatbikat ve eğitim faaliyetlerine destek sağlamakta, işgalden kurtarılan bölgelerde müşterek mayın, el yapımı patlayıcı arama ve imha faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ülkemizin huzurunu, milletimizin birliğini ve beraberliğini, devletimizin gücünü ve itibarını tavizsiz korumakta kararlıyız. Malumunuz, Türkiye'nin Irak ve Suriye topraklarına terörle mücadele amacıyla sınır ötesi operasyonlar yapabilmesi için Cumhurbaşkanına verilen yetkinin iki yıl uzatılmasıyla ilgili tezkere de Meclis Genel Kurulunda onaylanmıştır. Tezkere, ülkemizin millî güvenliği açısından güçlü bir millî irade beyanıdır. Sizlere soruyorum: Ülke dışına çıkılmadan ülke dışındaki teröristlerle mücadele etmenin bir yolu var mıdır? Türkiye bölgede varlığını göstermek zorundadır. Kandil'i yerle bir edeceğini ifade eden ana muhalefet partisi -hem de benim kendi memleketimde- liderinin, Mehmetçik'e Kandil'de operasyon yapma imkânı getiren tezkereye “hayır” oyu vermesi, en basit ifadeyle samimiyetsizliktir. Bu millî duruşu gösteremeyenlerden, Savunma Sanayii Başkanlığı, MİT ya da Millî Savunma Bakanlığı gibi, egemenliğimiz, bağımsızlığımız ve güvenliğimiz için gece gündüz çalışan kurumlarımızın bütçe hedeflerini, vizyonunu anlamalarını beklemiyoruz. Biz en başından beri, bölgede ülkemizi saf dışı bırakma yönündeki çabalara kendi göbeğimizi kendimiz keseriz diyoruz; ülkemize çelme takmak isteyenlere göbek bağı olanlar doğal olarak bu duruşu sindiremeyecekler.

Şimdi, yine, ilgili olduğu için bir şeyi de gösterip burayı bitirmek istiyorum. Toplam faktör verimliliğiyle ilgili bir grafik paylaşıldı ve yanlış bilgi verdiğimizle ilgiliydi. Toplam faktör verimliliğiyle ilgili yine burada da yanlış bir cevap verdiğim söylenmişti, ben de bir grafik göstereceğim burada.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Göremiyoruz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Dolaştırabiliriz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha sonra verirsiniz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, sonra üzerinde konuşulabilir. Şu anda görülmeyebilir.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Tabii.

Bu toplam faktör verimliliğini Strateji ve Bütçe Başkanlığı zaten resmî olarak çalışmakta ve ilan etmekte.

(Uğultular)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Dolayısıyla 2010 yılında 508 olan endeks 2020 itibarıyla 576. Dolayısıyla şimdi burada da görüldüğü üzere, o günkü cevabımızda belirttiğimiz gibi, 2010-20 döneminde toplam faktör verimliliğinin yıllık ortalama artışı 0,9 olmuştur; bunu söylemişiz. Burada bir yanlışlık yoktur, Strateji ve Bütçe burada... Grafikte, bunu gösteren endeksin nereden nereye geldiği gayet açık bir şekilde görülmektedir; paylaşabiliriz. Toplam faktör verimliliği gibi sürdürülebilir bir büyümenin temel kaynaklarını orta, uzun vadeli bir yaklaşımla analiz etmek gereklidir; yıl yıl böyle göstergelerin artışı tabii ki farklılık gösterebilir. Dolayısıyla bir yılı, iki yılı alarak bu grafiği başka şekilde gösterdiğimizde başka sonuç alırız. Dolayısıyla elbette ki bazı yıllarda toplam faktör verimliliğinin büyüme katkısında azalışlar yaşanmıştır. Örneğin, küresel kriz sonrası 2010 yılında, 2014 yılında ve menfur darbe girişimi döneminde, 2016 yılında toplam faktör verimliliğinde bir miktar azalış yaşanmıştır. Evet, 2016 yılından beri hem endeks değeri hem de önceki yıla göre yüzde artış değeri olarak toplam faktör verimliliği sürekli yükselmektedir.

Müsaadenizle, ben birkaç soruya daha cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Tabii, şahsımla ilgili de çok ilginç şeyler gündeme getirildi “On yıl öncesi, on yıl sonrası...” Ya, biz aynı biziz, bizde bir değişiklik yok; biz on yıl önce neredeysek bugün de aynı yerdeyiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Saraydasınız!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sadece bizim görevimiz değişir ama tavrımız, tarzımız, karakterimiz değişmez. Bugün de milletin evinde, milletin evladı olarak milletimize hizmetkârlık yapmaya devam ederiz. Biz gecemizi gündüzümüze katarak aziz milletimizin dualarına layık olmaya gayret ediyoruz. Bizim kim olduğumuzu milletimiz iyi bilir; Anadolu’nun evladı olduğumuzu, Yozgat’ın evladı olduğumuzu iyi bilir ve bu da değişmez.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bunları soran oldu mu ya!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Millet sizi de iyi bilir, bunu bana ifade edenleri. Sizi nasıl bilir, onu bilemem.

(Uğultular)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Şimdi, bir soru vardı, biraz kritik bir şey olduğu için bunu özellikle hemen cevaplamak isterim, bir öğretmenin “tweet”iyle ilgili. Sosyal medya hesabından bugün “CHP’li öğrencilerimin notunu kırdım.” şeklinde paylaşım yaptığı haberleri... Bu, basına yansıyor. Basına yansıyan kişi Osman Bayrak; yine, hesabından böyle bir paylaşım yapmadığını herhangi bir “tweet”ini silmediğini ifade etmiş, Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü bahse konu “tweet”in Osman Bayrak’ın hesabından atılmadığını raporlamıştır. Dolayısıyla bunu buradan hem sizlerle hem de milletimizle paylaşmak isterim.

Yine, Cumhurbaşkanımızın Batman’la... Kürtçe konusunda bir soru vardı; özellikle, Kürtçenin rahat konuşulmadığı, Kürtçeyle alakalı, insanların kendilerini rahat ifade edemediği şeklinde. Ben buna, bir kızımın söylediği, hem de bunu ifade eden Sayın Vekilimizin referans verdiği yerden, bire bir, aynı cümleleriyle cevap vermek istiyorum. Batman’da Şehit Aybükü Yalçın Kütüphanesi’nde gerçekleştirilen bir etkinlikte konuşmak için söz alan bir Kürt kız öğrencinin Cumhurbaşkanını Erdoğan’la Kürtçe konuşması öncelikle büyük alkış topladı. Cumhurbaşkanımız Erdoğan’a Kürtçe “Sayın Cumhurbaşkanımız, hoş geldiniz, sefalar getiriniz. Sizi canı gönülden çok seviyoruz, Allah sizden razı olsun inşallah.” diyen genç kız sözlerini şöyle sürdürdü: “Bugün çok mutluyum -ben de oradaydım bu sözlerini söylediğinde, ben de kendi kulaklarımla şahit oldum- eskiden konuşmaya korktuğumuz dilimizi...” “Eskiden” dediği AK PARTİ öncesini ifade ediyor. (“Kim vardı, MHP mi vardı eskiden?” sesi)

Sizler vardınız yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Beş dakika daha ilave ediyoruz.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bunun için mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizin sorularınıza cevap verilmesi için.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Yanıt verilmezse verdiğimiz süreleri geri alabilecek miyiz?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Senin dönemindeyse bilmiyorum, Cumhuriyet İttifakı’nda MHP’yle birlikte zaten AK PARTİ ve şimdi de Cumhuriyet İttifakı’yla birlikte bunu sağlıyoruz zaten, hep beraber bunun arkasındayız.

Cumhurbaşkanımıza söylenen bu söz. (Gürültüler)

Rahatsız olmayın söylüyoruz.

“Eskiden konuşmaya korktuğumuz dilimizi bugün Cumhurbaşkanımız karşısında rahatlıkla konuşabiliyorum. Bu, sizin sayenizde oldu; sizin sayenizde arkadaşlarımla, ailemle, sevdiklerimle, dostlarımla sokakta özgürce, korkmadan dilimizi konuşabiliyorum. Özgürce dilimi konuşmanın yanı sıra özgürce dilime ait kitaplara ulaşabiliyorum, özgürce müziklerimi söyleyebiliyorum, özgürce dinleyebiliyorum. Bunun için size ben ve Kürtler adına canıgönülden teşekkür ediyorum Cumhurbaşkanım, Allah sizden razı olsun inşallah.” Dolayısıyla bu alanda -biraz önce de ifade ettim- AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı döneminde alınan, katettiğimiz önemli yolu görelim, hakkını verelim. Bu ülkeyi bölmek isteyenlerin gözlüğünden bakılmasına da müsaade etmeyelim.

Yine, Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili bir başka şey vardı “Diyanet İşleri Başkanlığının 6 dilde internet sitesi hizmeti var ancak Kürtler yok. Diyanet İşleri Başkanlığı kime çalışıyor?” şeklinde. Yine, burada da “web” sitesinden yapılan yayınlarda sunulan metinlerin, içeriklerin ve bir yabancı dile çevrilmesinin nedeni tüm dünyada yabancılar tarafından anlaşılmasını sağlamaktır. Bunun için, dünya genelinde yaygın olarak kullanılan Almanca, İngilizce, Fransızca, Arapça, Rusça ve İspanyolca dillerinde yayın yapılmaktadır.

Diğer taraftan, Diyanet İşleri Başkanlığı, halkı din konusunda aydınlatmak için, yaşayan bütün dil ve lehçeleri değerlendirmeye gayret etmektedir. Bu çerçevede, 27 farklı dilde yapılan Kur'an-ı Kerim mealleri, 35 dil ve lehçede yaptığı dini yayın faaliyetleri arasında Kürtçe de yer almaktadır. Bu çerçevede, biri Latin diğeri Arap alfabesi olmak üzere 2 ayrı Kürtçe meal “Siyerî Nebî” ve “Kur'an Öğreniyorum” yayınlanmıştır.

Yine, bir başka soru vardı -her yıl klasik sorulan sorular bunlar ama ben gene söyleyeyim- “Katar Emiri'nin verdiği uçak devletin envanterinde kayıtlı mıdır?” diye. Bin defa soruldu, Sayın Özel de bu konuda sormuştu, cevap vermiştik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 10 bin doları da sorduk, 10 bir doları.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Arkadaşlar, bu da belgesidir. Tabii ki Cumhurbaşkanlığının envanterinde kayıtlı olacak, nerede kayıtlı olacak? Sizin niyetleriniz farklıysa bilemeyiz, biz böyle çalışıyoruz. 2012 model Boeing 747-8 tipi VIP hava aracı, Türk sivil hava aracı siciline “TC-TRK” tescil işaretiyle kayıt edilmiş olup Cumhurbaşkanlığı kayıtlarına da alınmıştır, tescil sertifikası da buradadır.

Yine, Karadeniz'den çıkan doğal gaz keşfi vardı ikinci soru olarak, onu cevapladım zaten. “KKTC’de sondaj çalışmalarına kaldığımız yerden devam edeceğiz.” demek durdurduğunuz anlamına mı geliyor?” Tabii ki hayır. Durdurmadık, zaten durdurmamız da mümkün değil. Biz filoyu genişletiyoruz dikkat edersiniz. Biz sadece bir yerde odaklandık; Karadeniz’de odaklandık, 540 milyar metreküpü çıkardık ve onu bir an önce, daha da artırarak milletimizin hizmetine, sizlerin, hepimizin hizmetine sunmaya çalışıyoruz. Yine, bundan da mutlu olmamız gerekir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Çıkardık.” derken, tespit ettik...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Çıkartıyoruz işte yani 2023’te... Yani tespit ettiğimiz... Hayır, dünyada...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Çıkardık.” dediniz de.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Arkadaşlar, şunu niye görmüyorsunuz: Dünyada, keşfedildikten sonra bu kadar kısa sürede milletin hizmetine sunulacak başka hiçbir doğal gaz keşfi yoktur, olmayacaktır. 2023’te bu geliyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Çıkardık.” demediniz mi?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Karadeniz’e giderseniz görürsünüz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili diyalog usulümüzde yok, rica ediyorum. Tamamlayamayız bu şekilde.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Şimdi, Mercedes...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir dakikanız kaldı, gerisini de yazılı cevaplırsanız... En önemli gördüğünüz bir iki soruya da cevap verip bitirelim.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Hepsi burada, siz izin verdiğiniz sürece ben hepsine cevap veririm.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Artık yazılı gelsin Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Ben biliyorsunuz bu konuda rahatım, cevap vererek gidiyorum. Ha, beğenirsiniz, beğenmezsiniz; içerik yeterli olur, olmaz o ayrı.

Şimdi, araçlarla ilgili, bu da her yıl gelen şey. “Ya, işte, yok Mercedes kullanıyorsunuz, Merkel’in aracını kullanıyorsunuz...” Ben merak ettim, acaba Cumhuriyet Halk Partisi kendi ürettiği bir araç var da onu mu kullanıyor diye şöyle bir baktım, gerek genel merkezde gerek Sayın Kılıçdaroğlu’nun, Genel Başkanın gerekse büyükşehir belediyelerinde de kullanılan araçlar acaba neler diye şöyle bir basına yansıdığı kadarıyla falan; gene Mercedesler var, Audiler var, efendim, aracın tipi değişiyor ama gene Mercedes. Dolayısıyla biz, bu değişsin diye yerli aracımızı üretiyoruz biliyorsunuz. İnşallah dediğiniz gibi, hep onu kullanmaya başlarız. Dolayısıyla doğal gaz gibi o da gelecek, ona da az kaldı, o da 2023’te...2022’de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir soruya daha cevap verip gerisini yazılı yaparsak memnun olurum.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Ben devam edebilirim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Süremiz kısıtlı, daha epeyce madde tartışacağız.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Yine, Türkiye’de ve gene bizlerle ilgili, gerek Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Bakanlarla ilgili siyaset yaptığımıza dair eleştiriler vardı. Bununla ilgili de zaten, gerek Cumhurbaşkanı Yardımcısının gerekse Bakanların siyasi faaliyette bulunmaları Anayasa’ya zaten uygundur. Dolayısıyla hâliyle de siyasi açıklama yapabilir, yapabiliriz, yapmamız da gerekir zaten. Siyaset, devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirme esasları belirlemekte. Dolayısıyla Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Bakanlar bunların belirlenmesinde de en üst düzeyde katkı sağlayanlardır. Dolayısıyla sistem hiçbir siyasiye de siyaseti sınırlamaz, bununla ilgili bir eleştiri vardı. Yine, diğer taraftan ben şunu da ifade etmek isterim ki her siyasi figür gibi, eleştirildiğimiz bir yerde siyasi eleştiri hakkımızın olmadığını iddia etmek yine abesle iştigaldir.

“Türkiye’de kimin gazeteci olduğuna iktidar karar veriyor. Türkiye basın özgürlüğünde 153’üncü sırada yer alıyor.” Merkezleri Batılı ülkelerde bulunan, ifade ve basın özgürlüğüne ilişkin faaliyet gösteren uluslararası sivil toplum kuruluşları, evrensel olduğunu iddia ettikleri değerler ve yine objektif olduğunu öne sürdükleri kriterler temelinde, tüm ülkelerin basın ve ifade özgürlüğü alanındaki konumlarına ilişkin birtakım değerlendirmeler yapmaktadır. Aynı değerlendirmeyi biz onlar için yapalım, onlar kaçınıcı sırada olacak acaba? Bu kuruluşların oluşturduğu basın özgürlüğü endekslerinde toplumsal, kültürel ve siyasal değerler göz ardı edilmekte, düşünce ve ifade alanında belirlenen öznel kriterler ekseninde ülkeler eleştirilmektedir. Bahse konu endekslerde, hâlen karışıklık, savaş yaşanan,

demokratik yönetimleri ve insan hakları uygulamaları sorgulanan, basın yönünden oldukça geride pek çok ülkenin sıralamada ülkemizin önünde yer alıyor olması, objektif verilere dayanmadığı aşikâr olan bu tür listelere dayanarak, ülkemize basın özgürlüğü eleştirisi getirmenin doğru olmadığını düşünüyoruz.

Yine “Darbe girişimini planlayan...”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, biraz toparlayabilirsek... Daha epey madde, önerge, çok yoğun bir mesaimiz var.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Müsaade ederseniz birkaç soruya daha cevap vermek isterim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, hızlı olabilirsek...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – “Darbe girişimini planlayan kişiler Merkel’den gelen telefonla hapisten çıkabiliyor, Osman Kavala ise hapisten çıkmışken tutukluluk hâlinin devamı için yeni tutuklamayla hapse girebiliyor.” şeklinde eleştiriler vardı. Anayasa’nın “Yargı yetkisi” kenar başlıklı 9’uncu maddesinde yargı yetkisinin Türk milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı, “Mahkemelerin bağımsızlığı” kenar başlıklı 138’inci maddesinde ise...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O soruya bu cevabı veriyorsa daha süreye gerek yok. On dakika, beş dakika, dört dakika da olsa verdiği cevaba bak!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – ...hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları, Anayasa’ya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği görülmekte, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O soruya bu cevabı veriyorsa dalga geçiyor, vallahi dalga geçiyor, billahi dalga geçiyor!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – ...görülmekte olan bir dava hakkında yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunamayacağı...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yirmi dakika fazla süre kullandı, dalga geçiyor, Anayasa okuyor!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – ...yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğu, bu organlar ve idarenin mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyeceği ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceği hükümleri verildiği malumunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Madem öyle, bunu yazılı yollasaymış Anayasa okuyacağına...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Ben sadece şunu ifade...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok aştık süreyi.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Peki, o zaman, ben özetle şunu söyleyeyim, ben anladığım kadarıyla, bizden şunu mu istiyorsunuz: Yürütmenin yargıya müdahale etmesini mi istiyorsunuz?

(Gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hayır, etmeyin, etmeyin, etmeyin!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Yargımız bağımsızdır, müdahale etmedik, etmeyeceğiz, etmemiz de mümkün değildir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Cumhurbaşkanı konuşuyor ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Edenin Allah belasını versin mi? Hadi söyle!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özel...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Devam ediyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bugüne kadar edenin Allah belasını versin mi?

(Gürültüler)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Devam ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen tamamlayalım artık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yargıya müdahale edenin Allah belasını versin mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Özel, rica ediyorum...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sürat Kargoyla ilgili...

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum... Beğenmek zorunda değiliz, sorulara cevap veriliyor. Beğenirsiniz, beğenmezsiniz, cevap veriliyor sorulara, ne diyebilirim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkan... Bak, bir omuz attınız... Ama dalga geçiyor, dalga geçiyor.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Süre uzatıyoruz kardeşim!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genelde bakanlarınkini uzatıyoruz, genelde yapıyoruz. Sayın Özel, siz ilk defa mı geldiniz? Bütün bakanlarda bunu yapıyoruz, sorulara daha çok cevap verilsin diye yapıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Anlayışla bekliyoruz ama dalga geçiyor, Anayasa maddesi okuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – E, soru sordunuz, cevap vereceğiz Sayın Özel.

Sürat Kargo satışında muhammen bedelin zarar...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dalga geçiyor!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, estagfurullah.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Ben dalga geçmiyorum Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dalga geçiyorsun!

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sabahtan beri sizi dinliyor, cevap vermesin mi?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Son derece ciddi şekilde sorularınıza cevap veriyorum.

Sayın Başkan...

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen Sayın Özel...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – “Sürat Kargo satışında muhammen bedelin zarar dönemi dikkate alınarak düşük hazırlanması, ihale için yeterli süre verilmemesi, rekabet ortamının oluşturulmaması...” eleştirileri vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu son olsun Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım. Artık...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Burada da yine Sürat Kargonun değerlendirme raporu; konusunda uzman ve bağımsız kuruluş olan Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB) tarafından yapılmış ve şirketin geçmiş yıl verileri ile mevcut durum ve gelecek yıllara ilişkin gelir projeksiyonları dikkate alınarak 325 milyon TL olarak belirlenmiştir. “TSKB kimdir, ortaklık yapısı nedir?” dersiniz, yüzde 50,92’si İş Bankası Grubunun, yüzde 8,38’i Vakıfbankın, yüzde 40,70’i de halka açık ve diğer grupların.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Artık noktalayalım, gerçekten çok uzun bir mesaimiz var, yazılı cevap verebiliriz. Biz ilgililere ileteceğiz, hiç endişeniz olmasın.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Peki. Yani detayı ifade edecektim ama ben sadece şunu söyleyeyim o zaman: İhale süreci açık artırma şeklinde yapılmıştır ve 16 tane yatırımcı tarafından da ihale şartnamesi satın alınmış, satın alanlardan da 11’i bilgi odası sürecine dâhil olmuş, 3’ü şartnameye uygun şekilde teklif vermiş ve onlar da açık artırma şeklinde olmuştur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, cevapları yazılı alalım, rica ediyorum, artık bitirmemiz lazım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Süre verirsiniz devam ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımız.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sayın Başkan, değerli üyeler; 2022 yılı bütçesinin bugün gerçekleştirdiğimiz müzakereleri sonunda, şahsıma ayrılan zaman dilimi içerisinde genel ekonomi, merkezî yönetim bütçesine ilişkin temel hususlar ve Cumhurbaşkanlığı ve bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar bütçeleri ve faaliyetleri başta olmak üzere, sayın vekillerimizce dile getirilen konulara olabildiğince cevap vermeye çalıştım.

Hepinize bir kez daha teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunumunuz tamamlanmıştır.

Teşekkür ediyorum.

Cevaplarınız...

Bülent Bey, sizin bir talebiniz var mı?

Buyurun Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, birçok sorumuza cevap vermediniz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Süre verirsiniz devam edebiliriz.

(Gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sabaha kadar mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Artık geri kalanları yazılı isteyeceğiz, Bülent Bey, takibini yapacağız, yazılı isteyeceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ancak tezkereyle ilgili olarak -neden gerek duyduunuz- Cumhuriyet Halk Partisinin son oylamadaki tavrını eleştirdiniz, neden gerek duyduunuz bilmiyorum ama Cumhuriyet Halk Partisi sonuç olarak askerin Suriye’den çıkmasıyla ilgili herhangi bir engellemede bulunmamıştır, sonuç olarak böyle bir durum söz konusu değildir, şimdiye kadar da desteklemiştir.

Ancak 34 askerimizin şehit edilmesiyle ilgili olarak hiçbir tavır gösteremeyen iktidara karşı, ayrıca Barış Pınarı Harekâtı'nı altı günde kesmek durumunda olan iktidara karşı bir ikaz niteliğinde, bu oylamada “hayır” oyu verdik, bunun da dikkate alınması gerekir, bunu böyle bilmeniz gerekir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir, bu askerle ilgili, tezkereyle ilgili iyi niyetimizin suistimal edilmemesi gerekir.

İkincisi, Sürat Kargoyla ilgili olarak söylediğiniz konu TSKB tarafından yapılmış olabilir ama 2019 verileri esas alınarak yapılmıştır diyorum Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım. Neden bu anlaşılmıyor? Daha önce de bu cevap verildi. 2019 zararlı yıldır, 2020 ve 2021 kârlı yıldır, 2021’de satılmıştır, bu, göz göre göre yolsuzluktur. Allah’tan korkulması lazım, gerçekten öyle. 2019 zararlı yıldır, 2020-2021 kârlı yıldır. Siz, şirketinizi satarken kârlı yılları dikkate almaz mısınız? Bu nasıl bir iştir? Gerçekten ben bunu söylerken bile utanıyorum. Allah’tan korkmamız lazım. Bilgi odasında en kısa kalan şirkettir, daha önceden Sürat Kargodan bilgileri almıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan’a söz verdim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı “Yargıya müdahale etmiyoruz.” dediniz. Cumhurbaşkanı Erdoğan, AİHM’in Selahattin Demirtaş’la ilgili verdiği karardan sonra aynen şöyle demiştir: “AİHM’in ne dediği bizi bağlamaz, karşı hamlemizi yaparız, onu bırakamayız.” Ve bunun üzerine de yargıya talimat vererek Selahattin Demirtaş için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, yeni tartışmalar açamayız artık yani bunun...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bu, yargıya müdahale değil midir? Yargıya bundan daha büyük bir müdahale olabilir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

(Gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bu kadarını sorsun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kişisel bir şey mi var Özgür Bey? Usul hakkında üyemiz olmayanlara söz veremiyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Usul değil ki, usul hakkında bir şey değil!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyle ilgili?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sadece, doğrudan hem Cumhuriyet Halk Partisini hem oy veren herkesi -aslında burada, isteyen herkesin bu hakkı var çünkü açık oylamadır- hiç hakkı ve haddi olmadığı hâlde samimiyetsizlikle suçladı. O konuya ve yine benim söylediğim bir söze atfen verdiği bir cevaba toplam bir buçuk dakika içinde cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, şunu bir kere ifade edelim: Dün akşama kadar aksini inkâr ettiğiniz bir konuda, dün akşamdan yani bu gece on ikiden sonra, bakan olacağı tahmin edilen kişinin attığı “tweet”lerden hareketle negatif reel faizin uygulanan bir şey olduğunu söyleyip o “tweet”teki ülkeleri sayıyorsunuz. O “tweet”teki ülkelerin mali programlarındaki

temel amaç, şu anda enflasyon arttırmak. Durgunluktan çıkabilmek için enflasyonu arttırmak üzere negatif reel faiz veriyorlar. Oysa bizim temel mücadelemiz, enflasyonla mücadele. Hatta faizi sebep, enflasyonu sonuç görmeniz de bundan. Negatif reel faizin enflasyon ve kur artıracaklarını, getirmeyeceğini hiçbir ekonomi tahsilli iddia etmeyeceği gibi, sizin, benim gibi bu konuyu yaptıkları görev icabı bilenlerin de hiç olmazsa bir bilene danışıp öğrenmesi lazım.

İkincisi, bir samimiyetsizlik arıyorsanız, Adalet ve Kalkınma Partisinin muhalefette olduğu, üçlü koalisyonun iktidarda olduğu, 2001 Kasımında Afganistan tezkeresine verdiğiniz “hayır” oyuna, 2001 Aralıkta Kuzey Irak tezkeresine verdiğiniz “hayır” oyuna, 2002 Haziranda Kuzey Irak tezkeresine verdiğiniz “hayır” oyuna bakacaksınız. Sınır ötesi operasyonlara “hayır” oyu vermek samimiyetsizlikse Adalet ve Kalkınma Partisi samimiyetsizin daniskasıdır; CHP’ye böyle bir yakıştırma hakkınız da değildir, haddiniz de değildir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, gündemimizdeki kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi oylamalara geçiyoruz.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

Cumhurbaşkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Cumhurbaşkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeler vardır, 1’inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: CUMHURBAŞKANLIĞI

YIL : 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
16	2.2	01	05.04	100.000.000.000 TL

Garo Paylan

Necdet İpekyüz

Erol Katırcıoğlu

Diyarbakır

Batman

İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, izah mı edeceksiniz, gerekçeyi mi okutalım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Konuşacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bugün HDP olarak, bütçede alınması gereken acil ekonomik tedbirler paketini açıkladık. Zor bir kış bizi, yurttaşlarımızı, hepimizi, Türkiye’imizi bekliyor. Yurttaşlarımızı ekonomik krize karşı güvence altına alacak önlemlere ihtiyacımız var. Bütçede elektrik, doğal gaz, su ve internet faturalarının vatandaşlarımız üzerinde büyük bir yük oluşturduğunu düşünüyoruz. Elektrik, doğal gaz, su ve internetin sosyal hak temelinde her haneye, ihtiyaç sınırına kadar ücretsiz olarak sağlanmasını öneriyoruz. Cumhurbaşkanlığı bütçesinin 100 milyar TL artırılmasıyla her haneye ihtiyaç sınırına kadar doğal gaz, elektrik, su ve internet ücretsiz olarak sağlanacak ve bu önerenin kabul edilmesiyle, yurttaşlarımızın ihtiyaç sınırına uymasıyla da tasarruf sağlanacaktır arkadaşlar. Yurttaşlarımızın sırtından bu yükü hep beraber kaldıralım diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: CUMHURBAŞKANLIĞI

YIL : 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
16	2.2	01	05.04	20.000.000.000 TL

Garı Paylan

Necdet İpekyüz

Erol Katırcıoğlu

Diyarbakır

Batman

İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Garı Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, çiftçilerimiz tarlalarına gübre atamamaktadır. Geçen yıl tonu 2 bin lira olan gübre, şu anda 10 bin liraya çıkmış durumda, bu önergemizi eğer kabul ederseniz çiftçilerimizin yarasına merhem olacaksınız. Bu önergemizin kabulüyle değerli arkadaşlar, bütçe yalnızca 20 milyar TL artacak ama çiftçilerimiz tarlalarına gübre atabilecektir. Önergemize desteğinizi bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: CUMHURBAŞKANLIĞI

YIL : 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
16	2.2	01	05.04	30.000.000.000 TL

Garı Paylan

Necdet İpekyüz

Erol Katırcıoğlu

Diyarbakır

Batman

İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garı Bey, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, asgari ücret şu anda açlık sınırının altındadır ve asgari ücretli ağır bir vergi yüküyle karşı karşıyadır. Asgari ücretin vergi dışında bırakılmasını öneriyoruz ve bütçeden yalnızca 30 milyar TL kaynak ayırarak asgari ücreti vergi dışı yapabiliriz. Önergemize desteğinizi bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: CUMHURBAŞKANLIĞI

YIL : 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
16	2.2	01	05.04	30.000.000.000 TL

Garı Paylan

Necdet İpekyüz

Erol Katırcıoğlu

Diyarbakır

Batman

İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gençlerimiz barınmamaktadır ve gençlerimiz şu anda herhangi bir gelire sahip değildir. Verilen 650 TL borç da günlük 20 TL'ye tekabül etmektedir. Günde 20 TL'ye yaşamaz arkadaşlar, bu açıdan “Gençlerimize borç değil, karşılıksız burs verilsin.” diye öneriyoruz ve aylık her bir gencimize 2 bin TL karşılıksız burs sağlanmasını öneriyoruz. Yalnızca Cumhurbaşkanlığı bütçesine eklenecek 30 milyar TL'yle gençlerimize karşılıksız aylık 2 bin TL burs verebiliriz. Desteklerinizi bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: CUMHURBAŞKANLIĞI

YIL: 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
16	2.2	01	05.04	100.000.000.000 TL

Garı Paylan

Necdet İpekyüz

Erol Katırcıoğlu

Diyarbakır

Batman

İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yurttaşlarımızın büyük çoğunluğu, ciddi bir bölümü gelirsizdir değerli arkadaşlar, herhangi bir gelire sahip değillerdir ve bu ekonomik buhran şartlarında iş bulma şansları da yoktur. Geliri olmayan tüm yurttaşlarımızı ekonomik güvenceye alabiliriz. Geliri olmayan tüm yurttaşlarımıza aylık 2 bin TL asgari gelir sağlayabiliriz arkadaşlar, bunlar mümkündür. Yandaşlara verilen kaynaklar bütçeden kesilirse bu 100 milyar TL'yi rahatlıkla finanse edebiliriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: CUMHURBAŞKANLIĞI

YIL: 2022

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
16	2.2	01	05.04	20.000.000.000 TL
Garo Paylan		Necdet İpekyüz		Erol Katircioğlu
Diyarbakır		Batman		İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Acil ekonomik tedbirler paketinin son maddesi de değerli arkadaşlar, esnaflarımız borç altındadır ve pandemi döneminde borçları katlanmıştır. Yeni dönemde de ben faizin düşeceğini falan düşünmüyorum. Esnaflarımız şu anda yüzde 20'nin üzerinde kredi faizleriyle kredi kullanmaya çalışmaktadır, vergi ödemelerini ödeyememektedir ve faize “Haram.” diyen bu iktidar esnafın vergi borçlarının üzerine de faiz koymaktadır değerli arkadaşlar. Esnafın vergi ve banka kredi borçlarının faizsiz uzun vadeli olarak yapılandırılmasını öneriyoruz. Bunun finansmanı için de bütçeye 20 milyar TL koymak yeterlidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(Cumhurbaşkanlığının 2022 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Cumhurbaşkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin bütçesini okutuyorum:

(Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Millî Güvenlik Kurulunun 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Diyanet İşleri Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Diyanet İşleri Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devlet Arşivleri Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Devlet Arşivleri Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Devlet Arşivleri Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Strateji ve Bütçe Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

ÖDENEK CETVELİ

(EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİ)

BÜTÇE YILI: 2022

İDARE ADI: STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

TL

AÇIKLAMA	DÜŞÜLEN
99- PROGRAM DIŞI GİDERLER PROGRAMI	44.198.000
41.32-BÜTÇE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	44.198.000
F.01-Genel Bütçeli İdareler	44.198.000
E.09.01-PERSONEL GİDERLERİNİ KARŞILAMA ÖDENEĞİ	28.128.000
E.09.06-YEDEK ÖDENEK	16.070.000

Nilgün Ök

Uğur Aydemir

İbrahim Aydemir

Denizli

Manisa

Erzurum

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – AK PARTİ Grubundan arkadaşlarımızın sunduğu önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

29/10/2021 tarihli ve 31643 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 85 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle İklim Değişikliği Başkanlığı kurulmuştur. Başkanlık 6/11/2021 tarihli ve 31651 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4/11/2021 tarihli ve 7341 sayılı Kanun’un 18’inci maddesiyle 5018 sayılı Kanun’a ekli (I) sayılı cetvele eklenmiştir. Kabul edilen önergeyle İklim Değişikliği Başkanlığı bütçesine eklenen 44 milyon 198 bin TL’lik ödeneğin bütçe dengesinin değişmemesi için yedek ödenekten düşülerek karşılanması önerilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda Strateji ve Bütçe Başkanlığının bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2022 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İletişim Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(İletişim Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(İletişim Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Savunma Sanayii Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Savunma Sanayii Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Savunma Sanayii Başkanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(Savunma Sanayi Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, gündemimizdeki Cumhurbaşkanlığı ile bağlı kuruluşların bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara çok çok teşekkür ediyoruz.

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) (Gelir bütçesi, Maddeler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi gündemimizde yer aldığı üzere 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin maddelerinin görüşmelerine geçiyoruz.

Bütçe teklifi toplam 16 maddeden oluşmaktadır. Hatırlanacağı üzere, “Gider” başlıklı 1’inci ve “Gelir ve finansman” başlıklı 2’nci maddeler Komisyonumuzun 26 Ekim 2021 tarihli 5’inci Birleşiminde okunmuştu.

Şimdi, 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bürokratlar gidiyorlar, ayaklanmalar oldu, ara vermeniz gerekmez mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görüşmelere devam ediyoruz, gitsinler Sayın Paylan. Ayrılmak durumunda olanlar biraz sessiz giderlerse seviniriz.

Değerli milletvekilleri, 2022 yılı gelir bütçesinin bağlı olduğu 2’nci maddeye geçiyoruz.

2022 yılı gelir bütçesini okutuyorum:

KODLAR		AÇIKLAMA	2022 YILI BÜTÇE GELİRİ
01		VERGİ GELİRLERİ	1.430.041.337.003
03		TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	47.349.547.000
04		ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	14.220.216.000
05		DİĞER GELİRLER	119.607.950.000
06		SERMAYE GELİRLERİ	12.360.575.000
08		ALACAKLARDAN TAHSİLAT	1.803.398.000
		TOPLAM BÜTÇE GELİRLERİ	1.625.383.023.000
09		RED VE İADELER	176.438.281.000
		NET BÜTÇE GELİRLERİ	1.448.949.742.000

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesinde anılan (B) işaretli (I) sayılı cetvelinde gösterilen aşağıdaki değişikliklerin kabulünü arz ve teklif ederiz.

YIL:2022

(B) İŞARETLİ (1) SAYILI CETVEL

KODLAR	AÇIKLAMA	EKSİLTİLEN TUTAR
01.3.7	Konaklama Vergisi	1.000.000.000
01.3.7.01	Konaklama Vergisi	1.000.000.000

YIL:2022

(B) İŞARETLİ (1) SAYILI CETVEL

KODLAR	AÇIKLAMA	ARTIRILAN TUTAR
01.3.1	Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	1.000.000.000
01.3.1.01	Beyana Dayanan KDV	1.000.000.000

Nilgün Ök

Uğur Aydemir

İbrahim Aydemir

Denizli

Manisa

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi AK PARTİ Grubundan açıklayan olacak mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

14/10/2021 tarihli ve 7338 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la konaklama vergisinin uygulanması 1/1/2023 tarihine ertelenmiştir. Bu kapsamda, konaklama vergisine yönelik 2022 yılı bütçesinde yer alan gelir tahmininin mezkûr cetvelden çıkarılması önerilmektedir.

Bu bağlamda, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin (B) işaretli cetvelinde yer alan beyana dayanan KDV ve buna bağlı olarak dâhilde alınan katma değer vergisine yönelik 2022 yılı bütçesi gelir tahmini tutarının, 2021 yılında ekonomik aktivitede beklentinin üzerinde gerçekleşen canlanmaya bağlı olarak 2022 yılında daha yüksek gerçekleşeceği tahmin edilmekte olup, aynı miktarda artırılması öngörülmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, yazılı olarak bütün maddeler dağıtıldığı için burada maddeleri okutup zamanınızı almak yerine görüş ve önerilerinizi alıp maddeleri oylarınıza sunacağım.

Denge

MADDE3- (1) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ödenekler toplamı ile 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan tahmini gelirler toplamı arasındaki fark, net borçlanma ile karşılanır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dengeye ilişkin olan 3’üncü maddeyi görmüşmeye açıyorum.

Söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Erhan Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Denge demek, açık veya fazla, dolayısıyla borçlanma demek. Ben son dönem borçlanma stratejisine ilişkin bir kısım düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum Sayın Başkan, değerli arkadaşlar. Tabii, iç borçlarımız var, dış borçlarımız var; özellikle, Sayın Berat Albayrak’ın Hazine ve Maliye Bakanlığı döneminde iç borçlanmada sabit Türk lirası cinsinden borçlanma yerine büyük ölçüde döviz cinsinden veya dövize endeksli, artı, altın cinsinden veya altına endeksi borçlanma yapıldı. Tabii, şimdi, ekonomik istikrarsızlıkla birlikte, buradan baktığımızda, bizim borçlarımızda olağanüstü bir artış oldu. Tabii, böyle bir borçlanmanın şöyle bir yanlışlığı vardı: Bütçenin hiçbir geliri döviz cinsinden değil, altın cinsinden de değil, buraya endeksli de değil ama siz borçlanmanızı bunun üzerinden yaptığınızda aslında bir “mismatch” bir uyumsuzluk oldu, dolayısıyla, bu uyumsuzluk da yönetilemediği için olağanüstü bir şekilde bizim borç stokumuz arttı. 2017 sonu itibarıyla değerli arkadaşlar, merkezî yönetim bütçesi yani devlet bütçesi dediğimiz bütçenin toplam borç stoku 876 milyar TL, 2017 sonu itibarıyla; 2021 Ekim itibarıyla bu –daha henüz kasım açıklanmadı- 2 trilyon 268 milyara çıkıyor, 876 milyardan 2,3 trilyon diyelim yuvarlayarak. Bu kasım ayındaki kurdaki, faizdeki değişiklikleri de bunun üzerine koyduğumuzda bir ayda yaklaşık neredeyse –tabii, kur sürekli değiştiği için biz biraz daha yüksek kura göre yapmış olabiliriz bunu- 500 milyar lira civarında arttı, sıfır borçlanma olsa bile bizim borç stokumuz yani piyasaya olan borcumuz, iç veya dış piyasaya olan borcumuz 500 milyar lira arttı. Dolayısıyla, böyle baktığımızda şu anda yaklaşık 2,6 trilyon lira bir borcumuz var. Borçlanma ne kadar? Yani bunu şöyle bir şeye ayırtmamız lazım: 2017 sonu itibarıyla yaklaşık 0,9 trilyon liradan -1 trilyon bile değil- 2,6 trilyon liraya bizim borç stokumuz geldi, bunun ne kadarının gerçek borçlanmadan, ne kadarının da bu endekslemeyi geldiğini bir ayırtmamız gerekiyor. Ben bu ayırtırmayı yaptım, aslında bu dönemde yani 2018, 2019, 2020 ve 2021 dönemindeki toplam net borçlanma sadece 593 milyar lira. Yani normalde, 876’nın üzerine 593’ü koyduğunuzda kabaca ne olur? Bizim borcumuzun 1,5 trilyon olması lazım ama şu anda 2,6 trilyon lira. Değerli arkadaşlar, 1,3 trilyon lira içte bu borçlanmadaki, iç borçlanma kısmıyla borçlanma stratejisindeki hatadan geliyor. Arkadaşlar, bu çok önemli bir rakam; bakın, 1,3 trilyon lira. Keşke, mesela, biz daha düzgün bir borçlanma stratejisi uygulaysaydık veya ekonomiyi daha iyi yönetseydik 1,3 trilyon lirayla... 1,3 trilyon dediğimiz nedir? Mesela, bu 2021 bütçe büyüklüğü kadar bir miktar yani toplam devletin bütün harcamaları kadar olan bir miktar, işte, bu kur, faiz ve altın fiyatlarındaki artmadan dolayı borcumuzun üzerine geldi, bindi. Bu kadar bir harcama... Bir anlamda harcamadır bu, hani, borç ödeme, borçlanma finansman kalemidir ama -yani anlaşılan dille söylüyorum- bu kadar bir yük geldi, üzerimize bindi. E, şimdi, sürekli ikaz ettik, başından itibaren ikaz ediyoruz, şu anda da ikaz ediyoruz. Mesela, şu andaki Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Lütfi Elvan Bey, güzel bir şey yaptı. O geldikten sonra döviz cinsinden yurt içerisinde borçlanmayı durdurdu ama altın cinsinden borçlanma yine devam ediyor. Yani döviz cinsinden borçlanmayı durdurmuş olması iyi bir adımdır çünkü bizim döviz gelirimiz yok. Hele hele şimdi, bir de bakın, şu “Yeni Ekonomi Programı” filan deniliyor ya, kuru başına bıraktığımız bir programda... Ya, bizim borcumuzun yüzde 81’i kur, faiz ve enflasyona endeksli, artı, altına endeksli yani 4 tane parametreye endeksli. Siz böyle bir

ortamda “Ben kuru serbest bırakacağım. Kur nereye giderse gitsin, benim ‘kur’ diye bir kaygım yok...” Hatta işte “Rekabetçi kur, rekabetçi kur.” diye edebiyat yapıyor arkadaşlar, böyle bir şey olabilir mi ya? Yani 1,3 trilyon lira bir bütçe büyüklüğü kadar büyüklüğü...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – On dakika değil mi? On dakika bitti mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yok, beş dakika.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, efendim, olur mu? Maddeler onar dakika. Yukarıda konuştuğuz zaten Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Üyelere on dakika.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Beş dakika olarak konuştuk.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, onar dakika, üye olmayan arkadaşlara beş dakika; öyle anlaştık.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, o zaman düzeltin onu.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Dolayısıyla, bakın, yapıcı bir şey söylüyoruz yani söylediğim bir şey: Hesap ortada, hesap kitap yapıyoruz. Bu hesapta bir yanlışlık varsa işte, Stratejiden, Maliyeden, Hazine'den arkadaşlar burada, söylesinler. Dolayısıyla bu yanlışlığı düzeltmek lazım. E, tabii, şimdi, bundan sonra düzeltme imkânı yok. Şu anda yapılacak şey, hiç olmazsa bu doların çok daha yukarıya gitmesini engellemek lazım. Şu anda, işte, hani “Yeni, yeni.” denildi. Bakıyorum, ben, daha önceden de... Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bakın, bunlar belgeler. Sayın Berat Albayrak da hep böyle “Yeni Ekonomi Programı, Yeni Ekonomi Programı” diye orta vadeli programları sunmuştu. Bu yeniler gitti, bunlar çöp oldu, bunlar başarısız oldu. Şimdi, çaresizlikten olan bir senaryoya, eğer, hakikaten kendiniz de buna inanıyorsanız bu ülkeye yazık edersiniz, bu ülkeye yazık edersiniz. Bu yol, yol değil; bu yoldan dönmek gerekir. Biz bu kadar... Ya, bizim bankacılık kesimimizin yurt dışına dünya kadar borcu var, finans dışı reel kesimin dünya kadar dış borcu var, içerideki borçlarımızın önemli bir kısmı dövize endekslidir. Böyle bir ortamda “Benim kurla ilgili neredeyse hiçbir kaygım yoktur.” diye bir politika izlenemez. Bu politika yanlış bir politika ama geldiğimiz nokta o. “Rekabetçi kur, rekabetçi kur.” diye şu anda herkes methiyeler düzüyor. Bir Mücahit Birinci var, işte, en büyük iktisatçımız o. Mücahit Birinci her akşam televizyona çıkıyor “Arkadaşlar, kurun artmasında hiçbir problem yoktur. Kur artmalıdır, kur artmalıdır.” diyor. Ya, şu adamı meşhur etmek istemiyorum ama bir kişi daha var, şimdi, bir kişi daha çıktı; Şefik Çalışkan. Okuyun lütfen, bakın, ben okudum. Niye okudum? Ciddiye alınacak bir makale olduğu için okumadım, siz ciddiye aldığınız için okudum. Siz buna göre amel ettiğiniz için, siz buna göre devletin bütçesini ve ekonomi yönettiğiniz için okudum. Diyor ki: “Kur eğer yeteri kadar artmazsa veya zaman zaman kurda düşüş falan olursa Merkez Bankası piyasaya müdahale etsin, döviz çeksin, kuru artırsın.” Arkadaşlar, hesap ortada, şunun karşısında bana bir kişi gelsin desin ki: “Sizin analiziniz yanlış.” Bakın, diyorum ki: Yaklaşık 0,9 trilyon liradan son dört yılda -sadece devlet borcu için söylüyorum, özel sektör borcu bunun içinde yok- 2,6 trilyon liraya çıkıyor. Bu kadar borcumuzda artış var ve bunun 1,3 trilyon lirası bu parametrelerdeki kur ve ona bağlı parametrelerdeki artıştan dolayı. Ya, 1,3 trilyon lirayla biz, bu toplumun sorunlarını çözmek için değil yani Ay’a giderdik. Böyle bir şey ama bunlar yapılmadı.

Şimdi, o yüzden diyorum yani işi bağlamak istediğim nokta: Bu kur meselesi çok ciddi bir meseledir. Biz şunu söylemiyoruz: “Kuru baskılayın, bilmem ne.” Onu zaten yapma imkânımız yok bu kadar kırılğan, bu kadar şey bir ekonomide ama doğru düzgün politikalar uygulayarak kurun

normal bir ekonomide, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, ne kadar artması beklenilir? Dolar kuru için söylüyorum, Amerika ile Türkiye'nin enflasyon farkı kadar artarsa verimliliğin hiç değişmediği bir ortamda kur artışının bu kadar olması normaldir. Nedir? Bizde enflasyon yüzde 20, onlarda kaç? Yüzde 5. Yüzde 15 kur artışı normaldir. Diyelim ki bizde yüzde 3 de verimlilik artışı oldu, ekonomimizi iyi yönettik, o zaman yüzde 12 artması normaldir. Verimlilik kaybımız o zaman bizim şu anda... Bakın, az önce dediniz ki... Yani bunları, işte, önünüze arkadaşlar veriyorlar, siz de okuyorsunuz.

Şimdi, hani “Başka ülkelerde de oldu.” filan dediniz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Ya, insan çok üzülüyor, hakikaten. Şimdi, ben baktım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Japonya yirmi yıldır enflasyonu yükseltmeye çalışıyor, bir türlü yükseltmiyor, onun için faiz eksi.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani az önce birçok ülkenin yani bizim gibi gelişmekte olan ülkelerin yılbaşından bu yana yerel paralarındaki değer kaybı yüzde 1-2, maksimum yüzde 10; bizim yüzde 68 olmuş. Nasıl, hani, işte “Dolar kuru şöyle oldu, böyle oldu.” diyorsunuz, şimdi ben tablosunu size vereyim.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Ben söylemedim.

ERHAN USTA (Samsun) - Söylediniz söylediniz, soru-cevapta söylediniz. Yani diğer ülkelerde de kayıp artıyor, dolar kaybı. Tutanaklara bakalım efendim, tutanaklara bakalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili diyalog olmazsa sevinirim.

ERHAN USTA (Samsun) – Dolayısıyla, hani, oralardan emsal getirecek bir şey değil. Bunun yanlış olduğunu, özellikle borçlanma stratejisinin mutlak surette... Şurada işte, bakın, Arjantin pesosu yılbaşından bu yana kadar yüzde 18 değer kaybetmiş veya kuru artmış. Brezilya reali yüzde 7, Çin yuanı eksi yüzde 2, Hindistan rupisi yüzde 3 sadece, Endonezya rupisi yüzde 1, Malezya beş, Meksika yüzde 10, Filipinler 5, Güney Afrika yüzde 11 artmış, Tayland yüzde 13 artmış, biz yüzde 68 artmışız. Nasıl, hangi başka ülkelerde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta, süreniz dolmuştur.

Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, demokrasilerde bütçe yetkisini yürütmeye vermek çok önemlidir ve bütçe yetkisini bir yürütmeye verirken Meclisin üyeleri pek çok talebi olur. Ama şunu üzülerek söylüyorum: Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı bütçeyi Meclise getirdi. Bizler bir ay boyunca burada gece gündüz çalıştık Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ama bir virgül bile değiştiremedik.

Bakın, arkadaşlar, demokrasilerde bu yetkiyi verirken -mesela Amerika'da, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı çok iyi bilir- senatörlerin yetkileri olur. Şu anlamda, “Ben bu bütçeyi geçiririm ama benim eyaletime şu yatırımı yapacaksın.” Der, “Ben bu bütçeyi geçiririm ama benim eyaletimde yol eksik, hastane eksik, köprü eksik.” der ve bunları bütçeden geçirebilir. Sayın İbrahim Aydemir dün iki saat yağ çekti Sağlık Bakanına. Efendim neymiş, en sonunda bir tane diyaliz cihazı istedi. Hâlbuki bu sizin yetkiniz arkadaşlar, bizim yetkimiz yani bütçeyi biz yapıyoruz. Yani oradan rica etmenize gerek yok ki verin önergenizi geçirelim arkadaşlar ya. Ver önergeni, ihtiyacı olanını geçirelim. Siz bunun

farkında değilsiniz, güç sizde, farkında değilsiniz. Güç orada zannediyorsunuz. Biz bir demokrasiyse, güç burada arkadaşlar. Bizim oradan rica etmemize gerek yok, biz bütçeye koyarız orası yapar, bu kadar. Bir saat yağ çekmeye gerek yok ya, onu demek istiyorum.

Bakın, borçlanma yetkisi de bu maddenin konusu arkadaşlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, bu kadar Erzurum düşmanlığına gerek yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, ondan değil, yağ çekmene gerek yok diyorum Erzurum’a diyaliz cihazı almak için. Ver önergeni geçir kardeşim, bu kadar basit ya.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bize destek verin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Destekleyeceğim tabii ki sonuna kadar.

Şimdi, ikinci önemli yetki de şudur arkadaşlar demokrasilerde, yine Sayın Fuat Oktay çok iyi bilir beni dinliyorsa: Amerika’da en önemli konulardan biri de -Sayın Fuat Oktay bilirsiniz- yürütme Senatodan borçlanma yetkisi ister. Çok önemli bir konudur, hatta bu borçlanma yetkisini zaman zaman vermeyip hükümeti kapatır Senato. Niye? Çünkü, yasamanın talepleri olur yürütmeden, onları karşılamadığı zaman borçlanma tavanını da artırmaz. Der ki: “Bak, benim yerelde, eyaletimde şu taleplerim var, bunları karşılırsan ben bu borçlanma yetkisini sana vereceğim.” der. Bu müzakereler yürür, yürütme ile yasama arasında. “Arkadaşlar, ülkemizde yürütme ile Meclisimizin böyle bir pazarlık yapma gücü var.” diyen bir milletvekili varsa ben konuşmamı şu anda kesebilirim. Var mı böyle bir yetkiniz? “Ben sana borçlanma yetkisi vermiyorum eğer bana şu diyaliz cihazını vermezsen.” diyebilecek bir milletvekili var mı acaba?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ekrem Bey “Var.” diyor!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın.

Bakın, Hükümetin kapandığı günlerden bahsediyoruz. İşte, bu gücümüz olmalı arkadaşlar, Meclisin bu gücünün olması gerekir.

Ya, bütçeyi getiriyorsunuz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bir virgüllü değişmiyor ya, bir virgüllü değişmiyor; böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değişti, değişti birkaç şey, evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne değişti ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bazı önergeler oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cetveller değişti, Allah’ınızı severseniz, kaleminde 1 lira değişmedi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Olur mu, önergelerimizle değişti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Paylan, devam edin.

Lütfen, arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Benim önergelerimle değişti Garo.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya ne ilgisi var arkadaşlar? Almanya’da da eyalet sistemi var, Rusya’da da eyalet sistemi var, İspanya’da da eyalet sistemi var; her yerde eyalet sistemi... Eyalet sistemi öcü değildir, bundan korkmayın. Osmanlı’da da eyalet sistemi vardı? Ne var bunda? Bizim de geçmişimizde var. Tayyip Erdoğan da söylüyordu “Kürdistan da var, lazistan da var.” Ne var bunda, korkacak ne var yani? Siz bunu öcü yapmışsınız yalnızca.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, hayır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Elbette.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, kahvaltıyı burada yapmaya niyetiniz var anlaşılan. Herkes konuşsun, bitirelim, yorulduk, bir aydır çalışıyoruz; rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, bu maddede borçlanma yetkisini iktidara vereceksiniz ama hiçbir şey almadan, hiçbir talebiniz geçmeden vermiş olacaksınız; bu doğru değil arkadaşlar. Bir de bu borçlanmayı ne için yapıyor, buna da bakın. Bakın, Uğur Aydemir ne dedi? Sen “Bütçe açığını daha fazla verebilerdiniz dedin.” dedi, doğru.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sen niye bana sataşıyorsun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütçe açığı daha fazla olabilirdi. Geçen yıl 250 milyar bütçe açığıyla buraya geldiniz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, 180 milyar TL vereceksiniz; bu bir başarı değildir, ben bunu söyledim. Sosyal politikalara ağırlık vermediniz, halkımızı aç açıkta koydunuz, esnafımızı zor durumda bıraktınız, tarlasını ekemeyen, gübre atamayan çiftçiye destek vermediniz; ben bunu eleştirdim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hepsini yaptık bunların.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, rica ediyorum, müdahale etmeyelim lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sosyal politikalara ağırlık verip bütçede israf kalemlerini kesmiş olsaydınız değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı; şu anda halkımız bu durumda olmazdı ama bakın, az önce verdiğimiz önergelerin hepsini de reddettiniz. Borçlanma yetkisi olabilir, bütçe açık da verebilir ama bu bütçe açığı da halkın yararına olmalıdır ve değerli arkadaşlar, bütçe açık verirken çok büyük bir hata yapıldı; maliye politikası sıkıldı. Öyle yaptılar, maliye politikasını sıkıdılar, para politikasını gevşettiler. Bence tam tersi olmalıydı, para politikası sıkı olmalıydı yani fiyat istikrarı sağlanmalıydı, enflasyon kontrol altına alınmalıydı, maliye politikası gevşetilmeliydi; bütün dünya böyle yaptı, bakın, bütün dünya böyle yaptı, bütün dünya böyle yaptı. Yani maliye politikasını Covid döneminde gevşetti, halkını aç açıkta koymadı, diğer taraftan değerli arkadaşlar, para politikasını, enflasyonu kontrol altında tuttu. Maalesef biz bunu yapmadık.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) Yeter ya, valla yeter ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütün dünya böyle yaptı, demokratik ülkeler.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Gördük bütün dünyayı. Bütün dünyanın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, defalardır uyarıyorum.

Nilgün Hanım, artık yeter, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vallahi, sabaha kadar konuşurum böyle müdahale edince, söyleyeyim yani.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, o kadar abartıyor ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabilir, yapabilir, siz beğenmek zorunda değilsiniz onun söylediklerini; sizin söylediklerinizi de başkası beğenmek zorunda değil. Rica ediyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, şu anda Türkiye’nin borcu son iki ayda yapılan hatalar sonucu özellikle, şu anda onayladığınız bütçe kadar artmıştır. 1 trilyon 750 milyar TL’lik bir bütçe geçirdik buradan, geçirdiniz; Türkiye’nin borcu 1 trilyon 750 milyardan fazla artmıştır arkadaşlar. Bu kadar borcumuz arttı diyorum, borcumuz.

Yani Maliye Bakanlığı –Maliye Bakan Yardımcımız burada- eminim ki 5 milyon lira, 10 milyon lira ödenek için sıkı sıkıya kavga ediyordur bakanlarla ama bir yandan, Türkiye’nin borcu olarak söylüyorum, Türkiye’nin bütçesi kadar Türkiye’nin borcu arttı arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, on dakikanın tamamını kullanma mecburiyetimiz yok, biliyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vallahi, arkadaşlar sataşırsa da kullanırım Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Takdir sizin tabii ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, o açıdan bu bütçeyi bu şekilde geçirmemiz; bu borçlanma yetkisini bu şekilde hiçbir şeyi almadan, hiçbir pazarlık gücü olmadan geçirmenizi ben doğru bulmuyorum. Borçlanma yetkisi demokrasilerde halkındır arkadaşlar. Maalesef bu hakkı da şu anda herhangi bir gücümüz olmadan yürütmeye vermiş oluyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, 3’üncü maddede borçlanma gereği ve dolayısıyla borçlanmanın miktarı ortaya çıkıyor. Şimdi, 2002’den önceki dönemi dikkate aldığımızda, 2002’den önceki bütçeleri faiz ödemeleri esir almıştı, 2002’den sonraki dönemde bütçe bu faiz esaretinden kurtarıldı; bütçenin önemli bir kısmı faiz ödemesine gidiyordu ama 2002’den sonraki, 2003’ten sonraki dönemde faiz ödemeleri bütçenin yüzde 6’sından, yüzde 7’sinden başladı. Fakat bugün geldiğiniz nokta yüzde 20’ye yaklaştı, yüzde 20’ye yaklaştı dolayısıyla önceki dönemde ortaya çıkan yanlış trend şimdi yeniden, yeni bir trende girdi ve artmaya da devam ediyor. Eğer şu andaki para politikasındaki makas değişikliği başarılı olursa, buradaki borçlanma gereğinize ödeyeceğiniz faiz düşecektir; bunu zaman içerisinde göreceğiz. Sizin elinizdeki dokümanlar diyor ki: “Şu anda uyguladığımız politikanın sonucunu biz nisan, mayıs aylarında göreceğiz.” Ben böyle olmayacağını düşünüyorum ama şeytana avukatlık yapmayayım, inşallah, siz başarılı olursunuz, ben haksız çıkarım ve gelirsiniz, burada -herkesten de özür de dilemem de- sizi tebrik ederim. Böylece, bu ülkeye de, vatandaşlarımıza da bir şey yapmış oluruz ama bu, böyle olmayacak, bunu bilin, aklınızın bir kenarına yazın.

İkinci husus: Arkadaşlar, biz arada Cemal Bey’le bir araya geldik ve bir yerde mutabık kaldık. Dolayısıyla konuyu tekrar açmak istemiyorum, söylenecek fazla bir şey yok fakat Cemal Bey -Cemal Bey, sizinle ilgili değil, o mutabık kaldığımız konu tamam- “Yanlış yaptın, ülkeyi şöyle şöyle zarara soktun.” dedi; bunun düzeltilmesi lazım dolayısıyla kayda geçmesi için bir karne ortaya koyacağım, onun için lütfen, dikkatlice dinleyin. 18 Nisan 2011’de görevden ayrıldığımda dolar/Türk lirası kuru 1 lira 50 kuruştı; politika faizini yüzde 6,25 olarak bıraktım, yüzde 6,25. Mart 2010’dan Mart 2011’e kadar bir yıllık, on iki aylık TÜFE enflasyonunu yüzde 3,99 olarak bıraktım ve o yılın, 2010 yılının –toplam- enflasyonu yüzde 6,17 oldu, dolayısıyla iki sene, üç sene üst üste hedefi tutturdum. Onun dışında -biriktirdiğim kemiksiz rezerv- içinde swap yok, borç yok vesaire yok; 31,7 milyar dolar rezerv biriktirdim ve ondan sonra da ülkede rezerv biriktirilmedi, rezerv borç olarak alınmaya başladı. 2011 yılında kur 1 lira 50 kuruşken, ihracat 134 milyardı; sadece mukayese yapmak için söyleyeyim, 2017 yılında kur yüzde 255 artmışken, ihracat sadece yüzde 15 arttı ve 157 milyar dolar oldu.

Siz yirmi yıldır -yani AK PARTİ’li arkadaşlarıma diyorum- 2003-2010 arasında ülkenin millî gelirini dolar bazında 3 katı artırmakla övündünüz; artırdınız, doğru. Eğer bu 3 kat artma doğruysa Cemal Bey’in değerlendirmesi yanlış, eğer bu doğruysa o zaman bu 3 kat artma yanlış. Dolayısıyla bana bir teşekkür borcunuz var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, Milli İstihbarat Teşkilatı yetkilileri buradayken ülkemizdeki önemli bir olay hakkında sorular soracağım, kaçırılma olayları; önceki yıllarda da sormuştum, üç yıldır soruyorum, bu yıl 4’üncü yıl. Sayın Fuat Oktay, ülkemizde Cumartesi Anneleri gerçeği olmasına rağmen “Bu ülkede hiçbir zaman için insan kaçırma gibi bir suç işlenmemiştir.” demişti bana ama bu sene içinde yine insanlar kaçırıldı. İşte, bunlar hakkında önemli şeyler söyleyeceğim, lütfen dikkatle dinleyin. Çünkü benim söyleyeceklerimi bu sefer bir başka MİT görevlisi de söyledi, hepiniz biliyorsunuz; Eski MİT Kontroller Dairesi Başkanı Mehmet Eymür, benim beş yıldır söylediğim şeyleri o da söyledi, “Ülkede birtakım insanlar kaçırılıyor, işkence ediliyor ve hatta öldürülüyor.” dedi. Kimse bunu araştırmıyor, ülkede tek bir savcı bile çıkıp bu vahim iddiaları araştırmadı. Bakın, son beş yıldır Türkiye’de en az 35 kişi kaçırıldı, aylarca resmî olmayan yerlerde işkenceye tabi tutuldu ve daha sonra Ankara Emniyetinde birden ortaya çıkıverdi veya hatta da Sincan Cezaevinde ortaya çıkıverdi. Salim Zeybek Edirne’de kaçırıldı, eşi de beraber kaçırıldığında “Siz kimsiniz beni kaçırıyorsunuz.” dediğinde, onlar “Biz devletiz.” diyorlardı. Gökhan Güneş kaçırıldığında “Siz kimsiniz?” dediğinde “Biz görünmeyenleriz.” diyorlardı. İşte, bize, bilhassa bu kaçırılma vakaları çok geliyor, bana ve Sezgin Tanrıkulu’na çok geliyor. Hepsini araştırıyorum, hiçbir şekilde kimliğini sormuyorum “Gelen kişi kimdir?” diye, farklı kesimlerden olduğunu sonradan anlıyorum; sağdan, soldan, şuradan, buradan.

Zindaştı’nın yakını, Bahtiyar Fırat’ın eşi de başvurdu, Gökhan Güneş’in kız kardeşi de başvurdu, Yasin Ugan’ın eşi de, Salim Zeybek de ve Sayın Fuat Oktay’ın konuşmasında bahsettiği gibi uluslararası operasyonlarla Türkiye’ye getirilen Ayten Öztürk de başvurdu. Ayten Öztürk şu anda dışarıda, herkes onu dinleyebilir, altı ay boyunca kaçırıldığını, korkunç bir işkenceye tabi tutulduğunu, daha sonra cezaevine atıldığını ve arkadaşlarının onun vücudunda tam 898 yara saydığını söyledi; bunların hepsi medyada var. Şu anda bunları kim tasdik ediyor, teyit ediyor? Eski MİT Kontroller Dairesi Başkanı Mehmet Eymür. Bir kişiden bahsediyor, “MİT mensubuydu, kaçırıldı ve öldürüldü.” diyor. Kimdi o? Burada ben açıklayayım mı bu lafları çünkü konuya vâkıfım? Ayhan Oran, eski bir MİT çalışanı. MİT çalışanları, eski mesai arkadaşlarının hakkını hukukunu sormuyor. Ben soruyorum, yıllardır bunun peşindeyim, peşinde olduğumuz için de görmediğimiz muamele kalmadı. Sunay Elmas, Ayhan Oran, Yusuf Bilge Tunç uzun süredir yoklar, yok edilmişler. Sunay Elmas ve Ayhan Oran beş yıldır yok, Yusuf Bilge Tunç 6 Ağustos 2019’dan beri yok, yirmi sekiz aydır yok; nerede olduğu bilinmiyor, defalarca sordum. Ailesi diyor ki: “En azından ölüsünü istiyorum.” “Yas hakkımızı istiyoruz.” diyor. Hüseyin Galip Küçüközyiğit dokuz ay kaçırıldı, kaçırılmadan önceki kamera görüntülerinden kızı tespit etti, 3 kişi onu takip ediyordu ve daha sonra, dokuz ay sonra Sincan Cezaevinde aniden ortaya çıktı.

İşte onlardan birisi, bir başkası Yasin Ugan. Şu gördüğünüz kişi, Altındağ ilçesi Battalgazi Mahallesi’nde kaçırıldı, bütün mahalle gördü kimin nasıl kaçırıldığını, 50-60 kişilik resmî görevlilerin kaçırıldığını tüm mahalle gördü. Ben de gittim orada bir inceleme yaptım, insanlarla konuştum ve daha sonra bu insan da altı ay boyunca işkence gördü, ardından mahkemede işkence gördüğünü beyan etti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Çok önemli bir şey söyleyeceğim o yüzden biraz müsaade... Ve bakın, bu belgeyi ilk kez açıklıyorum kamuoyuna, işkence gördüğünü beyan ettiği 25 sayfalık bu belgede kendisine işkenceyle ne söyleneceği bilmiyor musunuz? Meclisin buna çok dikkat etmesi lazım, işkenceyle “Sezgin Tanrıkulu ve Ömer Faruk Gergerlioğlu FETÖ’cüdür.” diye yaz denmiş, yazmış ve daha sonra avukatına şu 25 sayfalık belgeyle bunu açıklamış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bu çok önemli, kimsenin haysiyet cellatlığı ve itibar suikastı yapma hakkı yoktur. Ben ve Sezgin Tanrıkulu, insan hakları savunucusudur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Biz siyasete girmeden önce de insan hakları savunucusuyduk...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürenizi çok aştınız, teşekkür ediyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – ...aynı bu şekilde kaybedilen insanların hakkını savunuyorduk ve savunmaya devam edeceğiz. Ben de bunları söylemeye devam edeceğim, Sezgin Bey de.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bütçe Düzenine ve Uygulamasına İlişkin Hükümler

Bağlı cetveller

MADDE 4- (1) Bu Kanuna bağlı cetveller aşağıda gösterilmiştir:

a) 1 inci madde ile verilen ödeneklerin dağılımı (A)

b) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından ilgili mevzuata göre tahsiline devam olunacak gelirler (B)

c) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelirlerine dayanak teşkil eden temel hükümler (C)

ç) Bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslar (E)

d) 5018 sayılı Kanuna ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumların nakit imkânları ile bu imkânlardan harcanması öngörülen tutarlar (F)

e) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca verilecek gündelik ve tazminat tutarları (H)

f) Çeşitli kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine göre bütçe kanununda gösterilmesi gereken parasal sınırlar (İ)

g) Ek ders, konferans ve fazla çalışma ücretleri ile diğer ücret ödemelerinin tutarları (K)

ğ) 11/8/1982 tarihli ve 2698 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanununun 3 üncü maddesi gereğince Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilen okul pansiyonlarının öğrencilerinden alınacak pansiyon ücretleri (M)

h) 7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak hayvanların alım değerleri (O)

i) 3634 sayılı Kanun uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak motorlu taşıtların ortalama alım değerleri ile günlük kira bedelleri (P)

i) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin yıl içinde edinebilecekleri taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı ile 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi kurumların yıl içinde satın alacakları taşıtların azami satın alma bedelleri (T)

j) Kanunlar ve kararlarla bağlanmış vatani hizmet aylıkları (V)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bağlı cetvellere ilişkin 4’üncü maddeyi görüşlerinize sunuyorum, aynı zamanda önergeler var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz Cemal Bey, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, Durmuş Yılmaz Bey’e de teşekkür ediyorum hakikaten, dedi ki: “Başarılı olursanız ki başarılı olmanızı temenni ediyorum, sizi kutlayacağım.” Türkiye’de son günlerde de izlediğimiz gibi para politikasında bir değişiklik düşünüldüyör Hükümetimiz tarafından.

Şimdi, 2002’nin 3 Kasımında, AK PARTİ iktidara geldiğinde hatırladığım kadarıyla 1 dolar 1,6 -o zamanlar milyonu ama- 1 milyon 600 bin lira civarındaydı yani yanılabılırım net olarak bilmiyorum. Yani ben en azından 2003’ün Haziranını biliyorum, 1,630 liradan dolar almıştım, onu unutmuyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sonra...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İşte, onu anlatacağım. Durmuş Yılmaz Bey dedi ki “2011’de ben görevi bıraktığımda da 1,5 liraydı.” Yanılmıyorum değil mi? Bakın, arada kaç yıl var? On yıl var. Yani 2002-2011, dokuz yıl, on yıl. Hâlbuki enflasyon, her yıl 2002, 2003 ,2004 ,2005 ,2011’e kadar kümülatif olarak belki yüzde 100’e yakın enflasyon var yani on yıllık enflasyonu diyorum. Dövizin ülkeler arasındaki artması iktisat literatüründe -Erol Hocam da bilir- şöyledir: 2 ülke arasındaki enflasyon farkı kadar döviz artmalıdır. Misal, Amerika Birleşik Devletleri’nde enflasyon yüzde 1’si, Türkiye’de yüzde 10’sa Türk lirası, Amerikan doları karşısında o yıl ortalama yüzde 9 devalüe olmalıdır. Aksi takdirde, o ülke aleyhine, dış ticaret aleyhine gelişir. Nitekim, benim anlatmak istediğim, elbette siz 2006’da göreve geldiniz, 2011’e kadar beş...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Orada, Maliye...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama yine tekrar ediyorum. “Merkez Bankası bağımsız.” diyerek...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hazine 100 milyar dolar kaybediyor. O kadar basit değil.

Siz buyurun konuşun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bakın, lütfen... Merkez Bankasının bağımsızlığı öne sürülerek Türkiye’de o dönemde hep Türk lirası değer kazanmış, Amerikan doları Türkiye’de ucuzlamış ya da diğer dövizler ve Türkiye bir ithalat cenneti hâline getirildi derken ben genel politika anlamında söyledim. Elbette ki o dönemin iktidarı AK PARTİ’ydi ama hep deniliyordu ki: “Aman Merkez Bankası bağımsız, müdahale etmeyin.” Müdahale edilmemiştir ve sizin döneminizde de -çok özür diliyorum, sizin şahsınızı bir tarafa bırakıyorum- bu politikalar birikmiş, birikmiş ve bugün artık o günlerde yediğimiz hurmalar bugün bizi tırmıyor, netice o. Hâlâ Türkiye, bakın, hâlâ iktisatçılar şunu söylüyor: Bugün bile, doların 13 lira olduğu zamanda bile...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben kesinlikle... İnsan hakları vardı, hukuk vardı, nizam vardı, vesaire vardı, Avrupa müktesebatı vardı. 1 dolar eşittir neredeyse 1 lira olacaktı. Ben...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İşte, ben onu eleştiriyorum. Bakın, o politikayı eleştiriyorum. O politika, Türkiye’nin aleyhine işlemiştir ve bunu Merkez Bankası yönetmiştir, kastım o.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, toparlayabilirsek. Bitirmemiz gerekiyor artık.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çünkü “Merkez Bankası bağımsız.” denilmiştir. Türk Lirası’nın devalüe olması gerekirken bu yapılmamıştır, birikmiştir ve bugün de bunun acısını çekiyoruz, anlatmak istediğim o.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bu tartışmayı sürdürürsek... Rica ediyorum, herkes görüşünü ifade etti bu konuda.

Durmuş Bey, son bir kısa söz veriyorum. Bitirelim bu tartışmayı.

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Cemal Bey, kur herkesin...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Kemal mi, Cemal mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Cemal, Cemal.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Cemal diyorum, Kemal demiyorum. Cemal diyorum, Cemal değil mi? Cemal. Yani Çin, kendi ihracatçısını desteklemek için, diğer ülkeleri desteklemek için... Türkiye’nin başı kel mi ki kendi ihracatçısını niye desteklemesin? Elbette bu dikkate alınmalı.

Bakın, bu güzel işler yapıldığı dönemde, sermaye akımlarının çok güçlü olduğu dönemde dediğim gibi 1 dolar eşittir neredeyse 1 TL’ye kadar gidiyordu. 1 dolar eşittir 1,12 kuruşa kadar geldi. Türkiye İhracatçılar Meclisi basına bizi eleştirmek için ilanlar verdiler, benim resmimi bastılar ve “Öküzün trene baktığı gibi bakıyor.” dediler.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Euromoney sizi Yılın Merkez Bankası Başkanı seçti, bunu biliyoruz ama çok özür dilerim...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Fakat, bir dakika. Ben genel bir şey söylüyorum, sizinle benim aramda şahsi bir şey değil. Diyorum ki: Bu kurla ilgili takıntısı olan arkadaşlar -ki takıntılı olmalı- şuna dikkat etmeli: Sadece ihracattan kazanmıyoruz, kaybettiklerimiz de var diyorum, Hazine borçlanması var. Şu anda Hazine borçlanmasının, arkadaşım biraz önce söyledi, oradan üstlendiğimiz maliyet ile ihracattan kazandığımızı bir yan yana koyun bakalım, bunun bir optimum noktası var diyorum. Tek taraflı bakmayın bu işe, ikisine birden bakın. Uygulamadan, pratikten gelen bir adamın söylediğine lütfen itibar edin diyorum, söylemek istediğim bu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Estağfurullah. Ben sizin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Durmuş Bey.

Orhan Bey, siz de mi söz istiyorsunuz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bundan sonra böyle diyenin ağzına biber süreceğim çünkü “3 kat büyüttük.” dersiniz olmaz bu iş. 3 kat böyle büyüdü millî gelir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi madde hakkında söz talebi olan? Erhan Bey yok mu? Bu madde, 4’üncü maddeyle ilgili söz talebiniz var mı?

Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, az önceki tartışmaya ben de gireceğim, yalnız... Pardon, tabii şu illiklikten kurutulamadık Sayın Başkan sizin yüzünüzden, kendi kaydımızı kendimiz almak durumundayız. Alalım bunları, tarihe belge olarak geçsin.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ERHAN USTA (Samsun) – Kendi süremden arkadaşlar, sıkıntı yapmayın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hakkını kullanıyor arkadaşlar, neye itiraz ediyorsunuz? Nilgün Hanım, gelin burada siz idare edin o zaman.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, maaş alıyoruz ya, hem de milletvekilleri olarak iyi maaş alıyoruz. Çalışacağız elbette, sabaha kadar çalışalım, herhangi bir sorun yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, herkes hakkını kullanıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcısı, kamu maliyesiyle ilgili önemli hususlar söyledi esasında. Biz dedik ki: Ya, bu bütçe makro çerçevesini yitirdi; oturduğu makro çerçeveyi yani hem gösterge olarak kur, enflasyon, büyüme, cari denge çerçevesini yitirdi.

İki, daha da önemlisi yani o sadece kur değil hani “Sadece kura bağlayarak böyle bir şey söylenmez.” şeklinde bir şey ifade etti, öyle değil. Kurun dışındaki bütün parametrelerde değişiklik var ama esas paradigma değişikliği var. Yani, o yazılan orta vadeli, bu bütçenin oturduğu orta vadeli programın paradigması ayrı; şu anda sizin ortaya koyduğunuz paradigma tamamen farklı. Dolayısıyla, burada bir değişiklik gerekir yani hâlâ “Biz bütçemizin arkasındayız.” demeyi, sadece bu kelimeyi kullanarak yani böyle söyleyebilirsiniz tabii ama bu bir anlam ifade etmiyor. O zaman bu bütçenin nasıl arkasında olduğunuzu, bir paradigma değişimi olup olmadığı hususunda bir şey söylemeniz lazım.

Şimdi, bakın, mesela kur artışından kamu maliyesi doğrudan nasıl etkilenecek? Kalem kalem söyleyeyim ben size: İlaç ve tedavi giderleri... İlaç giderlerinin yaklaşık yüzde 50’den fazlası zannediyorum değer olarak, kutu olarak yerli daha fazla ama yerli olanların da girdisi ithal olduğu için zaten bunlar hepsi dolardan etkileniyor, direkt dolara göre çalışıyor. Zaten euroya göre ilaç fiyatlarını yılbaşında belirleyeceğiz ve ciddi, 73 milyar lira ilaç giderimiz var bizim. 73 diye hatırlıyorum ben.

Savunma harcamaları... Savunma harcamalarının tamamı şey... Bütçedeki savunma harcamalarını söylüyorum, Savunma Sanayii Destekleme Fonu filan Savunma Müsteşarlığını da söylemiyorum. Bunların çok önemli kısmı zaten yurt dışından geliyor ve dolar üzerinden.

Akaryakıt giderleri... Kamunun akaryakıt giderleri veya yatırımlar içerisindeki asfalt gibi yani doğrudan petrol ürünü olan -ki önemli kısmı öyle- veya demir çelik ürünleri, hepsi, bunlar doğrudan kurla alakalı hususlar. Ondan sonra, kamu-özel iş birliği garantileri kapsamında yapacağımız ödemeler arkadaşlar, dolar endeksli; 42,5 milyar lira. Dolar düzeltmesini yaptığınız zaman nereden baksanız 15-20 milyar lira geliyor bunun üzerine. Yine bütçe kapsamıyla söylüyorum, bütçenin dışındakileri söylemiyorum.

Kamu bankalarına sermaye desteği... Şimdi, faiz sübvansiyonuna başlayacaksınız. Yani bunlar doğrudan kalemler, dolaylı olarak zaten artan enflasyonla bütün kalemlerimizde bir artış olacak. Şimdi, yani “Burada herhangi bir değişiklik yok, biz bütçenin arkasındayız.” demek yani şöyle oluyor, kusura bakmayın ama biraz acizlik oluyor yani “Ben bir şeyini izah edemiyorum ama arkasındayım.” diyorum. Arkasında olabilirsiniz, işte arkasında olun ama bunlara lütfen bir izahat getirin. Bütçe tamamen değişiyor gelir tarafında Sayın Oktay. Şimdi, bakın, kambiyo zararlarından dolayı kurumlar vergisine ciddi bir problem gelecek, bunları yaşayıp göreceğiz; tutanaklarda hepsi olacak. İşte, gelecekte, geldiğimizde bakalım.

Şimdi, eğer dediğiniz gibi ithalde KDV yani daha doğrusu ithalat azalırsa, hani Merkez Bankası Başkanı böyle bir senaryo söyledi ya, işte, “Kur artacak, ithalat pahalılaşacak, ithalat azalacak, dış ticaret dengeye gelecek.” şeklinde bir şey söyledi. O zaman ithalden alınan KDV en büyük şey kalemimiz. Kaç lira? 270 milyar lira civarında olması lazım. Burada ciddi bir aksama olacak.

Şimdi, akaryakıt ÖTV’si için şu anda sıfır, şu anda giderse sıfır lira alacaksınız ama bütçeye 31 milyar lira gelir koydunuz. Yani bu kurun böyle gitmesi durumunda sizin tekrar ÖTV koyma imkânınız yok; 31 milyar lira koydunuz, rakamları biliyoruz. Şimdi... Ha, sizi kurtaracak bir tek ne var? Sizi bir tek kurtaracak enflasyon vergisi var, onu da açık açık söyleyin o zaman yani “Enflasyon artacak, biz milletten daha fazla vergi toplayacağız.” Bunun dışında, bana lütfen izah edin, harcamalardaki bu artışı nasıl sınırlandıracaksınız, gelirdeki bu kaybı nasıl durduracaksınız? Bunların durdurulması mümkün değil, bunların hepsi karşılaşılabilecek hususlar. Şurada, arkadaşların verdiği önergede de bu zaten söyleniyor. 2002 yılı bütçesinde hani geliri, konaklama vergisini düşürüp KDV’ye eklediniz ya... Bakın, ipucu veriyor, bürokratlar yazmış bunu, “2002 yılı bütçesi gelir tahmini tutarının 2001 yılında ekonomik aktivite beklentinin üzerinde gerçekleşen canlanmaya bağlı olarak 2002 yılında daha fazla gelecek, o yüzden buraya ekledik.” diyorsunuz. Yani büyümeyi değiştirmediniz, ekonomik aktiviteyle ilgili parametrelerinizde bir değişiklik yok. Ne değişiyor? Değişen sadece enflasyon. “Enflasyondan dolayı daha fazla vergi toplayacağım, o yüzden burayı bir miktar artırabilirim.” diyorsunuz. Yani enflasyon üzerinden giden bir husustur, bunu görmek lazım ama dediğim gibi özetle, harcamalarda ciddi artış olacak, gelirlerinizde de -enflasyondan gelecek kısım harici için söylüyorum- belli kalemlerde ciddi bir düşüş olacak.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı “Bu politika faizi birçok ülkede enflasyonun altında.” dedi. Yani “bazı ülkelerde” dedi, “birçok ülkede” demedi belki, bunu birkaç defa tekrarladı. Doğru ama bakın, o ülkelerde o ülkelerin paraları değer kaybetmiyor. “Amerikan doları değer kazanıyor.” dediniz değil mi? Amerika’da enflasyon kaç, yüzde 6 mı, 6,5 mu?

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, gerçek değer meselesi Türk lirası için çok karmaşık bir hesaptır yani hakikaten karmaşıktır, onu yapan akademisyen filan çok az çıktı, o yüzden sadece gerçekleştirmelere bakıyoruz. Yani hangi yıl alacağımıza bağlı olarak değişiyor, varsa bir çalışma, bizimle paylaşırsanız çok mutlu oluruz yani gerçek kur nedir, ne olmalıdır anlamında. Hangi yıl alacağımıza bağlı olarak o değişiyor.

Şimdi, demeye çalıştığım şey şu: Bakın, politika faizi -evet, bazı ülkelerde grafikler var- enflasyonun altında ama o ülkelerin paraları değer kaybetmiyor. Niye? Çünkü o ülkelerde enflasyonun geçici olduğuna dair bir güven var arkadaşlar; “Düşecek bu enflasyon.” diyor. Şimdi, Amerika’da 0,25 faiz var ama enflasyonu kaç oldu, yüzde 6, 6,5 mu geldi en son? Yıl sonuna IMF yüzde 5,1 olarak bekliyor.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Yüzde 6.

ERHAN USTA (Samsun) – Yüzde 6.

Yani şimdi normal şartlarda Amerika’da problem çıkması lazım ama parası değer kazanıyor. Niye? Amerikalı ve dünya şunu düşünüyor: “Evet, Amerika’da enflasyon yüzde 6 ama Amerika bu enflasyonu çekecek.” “Çekecek, ben yüzde 1’le bile tahvil alsam zarar etmem.” diyor arkadaşlar. Bizde niye olmuyor? Siz politika faizini yüzde 15’e çekiyorsunuz, beş yıllık faizlerimiz yüzde 22’ye gidiyor. Allah aşkına şu “dış güç” falan filan edebiyatını bırakalım ya, zaten dışarıdan yatırımcı kalmadı, kendi yatırımcılarımız bunlar ya. Şu anda kendi vatandaşımıza “hain” diyen bir dil kullanıyorsunuz ya, yapmayın gözünüzü seveyim ya.

155 milyar dolar... Bakın, şimdi, erinmedim, bunları tek tek çıkardım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hainlere “hain” diyoruz Erhan Bey, hain olmayana “hain” demiyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, arkadaşlar... Vaktin geldiğinde konuşursun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibe müdahale etmeyelim, fikirlerini ifade ediyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani herkese “Mandacı iktisatçı, bilmem neci, şucu, bucu...” Ya, bunlar yakışmıyor ya. Bugün yine tekrarladı İzmir’de Sayın Cumhurbaşkanı, yapmayın Allah aşkına ya. Bakın, biz bu memleket iyi olsun diye uğraşıyoruz. Ya, rasyonel bir şey söyleyin, “mandacı”nın dışında bir şey söyleyin de size bir güvenelim.

Bakın, ben diyorum ki: Niye o ülkelerde politika faizi negatif, enflasyonun altında da paraları değer kaybetmiyor çünkü “Bu düşecek, geçici faktörlerden kaynaklanıyor.” diyor. Bizde niye böyle olmuyor? Çünkü enflasyon beklentileri bozuldu. Bizde beklenti ne şu anda? “Enflasyon yüzde 30’a gidecek.” beklentisi var.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sayın Erhan Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Sizi anlayamıyorum, Başkanım bir söz versin, hakikaten anlayamıyorum, ben konuşmanızdan yanayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili diyalog yapmayalım, bakın, hatibi anlayamıyoruz, ikili diyaloga girmeyelim, usulümüze aykırı.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, faiz lobisi meselesine geleceğiz. Ya, bugün yine, siz de dediniz Sayın Başkan Yardımcısı, siz teknisyen kökenli bir insansınız, siyasetçiler filan söylüyor da “faiz lobisi”... Arkadaş, bakıyorum ya, bu faiz lobisi kim diyorum ya? AK PARTİ’den önceki on dokuz yılda bütçeden yapılan, devlet bütçesinden yapılan -toplam kamu değil, merkezî yönetim bütçesi veya eski konsolide bütçeden yapılan- toplam faiz harcaması, iç ve dış faiz harcaması -arkadaşlar bunu kontrol edebilir- 248 milyar dolar, sizden önceki on dokuz yılda. Sizin döneminizdeki on dokuz yılda 516 milyar dolar arkadaşlar, 516 milyar dolar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Oransal olarak söyleyin...

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, oransalı da fazla, oransalı da fazla... Ya, siz, yirmi yılı Türk lirası üzerinden karşılaştırma yapıyorsunuz “Yok aylıklar 200 liraydı, şimdi 1.000 liraya çıkardım.” diye TL üzerinden, benim milyar dolar üzerinden yaptığım karşılaştırmayı beğenmiyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hangisi oransal?

ERHAN USTA (Samsun) – Oransala da bakalım.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) - Tarihin en yüksek seviyesine çıktı ülkenin dış borçları. Oransal bunlar oransal... Milyar dolar cinsinden söylüyorum. Bakın, 516 milyar dolar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, süreniz doldu, başka bir madde vesilesiyle konuşursunuz artık.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani bir faiz lobisi varsa, buna “faiz lobisi” diyeceksek, faiz lobisi kusura bakmayın AK PARTİ’dir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki.

Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

26 Ekimde başladı Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe görüşmeleri, bugün 26 Kasım, tam bir aydır. Bu, yargı bağımsızlığı konusunda, yaşanan hukuksuzluklar konusunda, mahkemelere müdahale konusunda çokça şey söyledik. Dışişleri Bakanlığı buradayken söyledik, İçişleri Bakanlığı buradayken söyledik, Adalet Bakanlığı buradayken söyledik, Millî Savunma Bakanlığı buradayken söyledik, diğer bakanlıklara da söyledik. Ama bize hiç kimse bunun karşısında Anayasa 138’i okumadı. Şimdi, Anayasa 138/1 ve 138/2’yi okuduğunuz zaman Sayın Oktay, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı şunu söylüyorsunuz... Şimdi, bildiğim kadarıyla bu Anayasa 138, Anayasa’nın yayımlandığı 9 Kasım 1982’den beri yürürlükte ve yürürlükte olduğu bu süre içerisinde Millî Güvenlik Kurulu görev başındaydı, cezaevlerinde işkence yapıldı, bütün siviller politik görüşleri nedeniyle askerî mahkemelerde yargılandı, bir cunta iş başındaydı ama sizin söylediğiniz doğru ise Anayasa’nın yürürlükte olan 138’inci maddesi uyarınca Türkiye’de bütün mahkemeler -sıkıyönetim mahkemeleri de dâhil- bağımsızdı. Cumhurbaşkanı Erdoğan yargılandığında, bu Anayasa yürürlükteydi. Sizin söylediğiniz doğru ise yargı bağımsızdı ve bağımsız mahkemeler Sayın Erdoğan’ı yargıladılar, doğru bir karar verdiler. Şimdi, 28 Şubat postmodern darbesi döneminde Anayasa’nın bu maddesi yürürlükteydi. Söylediğiniz doğru ise Anayasa 138’i okuyarak yargı bağımsızdı. Sizin söylediğiniz doğru ise Anayasa 138’i okuduğunuz zaman “Her şey doğrudur, hukuka uygundur.” demiş oluyorsunuz ya, Fetullahçıların egemen olduğu dönemi mahkûm ediyorsunuz ve “Hepsi kumpastı.” diyorsunuz ya, işte bu yargılamaların yapıldığı dönemde Anayasa 138 yürürlükteydi. Söylediğiniz bir yanıtla yargı bağımsızdı ve bu kararların hepsi bağımsız mahkemeler tarafından verildi. Dolayısıyla sadece bir Anayasa maddesini okuyarak bu hukuksuzluklara, bu yargı bağımsızlığının ayaklar altına alınmasına cevap vermiş olmuyorsunuz. Öbür konuya gelince...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sözünüzü keseceğim bir saniye... Devam edeceksiniz Sayın Tiryaki, bir saniye... İç Tüzük 66’yı okumak durumundayım, burada deniyor ki: “Kürsüdeki üyenin sözü ancak Başkan tarafından, kendisini İçtüzüğe uymaya ve konudan ayrılmamaya davet etmek için kesilebilir.” İç Tüzük’ümüzün maddesi bu. Şu anda konuştuğumuz madde bağlı cetveller...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunu hiçbir Başkan yapmıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütçenin bağlı cetvelleri, rica ediyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunu hiçbir Başkan yapmadı.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütün Başkanların yaptığını tahmin ediyorum, nereden söylüyorsunuz böyle bir şey? Bütün Başkanları siz gözlemlediniz mi? Bu söylediğinizin bir defa bilgisel bir temeli yok. Hepsini gözlemlediniz de nasıl bunu söylüyorsunuz Sayın Paylan? Nereden biliyorsunuz hiçbir Başkanın yapmadığını?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu maddeler Genel Kurulda görüşülecek Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle şey olur mu? İç Tüzük’ün 66’ncı maddesi... 4’üncü madde, bağlı cetvellerle ilgili görüşlerinizi alalım lütfen.

Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Şimdi burada, birbirimize demagoji yapmayalım. Ben, şimdi bütçe düzeni derim, düzen üzerinden hukuk düzenine girerim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle söyleyin, aynen öyle söyleyin.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hukuk düzeninde hukuksuzluklardan bahseder, sonra yine bağlarım. Birbirimize bunu yapmaya gerek yok ki Sayın Başkan ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, bağlayın ama olmaz böyle alakasız bir şey, olabilir mi? (Gürültüler)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Neyse, şimdi iki dakikalık sürem...

Aynen öyle demiş oldum ve bu hukuk düzeninden, bu bütçe düzeninin ayrılmaz parçası olan hukuk düzeni üzerinden konuşmama devam ediyorum Sayın Başkan.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Yargıya müdahale ediyorsunuz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yargıya müdahale etmiyoruz Sayın Oktay. Rahip Brunson için Cumhurbaşkanı ne dedi? “Bu can bu bedende, bu fakir bu görevde olduğu sürece o teröristi alamazsınız.” dedi. Hatta bir adım ileri gitti, Fetullah Gülen’i kastederek “Al papazı, ver papazı.” dedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Hukuk devleti” deyip kurallara uymamak nasıl bir anlayıştır, ben de bunu soruyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yargıya müdahale etmedik, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, pazarlık malzemesi yaptı Cumhurbaşkanı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buranın da kuralları var, bir düzeni var, kurallara uymayıp ondan sonra da “Hukuk devleti” demek nasıl bir anlayıştır, size soruyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hatibin sözünü kesmeyin.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ya, Sayın Başkan, lütfen ya! Burada bir şey söylüyoruz ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 4’üncü maddenin dışına çıkamazsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman herkes kuralları suistimal etsin, herkes kuralları dolansın; bu da meşru öyle mi?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Neyi suistimal ediyoruz ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her şeyi suistimal ediyorsunuz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ya, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı cevap için on beş dakikalık, yarım saatlik söz kullanacaktı bir saat boyunca Hükûmet politikalarını anlattı; biz bir şey mi dedik?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tiryaki, bir dinleyebilir misin?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkan susturdu mu onu? Konuşmasında cevap verecekti, cevap mı verdi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, rica ediyorum, ben konuşuyorum, lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Beş dakikalık bir konuşmaya tahammül edemiyorsunuz ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tiryaki, hiç de öyle bir şey yok. Bir aydır güneşin altında söylenmedik söz kalmadı, kusura bakmayın; her şey defalarca, defalarca, defalarca söylendi. Hiç kimsenin konuşmasından da gocunmuyoruz. 70 defa 76 kişiye konuşma hakkı verdiğimiz

günler de oldu ama artık geldik bütçenin maddelerini konuşuyoruz. Bunun etkili bir şey olduğunu da düşünüyorsanız sizin takdirinize bırakıyorum. Gecenin bu yarısında bütçenin bağlı cetvellerini konuşurken hukuk devletini tartışmanın etkili bir siyaset olduğunu düşünüyorsanız öyle devam edin; ben bir şey demeyeceğim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Peki, hukuk düzenine yönelik eleştirilerimize Cumhurbaşkanı Yardımcısı Anayasa’ya göre cevap verdi mi, vermedi mi?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ya, bir aydır yapıyorsunuz zaten, bir aydır aynı şeyi söylüyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru bulmadığınızı bir cümleyle söylersiniz, geçersiniz bu kadar yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama siz karışamazsınız buna.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karışabilirim. İç Tüzük gereği karışabilirim, sözünü de kesebilirim; kusura bakmayın.

Sayın Paylan, siz de maşallah, Parlamento hukuku üstadı oldunuz yani, her şeyi siz biliyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, usul için söz istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usul... Buyurun, buyurun, vaktimiz çok yarın öğlene kadar devam edebiliriz.

Buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Batman Milletvekili Mehmet Ruşti Tiryaki 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde konuşurken Komisyon Başkanı tarafından sözünün kesilmesine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, bu maddeler Genel Kurulda görüşülecek değil mi? Yıllardır siz de bütçe görüşmelerini izleyen bir milletvekilisiniz. Bu maddeler görüşülürken yıllardır milletvekilleri maddelerle ilgili tek bir kelime etmezler.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Doğru mudur bu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hukuk düzenini konuşurlar, adalet düzenini konuşurlar, mağduriyetleri konuşurlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burası Plan ve Bütçe Komisyonu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, değil efendim, değil, burası bütçe.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burası teknik bir Komisyon, milletin bütçesini konuştuğumuz bir Komisyon.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, kesmeyin, kesmeyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben geçen yıl da buradaydım, böyle bir şey görmedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Tiryaki ne dedi? “Bütçe düzeni hukuk düzenine bağlıdır.” dedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Demek ki kuralları dolanmak meşru bir yaklaşım, öyle mi? Öyle mi demek istiyorsun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bir dakika, müsaade edin. Ama kesiyorsunuz sözümü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Bütçe düzeni hukuk düzenine bağlıdır.” dedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, diyebilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hukuk da Anayasa’nın işlemesine bağlıdır, mahkemelerin bağımsız olmasına bağlıdır. Öyle değil mi? Ve buna bağlantı kurdu siz ısrar edince ama siz buna rağmen sözünü kestiniz Vekilimizin. Ya, bakın, her şeyde biz bağlantı kurabiliriz, biz siyasetçileriz, söz sanatı yapıyoruz; öyle değil mi? Ben bağlantısını kurarım ve sabaha kadar da konuşurum ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Garo Bey, siyaset bir anlayış meselesidir bir taraftan, kusura bakmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyledir ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bizden bekliyorsunuz da siz de o anlayışı göstereceksiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, haklısınız ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir araya gelip konuştuğumuz, belli bir anlayış birliği oluşturduğumuz hususlara siz de dikkat edeceksiniz, biz de dikkat edeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anlayış şudur Sayın Başkan, bakın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunlara dikkat etmediğimiz zaman da böyle bir tablo çıkıyor ortaya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şu andaki tartışmayı boşuna yapıyorsunuz. Şurada 4 vekilimiz var Komisyon üyesi olmayan, beşer dakika konuşacaklar altı üstü ama bu tartışmayı böyle yaparsanız saatlerce sürebilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam etsin, ben problem görmüyorum, sabaha kadar devam edebiliriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama siz Vekilimizin sözünü kesemezsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kurallara uyalım, sabaha kadar devam edelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, siz Vekilimizin sözünü kestiniz, bunu yapamazsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yapabilirim. Bakın “Kürsüdeki üyenin sözü ancak Başkan tarafından...” 66’ncı madde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bağladı Sayın Başkan, bağlantı kurdu.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Görüşmeleri engellemeyin, yanlış yapıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “...kendisini İç Tüzük’e uymaya ve konudan ayrılmamaya davet etmek için kesilebilir.” Bunu bir okuyun lütfen, ne anlıyorsunuz bu maddeden?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bağladı. “Bütçe düzeni hukuk düzenine bağlıdır.” dedi. Hukuk düzenini anlattı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz kuralların böyle etrafından dolanmayı meşru mu görüyorsunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil Başkanım, bağlantı kurdu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir taraftan “Hukuk düzeni” diyeceksiniz, bir taraftan da kuralları her türlü eğip bükmeyi meşrulaştıracaksınız; böyle mi anlayışınız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Söz hakkımızı kesiyorsunuz. Bir Vekilin söz hakkı kesilmez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesilebilir. Buyurun, İç Tüzük.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bağladı ama bağladı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesilebilir. İç Tüzük öyle diyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Bütçe düzeni hukuk düzenine bağlıdır.” dedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Efendim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütçe düzeni değil mi maddenin konusu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu daha sonra söz aldığından söyledi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil, hayır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşmasını ilk kestiğimde öyle bir şey söylememişti, ikinci seferde söyledi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, söyledi, sonuç olarak bağladı, bağladı kendisi, siz uyardığınız anda bağladı. Yani sonuç olarak son iki dakikası kalmıştı, sözünü kestiniz, yapmayın lütfen ya, son konuşmayı yapıyor.

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) (Gelir Bütçesi, Maddeler) (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tiryaki, konuyla ilgili son bir iki dakikanızı kullanın lütfen. Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, konuşmayacağım; ben derdimi anlattığımı düşünüyorum, bağ kurduğumu da düşünüyorum ama bu müdahalenizin haksız ve hukuksuz olduğunu da düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben öyle düşünmüyorum, tamamen haklı olduğumu düşünüyorum. Bir aydır konuşulmadık konu kalmadı, gerçekten kalmadı. En az 5 defa, 10 defa aynı konu konuşulmuştur; böyle bir müzakere kalitesi, verimliliği olacağını da düşünmüyorum.

Önergeler var.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesine bağlı (E) işaretli cetvele aşağıdaki sıranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“...1/7/2015 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun kapsamında yer alanlara ilişkin olarak tahakkuk ettirilen elektrik ve doğalgaz kullanım bedelleri, gelir düzeyi ve engellilik durumu dikkate alınarak Cumhurbaşkanınca belirlenecek oranlar dahilinde Strateji ve Bütçe Başkanlığının 99-41.32-01-09.06 tertibinde yer alan ödenekten karşılanarak ilgili kurumlara aktarılır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, ile Aile, ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca müştereken belirlenir”

Süleyman Girgin

Abdüllatif Şener

Emine Gülizar Emecan

Muğla

Konya

İstanbul

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçe mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Engellilere elektrik ve doğalgazın indirimli tarifieden verilmesi için bu önerge verilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum...

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, anlayamıyoruz; biraz önceki önergede konuşacaktık aslında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben sordum, “gerekçe” denildi.

CAVİT ARI (Antalya) – Anlayamadık hangisi olduğunu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, izah edin, artık oyladık maalesef.

CAVİT ARI (Antalya) – Ne olduğunu en azından izah etseydik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – En azından ne olduğunu izah edin, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Devam edelim efendim, geçti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben sordum, Sayın Kuşoğlu “Gerekçe okunsun.” dedi, ben de gerekçeyi okuttum.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, “Anlayamadık.” diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yanlış yapmış olabiliriz, izah edin.

Buyurun Cavit Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, tamam.

CAVİT ARI (Antalya) – “Devam edin.” diyorum, diğer önergeye devam edin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesine bağlı (E) işaretli cetvele aşağıdaki sıranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

““Asgari ücret kapsamında çalışmakta olanlara ilişkin 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde ortaya çıkan giderler Strateji ve Bütçe Başkanlığının 99-41.32-01-09.06 tertibinde yer alan ödenekten karşılanır.””

Süleyman Girgin

Abdüllatif Şener

Emine Gülizar Emecan

Muğla

Konya

İstanbul

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kim izah edecek acaba?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Süleyman Girgin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süleyman Bey, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGIN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Anayasa’ya göre, ücret emeğin karşılığıdır ancak işçi emeğinin karşılığını alamamaktadır ülkemizde ve asgari ücretin yetersizliği yoksulluğa neden olmaktadır her gün artan mal ve hizmetler karşısında.

Şimdi, dolar kurunun fırlamasıyla, Türkiye, asgari ücrette emek sömürsünün en yoğun yaşandığı ülkelerin de gerisine düştü. İktidar ise ülkedeki iş gücünün ucuzlamasını fırsata çevirmeye çalışıyor. Şöyle ki bir örnek vermek istiyorum: Eski Hazine Bakanı Berat Albayrak, 27 Ekim 2020’de Citibank tarafından düzenlenen ve uluslararası dev şirketlerin temsilcilerinin yer aldığı konferansta da bunu bir fırsat olarak sunmuştu. Albayrak buradaki konuşmasında diyor ki: “Rekabetçi maliyet yapısı, çok çeşitli ve güçlü üretim tabanı, iyi eğitilmiş insan kaynağı, stratejik konumu, modern lojistik altyapısı, sermaye yatırımları için özelleştirilmiş teşvik ve destek paketleriyle iş hayatını destekleyen Türkiye, yatırımcılara benzersiz fırsat sunuyor. Lojistik avantajı, 3 kıtanın birleştiği noktada yer alması, ekonomisi, genç demografik yapısı, eğitilmiş iş gücü Türkiye’nin tartışmasız en güçlü yanlarından.” ifadesini kullanmıştı.

Şimdi, takip ettik, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisinin resmî “web” sitesinde de benzer ifadeler yer alıyor. Yatırım Ofisi sitesinde “Nitelikli ve Rekabetçi İş Gücü” başlığı altında şu ifadelere yer veriliyor arkadaşlar: “Türkiye, 32,7 milyon kişilik iş gücüyle Avrupa’nın 3’üncü en büyük iş gücü havuzunu oluşturmaktadır. Türkiye’nin sahip olduğu genç nüfus, iş gücünün büyümesindeki en önemli faktör olarak ülkenin rakiplerine kıyasla üst sıralarda yer almasına katkı sağlamıştır. Türkiye aynı zamanda AB ülkelerine kıyasla iş gücündeki en yüksek büyümeyi gerçekleştirmiştir.” Ben burada bir konuya da dikkatinizi çekmek istiyorum. İş gücünün rekabetçi olduğu burada tanımlanmış. Yatırım Ofisinin “Nitelikli ve Rekabetçi İş Gücü” başlığı ise önceden, altını çizerek söylüyorum “nitelikli ve uygun maliyetli iş gücü” şeklindeydi, tepkilerden sonra değiştirildi. Yani, iktidar bu mantıkla kendi insanını, kendi işçisini âdeta köle gözüyle görmektedir. Ha, ne yapılması lazım? Şu yapılması lazım: Örneğin, ocak ayına göre, asgari ücretin alım gücü yarı yarıya azaldı, hatta daha fazla azaldı ve asgari ücretli 2017’deki seviyeye yani 1.780 TL seviyesine geriledi ve asgari ücretli kura kuşa yem edildi. Yapılması gereken ne? Yani ücretli çalışanlar bu döviz kurundan dolayı veya enflasyondan dolayı bunun sorumlusu değil, mağdurları olduklarına göre ve yokluk ve yoksulluk içerisinde insanlar düşük ücretle çalışmak zorunda kaldıklarına göre ne yapılması lazım? Sosyal devlete yakışan... Çok düşük gelirlerle çalışmak zorunda da kalabilir insanlar ama ne yapılması lazım? Vergi dışı bırakılması lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyor:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 4’üncü maddesine bağlı (E) işaretli cetvele aşağıdaki sıranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Cemevlerinin ve diğer ibadethanelerin ısınma tamir ve tadilat giderleriyle bina giderleri, Strateji ve Bütçe Başkanlığının 99-41.32-01-09.06 tertibinden Diyanet İşleri Başkanlığına aktarılabilecek ödeneklerden gider olarak ödenir.”

Süleyman Girgin

Abdüllatif Şener

Emine Gülizar Emecan

Muğla

Konya

İstanbul

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kim izah edecek? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Cemevlerinin ve diğer ibadethanelerin giderlerinin devlet hazinesinde karşılanması için bu önerge verilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 yılı Merkezi Yönetimi Bütçe Kanunu Tasarısı'nın "Bağlı Cetveller" başlıklı 4'üncü maddesinin 1 numaralı fıkrasına (c) bendinden sona gelmek üzere aşağıdaki bendin ilavesini ve bent numaralarının ona göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Şehir Hastaneleri ve Diğer Kamu-Özel İş Birliği Projeleri ve Diğer Nedenlerle Verilen Hazine Garantilerinin Bütçe Yılına İzleyen Beş Yıl Boyunca Getireceği Yük Tahminini Gösterir Cetvel (D)."

Süleyman Girgin

Abdüllatif Şener

Emine Gülizar Emecan

Muğla

Konya

İstanbul

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, kamu-özel iş birliği projeleri artık ülkemizde çok ciddi bir kara delik hâline gelmiş durumda. Bu finansman modeliyle yapılan ulaştırma projeleri, hastaneler verilen yüksek garantilerle kamu finansmanı üzerinde çok ciddi bir borç yükü getirmiştir.

Şimdi, neden böyle oldu diye baktığımızda, aslında, birincisi, bu adrese teslim ihalelerde belli başlı şirketler seçildi bu projelerin uygulanması için ve bu şirketler yeterli öz sermayeleri olmadığından çok yüksek faizlerle, dış kredilerle, dışarıdan borçlanmak zorunda kaldılar. Tabii, borçlanırken de hazine garantör olmak zorunda kaldı. Sonuç olarak, kredi borçlarını ödeyebilmeleri için de diğer yandan devlet hem garantör oldu hem de çok yüksek araç geçişleri ve hasta garantileri ile büyük bir yükün altına girmiş oldu.

Şimdi, 2020 yılında Türk lirası hazine garantisi borç yükümüze baktığımız zaman, örneğin, 151,3 milyar Türk lirası borç yüküyle karşı karşıyayız; tabii, bu rakam 2020 döviz kurlarıyla. Bugün bu miktar yükselen döviz kurlarıyla birlikte 2'ye katlanmış durumda ve ciddi bir borç yüküyle de karşı karşıyayız, dolarla borçlanıldığı için. Şimdi, antiparantez şunu da belirtmek istiyorum burada: Türkiye Cumhuriyeti devleti, çok daha düşük faizlerle ve çok çok daha uzun vadelerle borçlanarak bu projeleri hayata geçirebilirdi. Bu yol denenebilirdi ama tercih edilmedi, denenmedi; böyle bir yük ülke ekonomisine, vatandaşın sırtına ve gelecek nesillere maalesef yüklendi. Şimdi, en azından biz bu önergeyle diyoruz ki: Bilgilerde de şeffaflık olmadığı için, şeffaflık adına şehir hastaneleri ve diğer kamu-özel iş birliği projeleri ve tabii, diğer nedenlerle verilen hazine garantilerinin bütçe yılını izleyen beş yıl boyunca getireceği yükün toplumca da bilinmesini sağlamak amacıyla bu tahmin cetvelinin ilgili yıllar merkezî bütçe kanunlarına eklenmesini öneriyoruz. Bu önergeyi de onun için verdik. Önergemizin de kabul edilmesini bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesine bağlı (E) işaretli cetvele aşağıdaki sıranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun ek 18. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "1.100" ibaresinin "2.000" olarak değiştirilerek yapılacak olan Bayram ikramiyesi ödemesi Strateji ve Bütçe Başkanlığının 99-41.32-01-09.06 tertibinde yer alan ödenekten karşılanır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca müştereken belirlenir."

Süleyman Girgin

Emine Gülizar Emecan

Abdüllatif Şener

Muğla

İstanbul

Konya

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, Cumhuriyet Halk Partisinin 2015 seçim süreci içerisinde seçim vaatleri vardı; bunlardan bir tanesi ve en önemlilerden bir tanesi de emeklilerimize 2 dinî bayramda 1 maaş ikramiye verilmesiydi. Ancak o tarihte, Cumhuriyet Halk Partisinin bu gerçekçi vaadi o dönem "Bunun kaynağı nerede? Nereden bulacaksınız?" şeklinde sabote edilmeye çalışılmıştı. Ancak 1 Kasım seçimlerinde iktidar tarafından bizim yani Cumhuriyet Halk Partisinin bu seçim vaadi gerçekleştirilmeye çalışıldı, tabii ki eksik gerçekleşti. Bizim 1 maaş ikramiyemiz yerine ancak o tarihte 1.000 TL bayram ikramiyesi verilebildi. Ancak geçtiğimiz günlerde, temmuz ayı içerisinde bu 1.000 TL'lik ikramiye, 1.100 TL'ye çıkarılmıştı. Biz o zaman da söyledik; bu 1.100 TL emeklimiz için yeterli değildir, emeklimiz iyi şartlarda yaşamayı hak eden kişilerdir. Dolayısıyla gelişen ekonomik şartlar içerisinde bunun en az 1.500 TL olması gerektiğini savunduk. Ancak son günlerde gelişen ekonomik şartlardaki olağanüstü gelişmeler, değişimler ve olumsuzluklarla, hemen hemen bütün mallara gelen zamlarla emeklimiz gerçekten mağdur durumdadır herkes gibi. En azından bu bütçede emeklilerimize 2 dinî bayramda verilen ikramiyenin en az 2.000 TL olarak uygulanmasını teklif ediyoruz. Bu şartlarla ancak emeklimiz birazcık olsun nefes alabilecek diyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesine bağlı (E) işaretli cetvele aşağıdaki sıranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Girgin

Emine Gülizar Emecan

Abdüllatif Şener

Muğla

İstanbul

Konya

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

“14/7/1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında öğretim sınıfına dâhil Öğretmen ünvanlı kadrolarda çalışanlara her yılın 24 Kasım günü, ilgili yılın Kasım ayı maaş tutarından az olmamak üzere Öğretmenler Günü İkramiyesi adı altında yapılacak ödeme, Strateji ve Bütçe Başkanlığının 99-41.32-01-09.06 tertibinde yer alan ödenekten karşılanır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığınca müştereken belirlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada da öğretmenlerimize Öğretmenler Günü'nde yani 24 Kasım'da yılda 1 defa olmak üzere 1 maaş ikramiye verilmesini öneriyoruz, öğretmenlerimizin bu ikramiyeyi hak ettiğini düşünüyoruz. Bugün 26 Kasım ve bundan iki gün öncesinde de Öğretmenler Günü'nü hep birlikte kutlamıştık. Böyle, Öğretmenler Günü'nü iki gün geçse biz öğretmenlere buradan bir müjde verelim ve öğretmenlerimize Öğretmenler Günü'nde ödenmek üzere 1 maaş ikramiye verilmesini öneriyoruz, sizlerden de öğretmenler adına destek istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesine bağlı (E) işaretli cetvele aşağıdaki sıranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“...657 sayılı Kanunun eki (1) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “III Sağlık Hizmetleri Sınıfı” bölümünün b ve c (yüksek öğrenim görenler için) bentlerinde; “IV- Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı” bölümünün b bendinde; “VI- Din Hizmetleri Sınıfı” bölümünün a bendinde; “VII- Emniyet Hizmetleri Sınıfı” bölümünün d bendi ile (e) bendinin (aa) alt bendinde; yer alan ek gösterge rakamları yüzde 20 oranında artırılır ve bu durumun yaratacağı mali yük Strateji ve Bütçe Başkanlığının 99-41.32-01-09.06 tertibinde yer alan ödenekten karşılanır.”

Süleyman Girgin

Emine Gülizar Emecan

Abdüllatif Şener

Muğla

İstanbul

Konya

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Gerekçeyi okuyun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutalım.

Gerekçe:

Cefakâr ve fedakârca yurdun her köşesinde görev yapan sağlık personeli, din personeli ile eğitim ve öğretim sınıfı görevlisi öğretmenlerimizin ve terörizme karşı mücadele eden, şehit olan, gazi olan Emniyet mensuplarının ek gösterge rakamlarının artırılması için bu önerge verilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesine bağlı (E) işaretli cetvele aşağıdaki sıranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun ‘Diğer İstisnalar’ başlıklı 7'nci maddesinin uygulanması kapsamında çiftçilerin tarımsal üretimde kullandıkları ve 4760 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan malların teslimlerinde ortaya çıkan özel tüketim vergisi ve katma değer vergisine ilişkin giderler Strateji ve Bütçe Dairesi Başkanlığının 99-41.32-01-09.06 tertibinde yer alan ödenekten karşılanır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine Maliye Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığınca müştereken belirlenir.”

Süleyman Girgin

Emine Gülizar Emecan

Abdüllatif Şener

Muğla

İstanbul

Konya

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; özellikle son dönemlerde çiftçimiz iyice sıkıntıya girmiş durumdadır. Özellikle girdi fiyatları, gübre fiyatları başta olmak üzere gerçekten çok yükselmiş durumda. Bugün, çiftçimiz neredeyse tarlasını artık ekemeyecek durumda. Dün, bir çiftçimizin, kuru tarım yapan bir çiftçimizin bana gönderdiği mesajı sizinle paylaşmak istiyorum: “Ekim yapabilmem için, tohum ve gübre için 55 bin TL'ye ihtiyaç var, bu şartlarda bunu bulmam mümkün değil ve tarlayı boş bırakacağım.” şeklinde mesaj geliyor çiftçilerden.

Geçtiğimiz seçim süreçlerinde çiftçimize, özellikle tarımsal amaçlı kullanılacak olan mazotta ÖTV'nin kaldırılmasıyla ilgili vaatler verildi iktidarınız tarafından. Dönemin Başbakanı “Yarısı sizden, yarısı bizden.” diyerek, çiftçimizle neredeyse dalga geçerek söz verdi ama yerine getirmediniz.

Bakın, çiftçi bugün büyük sıkıntı içerisinde. Hiç olmazsa gemiciklere verdiğiniz bu akaryakıt desteğini yani ÖTV desteğini çiftçiye de uygulayın; aksi hâlde, çiftçimiz zaten perişan, perişanlığı daha da artacak ve çiftçi neredeyse tarım sektöründen çekilme durumuyla karşı karşıya.

Girdi maliyetleri arasında önemli yer tutan akaryakıttaki yani mazottaki bu ÖTV'nin kaldırılmasını talep ediyoruz; tarım adına hepinizden destek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesine bağlı (E) işaretli cetvele aşağıdaki sıranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“...Elektrik faturalarında, dağıtım bedeli, sayaç okumaya ilişkin perakende satış hizmet bedeli, perakende satış hizmet bedeli, kayıp kaçak bedeli, iletim sistemleri bedeli ve benzeri adlar altında herhangi bir ücret talep edilemez. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca müştereken belirlenir.”

Süleyman Girgin

Emine Gülizar Emecan

Abdüllatif Şener

Muğla

İstanbul

Konya

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Ankara

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Cavit Bey.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; elektrik ve doğal gaz son dönemde gerçekten çok büyük zamlar yapıldı ve emeklimiz, çalışanımız, memurumuz, işsizimiz neredeyse doğal gazını ve elektriğini ödeyemez duruma geldi. Elektriğe ve doğal gaz yapılan bu büyük zamlar da hemen hemen birçok ürünün maliyetine yansıdığı için de fiyatlar piyasada yükselmeye başladı.

Sayın Genel Başkanımızın bir önerisi vardı “kara kış fonu” kurulması hakkında. “Kara kış önlemleri” adı altında doğal gaz ve mutfak tüpündeki ÖTV ve KDV’nin kaldırılması, yine elektrik faturalarındaki KDV’nin de en azından kış ayları boyunca kaldırılmasını öneriyoruz ve vatandaşlarımız adına sizlerden destek istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip ve son önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/283) esas numaralı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 4’üncü maddesine bağlı cetvellerde yer alan “Çevre ve Şehircilik” ibarelerinin “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nilgün Ök

Uğur Aydemir

İbrahim Aydemir

Denizli

Manisa

Erzurum

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

6/11/2021 tarihli ve 31651 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4/11/2021 tarihli ve 7341 sayılı Kanun’un 18’inci maddesiyle 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde düzenleme yapılarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının adı “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir. Bu çerçevede, 2022 yılı Bütçe Teklifinde yer alan “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı” ibarelerinin “Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı” şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“Gerektiğinde kullanılabilecek ödenekler” konulu 5’inci maddeyi görüşlerinize sunuyorum.

Gerektiğinde kullanılabilecek ödenekler

MADDE 5- (I) Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan ödeneklerin yetmeyeceği anlaşıldığı takdirde, ilgili mevzuatının gerektirdiği giderler için “Personel Giderleri” ve “Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri” ile ilgili mevcut veya yeni açılacak tertiplere, Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.01 tertibinde yer alan ödenekten aktarma yapmaya,

(2) Yedek Ödenek:

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.06 tertibinde yer alan ödenekten, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinde mevcut veya yeni açılacak (01), (02), (03), (05) ve (08) ekonomik kodlarını içeren tertipler ile çok acil ve zorunlu hâllerde (06) ve (07) ekonomik kodlarını içeren tertiplere aktarma yapmaya,

(3) Yatırımları Hızlandırma Ödeneği:

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.03 tertibinde yer alan ödenekten, 2022 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyularak 2022 Yılı Yatırım Programının uygulama durumuna göre gerektiğinde öncelikli sektörlerde yer alan yatırımların hızlandırılması veya yılı içinde gelişen şartlara göre öncelikli sektör ve alt sektörlerde yer alan ve programa yeni alınması gereken projelere ödenek tahsisi veya ödeneklerinin artırılmasında kullanılmak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin projelerine ilişkin mevcut veya yeni açılacak tertiplere aktarma yapmaya,

(4) Doğal Afet Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.05 tertibinde yer alan ödenekten, yatırım nitelikli giderler açısından yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmek kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin her türlü doğal afet giderlerini karşılamak amacıyla mevcut veya yeni açılacak tertiplerine aktarma yapmaya,

Cumhurbaşkanı yetkilidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, yaklaşık bir aydır Plan ve Bütçe Komisyonunda 2022 yılı bütçesini görüşüyoruz, her gün bir bakanlığı görüştük. Bizim de şimdi, bu esnada 10 ayrı bakanlık bütçesinde 19 tane önergemiz olmuş. Bugün, tabii o önergelerimize karşı Cumhurbaşkanlığı’nın tutumu belliydi, bizim de burada bunları kabul ettirme imkânımız yok eğer oradan arkadaşlarımız destek vermezse. Bu önergelerin tabii hepsini Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinde yenileyebilirdik çünkü orada yedek ödenek tertibi var, oraya ilave yaptırabilirdik; tekrar bir zaman kaybı olmasın diye, zaman tasarrufu olsun diye o yola gitmedik ancak müsaade ederseniz bu önergeleri bir hatırlatmak istiyorum.

Bunlardan birincisi -veriliş sırasına göre söylüyorum- Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde 50 bin ilave öğretmen atamasına ilişkin bir önergemiz olmuştu, bunların yük hesapları yapıldı, bu reddedilmişti.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinde AR-GE teşvikleri için ve ayrıca teşvik uygulamaları yani genel teşvikler için, KOBİ’lere yönelik teşvikler için önergemiz olmuştu 3 milyar 50 milyon lira olarak, bu önergemiz de reddedilmişti.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme İdaresi Başkanlığı bütçesinde de malum bu sene hem kur artışı hem de yurt dışındaki gelişmeler nedeniyle doğal gaz ve elektrik fiyatlarında ciddi artışlar oldu ve KOBİ’lerimiz rekabet açısından ciddi sıkıntı çekiyorlar, bunların sıkıntılarını bir miktar

gidermek amacıyla KOSGEB bütçesine 10 milyar lira “doğal gaz ve enerji desteği” adı altında bir destek verilmesi, ödenek konulmasına ilişkin önergemiz olmuştu. Bu önergemiz de yine Cumhurbaşkanlığı İttifakı’nın çok değerli milletvekilleri tarafından reddedilmişti.

Yine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde... Sayın Başkan, 3600 ek gösterge meselesi var, bu konuyla ilgili defalarca söz verildi; Sayın Cumhurbaşkanımız söz verdi, bütün muhalefet partileri söz verdi ama bu konu çözülemedi. Bununla ilgili bir önergemiz vardı, bunun bizim hesapladığımız mali yükü 7 milyar 250 milyon liraydı, bu önergemiz de yine reddolunmuştu.

Onun haricinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde bu EYT sorununun çözümüne ve hiçbir kısıtlamaya tabi tutulmaksızın EYT’lilerin yani hak etmiş olanların, yaşı bekleyenlerin emekli edilmesine ilişkin olarak bir önergemiz vardı; buna da 2022 yılı için ihtiyaç duyulan ödenek burada 45 milyar liraydı, bu önergemiz de yine değerli arkadaşlar tarafından reddolundu.

Yine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde “asgari ücret desteği” adı altında yani İYİ Parti olarak -aslında daha fazlayı konuşmamız lazım ama makulün yanında olalım diye- bizim asgari ücret teklifimiz 4 bin TL idi; biliyorsunuz net asgari ücret, asgari 4 bin lira olmasıydı fakat bu artışın yapılabilmesi için, işverenler üzerindeki baskının da bir miktar hafifletilebilmesi için bunun aylık 500 liralık kısmının devlet tarafından karşılanmasına yönelik bir önergemiz vardı; buradan gelecek yükü 30 milyar lira olarak hesap etmiştik; bu da yine reddolundu.

Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinde... Tabii, tarımda çok ciddi sıkıntı var. Tarımsal desteklere -bütçede bunu detaylı detaylı konuştuk- gerçekten tarımsal desteklere son on yıl içerisinde millî gelire oran olarak baktığımızda çok azalıyor, çok ciddi olarak bir azalma var; hele hele bu sene ekstra problemlerimiz var. İşte, gübre fiyatlarının aşırı ölçüde artması; şu anda gübre kullanamıyor; buraya bir destek ihtiyacı var, gerçekten destek ihtiyacı var. Şimdi, 1 kat artırıldı ama rakamlar çok küçük yani burada da ciddi bir artış yapmamız lazım. Dün beni, bakın, Vezirköprü’den birisi arıyor, diyor ki: “20’e 20 taban gübresini, geçen yıl 20’e 20 taban gübresini 95 liradan aldık, torbası bu yıl 310 liraya çıktı ve şu anda ‘Gübre yok.’ deniliyor.” Dolayısıyla, bunları tekrar hatırlatıyoruz ki bu kararlar alınabilir yani vakit de geçmiş değil. Bu anlamda, bizim burada bir önergemiz vardı desteğin artırılmasına ilişkin; o da reddolundu.

Orman Genel Müdürlüğüne de yangın söndürme uçaklarının alınmasına ilişkin 800 milyon liralık önergemiz vardı; o da reddolundu.

Tarım ve Orman Bakanlığında yine bu sefer bir ödenek azaltılmasına ilişkin önergemiz oldu. Çünkü Vezirköprü’de arazi toplulaştırması yapılıyor ve bu toplulaştırmaya vatandaş karşı, 24 tane köy isyanda. Dolayısıyla, buradaki yapılan yanıştan geri dönüşmesi için, bu faaliyetin sona erdirilmesine yönelik bir çalışmaydı fakat bu önergemiz de yine reddolundu.

Onun dışında, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinde... Şu anda ailelerin -çocuklarına- yüzde 74’ü bez ve mama almakta zorlanıyor. E, buraya bir destek verilmesi lazım. Çocuklarımızın gelişimi açısından, sağlıklı büyümeleri açısından yaklaşık 2 milyon aileye bez ve mama desteği verilmesine ilişkin 10 milyar liralık bir önergemiz vardı; bu da reddolundu.

Yine, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında engelli vatandaşlarımız için ayrılan desteklerin yetersizliğini söyledik. Hem bu desteklerin çeşitlendirilmesi hem de miktarların artırılmasına yönelik önergemiz vardı; bu önergemiz de maalesef reddolundu.

Yine, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında kadınların güçlendirilmesine yönelik olarak Bakanlık bütçesine çok düşük bir ödenek konulmuştu, bu ödeneğin 10 milyar lira arttırılmasını talep etmiştik; bu da reddolundu.

Yine, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinde şehit yakını ve gazilerimizin ihtiyaçlarının karşılanması, onlara verilen desteklerin artırılması amacıyla 5,5 milyar liralık bir önergemiz vardı; o da reddolundu.

Yine, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinde yoksulluk sınırı altında yaşam mücadelesi veren hanelerimize ısınma amacıyla bu kışa has bir şey.... Yani şimdi kömür yardımı yapılıyor, Allah razı olsun devletimizden ama birçok aile doğal gazı geçti, doğal gaz alımlarında insanlar ciddi sıkıntı çekecek ve biz 2.500 lira bir kış boyunca 2 milyon haneye yani en yoksul 2 milyon haneye bir ısınma yardımı yapılmasına ilişkin önergemiz vardı; bu da maalesef reddolundu.

Yine, şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin TOKİ eliyle konut sahibi yapılmasına yönelik olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının transfer bütçesine 350 milyon lira ödenek ilave edilmesine ilişkin önergemiz vardı; bu da ret olundu.

Yine, Ticaret Bakanlığı bütçesinde esnaf ve sanatkârlarımıza destek verilmesi amacıyla... Çünkü pandemi geçirdik, ciddi gelir kaybı oldu, on yedi ay boyunca sadece 9 milyar lira esnafımıza yardım yapıldı ve o gelir kayıplarının hiç olmazsa o insanların ayakta kalabilmesi, borçlarının bir kısmını ödeyebilmesi amacıyla 25 milyar liralık bir ilave ödenek önergemiz vardı; o da reddolundu.

Karayolları Genel Müdürlüğünde... Tabii, hep artırma yönünde değil, azaltma yönünde önergelerimiz de var. Bu yandaş kamu-özel iş birliği projeleri için konulan ödeneğin, 20,4 milyar liralık ödeneğin silinmesine yönelik, azaltılmasına yönelik bir önergemiz vardı. Çünkü bu pandemide herkes sıkıntı çekti, onların keyfi iyi; şimdi dolar kuru artıyor, onlar paralarını katlayarak alıyorlar. Bu azaltmaya ilişkin önergemiz de reddolundu. Dolayısıyla, arkadaşlar fakirlerin yanında, garibanların yanında olmadığını, zenginlerin yanında olduğunu da bu önergeyi de reddederek tescil etmiş olduklar.

Son 2 önergemizin de 1 tanesi Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinde. Burs alan öğrenci sayısı yaklaşık 450 bin civarında, 450 bin civarında üniversite öğrencisine burs veriyoruz. Evet, kredi desteği.. Herkese kredi desteği veriliyor ama mesela -örneğini vermiştim- ilk etapta yüzde 70 faiz ekleniyor, sonradan da... Hani "Faizleri düşürelim." diyor Sayın Cumhurbaşkanımız da... Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, faizleri düşürelim, düşürelim; işte, politika faizini yüzde 15'e düşürüyorsunuz ama bir öğrenci kredisini ödeyemediği zaman ona uyguladığımız temerrüt faizi yüzde 19,2. Ya, Allah aşkına, esas bu faizleri düşürün. Yani buradaki faizler duruyor ama "Öbür taraftaki faizi düşüreceğiz." diyorsunuz. Öbürünü de düşürün, yüzde 5'e düşürün ama tabii ki temellerini oluşturarak düşürün.

Şimdi, burada burs alan öğrenci sayısının 1 milyona çıkarılması ve burs miktarının da 650 liradan bin TL'ye çıkarılmasına yönelik önergemiz vardı, o da maalesef reddolundu.

Son önergemiz de Sağlık Bakanlığı bütçesinde. Tabii, atama bekleyen yaklaşık 700 bin civarında sağlık personeli var, tabii hepsini çalıştırmak mümkün değil ama en azından 50 bin tane ilave, öngörülenin üzerinde, ilave 50 bin atama yapılmasına ilişkin önergemiz vardı, bu önergemiz de reddolundu.

Bu anlamda, bu önergeleri zaman kaybı olmasın diye tekrar vermedik ama arkadaşların tutumlarında bir değişiklik varsa hemen bu önergeleri tekrar devreye koyabiliriz. Sanırım MHP Milletvekilimiz...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Zaman kaybı olur.

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle mi? Tamam, peki. Yani Cumhuriyet İttifakı bizim bu toplum için son derece faydalı olan önergelerimizi reddettiler. Canları sağ olsun, inşallah, biz bunların hepsini kendi iktidarımızda yaparız.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

5'inci madde hakkında söz isteyen Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Biraz sonra alayım, bir sıkıntı var da.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu maddede “Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri” diye bir başlık adı altında ben şu eksikliği hemen ifade etmek istiyorum: Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı sunumunda e-devlet kapısında “çalışma hayatım” diye bir pencerenin açıldığını ve hizmet verildiğini, bu hizmete de yaklaşık olarak 23 milyonun üzerinde kullanıcının ulaştığını belirtti. Fakat ben kendim bu “çalışma hayatım” olan kısmı inceledim ve bu konuda birçok şikâyet aldım. Mesele şu: Aktarılan çalışma hayatıyla ilgili, özellikle şahısların emekliliğe ilişkin olan bilgilerinde çok ciddi hatalar var. Dolayısıyla, bu hatalar sonucunda vatandaş kuruma müracaat ediyor, kurumdaki bilgiler ile “çalışma hayatım” diye belirtilen kısımdaki, o e-devlet sistemindeki bilgiler örtüşmüyor. Dolayısıyla, Sosyal Güvenlik Kurumunda çok ciddi bir şekilde kitlenme söz konusu. Onunla ilgili eksikliğin giderilmesi gerektiğini belirtmek istiyorum.

Bir de müsaadenizle ben biraz önceki bir konuşmanızla ilgili bir hususu belirtmek istiyorum. Özellikle bu düşünce hürriyetiyle ilgili bir şeyi dikkatinize sunup ondan sonra konuşmama son vereceğim. Türkiye İnsan Hakları Vakfının “Türkiye’de son beş yılda ifade ve medya özgürlüğünü kullanmak isteyen 2.801 kişi tutuklandı, 6.479 kişi gözaltına alındı, 1.372 dava açıldı ve 727 kişiye 27.448 ay hapis cezası verildi.” şeklinde verileri var. Bu konuda da düşünce hürriyetiyle ilgili olan eleştirilerimizi bildirmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Personel giderlerini karşılama ödeneğiyle ilgili olarak Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili bazı değinilerde bulunacağım. Diyanet İşleri Başkanı da söylüyor, bütçe giderlerinin yüzde 96’sı personele ayrılıyor, hani hizmet yapmadığını söylüyor ama burada “hizmet” derken biraz Diyanet İşleri Başkanlığının yapısıyla ilgili de bir şeyler söylemek lazım. Normalde tüm inanç kesimlerine eşit uzaklıkta olması gerekiyor ama böyle değil. Yani, bugün arkadaşlarımız konuştu, farklı inanç kesimlerinden insanlar Diyanetin politikaları konusunda huzursuz, mutsuz; bunu gidermek gerekiyor. Hani, Diyanet, inanç, hak, insanların hakkını çiğnememeyle alakalı hususlar... Hani işte Alevi arkadaşımız, Milletvekilimiz Kemal Bülbül ayrımcılık hissettiğini söyledi, rahatsız olduğunu söyledi, hizmet alamadığını söyledi. Niye bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı hizmet alamasın din hizmetlerinde? Yine, Garo Paylan arkadaşımız, Diyanet İşleri Başkanının ifadelerinden incindiğini, rahatsız olduğunu söyledi, haklı. Ben de konuyu araştırdım aslında, tartışılan bir hadişişerif var, işte “Çocuklar Müslüman olarak doğar, daha sonra farklı dinlere anne babası çevirir.” diye. Hadişişerifin Arapçasına baktım -dinî tahsilim var- Arapçasında bir kere Diyanet İşleri Başkanının hata yaptığını gördüm. Çünkü Arapça ifadede “fitrat” kelimesi kullanılıyor “Müslüman” kelimesi “İslam” kelimesi kullanılmıyor bir kere. Şimdi, çok üzücü bir durum var ortada. Diyanet İşleri Başkanı izlediği ayrımcı politikalarından sonra bir hadişişerifi de yanlış bir şekilde yorumlayarak halka anlatıyor ve Türkiye’deki farklı inanç grupları arasında sıkıntı oluşturuyor. Açın bakın, apaçık bir şekilde “fitrat” diyor. Fitrat ne demektir? Yani, bir çocuk doğduğunda temiz beyaz bir sayfa açılmıştır, akil balığ olana kadar normalde bir seçim durumu

yoktur ama bluğ çağına erdiğinde, mükellef olduğunda seçimini yapar; Hristiyan olur, Müslüman olur, ateist olur, şu bu ve İslam dini de bunu söyler zaten. ocuk akil balığ, mükellef olana kadar eğer vefat ederse cennet veya cehenneme değil Araf’a gider. Yani, dinî tahsili olanlar bunları bilir zaten ama ne acı ki iktidarın her uygulamasını tasvip etme makamında kendisini hisseden, gören Diyanet İşleri Başkanı böyle yorumluyor. Ya, şimdi bu yanlış bir şey.

Bakın, faiz meselesinde de bu konu tartışılıyor. şimdi, evet, dinimize göre faiz haram; azı da çoğu da haram. Bunu hep, tüm Müslümanlar biliyorlar ama şimdi duruma göre faizi azaltma zamanında “Nas böyledir.” diyorsun ama öbür tarafta, mesela, bakın, Diyanetin bir açıklaması önümde, Diyanet demiş ki: “Sosyal konut projelerinde faiz caizdir.” şimdi, gelin de bunu bir açıklayın bakalım. şimdi, iktidara bakıp “Ne derse o doğrudur.” derseniz yanlış olur arkadaşlar.

Bakın, ben Sünni bir Müslümanım, Hanefi mezhebine mensubum ve dinî hassasiyetlerim de var. Hakka riayet etmeye çalışırım; Alevi bir kardeşimin haksızlığa uğradığını düşünmesinden çok rahatsız olurum, Hristiyan bir vatandaşın haksızlığa uğradığını düşünmesinden çok rahatsız olurum. Niye bu konuda bir düzeltme yapmıyor? Yani, eğer ki vergilerimizle, hakla bir inanç işleri kurumu oluşturmuşsak tüm inanç gruplarına karşı ortak, eşit muamele yapmalı. Yani, Diyanet İşleri Başkanlığı birtakım konulara müdahil oluyor. İşte, baldızla zina yapanın nikhi konusunda şu bu konuşuyor; kadınlarla ilgili bazı hususlarda tepki alıyor ama hani yolsuzluk, vurgun, hırsızlık gibi hususlarda hiçbir açıklama yapmıyor. Aslında, faiz nedir? İslam tarihine baktığımızda, haksızlık ve sömürüyü gsterdiğ için faiz haram kılınmıştır. Günümüzde haksızlık, yolsuzluk, vurgun, işte, bakanların yolsuzluktan, vurgundan, vurgunculuk yapmaktan istifa etmeleri, 4 Bakanın istifa etmesi, Ruhsar Pekcan’ın görevden alınması, fesatlı ihaleler konusunda Diyanet İşleri Başkanlığı tek bir kelime söylemiyor. Böyle şey olur mu? Madem her şey hakkında bir şey söylüyorsun, bu dinin en önemli esası haksızlık, hukuksuzluk hakkında da bir şeyler söyle. Hani, arkadaşımız söyledi, yanlış anladı AK PARTİ’li vekil arkadaşımız, İmamı Azam Ebu Hanife’yi yeren bir ifade kullanmadı ki, öylesine birbirimize kapalıyız ki, Alevi Kemal Bülbül İmamı Azam Ebu Hanife’nin erdemini anlatıyor.

BAşKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

ÖMER FARUK GERGERLİLU (Kocaeli) – Zalim yöneticiye karşı İslami tavrını, hakkaniyetli tavrını anlatıyor ama arkadaşımız bunu çok farklı bir şekilde yorumluyor. Yani, böyle birbirimize karşı dnyalarımızı kapatırsak hiçbir yere varamayız değerli arkadaşlar. Diyanet İşleri Başkanlığının da tüm inanç gruplarına karşı adil ve eşit bir hizmet vermesi gerektiğini söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAşKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“Aktarma, ekleme, devir ve iptal işlemleri”ne ilişkin 6’ncı maddeyi görüşlerinize açıyorum.

Aktarma, ekleme, devir ve iptal işlemleri

MADDE 6- (1) Bu Kanunla verilen ödeneklerin etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla, kamu idarelerinin yıl içinde ortaya çıkabilecek ihtiyaç fazlası ödeneklerinin diğer kamu idarelerinin denek ihtiyacının karşılanmasında kullanılmasını temin etmek veya ödeneklerin öncelikli hizmetlerde kullanılmasını sağlamak üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde 10’unu aşmamak kaydıyla; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan (01), (02), (03), (05), (06), (07), (08) ve (09) kodlarındaki ekonomik ödenekleri kamu idareleri bütçeleri arasında veya Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin “Yedek denek” tertibine aktarmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

(2) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, 10/7/2018 tarihli ve 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yaptıracığı işlere ilişkin ödeneklerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesine aktarmaya yetkilidir.

(3) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinde yer alan ve tek merkezden yönetilmesi gereken ikmal ve tedarik hizmetlerine ilişkin ödeneği, kurumlar arasında aktarmaya ilgili kurumlar yetkilidir.

(4) Özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların (B) işaretli cetvellerinde belirtilen tahmini tutarlar üzerinde gerçekleşen gelirler ile (F) işaretli cetvellerinde belirtilen net finansman tutarlarını aşan finansman gerçekleşme karşılıklarını, idare ve kurumlarını bütçelerinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine ödenek olarak eklemeye Cumhurbaşkanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kamu idareleri yetkilidir. Hazine yardımı alan özel bütçeli idarelerin 2021 yılında “06- Sermaye Giderleri” ve “07- Sermaye Transferleri” giderlerine finansman sağlamak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinden tahakkuka bağlanan Hazine yardımlarının bu idarelerce kullanılmayan kısımları, 2022 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karara uygun olarak mevcut veya yeni projelerin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanılır.

(5) Merkezi yönetim kapsamındaki idare bütçelerinden, hizmeti yürütecek kamu idaresi bütçesine yıl içinde kaynak transferi yapmaya ilgili idareler yetkilidir. Bu fıkra kapsamında genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasındaki kaynak transferleri ödenek aktarma suretiyle yapılır. Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler arasındaki diğer kaynak transferleri ise bütçe gideri kaydedilmek suretiyle gerçekleştirilir. Bu işlemler karşılığı tahsil edilen tutarlar, ilgili kamu idaresince bir yandan (B) işaretli cetvele gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvelin “14- Hizmet Sunumu Karşılığı İdareler Arası Kaynak Transferleri” finansman kodunu içeren bütçe tertiplerine ödenek kaydedilir. Bu ödeneklerden harcanmayan kısımları aynı amaçla kullanılmak üzere ilgili tertiplere devren ödenek kaydetmeye idareler yetkilidir. Ancak bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan ödeneklerin iptaline ve harcanmayan tutarların iade edilmesine Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde idareler yetkilidir.

(6) a) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 yılı bütçelerinin (özel ödenekler ve “03.09- Tedavi ve Cenaze Giderleri” ekonomik kodu ile “Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları” faaliyetini içeren tertipler hariç) mal ve hizmet alım giderleri ve sermaye giderleri ile ilgili tertiplerinde yer alan ödeneklerden yılı içinde harcanmayan kısımları, hizmetin devamlılığını sağlamak amacıyla bu tertiplere bütçe ile tahsis edilen ödeneklerin toplamının yüzde 30’unu aşmamak üzere ilgili kurum bütçelerinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

b) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Kültür ve Turizm Bakanlığı 2021 yılı bütçesinin 18.36 ve 18.60 kurumsal kodu altında bulunan (03) ekonomik kodunu içeren tertiplerinde yer alan tanıtma amaçlı ödeneklerden harcanmayan kısımları Bakanlık bütçesinin aynı kodları içeren tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

c) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 2021 yılı bütçesinin 56-49.33- 02-07.01 tertibinde yer alan Türkiye Araştırma Alanı (TARAL) ödeneklerinden harcanmayan kısımları Kurum bütçesinin ilgili tertibine devren ödenek kaydetmeye,

ç) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2021 yılı bütçesinin 17-19.31-01-05.04 ve 17-19.39-01-05.04 tertiplerinde yer alan Tasarım Destekleri, Temel Bilimler Mezunu Ar-ge Personel Destekleri, Teknolojik Ürün Yatırım Destekleri, Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destekleri ve Rekabet Öncesi İşbirliği Desteklerine ilişkin ödeneklerden harcanmayan kısımları Bakanlık bütçesinin (05.04) ekonomik kodunu içeren ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

d) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2021 yılı bütçesinin 19-12.41-01-07.02, 19-12.41-01-05.06 tertiplerinde yer alan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yardım ödeneklerinden harcanmayan kısımları ve 19-12.41-01-08.02 tertibinde yer alan ödeneklerden harcanmayan kısımları Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

e) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 yılı bütçesinin “Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları” faaliyeti altında yer alan yatırım ödeneklerinden harcanmayan kısımları Genel Müdürlük bütçesinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

f) İlgili mevzuatı gereğince özel gelir kaydedilmek üzere tahsil edilen tutarları, idare bütçelerinde söz konusu mevzuatta belirtilen amaçlar için tertiplenen ödenekten kullanılmak üzere genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydetmeye ve bütçelenen ödenekten gelir gerçekleşmesine göre ilgili tertiplere aktarma yapmaya, 2021 yılı içinde harcanmayan ödenekleri bütçeye devren ödenek kaydetmeye, bu hükümler çerçevesinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar belirlemeye,

Cumhurbaşkanı yetkilidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, maddeler içinde bence en sakıncalı maddelerden birisi bu. Sebebi şu: Şimdi, biz bir aydır bütçeyi konuşuyoruz değil mi? Bütçe üzerinde de “Şu bakanlığa 5 lira, bu bakanlığa 10 lira, bu bakanlığa 12 lira.” diyoruz ve kalem kalem görüşüyoruz. Şimdi, bu maddeyi geçirdikten sonra bu bütçeyi görüşmenin ben hiçbir anlamı olmadığını düşünüyorum çünkü bütçenin yüzde 10’u kadar yani 175 milyar TL kaynağı bu maddeyi eğer böyle geçirirsek Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısına şu yetkiyi veriyoruz, diyoruz ki: 175 milyar TL’yi istediğin bakanlıktan al, istediğin bakanlığa ver; Eğitimden al, Sağlığa ver; Sağlıktan al, Çevreye ver; Çevreden al, Ulaştırma Bakanlığına ver. Eğer, arkadaşlar, bu maddeyi bu şekilde geçirecekseniz şunu öneriyorum: Bütçe görüşmelerini yapmayın, “Biz, Cumhurbaşkanı Yardımcısına 1 trilyon 750 milyar TL’yi, yetki veriyoruz, istediğin yere harca arkadaş.” deyin. Tek bir madde geçirin, inanın, karşılığını bulur.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, sizi ve bütün bakanlarınızı bir de bir konuda eleştiriyorum, bunu dinlerseniz sevinirim. Pek çok bakanlık bütçesinde iz rakamlar var yani program bazlı bir bütçelemeye geçtik ama programları bütçelerde görmüyoruz, herhâlde bu yeni olmasından mı bilmiyorum. Yani genelgeçer bir rakam konuluyor ama programlara iz bedelleri konuluyor. Ya, düşünün ki şu anda bu yılın en önemli gündemi neydi? Yangın meselesi, değil mi? Çiğerlerimiz yandı, ormanlarımız yandı. Ben, Tarım ve Orman Bakanı olsam bütçeme ilk olarak neyi koyarım mesela? Türkiye bu kadar konuştu, Türkiye inledi, hepimizin çiğerleri yandı, aylarca insanlar bunu konuştular. İlk olarak neyi koyarsınız siz Tarım Bakanı olsanız? Ya, bu bütçeye yangın söndürme uçaklarını koyalım dersiniz, değil mi? Yangın söndürme uçakları yoktu çünkü. Tarım Bakanı geldi buraya... Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, beni dinleyin lütfen. Ben, bütçeye baktım, program program baktım, Tarım Bakanlığı bütçesinde yangın söndürme bütçesi yoktu, yangın söndürme uçağı alacak bütçe yoktu, biliyor musunuz, hayretler içinde kaldım “Ya, nasıl olur bu arkadaş?” dedim, yoktu.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Orada...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, yoktu.

Tarım Bakanı baktı, önce panikledi, bürokratlarını çağırdı, sonra dedi ki: “Ek bütçede var.” “Ya, ek bütçe ne demek arkadaş? Bizim bir tane bütçemiz var. Ek bütçe olur mu?” dedim. Sonra, gene şaşırdı, bir daha çağırdı bürokratını, “Döner sermayede varmış.” dedi. Ya, Allah’ınızı severseniz, en önemli konu yangın söndürme uçağıyken döner sermayede -bütçede olmayan bir kalemden bahsediyor- koyar mısınız? İşte, program bazlı bütçelemeye geçtiyseniz en önemli, bakın, en yakıcı konuları bütçenize koyarsınız ama iz bedeller görüyoruz. Başka ne gördük Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı? Yurt meselesi, değil mi? Bu yılın en önemli 2’nci gündemi veya 1’inci gündem de diyebilirsiniz bazıları için, barınamayan gençlerdi değil mi? Gençlik ve Spor Bakanı dedi ki: “Ya, bir anda beklemediğimiz bir taleple karşılaştık.” “Niye beklemiyorsunuz?” dedik, o ayrı bir konu. Peki, diyelim ki böyle bir skandalla karşı karşıya kaldınız...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – O kadar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, kaldık. Çocuklar barınamadı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – 150 bin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil, çocuklar barınamadı. Bakın, kendisi itiraf etti, “150 bin öğrenci açığımız oldu.” dedi. 150 bin öğrenci açığımız oldu. “Talebin 150 binini karşılayamadık.” dedi.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – 150 bin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, şu anda...

Hayır “Başvuruların 150 binini karşılayamadık.” dedi. Şimdi, böyle bir durumla karşı karşıyaysanız bütçenize ilk olarak neyi koyarsanız Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, neyi koyarsanız önce? Yurt yapma parası koyarsınız değil mi? Ya, bütçesinde yurt yapacak para yoktu. Biz önerge verdik, AK PARTİ-MHP çoğunluğu reddetti. Ya, bütçede yok. Ne diyor biliyor musunuz: “Biz başka bir şekilde kaynak bulacağız.” Ne yapacaksın? “Hazine ve Maliye Bakanına gideceğiz, yıl içinde kaynak varsa transfer edecek.” Yani burada bahsedilen “Yüzde 10’dan transfer isteyeceğiz.” diyor. Ya, böyle bir şey olur mu? Program bazlı bir bütçeye geçtiniz, programlar yok, sorunları çözecek bütçe yok. Çevre Bakanlığı bütçesinde deprem sorununu çözecek bütçe yok.

Efendim “3600 ek göstergeyi çözeceğiz.” dediniz, değil mi? Çalışma Bakanı bu aralar size çok sorun çıkarıyor, onu söyleyeyim, hep “Bir şeyi çözeceğiz.” diyor ama siz diyorsunuz ki: “Para yok, kaynak yok.” Sağ olun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Hep beraber...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, yok, Çalışma Bakanımız, sağ olsun, iyi niyetli “çözeceğiz” diyor ama siz onu yalanlıyorsunuz hep. “Emeklilikte yaşa takılanları çözeceğiz.” dedi, “3600’ü çözeceğiz.” dedi. Ya, şu bütçede, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, 3600 ek gösterge var mı, söyleyin? Arkadaşlar, 3600 ek göstergeye ait bütçe var mı burada? Yok. Ama ne diyeceksiniz biliyor musunuz? 175 milyar yetkiyi verdik, oradan alsın oraya koysun, oradan alsın oraya koysun. Eğer para varsa tabii ki. Bütçemiz kadük oldu şu anda arkadaşlar. Bütçede şu anda yatırım yapacak bir bütçe yok, onu söyleyeyim. Ama şunu söyleyeyim yani değerli arkadaşlar, önemli olan şey şu: Bir bütçeyi yapıyorsa bakanlarımız ciddi çalışmalı. Gerçekten çoğunuz bakmamışsınızdır bütçeye, ben çok detaylı inceledim. Çoğu programda iz bedeller var; bu, kabul edilemez. Bakanlar çalışınlar yani elde ettikleri kaynakları bütçeye yaysınlar, programlarını koysunlar. “Ben yurt meselesini çözeceğim, ben yangın söndürme uçağı alacağım, arkadaş, ben sanayide şöyle yatırımlar yapacağım, eğitimde şu yatırımları yapacağım.” diye bütçede olsun ve hepimiz görelim bunu. Aksi takdirde, Cumhurbaşkanı Yardımcısına 175 milyar yetki vermek ve bütün bakanları, Cumhurbaşkanı Yardımcısının, Strateji Bütçe Başkanının veya Hazine

ve Maliye Bakanının kapısına dikmek doğru değildir. Onların bütçesine sınırlı bütçe koymayalım, yatırım bütçesi. Yıl içinde “Allah kerim.” demek doğru değildir arkadaşlar, doğru değildir bu, program bazlı bir bütçelemeye de uymaz. Bu açıdan, değerli arkadaşlar, bütün bu bütçe kalemlerini... Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, yani gelecek yıl o koltukta olmamanız kuvvetle muhtemel ama ben en azından bürokrasiye söylemiş olayım, bürokrasi, Strateji Bütçe Başkanlığı, diğer başkanlıklar bu anlamda dikkat etsinler yani program bazlı bir bütçeye geçtiysek programlar bütçede olsunlar, iz bedelleri olmasın.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, ataması yapılmayan öğretmenlerle ilgili ben soru sordum, siz bana “35 bin öğretmen atanacak.” demişsiniz bana verdiğiniz yazılı cevapta “35 bin öğretmen.” Bu yıl kaç öğretmen emekli olacak Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı? Benim tahminim 40-45 bin öğretmen emekli olacak en azından yani emekli olacak öğretmen kadar bir öğretmen atamıyorsunuz Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. Şu anda 500 bin öğretmen atama bekliyor, bakın, o çocukları biz okuttuk, o fakülteleri siz açtınız ve 500 bin öğretmenimiz atama bekliyor; öğretmen atanacak kaynak yok. Program bazlı bir bütçelemeye geçtik. Arkadaşlar, belki bu saatte sıkıcı buluyorsunuz bilmem ne ama her bir çocuğumuzun yüreği yanıyor, her gün bir çocuğumuz intihar ediyor arkadaşlar; vicdanımızın sızlaması lazım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – İhtiyaca göre atıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İhtiyaca göre atamıyorsunuz.

EĞİTİM–SEN diyor ki: “200 bin öğretmen açığı var.” Eğitim Bakanlığı “100 bin açığım var.” diyor, “100 bin açığım var.” diyor, “100 bin açığım var.” diyor, siz 35 bini atıyorsunuz, emekli olacak kadar atıyorsunuz; bu açığı kapatmaz ki. Emekli olaktan daha az atıyorsunuz yani 100 bin açık devam ediyor demektir Eğitim Bakanlığına göre, EĞİTİM–SEN’e göre 200 bin öğretmen açığı devam etmektedir; bunlar doğru değil.

Emeklilikte yaşa takılan yurttaşlarımız emekli olmak istiyorlar Sayın Bakan. Çalışma Bakanı diyor ki: “Çalışma yapıyoruz.” Sağ olsun, vallahi vicdanlı bir arkadaşımızmış yani Hükûmete o da yeni girdi, ilk girenler vicdanlı oluyorlar, siz de ilk girdiğinizde biraz vicdanlıydınız, vicdanınızı sarayda kaybettiniz. Şimdi, Çalışma Bakanımız da ilk, yeni girdiği için vicdanlı bir Bakan, vicdanlı bir Bakan diyor ki: “Emeklilikte yaşa takılanları çözeceğiz.” Ne güzel ama vallahi fırça yemiş. Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı bana yazılı olarak gönderiyor ki: “Böyle bir çalışmamız yoktur.” Niye yok Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı? Bak, 175 milyar da yetki alıyorsunuz, 30 milyar TL yetiyor, 5 milyon insanımız var, emeklilikte yaşa takılanlar olarak bekliyor. Niye çalışmanız yok, niye düşünmüyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – EYT’yi sorsanız, bilmez ne demek olduğunu, konuşuyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben EYT’yim, nasıl bilmem? Ben EYT’yim. Ben EYT’yim ya, Allah Allah. Ben EYT’yim ama kendime istemiyorum, bana vermeyin, yurttaşlara verin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – On sekiz yıldır bu emekli olan herkes EYT’den emekli oldu, onların haklarını nasıl ödeyeceksiniz, on sekiz seneden beri?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsini öderiz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – On sekiz yıldan beri...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsini öderiz, hepsini öderiz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, arkadaşlar, arkadaşlar, lütfen.

Sayın Paylan, tamamlar mısınız? Sözüünüzü tamamlar mısınız? Sayın Paylan, sözüünüz bitti mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bitmedi efendim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – O zaman lütfen tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Araya girdi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Siz müsaade etmeyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl etmeyeyim ben ya?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır, devam edin yani siz de onu dinliyorsunuz, müsaade etmeyin derken onu dinliyorsunuz.

Buyurun devam edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, arkadaşlar, sonuç olarak söyleyeceğim şu: Bakın, bu bütçede yatırım için bir kaynak yok ve Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısına 175 milyar TL’yi istediği yere aktarma yetkisi veriyorsunuz. Eğer bu maddeye “Evet.” diyecek...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika ya.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ee, süreniz bitti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama araya girdi, cümlemi bitiriyordum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam da Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eğer bu maddeye... Ya, cümlemi bitiriyordum araya girdiniz, bitiriyordum yani cümlemi bitiriyordum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ya, illa illa illa on dakikayı bitirip de saniyeler için pazarlık mı edeceğiz?

Buyurun, bitirin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eğer bu maddeye onay verecekse, bütçeyi bir ay görüşmenin hiçbir anlamı yoktur. Verin 1 trilyon 750 milyarı Cumhurbaşkanı Yardımcısına, istediği yere aktarsın.

ERHAN USTA (Samsun) – Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta, maddeyle mi ilgili?

Evet, değerli arkadaşlar, gece saat on iki oldu. Tabii, söz hakkınız var ama süreyi tasarruflu kullanırsanız, bu da sizin bileceğiniz bir şey.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, tabii, çok teşekkür ederiz Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sağ olun.

ERHAN USTA (Samsun) – Biz Fırat’ın kenarında abdest alırsak orada da tasarruflu kullanıyoruz yani suyu da tasarruflu kullanıyoruz, onda bir şey yok ama bu bahisler önemli bahisler.

Şimdi bu...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bir saniye, bir saniye; Sayın Usta, bir saniye.

Anlamadım, buyurun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Bana gönderdiğiniz... Öyle bir şey söyledim Sayın Başkanım. Sadece bir rakam “35 bin.” denildi, emekli olan sayısı, sadece onu düzeltmek istedim. Eylül sonu itibarıyla emekli olan öğretmen sayısı 16.195’tir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Bu yıl emekli olan değil mi? Evet...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Başlayabilir miyiz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sürenizi yeniden başlatıyorum ama tasarruflu kullanırsanız da memnun olurum.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tasarruflu kullanacağım.

Şimdi, bu 5’inci ve 6’ncı maddeler aslında önemli maddeler, maalesef bu maddeler de istismar edilen maddeler. Bakın, 5018 sayılı Kanun çıkarıldığında gerçekten, bu ödenekler arası, tertipler arası aktarma, kurumlar arası aktarma, ilave ödenek konuları son derece sıkı sıkıya bağlanmıştı fakat sonradan hem kanun değiştirildi hem de bütçe kanunlarıyla buralar çok ciddi esnetildi. Aslında, şu anda baktığımızda hakikaten 5018 sayılı Kanun’un bu anlamda yani buradaki maddeler bağlamında yapmamızın hiçbir anlamı kalmadı. Bakın, bu uygulamalar başladıktan sonra da mali disiplinden ciddi şekilde taviz verildiğini de rakamlardan görebilirsiniz.

Şimdi, ben işte, 90’lı yılları hatırlıyorum; 90’lı yıllarda enflasyon dönemi... Tabii, bütçe rakamları tutmuyor, enflasyon hızlı geliyor, ek ödenek ihtiyaçları oluyor. Her defasında, şu Türkiye Büyük Millet Meclisine gelinir ve ek ödenek kanunu çıkarılır; o kanun çerçevesinde ilave bir harcama ihtiyacı olursa, öyle harcanırdı. Şimdi, biz, AK PARTİ hükümetleri döneminde, yasal bir zorunluluk olmasına rağmen bu uygulama kalktı; böyle bir şey yok yani hukuk dışına çıkan bir işlem yapıyoruz.

Şimdi, mesela, 2020 yılı değil mi? Normal şartlarda şu Parlamentonun şunu söylemesi lazım: “Kardeşim, bütçe yapma hakkı benim hakkımdır. Siz benim hakkıma 2020 yılında 95 milyar lira tecavüz etmişsiniz. Ben bu kesin hesabı geçirmiyorum.” demesi lazım arkadaşlarımızın çünkü 95 milyar lira ilave harcama var. Bu, Sayıştayın sabitlediği bir rakamdır ama bu Parlamente’ye herhangi bir -bir kuruşluk dahi- ek ödenek için gelinmedi. Şimdi, 2021 yılı bütçesinde önümüze gelen... Bakın, arkadaşlar, 2022 bütçesini getirirken malum, 2021’in de tahminlerini getiriyorlar. Biz Parlamento olarak geçen yıl Hükûmete merkezî yönetim bütçesi kapsamında 1 trilyon 346 milyar liralık yetki vermişiz, “Bunu kullanabilirsiniz.” demişiz. Bugün bizim önümüze gelen tahminlerde bu, 1 trilyon 506 milyar lira yani tam 160 milyar lira, bir de gözümüzün içine baka baka “Biz sizin verdiğiniz yetkinin üzerinde 160 milyar lira kullanacağız ve bu iş için, izin için size de gelmeyeceğiz kardeşim.” diye söylüyor yürütme organı bize.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Tek seferde istiyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim?

“Her seferinde...” “Tek seferde...” ne?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Yani sizin verdiğiniz yetki çerçevesindedir kullandığımız şeyler.

ERHAN USTA (Samsun) – Kardeşim, şimdi şunu söylemeye çalışıyorum, yanlış mı anlatıyorum kendimi Orhan Bey? Yani bu olabilir, idarenin ihtiyacı olabilir, önceliği değişmiştir, arızı bir durum ortaya çıkmıştır; arıziler için zaten yedek ödenek var yani 8-10 milyar liraya kadar olanı idare edebiliyor ama 160 milyar lira ya... Verdiğimiz ödeneğin yüzde 14’üne falan geliyor; o kadar üzerinde bir ilave harcama yapılıyor, “Yapacağım.” diyor ve bunun için Parlamente’ye gelinmiyor. E, bütçe hakkı Parlamentonundur. Hadi, oralarımı da geçtim, bu, ciddi bir mali disiplinsizlik yaratıyor. Bakın, demokrasisini beğenmediğimiz -onu söylemeye çalışıyorum- 90’lı yıllarda bir kuruş üzerinde harcanamazdı. Harcama ihtiyacı olduğunda buraya gelirdi çünkü... Ben uzman olarak o işlerle

uğraştım yani şurada, bizim arkadaşların o yaptığı işleri o zaman da biz yapıyorduk. Her defasında bu Parlamente'ye gelinirdi, ihtiyaç olduğunda alınırdı yetkisi; ondan sonra idare gider harcamasını yapardı. Bakın, böyle bir şey kalktı. Açık hüküm var ya -şurada bakın- 5018 sayılı Kanun diyor ki: “Kamu idareleri bütçelerinde yer alan ödeneklerin üzerinde harcama yapamaz. Toplam harcamayı da geçemez.”

Şimdi, burada bir de ne istismarı yapılıyor? İşte, şu aktarma veya yedek ödenek... Tabii, doğrudan bunu yapamıyorsun, önce yedeğe çekiliyor, ondan sonra yedekten de istediğiniz yere veriyor. Az önce bir milletvekili arkadaşımız da söyledi yani 175 milyar lirayı istediğiniz yerden alıp istediğiniz yere verebiliyorsunuz. Ya, o zaman, hakikaten biz niye bir aydır uğraşıyoruz? Niye uğraşıyoruz ya? Bir günde verelim bir yetki, bir gün gelelim, oturalım; toplamını, genelini konuşalım. İdare ondan sonra istediği şekilde harcasın, etsin; ödenek aşmak gerekiyorsa aşsın, bunun için de herhangi bir şekilde kendisini sorumlu hissetmiyor ama burada suçlu olan bence idare değil. Tamam, idare, kanunun hükümlerine uymamakla, kanunu çiğnemekle suç işliyor belki ama esas onlara bu imkânı veren, bu şeylere “evet” diyen sizlersiniz değerli arkadaşlar. Şimdi dolayısıyla bunu yapmaktan vazgeçelim. Bakın, yani idareye şunu tavsiye etmek lazım: Verdiğimiz ödeneklere bağlı kalın ve bunları 5018 sayılı Kanun’un orijinal hâline döndürüp aktarmaları, şunları, bunları mümkün olduğu kadar kısıtlamak lazım. Böyle olunca ne oluyor? Mesela az önce ben diyordum ki... Harcama kalemini tek tek saydım değil mi? Değişen makro göstergelerden dolayı bu harcamaların artacak. İdareci önemsemiyor “Nasıl olsa ben istediğim kadar ilave ödenek yaratabiliyorum, ilave para harcayabiliyorum.” diyor. Dolayısıyla hakikaten bütçe yapmanın bir anlamı yok. Kendimize de bu anlamda eziyet ediyoruz. Bunlardan vazgeçmek lazım. Bunlardan vazgeçilirse olacak olan nedir? Mali disiplin açısından bu uygun olur. Bakın, 3-4 milyon kamu görevlisiyle çalışıyoruz. Dolayısıyla yani bunların önlerine disiplinli bir bütçe koymak lazım.

Bir de Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı benim bir tavsiyem var. Yani bakın, kuruluş bütçeleri var, sıfır tabanlı bütçe yapmıyoruz maalesef. Her yıl işte belli miktarlarda hiçbir şey olmazsa deflatör kadar yani enflasyon kadar bütçe ödenekleri artırılarak giden bir şey var. Şimdi, bürokrasi şöyle uyanıklık yapar, mesela Dışişleri Bakanlığı... Bir tane olay anlatayım ben size. Şimdi Dışişleri Bakanlığının bütçe ödeneğini verirsiniz tamam mı? Bunları çok tartıştık biz, hep engel olmaya çalıştık ama Maliye bir şekilde alırdı. Verirsin bütçe ödeneğini bir önceki yıla göre ne kadar deflatör yani enflasyon ne kadar? Yüzde 15. Bir miktarda büyütürsün, yüzde 15 artırırısın. Ondan sonra gelirler derler ki: “Efendim, bu sene Dışişleri Bakanlığı taşınacak. Dolayısıyla çok ciddi bir mefruşat giderleri var. Onun için ilave -atıyorum işte- 100 milyona ihtiyaç var. Şunlar şunlar olacak, onun için 50 milyona ihtiyaç var.” Onlar baza girer, ondan sonra gelecek yıl ödenek aldıklarında o taşınmadan dolayı bir defalık olması gerekeni de baza koyar, onun üzerine tekrar deflatör kadar artış ister.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Bütçe rakamlarına bakarsanız onu görürsünüz.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu, emin olun, bakın, siz... Ya, ben yirmi altı yıl bu bütçeyi yaptım. Yani şu an nasıl yapıldığını bilmiyorum ama bu usulün değişmesi için bir neden yok, aynı kişiler yapıyor; aynı Hükümet aynı kişiler yapıyor.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – İbrahim Bey aynı değil ama.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani İbrahim Bey aynı değil tabii, İbrahim Bey başka işlerde, teşvikte çalıştı daha çok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, o zaman Allah aşkına.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Biz hiçbir şey bilmiyoruz yani.

ERHAN USTA (Samsun) – Efendim, size hiçbir şey... Yani siz “Bu yirmi altı yıllık geleneği değiştirdim.” mi diyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tasarruf sözü almıştım ama uyamadık.

ERHAN USTA (Samsun) – Tasarruf sözü... Ben tasarruf edeceğim de Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı beni tahrik ediyor.

Bir tane örnek verin Allah aşkına bize. Bakın, bunlar hep baza girer ve hep o bazın üzerine yani her yıl Dışişleri Bakanlığı taşınacakmış gibi ilave ödenek alınır. Tamam mı? Dolayısıyla benim önerim şu. O zaman bunu yaptığınız iş gibi bir defa bir sıfır tabanlı bütçe yapın. Gereksiz, önceliğini yitirmiş, bütün harcama programlarını bir gözden geçirmeniz lazım. Bakın, biz bunu hep yapalım diye önerdik. Tamam mı? O zaman da önerdik. Şimdi bütçe tek bir elde, bunu yapma imkânınız var. Yani bunu bir Strateji ve Bütçe Başkanlığı yapabilir sıfır tabanlı bir bütçe. Bütün ihtiyaçlar baştan tespit edilsin bütün harcama kalemleri. Maliyedeki arkadaşlar çok kabiliyetli, ben hepsini çok takdir ediyorum, hepsiyle çalıştık, biliyorum, hakikaten bu yapılabilir, önerim o, sıfır tabanlı bütçe yapılsın Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve göreceksiniz, birçok kalemde tasarruf edilebildiğini göreceksiniz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Yine arkadaşlara söz verirken uyarayım, saat on ikiyi geçti. Hepiniz çok yorulunuz, biliyorum. Daha yolumuz uzun, tasarruflu kullanırsanız sürenizi memnun olurum.

Sayın Şevin Coşkun, buyurun lütfen.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Teşekkür ederim.

6'ncı maddeye dair konuşacağım.

Bu kanunla verilen ödeneklerin etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla kamu idarelerinin yıl içinde ortaya çıkabilecek ihtiyaç fazlası ödeneklerinin diğer kamu idarelerinin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanması temin edilebilir. Ama gelin, görün ki kayyumlar bırakın ihtiyaç fazlası ödenekleri bir kamu idaresi olan belediyelerin mallarını bile satmaktadır. Örneğin, Batman Belediyesine atanan kayyum, arazisi belediyeye ait AVM'yi satışa çıkarmıştır. Hukuksuzluklar bunlarla da sınırlı değil.

Kayyumların aslında ilk icraatları kadın kazanımlarına saldırı olmuştur, 17 kadın kurumu kapatıldı. Belediyelerimiz öncülüğünde ve destekleriyle kadın istihdamı ve kadın eliyle gerçekleştirilen üretim merkezleri hedef hâline getirildi. Bunların birkaçına örnek vereceğim. Mardin'in kayyumu yönetimindeki Kızıltepe Belediyesine bağlı ekipler ilçenin Turgut Özal Mahallesi'nde bulunan tandırları kepeçle yıktı. Muradiye Belediyesine atanan kayyum, Ayşe Şan Kadın Kitap ve Konuk Evi'ni kapattı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Coşkun maddenin içeriğiyle ilgili...

MEHMET RUŞTU TIRKYAKİ (Batman) – İçerik, içerik.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Belediyelerden bahsediyoruz, belediyelerde...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Neden bahsediyorsunuz?

MEHMET RUŞTU TIRKYAKİ (Batman) – İçeriğinden bahsediyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – İçerikten bahsediyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İçerikten bahsediyor, başını dinlemediniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Dinliyorum, hepsini dinledim; olur mu?

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Onunla bağlantıyı kurduk Başkan, lütfen sözümü kesmeyin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, dinlemeye devam ediyorum.

ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Kadın kitap ve konuk evini kapattı. Ayrıca, Muradiye kayyumu, İlçe Halk Eğitim Merkezi Müdürü Bünyamin Polat’ı Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğüne atadı. Yine, Batman Belediyesine atanan kayyum, Hevi Kadın Atölyesini ve Selis Kadın Danışma Merkezini bünyesinde barındıran Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğüne erkek atadı. Mardin Büyükşehir Belediyesine atanan kayyum da Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığına yine erkek atadı. Van’da da Kadın Daire Başkanlığı ve bu Başkanlık bünyesinde kurulan Rojin Kadın Yaşam Merkezi kayyum tarafından kapatıldı. Burada, şiddete maruz kalan kadınlar için psikoterapi hizmetlerinin yanında kadın sığınmaevleri hizmeti veriliyordu. Bunları kapatmak, kadınları tehlikeyle baş başa bırakmaktır. Van Gürpınar’da Hevasor Kadın Kooperatifi belediyeye atanan kayyum tarafından kapatıldı, malzemelerine el konuldu.

Kadınların bu kadar hedef hâline alınmasının nedeni, kadınlardan ve güçlerinden korkmanızdır. En büyük kazanımımız olan eş başkanlık sistemimiz de bu nedenle hedef alındı. Oysaki eş başkanlık, karar alma mekanizmalarında eşit temsiliyetin sağlandığı bir sistem. Siz, kadınları karar alma süreçlerinden uzaklaştırmak istiyorsunuz ancak biz kadınlar mücadele etmekten asla vazgeçmeyeceğiz.

Eş başkanlık sistemine olan düşmanlık, aslında vekili olduğum Muş’ta da kendini göstermiştir. 2 dönemdir HDP Muş İli Eş Başkanlığına seçilen Muhlise Karagüzel ve Belma Nergiz şu an cezaevindeler. Kadın düşmanlığı politikaları bununla da sınırlı değil. Daha bugün, Elâzığ Cezaevinde rehin tutulan DTK Eş Başkanımız ve Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven beş yıl hapis cezası daha aldı. Bu, hem siyasi bir intikam hem de Kürt kadın mücadelesine verilmek istenen bir cezadır. Biz kadınlar ne pahasına olursa olsun, içeride de dışarıda da, yaşamın her alanında var olmaya ve sözümüzü söylemeye devam edeceğiz. Bu cezalarla bizleri demokrasi, özgürlük mücadelemizden asla ve asla vazgeçiremeyeceksiniz.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erdal Bey, buyurun.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı; 6’ncı maddenin 3’üncü bendi “Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinde yer alan ve birbirlerini ilgilendiren, ortak olan bir ödemenin bu kurumlar arasında dağıtmaya ve devretmeye bütün bu sayılan kurumlar yetkilidir.” diye geçiyor. Tabii ki bu Millî Savunma Bakanlığı söz konusu olduğu zaman, Millî Savunma Bakanlığının özellikle Suriye’ye yönelik yapmış olduğu askerî operasyonlarda, Suriye’de birlikte ittifak hâlinde olduğu ÖSO Ordusunun mensuplarının maaşlarının kimler tarafından, ne şekilde ödendiğinin tüm Türkiye kamuoyu tarafından bilinmesi gerekmektedir. Acaba Millî Savunma Bakanlığının bütçesinden bu işe yönelik herhangi bir para ayrılmış mıdır?

Ayrıca, 1990’lı yıllarda Jandarma Genel Komutanlığının -biliyoruz- kendi içerisinde oluşan “JİTEM” diye adlandırılan bir kurumu vardı. JİTEM’in temel görevlerinden birisi de faili meçhul cinayetlerle anılması. Yaklaşık 17 bin kişinin katledilmesinden sorumlu tutulan, katledilen kişilerin de günümüze kadar faillerinin ortaya çıkarılmamasından kaynaklanan ve itham edilen bir kurum. Acaba bugün, günümüzde JİTEM’in yüklenmiş olduğu bu misyonu yine kamuoyuna mal olan ve “SADAT” olarak anılan örgüt veya şirket mi devraldı; bu işlere bu SADAT mı devam ediyor?

Yine, elbette ki, Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi ve şu anda huzurunuzda bulunan Milli İstihbarat Teşkilatı var. Maalesef, günümüzde de, özellikle son üç yılda, AKP hükümetleri döneminde yaşanan... Kolombiya'dan ülkemize, Mersin Limanı'na ve İzmir Limanı'na sevki yapılan 4 ton 100 kilogram uyuşturucu madde -kokain maddesi- ele geçirildi. Mersin Savcılığı bu kokain operasyonu ile ilgili hazırlamış olduğu iddianamede maalesef fail bulamadı; şu anda o dosya faili meçhul olarak orada durmaktadır. Yani 1990'lı yıllarda faili meçhul cinayetler söz konusuysen maalesef 2001 yılında ve özellikle de son iki yıldan beridir faili meçhul, kokain dosyaları var. Bunun faillerinin bulunamamasının sebeplerinin de kamuoyuna açıklanması gerekir. Neticede burada anılan Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün görevleri, asli görevleri arasında da uyuşturucu maddeyle mücadele etmek var. Eğer mantık... Bu kokaine pudra şekeri olarak bakılıyorsa o ayrı. Onu da sizin takdirlerinize bırakıyorum.

Tabii, İçişlerine bağlı Emniyet Genel Müdürlüğünün Türkiye'de yaşayan bütün vatandaşların yaşam haklarını güvence altına alma görevleri söz konusu. Yaşam hakkı, bakın, özellikle AKP'nin ekonomi politikasının Türkiye'de, ülkemizde genelde yaşattığı bazı intihar vakaları var. Adana'da 26 yaşında bir ev kadını, sekiz aylık kirasını ödeyemediği için ne yapıyor, biliyor musunuz arkadaşlar? İntihar ediyor. Yine, Kocaeli'de bir işçi, oğluna istediği okul pantolonunu alamadığı için ne yapıyor? İntihar ediyor. Yine, Balıkesir'de bir çiftçi, Ziraat Bankasına olan kredi borçlarını ve piyasaya olan borçlarını ödeyemediği için ne yapmak zorunda kalıyor? İntihar etmek zorunda kalıyor. Şimdi, buradan Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bir diğer adı da "intihar sistemi" olarak ortaya çıkmakta. Tabii, buna bağlı olarak özellikle yolsuzluk ve hırsızlıkların önüne geçilmesi gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Artık çok söyleyecek söz bulamıyorum, bilemiyorum. Sizin takdiriniz, istediğiniz gibi devam edin, buyurun. Eğer vatandaşımız bunu onaylıyorsa...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Yine, emekli bir Bakanın... Arkadaşlar, bu, çok önemli, lütfen dinleyin. Sayıştay raporunu okuyorum, bakın, Sayıştay raporu: Emekli bir bakan, emekli olduğu bakanlıktan kendisine, eşine ve danışmanına özel makam araçları tahsis ediyor. Bu makam araçlarının bütün giderlerini de ilgili bakanlığa ödetiyor. Şimdi sorumuz şu: Bu bakan kim? Lütfen açıklayın. Bundan daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur.

Teşekkür ediyorum.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayıştay raporunda ismi geçmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 2 adet önerge vardır.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, önergeleri oylatacağız. Sizi ilgilendiren bir durum yok. Arkadaşlarımız oylayacak. Siz buyurun. Ardından da bir ara vereceğim ben, bir on beş dakika ara vereceğim.

Buyurun Orhan Bey.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, saat oldukça geçti, ilerledi. Hakikaten sizin hassasiyetinize de özen göstermeye çalışıyoruz ama hem Hükümetimize hem bizlere çok ağır ithamlarla kendi kafalarından, kendi kurgularından bir şeyler üretip "Kim?" "Nasıl oldu?" böyle, tuhaf tuhaf sorularla karşılaşıyoruz. Yani bize sorulan hakiki hiçbir soru cevapsız kalmaz ama soru diye yutturulmaya çalışılan hiçbir şeyi de dikkate alıp, ciddiye alıp, cevaplayıp karşılık vermek durumunda değiliz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi birinci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2022 Yılı Merkezi Bütçe Kanunu Tasarısı'nın 6'ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının madde metninden çıkarılmasını ve bent sıralamasının ona göre düzenlenmesini az ve teklif ederiz.

Süleyman Girgin

Abdüllatif Şener

Bülent Kuşoğlu

Muğla

Konya

Ankara

Emine Gülizar Emecan

Cavit Arı

İstanbul

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Kuşoğlu'na söz verdim, önerge gerekçesini izah ediyor.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım...

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Kuşoğlu'na söz verdim.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, devam edecekseniz buyurun, devam edin(!) Çok güzel bir tablo(!) Buyurun, devam edin, buyurun(!)

Sayın Kuşoğlu, size söz verdim.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu 6'ncı maddeyle ilgili olarak Garo Bey de Erhan Bey de açıklamalar yaptılar. Değerli arkadaşlar, 20 Ekimden beri yaptığımız, bir buçuk aydan beri yaptığımız çalışma eğer -teşbihte hata olmaz- bir yağlı boya resme benzetilirse bugün itibarıyla bu maddeyi kabul etmekle yaptığımız o çok güzel resmin üzerine siyah bir fırçayla çarpı işareti koyuyoruz, bitiriyoruz. Normalde Anayasa'nın 7'nci maddesine göre yasama yetkisi devredilemez. Biz bu yetkiyi tutuyoruz bürokrasiye devrediyoruz, yaptığımız bütçeyi tümüyle oraya devrediyoruz; ödenek aktarabiliyor. Yani aslında yine, Anayasa'nın 87'nci madde hükmünde bütçe hakkının Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu, devredilemeyeceği belirtilmiş; bu hakkı devrediyoruz. Yanlış bir iş yapıyoruz, yaptıklarımızı inkâr etmiş, kendimizi inkâr etmiş oluyoruz. Bunu her sene belirtiyoruz ama bu yaptığımız işin püf noktasıdır burası. Tekrar bu sene kayıtlara girsin istedim. Çok fazla uzatmayacağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1 önerge daha vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/283) esas numaralı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı" ibarelerinin "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Aydemir

İbrahim Aydemir

Manisa

Erzurum

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Gerekeçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekeçeyi okutuyorum:

Gerekeçe:

6/11/2021 tarihli ve 31651 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4/11/2021 tarihli ve 7341 sayılı Kanun'un 18'inci maddesiyle 5018 sayılı Kanun'a ekli (I) sayılı cetvelde düzenleme yapılarak "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı"nın adı "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı" şeklinde değiştirilmiştir. Bu çerçevede 2022 yılı bütçe teklifinde yer alan "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı" ibarelerinin "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı" şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.17

ALTINCI OTURUM**Açılma Saati: 00.29****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 24’üncü Birleşimin Altıncı Oturumunu açıyorum.

7’nci maddeye başlayacağız.

“Diğer bütçe işlemleri” başlıklı 7’nci maddeyi müzakerelere açıyorum.

Diğer bütçe işlemleri

MADDE 7- (1) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bütçesinin 99-401-02-05.02 tertibinde 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 10 uncu maddesi çerçevesinde Öğretim Üyesi Yetiştirme Programına yönelik tefrik edilen ödenek, lisansüstü eğitim veren yükseköğretim kurumlarına, görevlendirilen öğrencilerin sayıları ve öğrenim alanları dikkate alınarak tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenir. Bu amaçla tahsil edilen tutarlar ilgili yükseköğretim kurumu tarafından, mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere bir yandan yükseköğretim kurumunun (B) işaretli cetveline öz gelir, diğer yandan (A) işaretli cetveline ödenek kaydedilir.

(2) 2547 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 44 üncü, 46 ncı, 58 inci, ek 25 inci, ek 26 ncı ve ek 27 nci maddeleri ile 19/11/1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun 7 nci maddesi uyarınca tahsil edilen tutarlar ve diğer gelirler, yükseköğretim kurumları bütçelerine öz gelir olarak kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlar karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine konulan ödenekler, gelir gerçekleştirmelerine göre kullanılır.

(3) Cumhurbaşkanı;

a) Emniyet Genel Müdürlüğünün öğrenim ve eğitim müesseselerinde okutulan ve eğitim gören yabancı uyruklu öğrenci ve personele yapılan giderler karşılığında ilgili devletler veya uluslararası kuruluşlar tarafından ödenen tutarları,

b) NATO makamlarınca yapılan anlaşma gereğince yedek havaalanlarının bakım ve onarımları için ödenecek tutarları,

c) Gümrük idarelerince tahsil edilerek Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirilen bandrol ücretlerinin yüzde 2’si oranında Ticaret Bakanlığı hizmetleri için söz konusu Kurumca ödenecek tutarları,

ç) Jandarma Genel Komutanlığına ait veya tahsis edilen her türlü taşınmazın bünyesinde yer alan kule, tekrarlayıcı merkezi ile Jandarma birimlerinin konuş yeri içinde kalan alan ve ünitelerin, haberleşme maksatlı olarak merkezi yönetim kapsamı dışındaki kurum ve kuruluşlar ile özel teşebbüslerin kullanımına açılması karşılığında tahsil edilen tutarları,

aynı amaçla kullanılmak üzere bir yandan genel bütçeye özel gelir, diğer yandan ilgili idare bütçelerinde açılacak tertiplere özel ödenek kaydetmeye ve önceki yıl bütçesinde harcanmayan kısımları devren ödenek kaydetmeye yetkilidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talebi Sayın Gergerlioğlu’nun.

Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

7’nci maddede Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının yetiştirme programına yönelik ödenekler, lisanüstü eğitim veren yüksek kurumlar konu edinilmiş. Bu çerçevede, mağdur akademisyenlerle ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. Bize başvuran akademisyenlerden, 701 sayılı KHK’yle ihraç olan bir akademisyen, öncesinde bir idari soruşturma geçirmiş ve bunun için idare mahkemesine gitmiş ve oradan beraat almış. Bu esnada, beraat almışken ihraç edilmiş ve istinaf aşamasındaki bilgilerden öğrenmiş ki ikinci bir güvenlik soruşturması yapılmadan ihraç edilmiş. Avukatı, bununla ilgili belgeleri OHAL Komisyonuna vermek istemiş ama “Başta avukatla başvurmadın, daha sonra bir avukatla başvurmanı kabul etmiyoruz.” denilmiş OHAL Komisyonu tarafından; çok ilginç ve üzücü bir cevap, zaten mağdur bir akademisyen var karşımızda. Hani “Baştan avukatla başvurmadın, şimdi de avukatla başvurmanı kabul etmiyoruz.” Bu, anlaşılacak bir şey değil ve akademisyen diyor ki: “Zaten, tamamen kapalı yani aleni olmayan bir süreç işletiliyor. Bir savunma avukatının süreci izlemesine dahi tahammül edemeyen kara bir kutuyla karşı karşıyayız.” OHAL Komisyonu için bunu söylüyor akademisyen. Gerçekten çok üzücü, dilekçelerin akıbetini bile öğrenemiyoruz; bu konu adil yargılanmayla bağlantılı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, OHAL Komisyonunu biz çok eleştirdik, çok haklı olarak eleştirdik. Öylesine hukuksuz kararlar alınıyor ki yüzde 88 oranında ret kararı verilmiş, yüzde 12 dolayında bir kabul kararı verilmiş ve burada hukuki değil, siyasi gerekçelerle davranıyorlar. En son, malum, Anayasa Mahkemesinin barış akademisyenleri için verdiği karar ortada. “İfade özgürlüğüdür.” denilmesine rağmen, barış akademisyenleri şu anda ret alıyorlar. Kabul edilecek bir durum değil aslında çünkü barış akademisyenlerinin ifadeleri, ifade özgürlüğü içindeyse niye iade edilmesinler? Ama ret alıyorlar. Ceza mahkemelerinde de herhangi bir davaları yok, ceza mahkemelerindeki mahkemeleri de düşürülmüş durumda ama ret alıyorlar; bu olacak bir durum değil. Aynı meseleyle ben de karşı karşıyayım. Anayasa Mahkemesi hakkımdaki hukuksuz süreç için hak ihlali kararı verdikten sonra, şu anda OHAL Komisyonunda ret almış durumdayım. Yani bu nasıl bir OHAL Komisyonu, anlamak mümkün değil; Anayasa’yı umursamayan bir OHAL Komisyonuyla karşı karşıyayız.

Bütün bunlardan sonra, ben bu akademisyenin durumuyla ilgili bir soru sordum Sayın Fuat Oktay’a ve çok ilginç bir cevap aldık. Bu kadar hukuksuz, insanların hakkını hukukunu çiğneyen bir Komisyondaki bu durum hakkında, işte, avukatıyla başvurmasıyla, belgenin kabul edilmemesiyle ilgili hususu sorduğumuzda, Sayın Fuat Oktay bize link göndermiş ve mevzuatı yazmış; biz de buna şaşırdık. Bugün gelmiş bu cevap Sayın Fuat Oktay’dan, ya, sadece mevzuatı yazmış. El insaf diyorum, ülkede akademisyen kolay yetişmiyor. Bu akademisyen önceden idari soruşturmada beraat etmiş, tekrar hakkında güvenlik soruşturması yapılmadan KHK’yle ihraç edilmiş ve bununla ilgili belgeleri, istinaftaki bu durumu OHAL Komisyonuna iletmek istiyor ama orada tersleniyor. Biz de bu durumu Sayın Fuat Oktay’a soruyoruz, bize mevzuatı gönderiyor. Ya, mevzuatı gönderiyorsunuz ama biz apaçık bir hukuksuzluğu görüyoruz. OHAL Komisyonunda âdeti bir yargısız infaz var, nasıl kararlar verildiğini bilmiyoruz; Anayasa Mahkemesinin üstünde bir kurum olarak kendisini görüyor. Ben OHAL Komisyonuna da gittim ve bir sürü yanlışlarını söyledik. Bize o dosyalar hakkında bilgi vereceklerini ifade ettiler ama tekrar davet de etmediler, herhâlde bu konuların açığa çıkmasını da istemiyorlar. Birçok hatalı hususla kararlar veriliyor ve insanlar mağdur ediliyor.

Ülkede, dediğim gibi, bir akademisyen kolay yetişmiyor, yükseköğretim kurumlarının bütçesini konuşuyoruz ama akademisyenlerin hâlini konuşmuyoruz. Barış akademisyenleri ve diğer akademisyenlerle 7 bine yakın akademisyenin ihraç edildiği bir ülkede, bilimin nasıl kötü bir durumda olduğunu hepimizin anlaması lazım ve KHK’lerle ilgili sorunların çok...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz bitti ama isterseniz devam edebilirsiniz, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – KHK’lilerin çok zor durumda olduğunu biliyoruz. Kamu sektöründen ihraç edildikten sonra özel sektörde bile çalıştırılmayan, işte, birtakım sertifikalar almalarının önüne geçilen, ardından zor duruma düşünce sosyal yardımlaşma kurumlarından yardım talep ettiğinde de terslenen hatta tapu dairelerinde şahit olması engellenen, kredi kartı alması engellenen bir durumla karşı karşıyayız. Ben bütün bunların yanlış olduğunu, ülkenin yetişmiş insanlarının bu denli mağdur edilmemesi gerektiğini söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi, önergemiz var mı?

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci madde...

Mali kontrole ilişkin hükümler

MADDE 8- (I) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri;

a) Arızı nitelikteki işleriyle sınırlı kalmak koşuluyla yıl içinde bir ayı aşmayan sürelerle hizmet satın alınacak veya çalıştırılacak kişilere yapılacak ödemeleri,

b) İlgili mevzuatı uyarınca kısmi zamanlı hizmet satın alınan kişilere yapılacak ödemeleri,

c) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu uyarınca aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere yapılacak ödemeleri,

ç) İlgili mevzuatı uyarınca ders ücreti karşılığında görevlendirilen ve üzerinde resmî görevi bulunmayanlara yapılacak ödemeleri,

bütçelerinin (01.04) ekonomik kodunda yer alan ödenekleri aşmayacak şekilde yaparlar ve söz konusu ekonomik kodu içeren tertiplere ödenek eklenemez, bütçelerin başka tertiplerinden (bu ekonomik kodu içeren tertiplerin kendi arasındaki aktarmalar ile 6 ncı maddenin beşinci fıkrası kapsamında yapılan aktarmalar hariç) ödenek aktarılamaz ve ödenek üstü harcama yapılamaz. Ancak, bu ekonomik kodu içeren tertiplerden yapılması gereken akademik jüri ücreti ödemeleri ile (c) ve (ç) bentleri kapsamındaki ödemeler için gerekli olan tutarları ilgili tertiplere aktarmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

(2) Bu Kanuna bağlı (T) işaretli cetvelde yer alan taşınlar, ancak çok acil ve zorunlu hâllere münhasır olmak kaydıyla ilgili bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığı kararı ile edinilebilir.

(3) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri, sürekli işçileri ve geçici işçileri, bütçelerinin (01.03) ile (02.03) ekonomik kodlarını içeren tertiplerde yer alan ödenekleri aşmayacak sayı ve/veya süreyle istihdam edebilirler. Bu işçilerle ilgili toplu iş sözleşmelerinden doğacak yükümlülükler, ihbar ve kıdem tazminatı ödemeleri, asgari ücret ve sigorta prim artışı nedeniyle meydana gelecek ödenek ihtiyaçlarını ödenek aktarmak suretiyle karşılamaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir. Bu fıkrafta belirtilen ekonomik kodlara bu durumlar dışında (söz konusu ekonomik kodlar arasındaki aktarmalar ile bu kodlar için birimler arası aktarmalar hariç) hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamayacağı gibi bütçenin başka tertiplerinden işçi ücreti ve fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücreti de ödenemez. Bu fıkradaki ödenek aktarmasına ilişkin kısıtlamalar, kendi bütçe tertiplerinden aktarma yapılması koşuluyla TÜBİTAK için uygulanmaz.

(4) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin harcama yetkilileri, sürekli işçiler ile geçici işçilerin fazla çalışmaları karşılığı öngörülen ödeneğe göre iş programlarını yapmak, bu ödeneği aşacak şekilde fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma yaptırmamak ve ertesi yıla fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışmadan dolayı borç bıraktırmamakla yükümlüdürler. Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri afetler nedeniyle yürürlüğe konulacak Cumhurbaşkanlığı kararnameleri uyarınca yaptırılacak fazla çalışmalar ile fazla çalışma ücret ödemelerine ilişkin ilama bağlı borçlar için yapılacak aktarmalar hariç fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücret ödemeleri için hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamaz.

(5) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler tarafından uluslararası anlaşma, kanun ve kararnameler gereği üye olunanlar dışındaki uluslararası kuruluşlara, gerekli ödeneğin temini hususunda Cumhurbaşkanlığı'nın uygun görüşü alınmadan üye olunamaz ve katılma payı ile üyelik aidatı adı altında herhangi bir ödeme yapılamaz.

(6) Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının uluslararası anlaşma, kanun ve kararnamelerle Türkiye Cumhuriyeti adına üye olduğu uluslararası kuruluşlara ilişkin işlemlerine (katılma payı ödemeleri dâhil) beşinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(7) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin giderleri, münhasıran bu tesislerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden karşılanır. Bu yerlerde, merkezi yönetim bütçesi ile döner sermaye ve fonlardan ücret ödenmek üzere 2022 yılında ilk defa istihdam edilecek yeni personel görevlendirilmez.

(8) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, gerekli tedbirleri alarak bütçelerinin “03.03- Yolluk Giderleri”, “03.06- Temsil ve Tanıtma Giderleri ” , “03.07- Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri” ile “03.08- Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri” ekonomik kodlarını içeren tertiplerine tahsis edilen ödeneği aşmayacak şekilde harcama yaparlar. Söz konusu idarelerce anılan tertiplere bütçelerinin diğer tertiplerinden aktarılabilecek ödenek tutarları ile 6 ncı maddenin dördüncü fıkrası kapsamında eklenecek ödenek tutarları toplamı bu tertiplerin başlangıç ödeneklerinin yüzde 10'unu aşamaz. Ancak, ihtiyaç hâlinde söz konusu ekonomik kodları içeren tertiplerin başlangıç ödeneklerinin yüzde 10'unu aşan aktarma ve 6 ncı maddenin dördüncü fıkrası kapsamında ödenek ekleme işlemlerini yapmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir. Yükseköğretim kurumlarının 7 nci maddenin birinci fıkrası kapsamında “03.03- Yolluk Giderleri” ile “03.07- Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri” ekonomik kodlarını içeren tertiplere yapılacak ekleme işlemlerinde bu fıkarda yer alan sınırlamalar uygulanmaz.

(9) Öz gelir karşılığı olarak yükseköğretim kurumları bütçelerinin (A) işaretli cetvelinde yükseköğretim öz gelirleri finansman koduyla tertiplenen ödenekler arasında (Yükseköğretimde Öğrenci Yaşamı Alt Programı altında tefrik edilen ödenekler arasında yapılacak aktarmalar hariç) aktarma yapılamaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 8'inci madde üzerinde önerge yok.

Görüş belirtmek için Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

8'inci maddeyle ilgili olarak aslında bu madde mali kontrole ilişkin maddeydi, yanlış hatırlamıyorsam; evet, mali kontrole ilişkin hükümlüler.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, burada özellikle orta vadeli programla ilgili bana göre yanlış giden bir uygulama var; onunla ilgili düşüncelerimi paylaşmak istiyorum: Şimdi, 5018 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi "Orta vadeli program merkezi yönetim bütçesinin hazırlama sürecini aslında başlatan dokümandı." diyor. Özetle, teferruatı var onu söylemiyorum. Ve şu andaki mevcut mevzuata göre de eylül ayının ilk haftasında orta vadeli programın çıkması ifade ediliyor. Hatırlarsınız, orta vadeli programın ilki 2006-2008 dönemi için 2005 yılında çıkmıştı, ilk uygulaması. İlk bir iki yıl -yanlış hatırlamıyorsam- bu, vaktinde çıktı, ki bunun orijinal vakti, orijinali, mayıs ayı sonuna kadar orta vadeli programın çıkması, haziran ortasına kadar da orta vadeli mali planın çıkması şeklindeydi. Bunun bir mantığı vardı yani dünyada gelişmiş ülkelere de baktığımızda aslında bütçe süreçleri nisan ayında başlar. Yani nisan ayında bu birtakım politikalar ortaya konulur, hükümet bu politikaları vazeder, ondan sonra kurumlar bu politikaları dikkate alarak bütçe tekliflerini hazırlar ve ondan sonra da orta vadeli programlar çıkar ve bütçe süreçleri bu şekilde başlar. Bu, bütün dünyada üç-dört aylık bir dönemdir esasında, bütçenin hazırlanma süreci.

Şimdi, dolayısıyla orta vadeli programın temel amacı, yani hükümet diyecek ki: Kardeşim ben önümüzdeki üç yıl için şu şu şu politikalara önem vereceğim, benim önceliklerim bunlar ve benim bu önceliklerim çerçevesinde size bir de ödenek teklif tavanı veriyorum, bana fazla ödenekle gelmeyin. Benim bütçe imkânlarım; İçişleri Bakanlığına şu kadar bütçe, Ulaştırma Bakanlığına bu kadar imkân verebilirim. Bu çerçevede, kendi önceliğinizi kendiniz yapın bu ödeneklere sığacak şekilde ve bana bütçe tekliflerinizi gönderin, buna göre harcama tekliflerinizi gönderin. Bütün mantık bunun üzerine oturuyor. Şimdi, geçmişte nasıldı? Geçmişte, mesela, bir kurum 100 isterdi ona bütçe imkânlarında 5 verilirdi. O önceliklendirmeyi kim yapardı? Kurum yapmazdı. Kurum 100'e göre bir teklif gönderir ama 5'e göre merkezi idare; bugün Bütçe ve Strateji Başkanlığı, işte geçmişte Planlama, Hazine ve Maliye birlikte oturur, bu ödenekleri kısırdı çünkü bir toplam içerisine sığmak durumundaydı. İşte, bütün bunlar olmasın, kurumlar kendi önceliğini yapsın diye politikalar da vaz edilerek böyle bir orta vadeli program dokümanı çıkartılıyor. Şimdi, bu, eylül ayına alınmakla aslında bütün kurgu bozuldu yani eylül ayında... Aslında normalde bütçe süreci yine pratik uygulaması olarak işte, hazırda filan başlıyor. Bütün yaz süreci bütçe uygulamalarıyla geçer; kurumların bütçe birimleri çalışır ama önlerinde doğru düzgün yani resmî olarak vaz edilmiş bir politika seti yok. Bu politika setini bilmeden kurumlar kendi önceliklerine göre bir bütçe hazırlıyorlar. Bu yanlış bir şey dolayısıyla bu orta vadeli programın eylül ayına alınması son derece yanlış olmuştur. Bu 2008-2009'da küresel krizin etkileriyle, işte "Ya, aman, -ne derler- tahminlerimizde çok yanlışmayalım." deyip bunu 17 Ekim'e hep yaklaştırma şeklinde bir gayret gösterildi. Bu da yanlış. Ben bunu bürokratken yıllarca söyledim. Ya orta vadeli program bir ekonomi programı değildir, öyle bir program değil; bu, bütçe sürecini başlatan bir dokümandır. Hatta bana göre orta vadeli programın, bütçe 17 Ekim'de Meclise verildikten sonra aslında hükmü kalmaz çünkü görevini ifa etmiştir orta vadeli program. Ama bunu işte diğer bakanlar da böyle yaptı, Berat Albayrak döneminde de böyle yapıldı hatta ismine "Yeni Ekonomi Programı" filan denildi. Şimdi, bir de şöyle bir sıkıntı oluyor: Diyelim ki eylülde, ekimde orta vadeli program çıkıyor. Burada bütçe büyüklükleri değil sadece makro büyüklükler de yer alıyor; işte, büyüme ne olacak, enflasyon ne olacak, cari açık ne olacak... Ondan sonra gelecek sene orta vadeli program çıkıncaya kadar hiçbir resmî güncelleme yapılmıyor bu tekliflerde. Hâlbuki bütün dünyada mali kısmı için "fiscal update" dedikleri yıl içerisinde bir güncelleme yapılır. Bizim güncelleme yapacak bir mekanizmamız da yok. Bunun doğrusu ne? Mayıs ayında hem makro hedefleri hem de bütçe ödenek teklif tavanlarını vereceğiz kurumlara, kurumlar bizim politikalarımızı, hükümetin politikalarını da dikkate alarak bütçelerini hazırlayacak, 17 Ekim'e geldiğimizde bütçe Meclise teslim edilecek. Ha, mayıs ile 17 Ekim arasında yani mayıstan ekime kadar elbette, dünyada birçok şey değiştiği gibi bizde de değişecek. Büyümeye

5 demişsinizdir ondan sonra büyümenin -diyelim ki 2022’yi yapıyoruz- 6 olacağını görmüşsünüzdür, bir güncellemeyi de... İşte, mayısta yaptınız orta vadeli programı -bütçe sürecini başlatan doküman olduğu için- ekimde verdiğinizde hem o “update”leri de, güncellemeleri de yapabilirsiniz. Dolayısıyla bakın, güncelleme ihtiyacını da çözmüş oluyoruz. Yoksa diğer türlü dokümanlar tamamen bir anlamda geçersiz oluyor rakamları itibarıyla fakat hiçbir güncelleme yapılmıyor.

Özetle ben şunu öneriyorum, bunun da mutlaka yapılmasının çok önemli olduğunu söyleyeyim: Bakın, orta vadeli program ve orta vadeli mali planının değiştirilmesi doğru olmuştur dedik ve biz buna Mecliste destek verdik, bu yaptığınız şeye. Bir eksiği kaldı, bunu tekrar mayıs, hatta mümkünse nisan ayına çekmek lazım ki sağlıklı bir bütçeleme yapalım. Bu çekilirse -dediğim gibi- 17 Ekimde de tekrar Meclise bütçe verilirken bir de güncelleme yapılır. Dolayısıyla “update” etme, güncelleme yapma mekanizması da bu şekilde oluşturulmuş olur. Bunun ben ülke açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.

Bir de son olarak, 5018 sayılı Kanun “iç denetim” diye bir sistem getirdi. Şimdi iç denetimi burada anlatacak değilim, birçok arkadaş bunu biliyor zaten. Fakat maalesef -ben on yıl da İç Denetim Koordinasyon Kurulu üyeliği yaptım yani merkezi uyumlaştırma görevi yaptım- burada gerçekten iç denetimin bu ülkede gelişmemesi için bir kısım kurumlar çok ciddi direnç gösterdi ama artık bunu kırmak lazım. Şu anda iç denetçiler hâlâ beni arıyor. Yani hakikaten çok sıkıntılı olduğunu, iç denetim görevlerini yeteri kadar iyi... Bakın, bu siyasi bir şeyden değil, siyasi müdahaleler değil, bu bürokratik müdahaleler. Yani her şeyi de siyasetçi üzerine atmayalım. Tamam mı? Ama bunu geliştirmemiz lazım. İç denetim gerçekten kurumlara değer katacak bir denetim sistemi. Elbette teftişe de ihtiyacımız var, teftişle iç denetim arasında... Bakın, kaç yıl oldu 2005’ten beri on altı yıl oldu, hâlâ şu ülke teftiş ile iç denetim arasındaki görev ve sorumluluk ayırıştırmasını yapıp sağlıklı bir şekilde ortaya koymadı. Dolayısıyla 2 birim arasında, 2 denetim birimi arasında birçok kurumda tepişme de var böyle, birbirleriyle tepişiyorlar. Kimi kurumda iç denetçiler müfettiş gibi kullanılıyor; bu, son derece yanlış. İç denetçi soruşturma yapmaz, iç denetçi müfettiş değildir, müfettişlik ayrı bir şeydir. Yani müfettişlik olmasın demiyoruz, olsun ama iç denetim ile müfettiş... Teftiş kurullarında görev, yetki ve sorumluluk ayrımını sağlıklı bir şekilde yapmak lazım. Bu, bizim kamu mali yönetimimiz ve kamu mali kontrolümüz açısından son derece önemlidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka söz talebi var mı? Yok.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Harcamaları, Mahalli İdareler ve Fonlara İlişkin Hükümler

Yatırım harcamaları

MADDE 9- (1) 2022 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye harcama yapılamaz. Bu cetvellerde yer alan projeler ile ödeneği toplu olarak verilmiş projeler kapsamındaki yıllara sarı işlere (Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca gerçekleştirilecek şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro yapım projeleri ve diğer demiryolu yapımı ve çeken araç projeleri, Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve/veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilecek kurulu gücü 300 MW ve üzeri pompaj depolamalı HES projeleri ile Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilecek 1.000 MW ve üzeri doğal gaz çevrim santrali kapasite artışı, yenileme, ikame ve idame projeleri hariç) 2022 yılında başlanabilmesi için proje veya işin 2022 yılı yatırım ödeneği, proje maliyetinin yüzde 10’undan az olamaz. Bu oranın altında

kalan proje ve işler için gerektiğinde projeler, 2022 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyulmak ve öncelikle kurumların yatırım ödenekleri içinde kalmak suretiyle revize edilebilir.

(2) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, yatırım programında ödenekleri toplu olarak verilmiş yıllık projelerinden makine-teçhizat, büyük onarım, idame-yenileme, tamamlama ile bilgisayar yazılımı ve donanımı projelerinin detay programları ile alt projeleri itibarıyla tatad edilen ve edilmeyen toplulaştırılmış projeler ile ilgili işlemlerde 2022 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esasları uygulanır.

(3) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerine yatırım projeleri ile ilgili olarak yapılacak ödenek ekleme, devir ve aktarma işlemleri 2022 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usul ve esaslara göre yatırım programı ile ilişkilendirilir.

(4) 2022 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yıl içinde yapılması zorunlu değişiklikler için 2022 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usullere uyulur.

(5) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 28/A maddesi ve geçici 10 uncu maddesi gereği 2022 yılı bütçesine devren kaydedilecek ödenekler, Strateji ve Bütçe Başkanlığına bilgi vermek kaydıyla proje sahibi ilgili kurum tarafından Yatırım Programında yer alan projelerle ilişkilendirilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 9’uncu madde üzerinde söz talebi var mıdır? Yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon...

Buyurun Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Gecenin bu yarısında konuşmaktan çok hazzettiğimi falan da düşünmesin arkadaşlar ancak bunları, değerli arkadaşlar, söylemek durumundayız.

Şimdi bakın, bu yatırımlarla ilgili madde. Genel olarak şöyle bütçeye baktığımızda -yani yatırım boyutuyla- son dönemde yatırımlara yeteri kadar kaynak ayrılmadığını çok net bir şekilde görüyoruz. Bunun tabii... Şu söylenebilir, -bir kısım arkadaşlar- işte, kamu-özel iş birliği projeleri yani bütçede gözükmeyen yatırımları yapıyoruz denilebilir ama şu anda kamu-özel iş birliği projeleri de yavaşladı. Şimdi, 2002 yılında -bütçe açısından söylüyorum, toplam kamu yatırımları açısından söylemiyorum- bütçedeki yatırımların millî gelire oranı yüzde 2,3’müş. 2003’ten itibaren sıkı maliye politikasının getirdiği birtakım uygulamalarla bu aşağı doğru çekildi -bütün yılları vermeyeceğim ama- yani 2002’de 2,3 olan bütçe yatırımlarının millî gelire oranı 2003-2009’da ortalama yüzde 1,5 oldu; bu oran ciddi ölçüde düştü. 2010-2018 döneminde yüzde 2’nin üzerine çıktı ve ortalaması yüzde 2,3 oldu. Bu, nispeten biraz daha iyiydi ama şimdi tekrar, 2019’dan itibaren bunların düştüğünü görüyoruz. 2019-2022 ortalaması 1,80. Bunun daha da kötüsü 2023’te sadece 1,6 ve 2024’te de getirdiğiniz bütçede, orta vadeli programda yüzde 1,5’e düşeceği ifade ediliyor, hedeflenmiş. Ama bir taraftan da dokümanlara baktığımızda yani kamu yatırımlarına önem verileceği hususunda da politikalar var. Yani burada bir terslik var, buraya bakmak lazım. Tabii, şunu söylemiyoruz biz: “Hani, ne olursa olsun yatırım yapılsın.” değil, ihtiyaç olan yatırımın yapılması lazım ama mesela, sulamayla ilgili yatırımlarda çok ciddi ihtiyacımız var. Sahaya gittiğimizde biz bunu görüyoruz. Vatandaş bize diyor ki: “Ya, gölet var, sulama kanalları yok.” Sulama kanalları olanlarda açık kanallar var büyük ölçüde, yeraltına kanallar

çekilmemiş. Buralarda yatırım ihtiyacı var.” Bunları sağlıklı, düzgün, doğru... Yani birilerini zengin etme adına değil, düzgün yatırımlara biraz daha kaynak ayrılması gerekir diye düşünüyorum. Bu görüşlerimi paylaşmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mahalli idareye ilişkin işlemler

MADDE 10- (1) Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin;

a) 22-12.31-01-05.02 tertibinde yer alan ödenek, 13/1/2005 tarihli ve 5286 sayılı Kanun uyarınca il özel idarelerine devredilen personelin aylık ve diğer her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemelerini karşılamak üzere il özel idarelerine,

b) 36-12.31-01-07.03 tertibinde yer alan ödenek, Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) kapsamında köylerin altyapı ihtiyaçları için il özel idareleri ve/veya köylere hizmet götürme birliklerine,

c) 21-12.31-01-07.03 tertibinde yer alan ödenek, Su Kanalizasyon ve Altyapı Projesi (SUKAP) kapsamında belediyelerin içme suyu ve atık su projelerini gerçekleştirmek üzere İller Bankası Anonim Şirketine,

tahakkuk ettirilmek suretiyle kullanılır. SUKAP kapsamında ihtiyaç olması hâlinde genel bütçe kapsamındaki ilgili kamu idaresi bütçesine veya özel bütçeli idare bütçesine ödenek aktarılabilir. Bu fıkra kapsamında ilgili idarelere yapılan Hazine yardımları haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(2) Birinci fıkranın (a) bendine göre yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından birlikte belirlenir.

(3) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer alan ödeneklerin, 2022 Yılı Yatırım Programında belirlenmesini müteakip, KÖYDES Projesi için iller bazında; SUKAP için ise belediyeler bazında dağılımı, kullanılması, izlenmesi ve denetimine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından karara bağlanır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Mahalli idarelere ilişkin işlemlere dair 10’uncu maddeyi görüşünüze açıyorum.

Konuşmak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Fonlara ilişkin işlemler

MADDE 11- (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinin stratejik hedef planı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç planları uyarınca temini gerekli modern silah, araç ve gereçler ile gerçekleştirilecek savunma ve NATO altyapı yatırımları için yıl içinde yapılacak harcamalar; 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunla kurulan Savunma Sanayii Destekleme Fonunun kaynakları, bu amaçla bütçeye konulan ödenekler ve diğer ayni ve nakdi imkânlar birlikte değerlendirilmek suretiyle Savunma Sanayii İcra Komitesince tespit edilecek esaslar çerçevesinde karşılanır.

(2) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden birinci fıkra hükümleri gereğince tespit edilecek tutarları; Emniyet Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden zırhlı araç, uçak ve helikopter, insansız hava araçları (İHA), uçuş simülatörü, Elektronik Harp (HEWS) ve Kent Güvenlik Yönetim Sistemleri (KGYS)

projeleri ile istihbarat ve güvenliğe yönelik alımlara ilişkin tutarları; Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden motorbot alımına yönelik tutarları; Orman Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden yangınla mücadele hizmetlerinde kullanılmak üzere helikopter ve uçak alımlarına ilişkin tutarları; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden petrol ve doğalgaz boru hatları entegre güvenlik sistemi tedarikine ilişkin tutarları; Adalet Bakanlığı, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden ceza infaz kurumları, adliye binaları ve hizmet binalarının güvenlik yönetim sistemlerinin tedarikine ilişkin tutarları; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden Özgün Helikopter Projesi Sertifikasyonu, Bölgesel Sivil Uçak Projesi Sertifikasyonu ve diğer sertifikasyon faaliyetlerine dair projelere ilişkin tutarları; ilgili hizmetleri gerçekleştirmek üzere Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödemeye ilgisine göre; Millî Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Tarım ve Orman Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Adalet Bakanı veya Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yetkilidir.

(3) Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Hazineye yatırılacak tutarları bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan Millî Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve geçen yıllar ödenek bakiyelerini devretmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(4) İlgili yıllar bütçe kanunları uyarınca, yürütülmesi öngörülen projeler için Savunma Sanayii Destekleme Fonuna aktarılan tutarlardan kullanılmayan kısımlar, Savunma Sanayii Destekleme Fonundan ilgili genel bütçeli idarenin merkez muhasebe birimi hesabına; özel bütçeli idarelerde ise muhasebe birimi hesabına yatırılır ve ilgili idarenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını ilgili idare bütçesine ödenek kaydetmeye genel bütçeli idarelerde Cumhurbaşkanı, özel bütçeli idarelerde ise ilgili özel bütçeli idare yetkilidir. Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dışındaki idarelerde ödenek kaydı, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilerek yapılır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 11’inci madde fonlara ilişkin işlemler hususundadır.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kısa burada... Şimdi, bakın, 2002-2003 döneminde bütçe birliğinin sağlanmasına yönelik olarak çok ciddi gayretler gösterildi yani fon sistemi... Yanlış hatırlamıyorsam 59 -herhâlde- fon tasfiye edildi, sadece 5 tane fon bırakıldı. Döner sermayeler büyük ölçüde kısıtlandı, azaltıldı sayısı. Şimdi, yeni, son eylem planında yine döner sermayelerin azaltılmasına ilişkin bir hüküm var. Bu doğru bir hüküm ama uygulama yapılması lazım. Şu ana kadar benim bildiğim kadarıyla bir şey yapılmadı. Fakat daha sonrasında sürekli bir konuyla ilgili “Şu konu, bu konu.” derken fonlar tekrar artmaya başladı.

Bütçe birliğinin sağlanması açısından fonlardaki bu fon enflasyonuna bir son vermek gerekir yani tabii, bunun en önemlisi de Varlık Fonu. Bu Varlık Fonu konusu çok tartışıldı, ben o konunun detayına girmeyeceğim ama bunun dışında sayılarını şu anda ben bilmiyorum, eğer teknisyen arkadaşlar bir ara bize söyleyebilirse çok memnun olurum. Bu 5 tane yani bizim bütçe içi veya bütçe dışı diye 5 tane takip ettiğimiz fonun -4 müydü Kutluhan?- dışında şimdi tekrar bir sürü fon yaratıldı. Bu bütçe birliğini bozmayalım yani bunların hepsini bütçe sistemi içerisinde yapabiliriz. Bütçe birliğinin bozulmasının kimseye bir faydası yok. Dolayısıyla bu konunun özellikle tutanaklara da geçmesini arzu ettim.

O anlamda teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Hazine garantili imkân ve dış borcun ikraz limiti ile borç üstlenim taahhüt limiti ve borçlanmaya ilişkin işlemler

MADDE 12- (1) 2022 yılında, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna göre sağlanacak garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti 4,5 milyar ABD dolarıdır.

(2) 1 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile belirlenen başlangıç ödeneklerinin yüzde 3'üne kadar ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç edilebilir. Hazine ve Maliye Bakanı ikrazen ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin kamu sermayeli bankalar ile kamu kurum ve kuruluşları arasındaki dağılımını, senetlerin vade, faiz ve diğer şartlarını belirlemeye yetkilidir.

(3) 2022 yılında 4749 sayılı Kanunun 8/A maddesi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığınca sağlanacak borç üstlenim taahhüt limiti 4,5 milyar ABD dolarıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 12'nci madde hazine garantili imkân ve dış borcun ikraz limiti ile borç üstlenim taahhüt limiti ve borçlanmaya ilişkin işlemlere dairdir.

Buyurun Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bunu da çok kısa yani mümkün olduğu kadar kısaca yapacağım. Tabii, bu uzun bir konu ama önce Strateji ve Bütçe Başkanlığının, özellikle, bu kamu özel iş birliği projeleri burada konuşmak istediğim husus. Bu konudaki raporlamayı daha sağlıklı yapması lazım. Geçmişte bu konuyla ilgili raporlamalar iyiydi. Ben internetten taradım yani sadece birkaç sayfalık bir şey gördüm güncel olarak, 2021 yılı fiyatları ile sektörel bazda büyüklükler verilmiş.

Tabii, burada, şimdi, akademisyenlerin çalışmalarına bakarsak 154 milyar dolarlık bir yükümlülük... Hepsini yatırım değil de sizin şeyde koyduğunuz 85,9 milyar dolarlık bir yatırım büyüklüğü var. Ancak yükümlülükle, garantilerle birlikte bakınca zannediyorum -Uğur Emek'in çalışmalarında filan- 154 milyar dolar civarında bir şey var. Tabii, burası bugünümüzü de geleceğimize son derece etkileyecek bir husus. Burada ciddi raporlama yapmamız lazım.

Devletteki tecrübem benim şunu gösteriyor: Eğer bir şey doküman hâline getirilmezse o hafıza, o birikim kurumların içerisinde de kayboluyor çünkü nihayetinde insanla çalışıyoruz. Burada raporlamaya ilişkin olarak... Zaten burada şeffaflığı sağlamamız lazım, o ayrı bir husus ama bir şeffaflık... Hadi, o bir kenara ama raporlanması konusunun önemli olduğunu düşünüyorum yani burada çok sağlıklı raporlama yapmamız lazım.

Bugün hiçbirimiz bilmiyoruz, muhtemelen siz de bilmiyorsunuz. Bizim önümüzdeki garantiler nedeniyle verdiğimiz şu andaki toplam yükümlülüğümüz nedir? Buralardan doğabilecek riskler nelerdir? Bunları bilmemiz lazım. Ya, bu bizim bütün geleceğimizi etkileyecek bir şey.

Şimdi, mesela, Osmangazi Köprüsü'nde tamam "40 bin araca ulaştık." diyoruz, araca ulaştık ama şu anda otomobil için söylüyorum aldığımız para 147 TL. Sözleşmeye göre şu anda bizim her 1 geçiş için firmaya ödediğimiz rakam, üzerine ödediğimiz rakam -46 dolar üzerinden ödüyoruz- yaklaşık bugünkü kurla 550 lira civarında bir şey yapıyor yani 150 lirasını vatandaşın alıyoruz geçen araçların -550'den farkını aldığımız zaman- 400 lirasını da biz yatırıyoruz. Bu Osmangazi Köprüsü'nü zaten uzun uzadıya konuştuk, bunu Ulaştırma Bakanlığının bütçesinde tekrar yine gündeme getirdik yani

oradaki kaygılarımızı söyledik, oradaki sıkıntı belli ama burada, mesela bir tanesi de şehir hastanesi. Şehir hastanesini ben çok detaylı çalışmamıştım ama son zamanlarda bu da gündemde olduğu için Sağlık Bakanlığı bütçesinde de onu ifade ettim. Şimdi, devletin raporlarında, yine Strateji ve Bütçe Başkanlığının raporlarında şehir hastanelerinin toplam yatırım tutarı 11,6 milyar dolar ama biz, şunu çok net olarak biliyoruz, bu işin uzmanları da söylüyor, diyorlar ki: Metrekare maliyetleri açısından şehir hastaneleri çok pahalı yapıldı yani kabaca bunun yarısını devlet yapmış olsaydı yani 11,6 milyar dolar değil de bunu 5 milyar, 6 milyar dolara yapabilirdi. E, şimdi bakıyoruz, hadi 11,6 milyar dolar onların maliyeti diye alalım, 2007-2024, 2007’den 2021’e kadar olan ödenmiş, 2022-2024 için de ödeyeceğimiz tutarları bizim önümüze bütçelerde getirdiniz. Toplamında şehir hastaneleri için ayırdığımız kaynak yani ödediğimiz artı 2022’ye kadar ödeyeceğimiz kaynak, 12,3 milyar dolar Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. Bakın 11,6 milyar dolar yatırım yapılmış. 12,3 milyar dolar yedi yıllık bir kısmı da adam zaten alıp gidiyor. Bunların toplamı, kabaca, hepsi yirmi beş yıl diye biliyorum ben, yanılıyor muyum bilmiyorum ama yirmi beş yıl olduğunu düşünürsek 2018’de başladı... Ya daha önümüzde yaklaşık ne var; yirmi iki yıllık daha ödeme var yani yedi yılda biz zaten yatırım maliyeti olarak bize gösterilen, sunulan miktarı ödemişiz dolar cinsinden ama bundan sonra, önümüzdeki dönemde, bunun işte yirmi iki yılda, yedi yılda bu kadar ödedseniz kabaca yani ne bileyim ben en az 3 katı kadar daha ödeyeceğiz. E, bunlara bakmak gerekiyor, ya bunların tekrar masaya yatırılması lazım, sözleşmenin tadili gerekiyorsa sözleşmelerin yapılması lazım. Bunların burada yönetilmesiyle ilgili hususlar filan, büyük hastaneler, onlara filan girmiyorum ama çok ciddi bir sorun olduğu net bir şekilde ortada. Yarın da bize demesinler “Siz bu konuları hiç mi gündeme getirmediğiniz?” diye, biraz da o anlamda, tarihe not düşmek için gündeme getirmek istedim. Şehir hastanesi konusunun da diğer konuların da hepsinin tekrar sizler tarafından masaya yatırılmasının ben kamu menfaati açısından son derece kritik bir husus olduğunu tekrar hatırlatmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, değerli arkadaşlar; Osmanlı’nın batmasının bir sebebi de kapitülasyonlardır, bunu biliyorsunuz, ortaokul bilgisi, hepimiz bunu okuduk ve bu Hazine garantili projeler de Türkiye’nin kapitülasyonlarıdır maalesef ve Sayın Başbakan bundan altı yıl önce “Bütçeden beş kuruş para çıkmayacak.” demişti ama görüyoruz ki bütçemizden çok büyük kaynaklar çıkıyor arkadaşlar ve euro kuru yükseldikçe bu kaynaklar da artacak.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, bütçenizden “Garanti ödemelerine 42 milyar TL ayıracağız.” demişsiniz ama bugünkü euro kuruyla ben hesapladığımda 55 milyar TL’ye çıkmış durumda arkadaşlar bu ödeme ve muhtemelen, euro artmaya devam edecek faizi düşürdükçe; bu, 60-70 milyar TL’ye doğru gidecek. Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, bakın, şu anda Ulaştırma Bakanlığına harcanacak 25 milyar TL’yle ben, Osmangazi Köprüsü’nü ve Yavuz Selim Köprüsü’nü yapabiliyordum yani Ulaştırma Bakanlığından bu yıl ödenecek 25 milyar TL’yle iki köprüyü yapabiliyorum. Düşünebiliyor musunuz, on beş yıl daha para ödeyecek yerde iki köprüyü kendi paramızla yapacaktık, yurttaşlarımızı da öyle 150-200 liraya değil, belki 5 liraya, 10 liraya bir bakım masrafı kadar paraya geçirebilecekken şimdi, bu parayı ödüyoruz ve daha on yıl boyunca ödeyeceğiz.

Aynı şekilde, şehir hastaneleri için harcayacağımız 22 milyar TL’yle en az 6-7 tane şehir hastanesi yapabildik Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. Bakın, daha on yıl-on beş yıl kira ödeyeceksiniz euro bazında, bunun yerine bunlar bizim olabilirdi. Biz, mesela, 5 tane köprü yapacağımıza her yıl bir köprü yapsaydık da bizim olsaydı olmaz mıydı? Bir yanda, 8 tane şehir hastanesi yapacağımıza her yıl 1 tane

şehir hastanesi yapsaydık olmaz mıydı? Ama siz, bunu bir an önce yapayım dediniz ve Türkiye'nin kapitülasyonlarına imza attınız, bunun sonucunda da bedelini ödüyoruz. Euro 2 liraydı sözleşmeleri imzaladığınızda, şimdi 13 lira, 14 lira oldu, yarın 20 lira olacak. Yazık değil mi bu ülkenin çiftçisine, köylüsüne? Yani bu mallar bizim olmalıydı, kamu bütçesinden yapmalıydık, gerekirse borçlanarak yapmalıydık ama böyle taahhütlerin altına üstelik de euro bazında taahhütlerin altına girmemeliydik. Bu da size ders olsun arkadaşlar. Yani Temel'in fıkrası var ya, bu da size ders olsun gerçekten ama geç kaldınız biraz.

Son olarak da Akkuyu'yla ilgili... Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, siz, Akkuyu'yu tekrar onaylayan bir açıklama yaptınız ama o da bir kapitülasyondur yani Rusya'ya karşı verilmiş bir diyetir aslında, Suriye politikasının diyetidir. Tam on beş yıl boyunca 12 lira 35 kuruş -dolar sentten- maalesef, elektrik alacaksınız Ruslardan ve ülkemizden 40 milyar dolar para çıkacak. Bu dolar nereden bulunacak acaba? "Cari fazla vereceğiz, cari fazla vereceğiz." diyorsunuz ama milyarlarca dolar para çıkacak. Bu açıdan arkadaşlar, bütün bunları akliselimle düşünmemiz gerektiğini düşünüyorum ve bu yoldan bir an önce dönmemiz gerektiğini ve bu yükümlülüğü nasıl hafifleteceğimizi hep beraber düşünmemiz gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

12'nci maddenin (2)'nci fıkrasında, özel tertip iç borçlanma senetlerinin tutarı toplam ödeneklerin yüzde 5'inden yüzde 3'üne indirilmiş ve bunun da kullanılması kamu bankaları ve diğer kuruluşlar deniyor. Şimdi, burada beklenti: Kamu bankaları daha önce de sermayelendirildi, yeniden sermaye ilave edildi, bunların batıklarının olduğunu kabul mu ediyoruz bununla, sermaye ihtiyaçları mı var?

(3)'üncü fıkradaki durum da yine, aynı şekilde, kamu-özel iş birliğiyle yapılan işlerin taahhüt limitinin 4,5 milyar ABD dolarına çıkarılması... Orada da bir sıkıntı mı var? Niçin limit oraya çıkarıldı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Başka söz talebi yoktur.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Ben, sadece, burada, ithamlar çok ağır olduğu için cevap vermek istedim. Özellikle, yap-işletle alakalı "kapitülasyonlar" falan... Böyle bir şey söz konusu değil. Eğer bu hastaneler yapılmıyaydı, kusura bakmayın, bizim bugün, Covid'i bu şekilde yönetme şansımız yoktu. Eğer bu yollar da yapılmıyaydı, bu köprüler de yapılmıyaydı, bu altyapılar olmasıydı, bugün konuştuğumuz ihracatın 215 milyar dolarları aşma şekli de mümkün değildi. Dolayısıyla hastaneler, köprüler ve diğer konulara baktığımızda, aslında, bence şuna bakmak lazım, şu anda elimde rakamlar olmadığı için belki rakam bazında söylemeyeceğim ama onu da konuştuk zaten, gene kayıtlarda var, ben, Genel Kurulda da Osmangazi Köprüsü de dâhil detaylara girdiğimizi de çok iyi hatırlıyorum. Şimdi, hastaneler olayı da, yollar olayı da baktığınızda, aslında, bunun bir bu... "11'e yapıldı, 20 ödüyoruz." Bu, bu kadar basit değil aslında. Buradaki olay şu: Bir, bir kredi maliyeti var zaten, bunu devlet de alsın, bir başkası da alsın kredi maliyetini her türlü veriyor olacaksınız.

İki, yap-işlet-devret modelinde bir işletme maliyeti var yani başkası da yapsa, devlet olarak siz de işletseniz bir hastaneyi, işletmeyle alakalı ne varsa tamamını karşılayacaksınız, o da bunun içerisinde. Dolayısıyla yine, binaların, köprülerin, yolların bakım ve onarım maliyetleri var. Siz, devlet olduğunuzda da zaten bu maliyete katlanacaksınız. Yani “Yaptığı bir 10 milyar karşılığında 20 milyar ödüyoruz.” olarak değil, bunun tamamına baktığınızda bu miktarı görürsünüz. O zaman, daha artıda mısınız, ekside misiniz? Bir de bir başka alternatif maliyeti de biraz önce, dediğim gibi, bugün buna sahip olmanızla on yıl sonra sahip olmanız arasında, beş yıl sonra sahip olmanız arasındaki fark. Yani normal bütçe içerisinde ve normal kamudaki süreçlerle gittiğinizde yapabileceğiniz, projeleri hayata geçirebileceğiniz hız ile bu modelle elde ettiğiniz hız arasında ve sonuç arasında dağlar kadar fark var, zaten bunu da hepimiz günlük yaşamımızda da, hayat standartlarımızda da görüyoruz vatandaşlar olarak. Dolayısıyla ben burayı düzeltmek istedim.

FKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, yalnızca tekrar karşılaştırım, rica ediyorum, doğru hesap değil, şehir hastanelerinde geçerli değil.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – “Kapitülasyon” gibi bir şey de asla söz konusu değildir; tam tersi, kapitülasyonlarla mücadele eden biz olduk “Tam bağımsızlık.” dediğimiz şeyde de bu mücadeleyi veren de biziz. Bu mücadelenin bundan sonraki mücadelesini de yine biz yürüteceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir ve giderlere ilişkin diğer hükümler

MADDE 13- (I) 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca il özel idareleri ve belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren altyapı yatırımlarında Cumhurbaşkanınca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar, 5302 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 5393 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında hesaplanan faiz dâhil borç limitinin hesaplanmasına dâhil edilir. Ancak, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde 50’sinden fazlasına sahip oldukları şirketler tarafından Avrupa Birliği ile katılım öncesi mali iş birliği çerçevesinde desteklenen projelerin finansmanı için yapılan borçlanmalar, çok taraflı yatırım ve kalkınma bankaları ile yabancı devlet kuruluşlarından doğrudan veya İller Bankası Anonim Şirketi aracılığıyla yapılan borçlanmalar ile SUKAP kapsamında yürütülecek işler için İller Bankası Anonim Şirketinden yapılan borçlanmalarda söz konusu borç stoku limitine uyma şartı aranmaz.

(2) Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik risk kapsamında yapacağı tahsilatın ve Bankanın faaliyet kârlarından Hazineye tekabül eden temettü tutarlarının ve olağanüstü yedek akçelerinin tamamı veya bir kısmını, Bankanın politik risk alacağına mahsup etmeye ve mahsup işlemlerini mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydetmeye Hazine ve Maliye Bakanı, bu işlemlere karşılık gelen tutarları bir yandan bütçeye gelir, diğer yandan da ilgili tertiplere ödenek kaydetmeye Cumhurbaşkanını yetkilidir.

(3) 2006 yılından önce katma bütçeli olan idarelerden 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınanların ilgili mevzuatında belirtilen kurum gelirleri, genel bütçe geliri olarak tahsil edilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelir ve giderlere ilişkin diğer hükümleri içeren 13’üncü madde hususunda Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, bu tartışmayı aslında, ben uzatmaktan yana değilim ama...

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, şimdi, hakikaten, mesele öyle değil, bakın, şehir hastanesinde... Bunu Sağlık Bakanlığında detaylı konuştuk, rakamlarla konuştuk, 13 tane şehir hastanesi devreye girdi ve bu 13 tane şehir hastanesinin 18.253 yatak kapasitesi var. Bunun karşılığında, 52 tane irili ufaklı hastane devre dışı bırakıldı ve onların yasak kapasitesi 19.500, yani şehir hastanelerinden sonra bizim yatak kapasitemiz bin yatak düştü; bu bir. Yani “Covid’de ne yapacaktık?” diyorsunuz da, bu bir.

İkincisi, ebe, hemşire sayısı, doktor sayısı... Nihayetinde, insan tedavi edecek, binalar tedavi etmiyor. Tamam, şehir hastanelerinin otelcilik hizmeti anlamındaki, konfor anlamındaki şeyleri elbette oralarda daha iyi; onlara bir şey dediğim yok ama orada ebe, hemşire, doktor sayısında... Normal trendin dışında “Şehir hastanesi açtık.” diye 1 doktor fazla alındı mı; alınmadı. “Yatak kapasitesi düştü.” bile diyorum. Biz bunu Sağlık Bakanlığına söyledik, hayır, Sağlık Bakanlığı bunu...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Hasta kapasitesi ile yatak kapasitesi arasında fark var.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, daha konforlu yatakta yatması...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Aynı değil onlar...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, şimdi...

Dur, ben kendimi ifade edeyim.

(Uğultular)

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır efendim, olur mu? Hayır, abi, bunun rakamını söylüyoruz ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu aşamada, aslında, bu ikili diyalog usulümüz yok. Görüşünüzü ifade ederseniz...

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – 52 tane hastane devre dışı bırakıldı. Bakın, ben bunun aynısını iddia ettim, Sağlık Bakanlığı bize bunun karşılığında “Yok, öyle değil.” diye herhangi bir şey söylemedi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ya, ne diyecek? Sabahtan beri konuşuyoruz zaten, siz bunu dinlemediniz ki.

ERHAN USTA (Samsun) – Abi neyi dinlemedik?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ekrem Bey, hesaplar doğru değil; şehir hastanelerinin maliyetleri çok yüksek.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, 13 tane şehir hastanesi... Allah Allah!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, rakamlarla söylüyoruz; 13 tane şehir hastanesinin devreye alınmasından dolayı 18.253 kapasite oluştu... (Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz hakkı Sayın Usta’da, lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – ...ancak bu şehir hastaneleri yapıldı diye 52 tane hastane devre dışı bırakıldı, bunların yatak kapasitesi 19.500. Bana bunun karşılığında... (AK PARTİ sıralarından “Öyle değil.” Sesi)

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, “Öyle değil.” değil.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, size de söz vereceğim.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun karşılığında bana rakam getirin. Dolayısıyla personel sayısında doktor, ebe, hemşire, bilmem ne sayısında sağlık...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Erhan Bey, o binaların yaş ortalaması 49, bizim, şu andaki binaların yaş ortalaması 13.

ERHAN USTA (Samsun) – Abi, o ayrı bir şey.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – 49...

ERHAN USTA (Samsun) – Bak, ya, Ekrem Bey, niye benim dediğimi anlamıyorsunuz. Yani o bina yıkıldı mıydı? Şimdi, personel... (Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, söz hakkı Erhan Bey’de. Lütfen, izin verin, fikirlerini ifade etsin.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, bakın, şimdi, çok bataak bir projeydi. Bakın, gecenin bu saatinde sert konuşmak istemiyorum. Şehir hastaneleri... Yani “kapitülasyon” sözü burada az geliyor ama gerginlik olmasın diye güzel güzel izah etmeye çalışıyoruz. Arkadaşlar, emin olun, böyle. Ya, rakamla söylüyorum ya! Ya, ödenen paralar ortada arkadaşlar, ödenen paralar ortada. Şuna itiraz eden var mı? Şehir hastaneleri için verilen paralar milyar dolar cinsinde ortada işte, bütçe dokümanlarından alınmış rakamlar, başka bir yerden söylemiyoruz ki. İbrahim Bey söylesin bize, toplam yatırım tutarı ne? Yani şu anda zaten yatırım tutarının fazlasını biz şu anda verdik diyorum. (Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayalım. Bir hatibe söz verdim, rica ediyorum...

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani “Bundan sonra vereceklerimizin tamamı işletme maliyeti.” diye bir şey söylenebilir mi? Onun da daha bir sürü yan gelirleri var. Ya, bunların hepsini çalışıp da söylüyoruz ve bana şu...

Bakın, yine, Durmuş Bey’in dediği gibi, biz projeye karşı değiliz, bu projelerin çok pahalı yapılmasına karşıyız. Arkadaşlar, aşırı pahalı bunlar; lütfen, bunlara itiraz etmeyin, aşırı pahalı bu projeler ve Covid’le bunu ilişkilendirmek kadar yanlış bir şey olamaz. Yani Covid’de ne doktor sayımız artmış ne ebe sayımız artmış ne hemşire sayımız artmış ne yatak sayımız artmış, “Bunlar olmasaydı biz Covid’de biz ne yapardık?” deyip insanların bu sıkıntılı durumundan faydalanmaya çalışmayalım. Covid bu işi meşrulaştırmaya yetmez arkadaşlar.

Şimdi, Osmangazi Köprüsü meselesinde... Bakın, Sayın Oktay, geçen yıl bütçede aslında bizim iddialarımızdan bir tanesini... Bu, tutanaklarda var...

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Uğur Bey, tutanaklarda da var bu. Genel Kuruldaki konuşmasında iddialarımızdan bir tanesini kendisi teyit etti. O iddia neydi? Yani yine o detaylara girmek istemiyorum da, bu Osmangazi Köprüsü’nün normal şartlarda işletme süresi on beş yıldır ama yapımında şöyle bir hüküm konuldu... Bu hüküm de ne zaman konuldu biliyor musun? İhaleden sonra konuldu, ben bunları burada anlattım. İhaleden sonra konulan hükümle, Osmangazi Köprüsü yolları yapılmaksızın,

yolları olmadan üç yıl sekiz ay önce devreye alındı. Üç yıl sekiz ay içerisinde burada ödenen para 2,1 milyar dolar arkadaşlar. Sayın Oktay dedi ki: “Ya, bunun hepsi Hazinesen ödenmedi.” Biz, zaten işin Hazinesen ödenen veya milletin ödediği tarafında değiliz; bakın, biz, oradaki o ihale kapsamında firmanın elde ettiği geliri konuşuyoruz. Bunun normal yatırım tutarı 1,2 milyar dolar. Sayın Cumhurbaşkanısı Yardımcısı, Osmangazi Köprüsü için söylüyorum, 1,2 milyar dolar yatırım tutarı. Kalan 2,3 derken, kalanı işletme maliyetleri, ağır bakım onarım giderleri ve finansman giderleri. Bunların hepsini koyuyoruz, biz hesap adamıyız, bunların hesabının hepsi belli, uluslararası standartları belli zaten; finansmanı belli, şeyi belli.

Bakın, 2,3 milyar dolar, on sekiz yıl dokuz ay boyunca bütün maliyetlerin -dediğim gibi, finansman gideri, yatırım gideri, ağır bakım onarım gideri ve işletme giderlerinin- toplamı 2,3 milyar dolar. Ya, biz bunun 2,1 milyar dolarını ihaleden sonra yaptığımız kıyakla adamın cebine koyduk; aldı 2,1 milyar dolarını, on beş yıldan ilave verilen sürede aldı ve bakın, bu, Sayın Oktay tarafından tutanaklarla teyit edilmiştir. Söylediği şey ne? “Hepsini hazine ödemedi, o kadar hazinesen ödenmedi.” Biz hazinesen ödenen kısmında değiliz, biz ekonomiye getirdiği toplam yüke ve müteahhidin cebine giden paraya bakıyoruz.

Toplamını da o zaman tekrar söyleyelim: Bakın, Osmangazi Köprüsü’nün toplam bütün maliyeti 2,3 milyar dolardır, garanti edilen gelir 13 milyar 15 milyon dolardır, şu andaki Amerikan enflasyon tahminlerine göre, IMF tahminlerine göre. Çünkü 35 dolarla başlayan proje, arkadaşlar, -2035 yılındaydı zannediyorum bitiş- kaç dolarla bitiyor musunuz? 62 dolarla bitiyor, 62 dolarla. 62 doları vatandaştan alıyor muyuz? Bugün aldığımız 150 lira, dolar cinsinden almış olsak 550 lira civarında para almamız lazım. Geçen araç başına, bakın... Ulaştırma Bakanı diyor ki: “Sayıyı tutturduk.” Ya, tutturursunuz sayıyı tabii arkadaş, alınan gereken paranın dörtte 1’ini alıyorsun, dörtte 3’ünü hazinesen ödüyorsun. Hadi Hazine şu, bu, onu da geçtim ama bu yatırımcının alacağı toplam para 13 milyar dolar arkadaşlar, bütün maliyeti 2,3 milyar dolar. Ya, vicdanınıza havale ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kaç yıl oldu burayı açalı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili diyaloglarla bitiremeyiz.

ERHAN USTA (Samsun) – Dört yıl oldu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her geçen gün sayı artacak zaten.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, ben ne diyorum arkadaş. Beni çıldırtma Allah aşkına ya! Ben ne diyorum, sen ne diyorsun! “Sayı tuttu.” diyorum, “Sayı tutmadı.” diyen yok ki ya! “Sayı tuttu.” diyorum. “Sayı nasıl tuttu.” diyorum!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, söz talep edin, söz vereyim, siz de konuşun.

ERHAN USTA (Samsun) – Uğur Bey, lütfen ya! Yapmayın Allah aşkına! Abicim, sayı tuttu ama 150 lirayla geçiriyoruz; 550 lira, 400 lirasını cebimizden ödüyoruz. Sayı böyle tuttu ve garanti edilen toplam geliri 13 milyar dolar. (Karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

Bakın, şimdi, burada, benim önümde de var rakamları. Ulaştırma Bakanı, bize bununla ilgili bir... Burada tam vermedi de işte, ben CNN Türk’e çıktığında ekran görüntüsünü aldım. Tamam mı? Kendi rakamları üzerinden de burada yapılan vurgunun boyutunu vurguladım ben. Nasıl oldu, biliyor musunuz? Bakın, burada hesap yapılıyor, her şeyin finansman gideri, bilmem neyleri konuluyor ama gelir tarafına gelince bütün hesap 35 dolar üzerinden yapılıyor. Niye 35 dolardan yapıyoruz? En sonunda, 62 dolara kadar bu adama biz ödeme yapacağız; ya vatandaştan alacak ya benden alacak; problem değil, ben kârlılığını, müteahhidin aldığı parayı izah etmeye çalışıyorum size. Yani bakın, sadece 35 dolarla... 35’ten başlayıp 62 dolara giden ortalaması 47,4 dolar arkadaşlar. Uzman gibi

excel üzerinde çalışarak konuşuyoruz. Bu farkı koyduğunuz zaman 4,6 milyar dolar zaten... Ulaştırma Bakanlığının bize verdiği hesap yanlış yani o diyor ki: “12,9 milyar dolarda baş başa geliyor yani makul kârı var.” diyor. Ya, sadece geçiş ücretlerindeki revizeden dolayı... Bakın, bütün bürokratlar burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam bitiyorum.

Ben, bunu konuşma meraklısı olduğum için değil ama konuştuğum diğer arkadaşların duymuş olması... Ama bugün, herkesin vicdanına havale ediyorum; Allah rızası için bakın şunlara ya! Bu, milletin parası nihayetinde ve bu parayı çoluğumuz çocuğumuz, torunlarımız ödeyecek bizim; demeye çalıştığım şey o.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz bitmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Burada ciddi bir problem var ve bu problemi siz bugün aşabilirsiniz. Ha, siz aşmazsanız, gelecek hükümetler zaten bunu açacak ve bunun altında imzası olan herkes de bunun hesabını verecek, ondan da hiç kimsenin şüphesi olması.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Fikret Şahin, siz de söz talep ettiniz.

Buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, şimdi, bu şehir hastanelerinin maliyetleriyle ilgili söylediğiniz ifade, inanın, pek gerçeklerle örtüşmüyor çünkü bakın, 14 Kasım 2019 tarihindeki Plan ve Bütçe görüşmeleri sonrasında Sayın Sağlık Bakanının yaptığı açıklamayı incerseniz, orada da Sağlık Bakanı alenen maliyetlerin çok yüksek olduğunu kabul etmiştir ve ondan dolayı da genel bütçeyle bağlı olarak şehir hastanelerinin yapımına geçtiklerini ifade ettiler; bunu siz de çok iyi biliyorsunuz.

Şimdi, bakın, bir örnek vermek istiyorum. “Bu şehir hastaneleri olmasaydı pandemiyle nasıl mücadele ederdik?” dediniz, o da gerçeği yansıtmıyor. Bakın, bu yıl 18 bin yataklı 13 şehir hastanesi için ödeyeceğimiz hizmet ve kira bedeli 21 milyar lira; 21,5 milyar lira. Bir devlet hastanesinin yatak başı maliyeti 695 bin lira. 21,5 milyarı 695 bin liraya bölecek olursak tam 31 bin yatak yapar, 31 bin yatak yapar. Sadece bu yıl 18 bin yatak kapasiteli 13 şehir hastanesine vereceğimiz kira ve hizmet bedeliyle tam 31 bin tane devlet hastanesi yatağına sahip olmuş oluyoruz ve hesabınız, inanın, yanlış, çok büyük zarar ediyoruz, çok büyük zarar ediyoruz yani Erhan Bey’in dedikleri doğrudur, bu para bizim kendi paramız, lütfen bundan vazgeçelim. Kamu zararı çok fazla...(Karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Saat kaç oldu ya!

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ya ama bir dakika.

Saatle alakası yok canım.

Arkadaşlar, çoluğun çocuğun yirmi beş yıllık sağlık bütçesini ipotek altına vermiş durumdasınız; bu uygun değil, bunu söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14’üncü madde yetkilere ilişkindir, okutuyorum:

Yetki

MADDE 14- (1) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bütçenin uygulanmasına yönelik verilen yetkilerin kullanımı ve devrine ilişkin hususlar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kısa konuşacağım, aslında, 12’nci maddede konuşacaktım ama bu Osmangazi Köprüsü girince devreye...

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bir husus daha var.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayalım, anlayamıyoruz konuşulanları.

ERHAN USTA (Samsun) – Geçen, biz, Sayın Akşener’in mitingine giderken, Denizli’de yol üzerinde bir yerde de gördüm, o zaman da bir video çektim, videonun da sosyal medyada 1 milyonun üzerinde görüntülenmesi oldu yani insanların çok hassas olduğu bir konu. Malum, otomobille ilgili bir sıkıntı var, çip sıkıntısı, şu, bu, falan filan ama siz bir şey yaptınız, ne yaptınız? Bu eşik değerler var. Tabii, bunun vergilendirme açısından son derece yanlış olduğunu bir defa ifade etmem lazım. Bu otomobil vergisiyle ilgili... Böyle bir vergilendirme olmaz, böyle bir belirsizlik olmaz arkadaşlar. Yani, hadi, CC’ye göre bir şey yapıyoruz ama o değere göre yapıyorsun. Değer her gün değişiyor, bir değiştiriyorsunuz, bir değiştirmiyorsunuz; değiştiriyorsunuz ondan sonra vergi küt diye düşüyor. İnsanlara elindeki otomobili yüksek vergiden almış “Düşük vergiden sat.” diyorsunuz. Neyle karşılaştık şimdi? O eşik değeri yani 310 bin liralık araçlarda eşik değeri yani vergisiz fiyatı artırdığınızda ÖTV yüzde 80’den yüzde 50’ye veya 45’e geldi. Ne yaptı otomobil firmaları, bayiler filan? Bu otomobillerin hiçbirisini sıfır olarak satmadı, yani yaklaşık 10 bin lirayla 55-60 bin arasında olan vergi indirimleri, bugün, sistemde yok arkadaşlar. Bunu yansıtmadılar, ne yaptılar? Tabii, sıfırı –daha doğrusu hepsi sıfır da zaten- yeni bayi liste fiyatının üzerinde otomobil satamayacağı için, bayi hemen gidiyor bir plaka aldırıyor, kendi ikinci el şirketine aracı devrediyor, ondan sonra oradan -tabii, ikinci elde ikinci el olarak satılan sıfır otomobil de olsa “Kaç liradan satıyorsun?” diyemezsin- verginin indirilmemiş hâliyle o araçlar satılıyor. Zaten çoğu zaman da “Yok.” çekiliyor. Şimdi, ne oldu? Devlet vergiyi düşürdü. Sadece stokları için yapmış olsa bayiler bunu, dersin ki “Stoklarından zarar etmemek için.” ama yeni gelen araçlarında da aynı uygulama şu anda devam ediyor arkadaşlar. Bakın, her tarafta araçlar var, seri hâlde plakalar kesilmiş –atıyorum- 06 FU bilmem ne, 1, 2, 3, 4, 5 diye gidiyor. Bu araçların hepsi ikinci el olarak satılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, şu ana kadar iyi götürdünüz de siz de alakasız... Maddeyle alakalı değil bu söylediğiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, bitiriyorum. Ama 12’nci maddede idi, Osmangazi girdiği için. Devletin bütçesini konuşuyoruz nihayetinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu yetki maddesi.

ERHAN USTA (Samsun) – Dolayısıyla burada şunu yapmak lazım: Bu konuya bir bakılması lazım ve burada bir vergi kaybı var -vergi kaybı kısmında değilim ben- diğer taraftan da vatandaşa pahalı satılıyor bu araçlar ve burada, Maliye Bakanlığı sessiz kalıyor bu olup bitene.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15’inci madde yürürlük maddesidir, okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Kanun 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz almak isteyen var mı arkadaşlar? Yok.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16’ncı madde yürütme maddesidir, okutuyorum:

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Başkanı, düzenleyici ve denetleyici kurumlara ilişkin hükümlerini kendi kurulları ve/veya kurum başkanları yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz isteyen var mı? Yok.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin maddeleri oylanıp kabul edilmiştir.

Şimdi, 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin tümü kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

3.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) (Maddeler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Şimdi 2020 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin maddelerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Toplam 7 madde vardır.

1’inci ve 2’nci maddeler Komisyonumuzun 26 Ekim 2021 tarihli 5’inci Birleşiminde okunmuştu.

Şimdi 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi görüşmeye açıyorum.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

Denge

MADDE 3- (1) 2020 yılı bütçe giderleri ile bütçe gelirleri toplamı arasında, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 178.145.206.872,98 Türk Lirası gider fazlası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 1.337.573.386,17 Türk Lirası gelir fazlası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların 1.024.606.660,21 Türk Lirası gelir fazlası,

gerçekleşmiştir.

(2) 2020 yılı merkezi yönetim net bütçe gider fazlası 175.291.608.333,99 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşmak isteyen var mı? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü madde, devredilen, iptal edilen ve tamamlayıcı ödeneklere ilişkindir, okutuyorum:

Devredilen, iptal edilen ve tamamlayıcı ödenek

MADDE 4- (1) 2020 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin harcanmayan toplam 23.522.881.186,78 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin harcanmayan toplam 619.460.425,98 Türk Lirası,

ödenegi ertesi yıla devredilmiştir.

(2) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 2020 yılı içinde kullanılan ve ertesi yıla devredilen şartlı bağış ve özel ödenekler dışında kalan ödeneklerden, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 32.814.599.270,05 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 6.376.986.423,82 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların 997.899.248,55 Türk Lirası, ödenegi iptal edilmiştir.

(3) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, kamu idarelerinin 2020 yılı ödenek üstü giderlerini karşılamak üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için 94.869.620.080,94 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler için 9.064.102,32 Türk Lirası, tamamlayıcı ödenek kabul edilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 4'üncü maddeyi görüşünüze açıyorum. Söz talebi yoktur, oylamaya geçiyorum.

4'üncü maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci madde devlet borçlarına ilişkindir.

Okutuyorum:

Devlet borçları

MADDE 5- (1) Devlet borçlarına ilişkin cetvellerde gösterildiği üzere, 2020 yılı sonu itibarıyla;

a) 1.060.353.528.687,58 Türk Lirası orta ve uzun vadeli Devlet iç borcu,

b) 750.355.008.674,97 Türk Lirası Devlet dış borcu,

c) 151.319.270.349,52 Türk Lirası Hazine garantili borç, mevcuttur

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talebi yoktur.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı madde yürürlük maddesidir.

Yürürlük

MADDE 6- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talebi yoktur.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci madde yürütme maddesidir.

Yürütme

MADDE 7- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyi görüşlerinize açıyorum.

Söz talebi yoktur.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddeleri de kabul edilmiş oldu.

Şimdi, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Değerli üyeler, bütçe görüşmeleri döneminde yeni kurulan ve kabul edilen önergeler doğrultusunda 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'ne bağlı (A) cetveline de eklenen İklim Değişikliği Başkanlığına ilişkin 2023 ve 2024 yılı bütçe gider tahminleri tablolarında orta vadeli programda belirlenen deflatör oranında redaksiyon yapılmasını, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nde bulunabilecek maddi hatalarla ilgili gerekli düzeltmelerin yapılması ve kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini, muhalefet şerhlerinin en geç 3 Kasım öğlen 12.00'ye kadar Başkanlığımıza verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, kapanış konuşmaları için talepte bulunanlara söz vereceğim.

Sayın Bülent Kuşoğlu, buyurun lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.-Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, 20 Ekimde başlayan bir buçuk aylık bütçe maratonunun sonuna geldik. Zaman zaman tansiyon yükseldi, zaman zaman tatlı sohbetler yaptık ama bu dönemde ben, maalesef, yeterli kadar görevimizi yaptığımızı düşünmüyorum. Bunun sebebi, bizlerin, muhalefet milletvekillerinin aşırı eleştirileri de olabilir, iktidara yakın milletvekillerinin iktidara yönelik aşırı desteği de olabilir. Yani neyse, sonuç olarak, geline nokta zaman içerisinde bunları daha iyi öğreneceğiz. Yani hepimizin eleştiri hakkı ve görevi var milletvekilleri olarak. Daha iyi bir konuma geleceğiz.

Bu bir buçuk aylık süre içerisinde bizimle birlikte mesai yapan tüm milletvekillerine, Komisyonumuzun dışından gelip katılan tüm milletvekillerine, Bakanlara, stenograflara, bürokratlara, Sayıştay mensuplarına, Maliye Bakanlığı ve Strateji ve Bütçe Başkanlığı yetkililerine, Plan ve Bütçe Komisyonu çalışanlarına, basın mensuplarına, danışmanlarımıza, hizmet eden garsonlarımıza kadar çay-kahve hizmeti veren bütün arkadaşlarımıza çok çok teşekkür ediyorum grubum adına. Hakkını yediğimiz, kalbini kırdığımız varsa helal etsin bu saatte.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Helal olsun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sağ olun, biz de helal ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

22.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bir ayı aşkın süredir burada mesai yapıyoruz ve her gün ortalama on iki saat çalıştık, gerçekten hepimiz çok yorulduk. Ancak, bir virgül bile değiştiremedik, yani bunun bir kez daha altını çizmek isterim. Bu da Parlamentomuzun, maalesef, güçsüzlüğünü gösteriyor yürütme karşısında. Umarım ki bu durum değişir, Parlamentomuz da daha güçlü olur, milletin taleplerini bütçeye yansıtır ama bu bütçeye halkın taleplerini yansıtamadığımızı düşünüyorum. Bir ay boyunca biz muhalefet görevimizi yaptık, sizler de iktidarın pozitif yanlarını gördünüz, umarım ki bir gün bizler iktidarın da pozitif yanlarını gösterebileceğimiz, sizlerin de iktidarı eleştirebildiğiniz günleri de yakalarız, demokrasi kültürümüz bu noktaya da ulaşır.

Ben, bu bütçe görüşmeleri sırasında emek veren tüm milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum, bürokratlara teşekkür ediyorum, yürütmenin temsilcilerine teşekkür ediyorum, danışmanlarımıza teşekkür ediyorum, stenograflar sağ olsunlar, çok büyük emek verdiler, onlara teşekkür ediyorum, basın mensuplarına teşekkür ederiz ve en çok da bu salonda bize hizmet eden, gerçekten canla başla hizmet eden tüm emekçi kardeşlerime teşekkür ediyorum. Plan ve Bütçe Komisyonunun tüm emekçilerine, Yüksel Bey'e teşekkür ederim ve Sayın Başkan size de çok teşekkür ederim, siz de -zor- çok yorulunuz, emeğinize sağlık diyorum.

Biz de burada görüşlerimizi söyledik. Eğer bir kalp kırdıysak, kimsenin gönlüne herhangi bir şekilde eğer bir yara koyduysak o konularda da hakkınızı helal edin diyorum. Bu noktada, demokrasi kültürümüzü daha ileri taşımak için de hep beraber bu millet için mücadele veriyoruz. Bu kalbi birlikte onarmak da kırdığımız kalpleri onarmak da hepimizin görevidir.

Hepinize teşekkür ediyorum, iyi geceler diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Erhan Usta...

23.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, yani yaklaşık bir-bir buçuk ay oldu herhâlde, hakikaten her gün yeni bir heyecanla geldik, çalışarak geldik. Yani tabii, bizim muhalefet milletvekili olarak temel fonksiyonumuz denetim, bu fonksiyonumuzu yerine getirmeye çalıştık. Yani ne kadar yerine getirebildik o ayrı bir şey? Ama yapıcı muhalefet etmeye çalıştık, iyi olanı takdir ettik, yanlış olanı söyledik. Elbette, eleştireceğiz,

eleştirilerimizi de yaptık. Kimi zaman sert de olmuş olabiliriz ama bilerek, isteyerek kimsenin kalbini kırma gibi bir niyetimizin olmadığını da bilmeniz gerekir. Umarım bundan sonra daha kaliteli bir yasama yaparız yani bütün temennim bu. Bunu hep birlikte yapmamız lazım. Yani burada milletvekilleri olarak, Parlamento olarak bir konuda hakikaten kimden geldiğine bakılmaksızın önerinin doğru olduğuna vicdanen kanaat getirdiysek onu burada değiştirebilmemiz lazımdı ama bunları yapamadık.

Ben de emeği geçen herkese yani Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışanlarına, basın mensuplarına, stenograflara, bize hizmet veren arkadaşlara ve bütün milletvekili arkadaşlarımıza ve kamu kuruluşlarımızın da temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın İsmail Faruk Aksu...

24.- İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'nun, 2022 yılı bütçenin hazırlanmasına ve görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Komisyonumuzdaki görüşmelerini uzun bir maratonun sonunda tamamlamış bulunuyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak 2022 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize, bakanlık ve kurumlarımıza hayırlı olmasını diliyoruz. İnanıyoruz ki tahsis edilen kaynaklarla ülkemizin her köşesinde yaşayan vatandaşlarımıza eğitimden sağlığa, güvenlikten adalete tüm kamu hizmetlerinin hızlı ve kaliteli sunumuna ve erişilebilir olmasına katkı sağlanacaktır. Bütçe teklifinin hazırlanmasında emeği geçen başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, Cumhurbaşkanı Yardımcımıza, Strateji ve Bütçe Başkanlığımıza, sunum yapan tüm bakanlıklarımıza, Komisyonumuzun çok değerli Başkan ve üyelerine, bütçe personelimize, stenograf, güvenlik ve tüm destek personelimize, görüşmelere katılan bürokratlara ve basın mensuplarına teşekkür ediyor, herkesi saygıyla selamlıyoruz. Hayırlı geceler diliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Cemal Öztürk...

25.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, 2022 yılı bütçesinin hazırlanmasına ve görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ni görüşerek Komisyon ayağını tamamlamış bulunuyoruz. Otuz altı gündür -zannediyorum- bu maratona yürütüyoruz. Tabii, çok hararetli, tartışmalı oturumlar oldu ama biz bir aileyiz. Özellikle Komisyonumuzun üyeleri birbirimizi yakından tanıyoruz, bu benim 7'nci bütçem, bir de geçici bütçeyle 8'inci bütçem ve birçok arkadaşımız için de öyle. Bu geçen süre içinde hakikaten birbirimizi daha yakından tanıdık, çok katkılar oldu. Biz, tabii, iktidar grubu olarak çoğunlukla dinlemede kaldık ama sizin eleştirilerinizin birçoğu değerli bizim için. Hükûmetimiz, yürütme, bütçeyi getirdi. Başta Cumhurbaşkanımıza, Cumhurbaşkanı Yardımcımıza ve ekibine teşekkür ediyoruz. Çalışanlarımıza, bize hizmet eden buradaki çalışanlara, basın mensuplarımıza, bütün bürokrat arkadaşlarımıza, kardeşlerimize, başta Sayın Başkanım size ve ekibinize teşekkür ediyoruz. İnşallah bereketli olur bütçemiz. Tabii bunun Meclis ayağı da var yine müzakereler devam edecek. Ben de tekrar hepinizden varsa bir kırgınlık, helallik diliyorum. Hepimiz bu ülkenin çocuklarıyız, memleketimize faydalı olmak, ülkemize, insanlarımıza faydalı olmak için gayret gösteriyoruz, kimsenin iyi niyetinden de şüphemiz yok.

Tekrar bütçemizin hayırlı uğurlu, bereketli olması dileğiyle ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii stenograf kardeşlerimize de bütün çalışanlarımızın hepsine özellikle teşekkür ediyorum ben de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız Fuat Oktay, buyurun.

26.-Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 2022 yılı bütçesinin hazırlanmasına ve görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese yürütme adına teşekkür ettiğine, ilişkin açıklaması

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; ilk günden itibaren hazırlanan tüm kurumlarımız için ve aynı şekilde bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlarımız için gerek kesin hesaplarıyla ilgili, bütçeleriyle ilgili, Sayıştay raporlarıyla ilgili 2019 mali yılı merkezî yönetim kesin hesap kanunlarıyla ilgili, her konuda çok yoğun bir çalışma geçti, Bakanlarımız da aynı şekilde, sizler aynı şekilde çok yoğun verdiniz, emek verdik, yoğun mesai harcadınız, ben tüm arkadaşlarımıza yürütme adına teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, şahsınıza ve aynı şekilde Divan üyelerine teşekkür ediyorum, stenograflarımıza ve burada lojistik hizmet dâhil yemek, çay, su, her türlü hizmeti veren tüm arkadaşlarımıza yürekten teşekkür ediyorum, güvenlik hizmeti veren arkadaşlarımıza da aynı şekilde yine kamu kurum ve kuruluşlarındaki bütçe için emek veren tüm arkadaşlarımıza da yürekten teşekkür ediyorum.

Tabii ki biz de aynı şekilde sesimizi yükseltmiş oluruz, olabiliriz, kırmış olabiliriz, bu bilinçli bir şey değildir, sadece görüşmeler çerçevesinde biz elimizden geldiği kadar nezaket çerçevesinde çalışmalarını yürütmeye çalıştık.

Tekrar ben teşekkür ediyorum, zaten Genel Kurulda bunun devamı da olacak.

Helallik diliyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oylamamız gereken bir hususu atlamışız, onu da oylarınıza sunmak istiyorum: İç Tüzük'ün 45'inci maddesi uyarınca bütçe ve kesin hesap raporları için Genel Kurulda Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi, Ankara Milletvekili Orhan Yegin, Antalya Milletvekili İbrahim Aydın, Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim, Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç, Denizli Milletvekili Nilgün Ök, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat Koçer, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar, İstanbul Milletvekili Şirin Ünal, Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı, Manisa Milletvekili Uğur Aydemir, Trabzon Milletvekili Salih Cora ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

4.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, 2022 yılı bütçe görüşmelerine katkı veren, emeği geçen herkese teşekkür ettiğine, görüşmelerdeki süreçle ilgili bazı istatistiklere ve bütçenin hayırlı olmasını niyaz ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ben de kapanış konuşmamı yapmak istiyorum. Az önce birçok arkadaşımızın belirttiği gibi, zaman zaman hararetli tartışmalar yaşadık, hiçbirimizin istemediği birtakım sözler, fiiller de gördük ama ben genel itibarıyla nitelikli bir süreç yaşadığımızı düşünüyorum, bütçemizin enine boyuna bütün boyutlarıyla tartışıldığı bir süreç olduğunu düşünüyorum. Burada bazı arkadaşlarımız, belki, hani “Virgülü değişmedi.” filan gibi şeyler söylüyorlar ama ben bu tartışmaların yürütmeye de yol gösterici nitelikte olduğunu düşünüyorum. Orada oturan, karşımızda oturan bürokratlar, Hükümet üyeleri, bu yapılan tartışmalardan mutlaka çeşitli sonuçlar çıkaracaklardır, mutlaka birtakım etkileri olacaktır.

Bir taraftan da siyasi hesap verebilirlik anlamında da son derece etkili bir süreç yaşadığımızı ifade etmek istiyorum. Ben de bu süreçte bir haksızlık yaptıysam, eşitsizlik yaptıysam, herhangi bir arkadaşımızın gönlünü kırdıysam helallik diliyorum, varsa kendi hakkımı da helal ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonunda 20 Ekim 2021 tarihinde Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay’ın Komisyona bütçe ve kesin hesabı sunuşuyla başlayan bütçe maratonunun Komisyon aşamasını bugün itibarıyla artık tamamlamış bulunuyoruz, önümüzdeki süreç artık Genel Kurul olacak.

Sizlere bu süreçle ilgili bazı istatistikleri de arz etmek istiyorum. Bütçe görüşmeleri toplam otuz sekiz gün sürmüştür. Görüşmelerde 225 kamu idaresinin bütçesi ve 226 kamu idaresinin kesin hesabı ile 198 Sayıştay raporu görüşülmüştür. Komisyon görüşmelerimiz 21 birleşim, 80 oturumda yaklaşık iki yüz otuz dört saat sürmüştür. Bu süreçte, Komisyon üyelerimiz dâhil, toplam 257 milletvekilimiz 1.650 söz talebini kullanmışlardır, konuşmuşlardır. Başka bir deyişle, Meclisteki mevcut 582 milletvekilinin yaklaşık yüzde 45’i bütçe müzakerelerine doğrudan katkıda bulunmuşlardır; ben hepsine şükranlarımı sunuyorum.

Başkanlık Divanı adına ben de Komisyonumuzun çok değerli üyelerine, Komisyonumuza gelip katkıda bulunan tüm milletvekillerimize, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza ve tüm bakanlarımıza, bakan yardımcılarımıza, Cumhurbaşkanlığının ve bakanlıklarımızın çok kıymetli bürokratlarına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Başkanlığımızın yöneticilerine, yasama uzmanlarına ve çalışanlarına, Sayıştayın değerli temsilcilerine, kıymetli basın mensuplarına, stenograflara ve Komisyonumuza hizmet eden tüm Meclis çalışanlarına, herkese çok teşekkür ediyorum. Bütçemizin milletimiz ve memleketimiz için hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.32